

Budapest,
2005. december 14.,
szerda

160. szám

Ára: 2760,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

		Oldal
	Személyi rész	9805
2005: CXXXVI. tv.	A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény módosításáról	808
2005: CXXXVII. tv.	A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény módosításáról	9809
2005: CXXXVIII. tv.	A Nemzeti Földalapról szóló 2001. évi CXVI. törvény módosításáról	9810
2005: CXXXIX. tv.	A felsőoktatásról	9810
261/2005. (XII. 14.) Korm. r.	A Magyar Köztársaság Kormánya és a Montenegrói Köztársaság Kormánya közötti pénzügyi együttműködési keretprogram kialakításáról szóló megállapodás kötelező hatályának elismerésére adott felhatalmazásról és kihirdetéséről	9887
262/2005. (XII. 14.) Korm. r.	A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény végrehajtásáról rendelkező 195/1997. (XI. 5.) Korm. rendelet módosításáról	9893
263/2005. (XII. 14.) Korm. r.	Az önkéntes kölcsönös egészség- és önszegélyező pénztárak egyes gazdálkodási szabályairól szóló 268/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet módosításáról	9897
264/2005. (XII. 14.) Korm. r.	Az önkéntes kölcsönös egészség- és önszegélyező pénztárak által finanszírozható szolgáltatásokról szóló 263/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet módosításáról	9900
265/2005. (XII. 14.) Korm. r.	A pénztárak központi nyilvántartásával összefüggő egyes feladatokról, a pénztáraknak, valamint a foglalkoztatóknak a pénztártagokra vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettségéről szóló 172/1997. (X. 6.) Korm. rendelet módosításáról	9901
266/2005. (XII. 14.) Korm. r.	Az Egészségügyi Engedélyezési és Közigazgatási Hivatalról szóló 295/2004. (X. 28.) Korm. rendelet, a kábítószerekkel és pszichotróp anyagokkal végezhető tevékenységekről szóló 142/2004. (IV. 29.) Korm. rendelet, valamint a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény végrehajtásáról szóló 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet módosításáról	9905
267/2005. (XII. 14.) Korm. r.	A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény végrehajtásáról szóló 203/1998. (XII. 19.) Korm. rendelet módosításáról	9906
268/2005. (XII. 14.) Korm. r.	A termőföld állam által életjáradék fizetése ellenében történő megszerzéséről szóló 210/2004. (VII. 9.) Korm. rendelet módosításáról	9906

A tartalomjegyzék a 9804. oldalon folytatódik.

TARTALOMJEGYZÉK

Oldal

59/2005. (XII. 14.) BM r.	A belügyminiszter hatáskörébe tartozó sportszakmai szakképesítések szakmai vizsgáinak szervezésére feljogosított intézményekről	9907
114/2005. (XII. 14.) FVM–PM e. r.	A mezei őrszolgálat megalakításához, fenntartásához nyújtandó 2005. évi állami hozzájárulás igénybevételének rendjéről és feltételeiről	9909
45/2005. (XII. 14.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	9913
46/2005. (XII. 14.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	9929
47/2005. (XII. 14.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	9932
178/2005. (XII. 14.) KE h.	Egyetemi tanári kinevezésről	9936
179/2005. (XII. 14.) KE h.	Bíró felmentéséről	9936
1117/2005. (XII. 14.) Korm. h.	A Velencei-tó–Vértes Kiemelt Üdülőkörzet Területfejlesztési Programjáról	9937
1118/2005. (XII. 14.) Korm. h.	A Fogyatékosok Esélye Közalapítvány, a Hajléktalanokért Közalapítvány, a Nemzetközi Pikler Emmi Közalapítvány, valamint az Összefogás a Budapesti Lakástalanokért és Hajléktalan Emberekért Közalapítvány Alapító Okiratainak módosításáról	9941
1119/2005. (XII. 14.) Korm. h.	A Sportfólió Sportlétesítményeket Kezelő, Hasznosító és Fejlesztésszervező Közhasznú Társaság megszüntetéséről és állami feladatainak ellátására központi költségvetési szerv létrehozásáról szóló 1100/2004. (X. 12.) Korm. határozat módosításáról	9941
	Az oktatási miniszter közleménye a Felsőoktatási és Tudományos Tanács tagjainak névsoráról	9942
	Az Országos Köszolgálati Érdekegyeztető Tanács megállapodása az illetményrendszerek 2006. évi változtatásairól	9942
	A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Földművelésügyi Hivatalának hirdetménye	9943
	Helyesbítés	9946

I. rész SZEMÉLYI RÉSZ

A Magyar Köztársaság elnöke – a miniszterelnök előterjesztésére –

a MAGYAR KÖZTÁRSASÁGI ÉRDEMREND
KÖZÉPKERESZTJE A CSILLAGGAL
(polgári tagozata)

kitüntetést adományozta

az izraeli holocaust túlélők kárpótlása érdekében végzett áldozatos munkássága elismeréseként

Gál Meir-nek, a tel-aviv-i Hitachdut Ole Hungária ügyvezető igazgatójának,

KEH ügyszám: VII-2/4293/97/2005.

a Yad Vashem és a magyar köztisztviselők közötti kapcsolatok fejlesztése, valamint a magyar Holocaust-kutatás és oktatás támogatása érdekében végzett munkássága elismeréseként

Avner Shalev-nek, a jeruzsálemi Yad Vashem elnökének

KEH ügyszám: VII-2/4293/97/2005.;

a MAGYAR KÖZTÁRSASÁGI ÉRDEMREND
KÖZÉPKERESZTJE
(polgári tagozata)

kitüntetést adományozta

a Magyar Köztársaság és a Lengyel Köztársaság közötti sokoldalú kapcsolatok fejlesztése és elmélyítése érdekében szerzett elévülhetetlen érdemei elismeréseként

őexcellenciája Rafal Wiśniewski-nek, a Lengyel Köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövetének,

KEH ügyszám: VII-2/4853/116/2005.

a magyar–oroszl kapcsolatok fejlesztése érdekében végzett eredményes tevékenysége elismeréseként

őexcellenciája Valerij Leonyidovics Muszatov-nek, az Oroszlországi Föderáció rendkívüli és meghatalmazott nagykövetének,

KEH ügyszám: VII-2/2519/74/2005.

sokoldalú tudományos tevékenysége, a felsőoktatás nemzetközi kapcsolatainak erősítése, valamint Magyaror-

szág nemzetközi elismertetése és a népek közötti megértés elősegítése érdekében végzett munkásságáért

dr. Yehuda Elkana-nak, a budapesti Közép-európai Egyetem rektorának, egyetemi tanárának,

KEH ügyszám: VII-2/4293/97/2005.

a magyar–francia kulturális-politikai kapcsolatok előmozdításáért és elmélyítéséért, a magyar festészeti értékek franciaországi, valamint a francia festészet remekeinek magyarországi megismertetéséért és népszerűsítéséért

Emmanuel Starcky-nak, a Francia Múzeumok Igazgatósága igazgatóhelyettesének,

KEH ügyszám: VII-2/4369/108/2005.

a XX. századi magyar történelem és az olasz–magyar kapcsolatok kutatásában, megismertetésében végzett munkásságáért, valamint az olasz és magyar kutatók együttműködése érdekében kifejtett erőfeszítéseiről

Federigo Argentieri-nek, az amerikai John Cabot University Római Tagozata egyetemi tanárának,

KEH ügyszám: VII-2/4296/99/2005.

a magyar kultúra terjesztése és oktatása terén végzett példátlanul gazdag és eredményes munkássága elismeréseként

Tezla Albert professzornak,

KEH ügyszám: VII-2/5569/123/2005.

a baden-württembergi–magyar tudományos, felsőoktatási és kulturális kapcsolatok fejlesztése érdekében végzett tevékenysége elismeréseként

Michael Sieber-nek, a Baden-Württemberg tartomány Tudományos, Kutatásiügyi és Művészeti Minisztérium államtitkárának

KEH ügyszám: VII-2/5517/122/2005.;

a MAGYAR KÖZTÁRSASÁGI ÉRDEMREND
TISZTIKERESZTJE
(polgári tagozata)

kitüntetést adományozta

a magyar Holocaust kutatása, a Vészkorszak magyar életmentőinek felkutatása és a „Világ Igaza” címmel való elismertetése érdekében végzett tevékenységéért

Reuveni Sári történésznek, a jeruzsálemi Yad Vashem munkatársának,

KEH ügyszám: VII-2/4293/97/2005.

magyarországi és határon túli magyarlakta területeken működő kórházak, iskolák, óvodák és szociális intézmények anyagi és erkölcsi támogatásáért, az elesettek segítésében nyújtott lelkiismeretes áldozatvállalásáért, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért

dr. Elisabeth Fessl de Alemany-nak, az essen Orvostudományi Egyetem ny. osztályvezető főorvosának,

KEH ügyszám: VII-2/4297/100/2005.

a vajdasági kortárs magyar irodalom terén végzett sokoldalú munkássága elismeréseként

Végel László írónak, újságírónak, szerkesztőnek,

KEH ügyszám: VII-2/4299/102/2005.

a magyar–szlovák vámkapcsolatok elmélyítése érdekében végzett tevékenysége elismeréseként

Jozef Gönczölnak, a Szlovák Vámfőigazgatóság főigazgatójának,

KEH ügyszám: VII-2/5518/121/2005.

a Gifu Megyei Japán–Magyar Baráti Társaság elnökeként a magyar–japán kulturális és civil kapcsolatok előmozdítása terén végzett egy évtizedes eredményes tevékenysége elismeréseként

Jamada Dzsicuhironak, a Kizawa Memorial Kórház főigazgatójának,

KEH ügyszám: VII-2/5514/118/2005.

a magyar hajóépítés és hajózás, továbbá a magyar belvízi és tengeri közlekedés érdekében végzett kiemelkedő tevékenysége elismeréseként

Nyikolaj Alekszejevics Resetov-nak, az Orosz Tengeri Hajóregiszter vezérigazgatójának,

KEH ügyszám: VII-2/5516/119/2005.

a baden-württembergi–magyar tudományos, felsőoktatási és kulturális kapcsolatok fejlesztése érdekében végzett tevékenység elismeréseként

Joachim Uhlmann-nak, Baden-Württemberg tartomány Tudományos, Kutatásügyi és Művészeti Minisztérium főosztályvezetőjének,

KEH ügyszám: VII-2/5517/122/2005.

a magyar–német kapcsolatok fejlesztése érdekében végzett tevékenysége elismeréseként

dr. Axel F. Schultze-Petzold-nak, a Magyar Köztársaság tiszteletbeli konzuljának

KEH ügyszám: VII-2/5570/124/2005.;

a MAGYAR KÖZTÁRSASÁGI ÉRDEMREND
TISZTIKERESZTJE
(katonai tagozata)

kitüntetést adományozza

a Gripen-program előkészítésében, megvalósításában kifejtett munkája, valamint a svéd–magyar kétoldalú kapcsolatok elmélyítése terén végzett kiemelkedő tevékenysége elismeréseként

Kent Harrskog ny. altábornagynak, a svéd védelmi miniszter főtanácsadójának,

Peter Hans Lundberg ny. vezérőrnagynak, a Svéd Védelmi Beszerzési Hivatal kereskedelmi igazgatójának,

Staffan Näsström ny. vezérőrnagynak, a Svéd Védelmi Beszerzési Hivatal Egyesített Anyagi Parancsnokság vezetőjének

KEH ügyszám: VII-2/5513/117/2005.;

a MAGYAR KÖZTÁRSASÁGI ÉRDEMREND
LOVAGKERESZTJE
(polgári tagozata)

kitüntetést adományozza

a Holocaust magyarországi oktatása terén végzett kiemelkedő munkájáért, valamint a magyar és izraeli pedagógusok közötti sokoldalú kapcsolatok elősegítése terén végzett tevékenységéért

Baruch Chava-nak, a jeruzsálemi Yad Vashem programfelelősenek,

Turgeman Zitának, a jeruzsálemi Yad Vashem programfelelősenek,

KEH ügyszám: VII-2/4293/97/2005.

Fejér megye önkormányzatai és az Alsó-Szászországi Göttingen járás önkormányzatai közötti kapcsolatok meg-
alapozása és fejlesztése érdekében végzett tevékenysége
elismeréseként

Heinrich Rehbein-nek, a Göttingeni Járási Tanács nyu-
galmazott elnökének,

KEH ügyszám: VII-2/2317/61/2005.

a kárpátaljai magyar nyelv és irodalom szakos tanárok
képzése érdekében végzett több évtizedes munkássága el-
ismeréseként

Lizanec Péternek, az Ungvári Állami Egyetem Magyar
Filológiai Tanszék vezetőjének, az Ungvári Hungaroló-
giai Központ igazgatójának,

KEH ügyszám: VII-2/4300/103/2005.

sokoldalú karitatív tevékenysége, önzetlen támogatása
elismeréseként

Henning Sorknaes üzletembernek, a budapesti Rotary
Club tagjának,

KEH ügyszám: VII-2/4298/101/2005.

a felvidéki magyarság felsőfokú anyanyelvi oktatásá-
nak biztosítása érdekében végzett tevékenysége elismeré-
seként

Szabó Zoltánnak, a Selye János Egyetemért Alapítvány
ügyvezető igazgatójának,

KEH ügyszám: VII-2/5518/121/2005.

a Gifu Megyei Japán–Magyar Baráti Társaság aktivistá-
jaként a magyar–japán kulturális és civil kapcsolatok elő-
mozdítása terén végzett egy évtizedes eredményes tevé-
kenysége elismeréseként

Kokecu Haruhiko-nak, a Gifu Megyei Revitalizációs
Központ programigazgatójának,

KEH ügyszám: VII-2/5514/118/2005.

a Kaali intézet magyarországi regionális hálózatának
fejlesztése érdekében végzett tevékenysége elismerése-
ként

prof. dr. Wilfried Feichtinger-nek, az Osztrák Nőgyó-
gászati és Szülészeti Társaság elnökségi tagjának,

KEH ügyszám: VII-2/5515/120/2005.

a német–magyar iskolai és oktatási kapcsolatok fejlesztése érdekében végzett tevékenysége elismeréseként

Erika de Luca általános iskolai tanárnőnek,

KEH ügyszám: VII-2/5517/122/2005.

a magyar–bajor gazdasági kapcsolatok fejlesztése terén
végzett tevékenysége elismeréseként

Dipl.-ing. Bernd-Joachim Pantze-nak, a Bajorországi
Gazdasági, Infrastrukturális, Közlekedési és Technológiai
Minisztérium vezető tanácsosának,

KEH ügyszám: VII-2/5517/122/2005.

a Duna Kupa versenysorozat szervezése, koordinálása
és gondozása terén végzett több évtizedes tevékenysége
elismeréseként

Peter Kniewasser-nek, a Szövetségi Kancellária hivatal
tanácsosának

KEH ügyszám: VII-2/5697/125/2005.;

a külügyminiszter előterjesztésére

a MAGYAR KÖZTÁRSASÁGI ARANY
ÉRDEMKERESZT
(polgári tagozata)

kitüntetést adományozta

érdemes és eredményes munkásságuk elismeréseként

Albert Álmosnak, Sepsiszentgyörgy polgármesterének,

Valentin Ferencnek, a Buenos Aires-i Szent László
Iskola középiskolai tagozata igazgatójának,

Vizi Imrének, a Báthory István Elméleti Líceum tanárá-
nak, ny. igazgatóhelyettesnek.

KEH ügyszám: VII-2/3514/94/2005.

Sólyom László s. k.,
a Köztársaság elnöke

II. rész JOGSZABÁLYOK

Törvények

2005. évi CXXXVI.

törvény

a bányászatról szóló

1993. évi XLVIII. törvény módosításáról*

1. § A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Bt.) 3. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az ásványi nyersanyagok és a geotermikus energia természetes előfordulási helyükön állami tulajdonban vannak. A bányavállalkozó által kitermelt ásványi nyersanyag a kitermeléssel, az energetikai célra kinyert geotermikus energia a hasznosítással a bányavállalkozó tulajdonába megy át. A föld alatti gáztárolóban, mint természetes előfordulási helyén lévő, állami tulajdonban álló szénhidrogén tulajdonjogát, kérelemre, a külön törvényben meghatározott földgáztárolási működési engedéllyel rendelkező bányavállalkozó – a bányajáradék mértékére vonatkozó általános szabályok alkalmazásával – a 20. § (3) bekezdésének *b)* pontja alapján meghatározott bányajáradék-összeg 1,4-szeresének megfizetésével a kitermelést megelőzően is megszerezheti.

Ebben az esetben az 1,4-szeres bányajáradék-összegnek

a) az ásványi nyersanyag után keletkező érték 12%-át meghaladó részét a tulajdonba adásról rendelkező bányafelügyeleti határozat jogerőre emelkedését követő 60 napon belül,

b) az ásványi nyersanyag után keletkező érték 12%-ának megfelelő részét a kitermeléskor fizeti meg a bányavállalkozó.

A szénhidrogén tulajdonjoga az *a)* pontban meghatározott összeg megfizetésének időpontjában száll át a bányavállalkozóra.”

2. § A Bt. 22. §-a a következő (9) bekezdéssel egészül ki:

„(9) Ha a bányavállalkozó a kutatási munkaprogramban, vagy a jóváhagyott műszaki üzemi tervben meghatározott kutatási feladatai időarányos részét neki felróható okból nem hajtotta végre, az adományozott kutatási jogot a bányafelügyelet visszavonhatja, illetve a miniszternél kezdeményezheti a kutatásra adott koncessziós szerződés jogkövetkezményei alkalmazását.”

3. § A Bt. 22/A. §-a a következő (8)–(9) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi (8)–(9) bekezdés számozása (10)–(11) bekezdésre változik:

„(8) A szénhidrogénekre vonatkozó kutatási jog adomány iránti kérelemhez mellékelni kell a külön jogszabályban meghatározott tartalmú kutatási munkaprogramot és annak költségvetését. A kutatási jog adományozásának feltétele kutatási blokkonként 200 millió forint, de – az egy vállalkozó jogosultságában álló kutatási területek számától és nagyságától, illetve az összes kutatási költségtől függetlenül – egyidejűleg legfeljebb 1 milliárd forint pénzügyi biztosíték nyújtása.

Pénzügyi biztosíték az Európai Gazdasági Térség valamely tagállamában székhellyel rendelkező hitelintézet által nyújtott bankgarancia lehet. Olyan hitelintézet által nyújtott bankgarancia, amelynek székhelye nem az Európai Gazdasági Térség valamely tagállamában van, csak akkor fogadható el, ha azt az Európai Gazdasági Térség valamely tagállamában székhellyel rendelkező hitelintézet felülgarantálja.

(9) Pénzügyi biztosítékként visszavonhatatlan vagy a bányafelügyelet jóváhagyásához kötött visszavonható bankgarancia fogadható el. A bányafelügyelet a pénzügyi biztosíték visszavonását akkor hagyja jóvá, ha bányavállalkozó a kutatási munkaprogramját teljesítette, vagy a kutatási területet visszaadta és a kutatással összefüggésben keletkezett bányakártalanítási, illetve tájrendezési, környezet megóvási kötelezettsége nem maradt fenn. Abban az esetben, ha a bányafelügyelet a 22. § (9) bekezdése alapján a kutatási jogadományt visszavonja, vagy koncessziós szerződés esetén a miniszter, a bányafelügyelet kezdeményezése alapján, a szerződés jogkövetkezményeit alkalmazza, a pénzügyi biztosítékot a kötelezettségszegés mértékéig érvényesíteni kell a központi költségvetés javára. A pénzügyi biztosíték igénybeviteléről a bányafelügyelet határozatban dönt.”

4. § A Bt. 26. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A bányatelket kérelemre – az érintett szakhatóságok hozzájárulása és a Magyar Geológiai Szolgálat szakvéleménye alapján, továbbá külfejtéses művelésre vonatkozó bányatelek esetében az ingatlan tulajdonosoknak a bányatelekkel lefedni tervezett ingatlanok várható igénybeviteli ütemtervével és az ingatlanok használati, hasznosítási, illetve rendelkezési jogával kapcsolatos észrevételei figyelembevételével – a bányafelügyelet határozatban állapítja meg.”

5. § (1) A Bt. 26/A. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A bányatelek megállapításáról szóló határozatot a bányafelügyelet kézbesítés útján közli a kérelmezővel, a szakhatóságként eljáró hatóságokkal, továbbá külfejtéses és mélyműveléses bányaművelésre megállapított bányatelek esetében a bányatelekkel lefedett ingatlanok tulajdonosaival és a jogerős határozatot megküldi az illetékes földhivatalnak, a bányatelek ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzése végett. Nem kell az ingatlan-nyilvántartásba bejegyeztetni a kőolaj, földgáz (beleértve a szén-dioxid gázt is) kitermelésére megállapított bányatel-

* A törvényt az Országgyűlés a 2005. december 5-i ülésnapján fogadta el.

ket. A bányatelek megállapítása nem minősül a terület-igénybevétel megkezdésének.”

(2) A Bt. 26/A. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A bányavállalkozó a bányatelek megállapításától számított 5 éven belül köteles a kitermelést, üzemszerű föld alatti szénhidrogén tárolást megkezdeni. A bányavállalkozó egy bányatelekre vonatkozóan legfeljebb egy alkalommal kérheti a bányafelügyeletről a kitermelés, illetve az üzemszerű tárolás megkezdésére megállapított határidő legfeljebb 5 évvel történő meghosszabbítását. Meghosszabbítás esetén a bányavállalkozó térítést köteles fizetni. A térítés alapjául szolgáló ásványi nyersanyag mennyiségét és az érték után fizetendő százalékos bányajáradék-mértéket – a kérelem időpontjában alkalmazott százalékos mértéknél magasabb, de legfeljebb az eredeti érték 1,2-szeres mértékben – a miniszter és a bányavállalkozó között megkötött szerződésben kell megállapítani. A határidő meghosszabbításáról a bányafelügyelet határozatban dönt. A határozatban a térítésfizetési kötelezettség szerződésben megállapított értékét is rögzíteni kell. A bányavállalkozó egyidejűleg kettőnél több bányatelekre akkor kaphat határidő-hosszabbítást, ha a határidő meghosszabbításával érintett bányatelkekre meghatározott megnövelt bányajáradék alkalmazását legalább 5 éves időtartamra szóló szerződésben kiterjesztik a bányavállalkozó valamennyi bányatelkére. Ötnél több bányatelekre kért határidő-hosszabbítás esetén a miniszter és a bányavállalkozó között megkötött szerződésben a megnövelt bányajáradékon felül – legfeljebb a megnövelt bányajáradék alapján fizetendő összeg 20%-ának megfelelő – további egy-szeri térítés is megállapítható.”

6. § A Bt. 26/B. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Külfejtéses bányaművelésre szolgáló bányatelek megállapítását követően, de legkésőbb a 26/A. § (3) bekezdésének c) és e) pontjaiban említett ütemtervben megjelölt időpont előtt 5 évvel a bányavállalkozó jogosult a bányatelekkel fedett ingatlanokra a vonatkozó építésügyi jogszabályok rendelkezései szerint építési és telekalakítási tilalom elrendelésének kezdeményezését kérni a bányafelügyeletről. A határidő elmulasztása esetén a bányavállalkozónak az építési és telekalakítási tilalom kezdeményezésére vonatkozó jogai megszűnnek.”

7. § (1) A Bt. 50/A. §-ának (1) bekezdése a következő e) ponttal egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi e)–m) pont f)–n) pontra változik:

(Felhatalmazást kap a Kormány)

„e) a kutatási jog adományozásra és a kutatási munkaprogram minimális tartalmi követelményeire, valamint a kutatási jogadományhoz tartozó pénzügyi biztosításokra,”
(vonatkozó részletes szabályok rendeletben történő megállapítására.)

(2) A Bt. 50/A. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A miniszter – a pénzügyminiszterrel egyetértésben – ásványvagyon-gazdálkodási vagy egyéb közérdekből a bányajáradék mértékét csökkentheti és a csökkentéssel kapcsolatos feltételekről – a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény hatósági szerződésre vonatkozó rendelkezései szerint – a bányavállalkozóval szerződést köt.”

8. § (1) Ez a törvény a (2) bekezdésben foglalt kivétellel a kihirdetését követő harmadik hónap első napján lép hatályba, rendelkezéseit a (3) és (4) bekezdésben foglalt kivételekkel a hatálybalépést követően indult ügyekben kell alkalmazni.

(2) A Bt. e törvénnyel megállapított 3. §-ának (1) bekezdése, 26/A. §-ának (1) és (5) bekezdése, valamint az 50/A. §-ának (5) bekezdése a kihirdetést követő 8. napon lép hatályba.

(3) A Bt. e törvénnyel megállapított 3. §-ának (1) bekezdését a törvény hatálybalépésekor elsőfokú határozattal még el nem bírált, folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

(4) A Bt. e törvénnyel megállapított 22/A. §-ának új (8) és (9) bekezdése a Bt. 22/A. §-ának (6) bekezdésében foglalt – e törvény rendelkezéseinek megfelelő módosítást, kiegészítést is megfelelően tartalmazó – új hirdetménynek az Európai Unió Hivatalos Lapjában történő közzétételét követően benyújtott kérelmek esetében alkalmazható.

Sólyom László s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2005. évi CXXXVII. törvény

a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény módosításáról*

1. § A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 140. §-a és az azt megelőző alcím helyébe a következő alcím és rendelkezés lép:

„*Polgári felhasználású robbanóanyagokkal és pirotechnikai termékekkel kapcsolatos szabálysértés*

140. § (1) Aki a polgári felhasználású robbanóanyagok előállítására, forgalmazására, tárolására, szállítására, felhasználására és megsemmisítésére vonatkozó előírásokat megszegi, továbbá robbanóanyagot vagy robbanó szerkezetet talál, vagy annak hollétéről tudomást szerez, és ezt aényt haladéktalanul a legközelebbi települési önkormányzat

* A törvényt az Országgyűlés a 2005. november 29-i ülésnapján fogadta el.

jegyzőjének vagy a rendőrségnek nem jelenti be, illetve engedély nélkül pirotechnikai tevékenységet végez, százezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

(2) Aki a pirotechnikai termékek előállítására, forgalmazására, tárolására, szállítására, felhasználására, megsemmisítésére, birtoklására vonatkozó előírásokat megszegi, ötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

(3) Az (1)–(2) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség, a bányahatóság, illetőleg a munkabiztonsági és munkaügyi felügyelő hatáskörébe tartozik.

(4) Azt a pirotechnikai terméket, amelyre az (1)–(2) bekezdésben meghatározott szabálysértést elkövették, el kell kobozni.”

2. § Ez a törvény a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

Sólyom László s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2005. évi CXXXVIII. törvény

a Nemzeti Földalapról szóló 2001. évi CXVI. törvény módosításáról*

1. § A Nemzeti Földalapról szóló 2001. évi CXVI. törvény 5. § (2) bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

„5. § (2) Az NFA az 55. évet betöltött, saját jogú nyugalásban részesülő tulajdonostól, továbbá a 62. év feletti tulajdonostól a termőföldet a külön jogszabályban meghatározottak szerinti feltételek esetében életjáradék fizetése ellenében megvásárolhatja.”

2. § Felhatalmazást kap a Kormány, hogy az 1. §-ban foglaltaknak megfelelően 30 napon belül módosítsa a termőföld állam által életjáradék fizetése ellenében történő megszerzéséről szóló 210/2004. (VII. 9.) Korm. rendelet 1. § (3) bekezdését.

3. § E törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, azzal a kitéttel, hogy rendelkezéseit a 2006. január 1-jét követően meghirdetett programokra kell alkalmazni.

Sólyom László s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

* A törvényt az Országgyűlés a 2005. november 29-i ülésnapján fogadta el.

2005. évi CXXXIX. törvény

a felsőoktatásról*

Az Országgyűlés annak érdekében, hogy a Magyar Köztársaság Európai Unióhoz történő csatlakozásával a magyar felsőoktatás az Európai Gazdasági Térség felsőoktatási rendszerének részeként a megváltozott körülmények között úgy legyen képes ellátni a korszerű ismeretek létrehozásában, közvetítésében és átadásában, a társadalmi kohézió, a fenntartható fejlődés érdekében, a nemzetközi versenyképesség, a technológiai innováció kívánatos mértékének fenntartásában kijelölt feladatait, hogy – hagyományai és az európai egyetemek Magna Chartájában rögzített szellemi értékek megőrzése mellett – javuljon versenyképessége, erősödjék az oktatással, a kutatással és a gazdasággal való együttműködésének hatékonysága, a képzés minősége, a társadalom, a gazdaság és a környezeti fenntarthatóság igényeihez, a költségvetés feltételeihez való alkalmazkodás képessége, megvalósuljon a hallgatói és oktatói mobilitás, növekedjék a hallgatói esélyegyenlőség, továbbá, hogy a felsőoktatási rendszer és az egyes intézmények működésében a tanulás, tanítás, tudományos kutatás szabadsága, valamint a minőségre való törekvés folyamatosan és egyre fokozottabban érvényesüljön, a következő törvényt alkotja:

ELSŐ RÉSZ

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A TÖRVÉNY CÉLJA

1. § (1) E törvény célja a tanítás és a tanulás alkotmányos jogának érvényesüléséhez szükséges jogi garanciák megteremtése. A tanuláshoz való jog alapján a Magyar Köztársaság minden állampolgárának joga, hogy igénybe vegye a felsőoktatás által nyújtott szolgáltatásokat, feltéve, hogy képességei alkalmassá teszik a felsőfokú tanulmányokra. A tanítás, a kutatás és a művészeti élet szabadsága a felsőoktatásban a felsőoktatási intézmények autonómiáján keresztül valósul meg.

(2) E törvény célja megteremteni a jogi feltételeket ahhoz, hogy a felsőoktatási intézmény az e törvényben biztosított autonómia szerint működhessen, azzal élhes-

* A törvényt az Országgyűlés a 2005. november 29-i ülésnapján fogadta el.

sen, továbbá biztosítsa az autonómia gyakorlásában való részvételt az oktatók, a kutatók és a hallgatók számára. Az autonómia (3) bekezdésben felsorolt elemeit a törvények által meghatározott keretben lehet gyakorolni. Az autonómiát érintő rendelkezéseket csak törvényben vagy törvény felhatalmazása alapján lehet szabályozni. Az autonómia gyakorlásánál figyelembe kell venni a felsőoktatási intézmény szabályzataiban foglaltakat is.

(3) A felsőoktatási intézmény – oktatási, kutatási, szervezeti és működési, gazdálkodási – autonómiája

a) jelenti az intézményre és személyekre bízott szellemi és anyagi javakkal való gazdálkodás lehetőségét és felelősségét,

b) magában foglalja azt a jogot, hogy a felsőoktatási intézmény meghatározza képzési rendszerét, kialakítsa szervezetét, továbbá megalkossa szabályzatait, valamint döntsön a hallgatói ügyekben, a foglalkoztatás kérdéseiben és a feladatai ellátásához kapcsolódó gazdasági kérdésekben,

c) kiterjed az oktatásban, kutatás-fejlesztésben, a művészi alkotómunkában – a rendelkezésre álló feltételek mellett – a téma és az alkalmazott oktatási, kutatási módszer kiválasztására az oktató, kutató és az intézmény vonatkozásában egyaránt,

d) magában foglalja az intézményben alkalmazottak szabad megválasztását, munkaköri feladatainak meghatározását az intézményi követelményrendszer, a teljesítmény és minőségelv alapján,

e) tartalmazza az intézmény belső szervezeti rendjének és működésének kialakítását, beleértve a különböző (oktatási, kutatási, szolgáltató, gazdálkodási és más) egységek létrehozásának, átalakításának és megszüntetésének, továbbá a szervezeti és működési szabályzat megalkotásának jogát,

f) kiterjed az intézmény vezetőinek pályázati rendszerben történő kiválasztására, demokratikus megválasztására,

g) biztosítja az önálló gazdálkodás lehetőségét a fenntartó által rendelkezésre bocsátott és saját tevékenység révén szerzett forrásokkal, eszközökkel és vagyonnal,

h) garantálja a hallgatói egyéni és közösségi jogok érvényesülését.

(4) Az oktató a felsőoktatási intézmény oktatási autonómiájának megvalósításában azzal a kötelezettséggel vesz részt, hogy feladatait magas színvonalon, korszerűen, tárgyilagosan végzi.

(5) A kutató a felsőoktatási intézmény kutatási autonómiájának megvalósításában azzal a kötelezettséggel vesz részt, hogy a munkájához szükséges tudományos eredmények és módszerek rendszeres megismerése mellett – a tudományos etika szabályai szerint – új eredmények elérésére törekszik, azokat szakmájának szabályai szerint közlésezteti, és az oktatói tevékenységében alkalmazza, továbbadja.

(6) A felsőoktatási intézmény szervezeti és működési autonómiáját e törvényben és szabályzataiban előírt demokratikus eljárási és döntési rend szerint valósítja meg.

(7) A felsőoktatási intézmény autonómiáját a törvényesség, a hatékonyság, az átláthatóság, az elszámoltathatóság és a személyi felelősség biztosításával együttesen érvényesíti, e körben biztosítja a jogszabályok megtartását, az ellenőrzési feladatok ellátását és a mulasztás jogkövetkezményeinek érvényesítését.

(8) A hallgatók és a hallgatói közösség autonómiája az eredményes és a sikeres szakember- és értelmiségképzést szolgálja.

(9) A felsőoktatási intézménynek az autonómia gyakorlása során meg kell teremtenie az oktatás, a tudományos, a művészeti élet szabadsága és a hallgatók tanuláshoz való joga gyakorlásának összhangját.

(10) A felsőoktatási intézmény oktatási és tudományos kutatási autonómiájának megvalósítását – az e törvényben meghatározottak szerint – segíti a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság, valamint a Felsőoktatási és Tudományos Tanács.

2. § (1) E törvény célja továbbá

a) a magyar felsőoktatásnak az Európai Felsőoktatási Térségbe, valamint az Európai Kutatási Térségbe történő beilleszkedéséhez szükséges keretfeltételek megteremtése, regionális dimenziójának erősítése,

b) a felsőoktatásban végzett kutatás támogatása, feltételeinek biztosítása; megteremteni az oktatás és a kutatás egységét, erősíteni a magyar felsőoktatás és a nemzetközi kutatás kapcsolatát, biztosítani, hogy a felsőoktatási intézmények a kutatás-fejlesztés egyik legjelentősebb bázisát képezzék,

c) a magyar felsőoktatás társadalmi-gazdasági beágyazottságának erősítése, valamint programjaiban és működésében a fenntartható fejlődés biztosítása, egészségtudatos, környezettudatos szemlélet és értékek közvetítése,

d) az egész életen át tartó tanulás feltételeinek megteremtése, ennek keretei között a felsőoktatáshoz való hozzáférés lehetőségének szélesítése,

e) a kiemelkedő képességgel rendelkezők tudományos szintű felkészítése, hogy a korszerű ismeretek átadása járuljon hozzá a tudásalapú társadalom létrejöttéhez,

f) a hallgatók felkészítése a nemzeti, az európai és az egyetemes értékek megismerésére, vállalására, az általános műveltség elmélyítésére, az autonóm gondolkodásra, a szociális és morális kérdések iránt nyitott gondolkodásra, a civil társadalommal való együttműködésre, a szakmai és értelmiségi hivatás iránti elkötelezettségre,

g) a hallgatók és az oktatók jogainak, valamint köteleseégeinek meghatározása,

h) az egyenlő bánásmód követelményének és az esélyegyenlőség szempontjainak érvényesítése a felsőoktatásban,

i) a felsőoktatás képzési szerkezetének átalakításával lehetővé tenni a – hallgató munkaerő-piaci megjelenését biztosító – szakképzettség rövid képzési idő alatt történő megszerzését, a kimagasló képességűek részére a magasabb szintű tanulmányok folytatását, további végzettség, újabb szakképzettség megszerzését,

j) a felsőoktatás rendszerének, az egyes felsőoktatási intézmények szakszerű, hatékony, törvényes működéséhez, gazdasági önállóságához szükséges jogi feltételek meghatározása, a társadalom és a gazdaság, valamint a környezeti fenntarthatóság igényeihez való alkalmazkodási, együttműködési képességének erősítése,

k) a felsőoktatás finanszírozási rendszerének szabályozása oly módon, hogy az elősegítse az intézményrendszer és az egyes intézmények ésszerű, a leghatékonyabb működést biztosító, finanszírozható átalakulását, a versenyképes, magas színvonalú képzés érdekében a felsőoktatási intézmények hatékony működését, az állami költségvetés mellett külső források bevonását,

l) a felsőoktatási intézmény minőségbiztosítási és minőségitelesítési rendszerének fejlesztésével annak biztosítása, hogy a felsőoktatási intézmények a hazai és a nemzetközi munkaerőpiacon hasznosítható, magas színvonalú és továbbfejleszthető ismereteket közvetítsenek hallgatóik részére.

(2) A magyar felsőoktatás – az intézményeiben folyó kutató-, alkotó művészeti munka, az új tudományos eredmények és alkotások létrehozása, a korszerű ismeretek átvétele és továbbadása, továbbá a kiemelkedő képességű tehetségek tudományos szintű felkészítése révén – hozzájárul az egyetemes tudomány fejlődéséhez.

A TÖRVÉNY HATÁLYA

3. § E törvény hatálya kiterjed a Magyar Köztársaság területén folytatott felsőoktatási, a felsőoktatással összefüggő szolgáltató és igazgatási tevékenységekre, a feladatellátásban közreműködő szervezetekre, intézményekre, azok alapítóira és fenntartóira, a felsőoktatás feladataiban közreműködő oktatókra, tudományos kutatókra és más, a felsőoktatásban alkalmazottakra, a felsőoktatásba jelentkezőkre és a hallgatókra, továbbá a felsőoktatás támogatóira, valamint arra a felsőoktatási tevékenységre is, amelyet a magyar felsőoktatási intézmények a Magyar Köztársaság területén kívül folytatnak.

A TÖRVÉNY ALAPELVEI

4. § (1) A felsőoktatási intézmény alaptevékenysége az oktatás, a tudományos kutatás, a művészeti alkotótevékenység.

(2) A felsőoktatás oktatási alaptevékenysége magában foglalja az alapképzést, a mesterképzést, a doktori képzést,

a felsőfokú szakképzést és a szakirányú továbbképzést. A felsőoktatás feladatait – e törvényben meghatározottak szerint – a felsőoktatási intézmények látják el, együttműködve egymással, illetőleg a társadalom, a gazdaság, a tudományos kutatás és a művészeti élet más szereplőivel. A felsőoktatási intézmény e törvényben, a szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvényben (a továbbiakban: szakképzésről szóló törvény), a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvényben (a továbbiakban: közoktatásról szóló törvény) és a felnőttképzésről szóló 2001. évi CI. törvényben (a továbbiakban: felnőttképzésről szóló törvény) foglaltak szerint részt vehet a közoktatási, továbbá a felsőoktatásnak nem minősülő szakképzési és az ágazati törvényekben meghatározott egyéb képzési feladatok megvalósításában.

5. § (1) A felsőoktatás kutatási alaptevékenysége magában foglalja az alap-, alkalmazott és kísérleti kutatásokat és fejlesztéseket, a technológiai innovációt, valamint az oktatást támogató egyéb kutatásokat.

(2) A felsőoktatási intézmények e törvény rendelkezései szerint gondoskodnak a tehetséggondozásról, a kutatói utánpótlás neveléséről. A képzés során fejlesztik a hallgatók jártasságát a kutatási-fejlesztési munkában, a megszerzett ismeretek gyakorlati hasznosításának készségét, a vállalkozási készséget, a szellemi tulajdon védelmével és hasznosításával kapcsolatos ismereteket.

(3) A felsőoktatási intézmény kutatási-fejlesztési-innovációs stratégiát készít, amelyben meg kell tervezni különösen a kutatási programokat, a pályázati eljárási rendet, tudományos rendezvényeket, hazai és nemzetközi tudományos együttműködés fejlesztésével kapcsolatos teendőket, a tudományos művek kiadásának, a kutatási tevékenység folytatásának támogatási feltételeit, a tudományos eredmények hasznosításának módját.

(4) A felsőoktatási intézmény kutatási-fejlesztési-innovációs stratégiájának kialakítását és megvalósítását tudományos tanács irányítja, amelyben a főiskolai, egyetemi tanárok, a főiskolai, egyetemi docensek, továbbá a tudományos fokozattal rendelkező kutatók és a doktori képzésben részt vevő hallgatók (a továbbiakban: doktorandusz) képviselői vesznek részt.

(5) A felsőoktatási intézményekben folytatott kutatásokhoz – pályázati rendszerben – hozzájárul az Országos Tudományos Kutatási Alapprogram és a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap is.

(6) A tudományos életben kiemelkedő és elismert, az Európai Kutatási Térség kutatási tevékenységéhez kapcsolódó egyetem – a Magyar Köztársaság Kormánya (a továbbiakban: Kormány) által meghatározott feltételekkel – „kutatóegyetem” minősítést kaphat.

(7) A felsőoktatási intézmény a kutatási-fejlesztési feladatainak ellátása során együttműködhet a Magyar Tudományos Akadémiával és annak intézményeivel. Ennek

keretei között különösen támogatott kutatócsoportot hozhatnak létre és tarthatnak fenn. A kutatócsoport és az akadémiai intézet felsőoktatási intézménybe kihelyezett szervezeti egysége tanszékként működhet, továbbá részt vehet a doktori képzésben.

6. § (1) A felsőoktatási intézménynek biztosítania kell az ismeretek, információk tárgyilagos és többoldalú közvetítését. Az állami, a helyi és az országos kisebbségi önkormányzati felsőoktatási intézmény nem lehet elkötelezett egyetlen vallás vagy világnézet mellett sem. Ha az állami, a helyi és az országos kisebbségi önkormányzati felsőoktatási intézmény vallási, illetve világnézeti információkat ad át, biztosítania kell azok tárgyilagos és többoldalú közvetítését. Az állami, a helyi és az országos kisebbségi önkormányzati felsőoktatási intézmény működése, tevékenysége és irányítása vallási és világnézeti tanítások igazságáról nem foglalhat állást, vallási és világnézeti kérdésekben semlegesnek kell maradnia.

(2) A felsőoktatási intézmény szervezete és működése pártoktól független, azoknak anyagi támogatást nem nyújthat. A felsőoktatási intézmény helyiségeit politikai célú szervezet, mozgalom vagy ezekhez kötődő szervezet részére működési célra nem engedheti át.

(3) A felsőoktatási intézmények – legkésőbb a tanév befejezését követő kilencven napon belül – nyilvánossá teszik, a honlapjukon bemutatják oktatási, kutatási, fejlesztési és innovációs tevékenységüket, azok legfontosabb területeit, az aktuális eredményeket.

7. § (1) Felsőoktatási intézményt önállóan vagy más jogosulttal együttesen

a) a magyar állam, helyi önkormányzat, országos kisebbségi önkormányzat,

b) a Magyar Köztársaságban nyilvántartásba vett egyházi jogi személy, beleértve a jogi személyiséggel rendelkező szervezeti egységét is (a továbbiakban: egyházi jogi személy),

c) a Magyar Köztársaság területén székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezet [a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 685. § *c)* pont],

d) a Magyar Köztársaságban nyilvántartásba vett alapítvány vagy közalapítvány alapíthat.

(2) Az alapítói jogok gyakorlásának joga az e törvényben meghatározottak szerint átruházható. Az, aki az alapítói jogot gyakorolja, ellátja a felsőoktatási intézmény fenntartásával kapcsolatos feladatokat (a továbbiakban: fenntartó; az államon kívül minden más fenntartó: nem állami intézmény fenntartója). Ha a fenntartói jogot közösen gyakorolják, szerződésben kell rögzíteni a joggyakorlás és a kötelezettségek teljesítésének kérdéseit.

(3) Költségvetési szervként működik a felsőoktatási intézmény, ha az (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározottak tartják fenn. Az (1) bekezdés *a)* pontjában felsoroltak közösen, illetve az (1) bekezdés *b)–d)* pontjában meghatározottak közösen is gyakorolhatják a fenntartói jogokat.

(4) Az állam nevében a fenntartói jogokat – ha e törvény másként nem rendelkezik – az oktatási miniszter gyakorolja.

(5) A felsőoktatás rendszerének működtetése az állam, a felsőoktatási intézmény működtetése a fenntartó feladata.

(6) Az állam a nem állami intézmény fenntartója részére – az e törvényben meghatározottak szerint – költségvetési támogatást nyújt.

(7) A fenntartó felelőssége, hogy – az e törvényben meghatározottak szerint, költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény esetén az államháztartás működésének követelményeit érvényesítve – biztosítsa az intézmény autonóm működésének tárgyi, pénzügyi, személyi feltételeit.

8. § (1) A felsőoktatás által nyújtott képzésbe állampolgárságára való tekintet nélkül mindenki bekapcsolódhat, és szabadon választhatja meg azt a felsőoktatási intézményt, amelyben tanulmányokat kíván folytatni.

(2) A felsőoktatásban folyó képzés nyelve a magyar. A nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozó hallgató – az e törvényben meghatározottak szerint – anyanyelvén, illetőleg anyanyelvén és magyarul vagy magyar nyelven folytathatja tanulmányait. A felsőoktatásban a képzés – részben vagy egészben – nem magyar nyelven is folyhat.

9. § (1) A felsőoktatás szervezésében, irányításában, működtetésében, feladatainak végrehajtásában közreműködők a hallgatókkal, az oktatókkal és a felsőoktatásban dolgozókkal kapcsolatos döntéseik, intézkedéseik meghozatalakor az egyenlő bánásmód követelményét kötelesek megtartani.

(2) Az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének következményeit orvosolni kell, amely azonban nem járhat mások jogainak megsértésével, csorbításával.

(3) Az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének orvoslására – a hallgatókat ért sérelem esetén – az e törvényben szabályozott eljárás keretében kerülhet sor. Az eljárás lefolytatása nem zárja ki a személyhez fűződő jogok bíróság előtt történő érvényesítésének lehetőségét, illetőleg más, a felelősség és jogkövetkezményeinek megállapítására alkalmas eljárás megindítását, beleértve az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését ellenőrző országos hatáskörű közigazgatási szerv előtti eljárást.

(4) Az (1)–(3) bekezdés alkalmazása során az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló

2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: egyenlő bánásmódról szóló törvény) rendelkezéseit is alkalmazni kell.

10. § (1) A felsőoktatási intézmény a Ptk. 29. §-ának (1) bekezdése alapján, az e törvényben meghatározottak szerint létrehozott és működő jogi személy. A felsőoktatási intézmény – a fenntartó személyétől függően – a költségvetési gazdálkodás rendje szerint, az egyházi gazdálkodás rendje szerint vagy a magán felsőoktatási intézmény gazdálkodási rendje szerint működik.

(2) Az állami felsőoktatási intézmény tekintetében az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvényt (a továbbiakban: államháztartásról szóló törvény), valamint a költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmények tekintetében a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvényt (a továbbiakban: közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény) az e törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

(3) A felsőoktatási intézmény a fenntartó által biztosított és az államháztartás alrendszeréből származó támogatás, átvett pénzeszköz, valamint államháztartáson kívüli forrásból származó bevételei felhasználásával látja el feladatait.

(4) A felsőoktatási intézmény feladatainak ellátására, működésére, fejlesztésére szolgáló költségek fedezetét az évente összeállított intézményi költségvetésben kell előirányozni.

(5) A felsőoktatási intézmény 36. § szerinti átalakulása nem tartozik a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény 1. §-ának (1) bekezdése szerinti piaci magatartás körébe.

11. § (1) A felsőoktatás egymásra épülő, felsőfokú végzettségi szintet biztosító képzési ciklusai:

- a) az alapképzés,
- b) a mesterképzés,
- c) a doktori képzés.

(2) Az alap- és mesterképzést egymásra épülő ciklusokban, osztott képzésként, illetve jogszabályban meghatározott esetben egységes, osztatlan képzésként lehet megszervezni. A ciklusokra bontott, osztott és az egységes, osztatlan képzések szerkezetét a Kormány határozza meg.

(3) A felsőoktatás keretében – az (1) bekezdésben foglaltak mellett – felsőfokú végzettségi szintet nem biztosító képzésként

- a) felsőfokú szakképzés,
- b) szakirányú továbbképzés

is szervezhető.

(4) A felsőoktatási intézmény az alapító okiratában foglaltak alapján – a felnőttképzési törvényben meghatározott intézményi akkreditáció nélkül – vehet részt a felnőttképzésben.

MÁSODIK RÉSZ

A FELSŐOKTATÁSI RENDSZER INTÉZMÉNYEINEK MŰKÖDÉSE

A FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNY LÉTESÍTÉSE

12. § (1) Felsőoktatási intézményként az az intézmény működhet, amelyet az e törvényben meghatározott felsőoktatási feladatok ellátására létesítettek, és a Magyar Köztársaság Országgyűlésétől megkapta az állami elismerést.

(2) Állami elismerést az a felsőoktatási intézmény kaphat, amelyik rendelkezik a feladatai ellátásához szükséges feltételekkel, és az a)–d) pontok szerint választható képzési szerkezetben, legalább egy képzési, illetve tudományterületen vagy művészeti ágban, több szakon

- a) alapképzést,
- b) alap- és mesterképzést,
- c) alap-, valamint mester- és doktori képzést,
- d) mester- és doktori képzést

folytat.

(3) A felsőoktatási intézmény akkor rendelkezik a feladatai ellátásához szükséges feltételekkel, ha – az alapító okiratában meghatározott feladatai figyelembevételével – a folyamatos működéséhez szükséges személyi feltételek, tárgyi és pénzügyi eszközök, valamint az intézményi dokumentumok rendelkezésére állnak.

(4) A felsőoktatási intézménynek rendelkeznie kell állandó székhellyel, továbbá állandó kutatói, oktatói karral. E rendelkezések alkalmazásában állandó székhely a felsőoktatási alaptevékenység gyakorlásának, valamint a központi ügyintézésnek a helye, feltéve, hogy legalább nyolc évig – a Kormány által meghatározottak szerint – a felsőoktatási intézmény feladatainak ellátásához rendelkezésre áll. A felsőoktatási intézmény állandó oktatói, kutatói karral akkor rendelkezik, ha az alaptevékenységének ellátásához szükséges oktatók és kutatók legalább hatvan százalékát munkaviszony, illetve közalkalmazotti jogviszony keretében foglalkoztatja.

13. § (1) A hallgatók lakhatási feltételeinek biztosításához felsőoktatási intézmény részeként kollégium működtethető, illetve a felsőoktatási intézményhez szervezetileg nem tartozó intézményként diákotthon hozható létre.

(2) A kollégium elláthatja a felsőfokú tanulmányok megkezdését elősegítő felkészítés feladatait, és részt vehet a felsőfokú képzésben is.

(3) A diákotthon a felsőoktatási intézménnyel kötött megállapodás alapján elláthatja a (2) bekezdésben meghatározott feladatokat.

(4) A diákotthon – az alapítótól függően költségvetési szervként vagy nem költségvetési szervként működő – jogi személy.

(5) A diákotthon alapítója lehet a felsőoktatási intézmény, valamint az, aki felsőoktatási intézményt alapíthat.

(6) A kollégium és a diákotthon az e törvényben meghatározottak szerint szakkollégiumi tevékenységet is folytathat, szakkollégiumként is működhet.

14. § (1) A felsőoktatási intézmény – az alapító okiratában meghatározottak szerinti feladatainak ellátásához – intézményt, szervezeti egységet (például: közoktatási, szakképzési, közművelődési, igazságügyi szakértői, könyvtári feladatot ellátó intézmény, szervezeti egység) hozhat létre és tarthat fenn.

(2) A pedagógusképzést folytató felsőoktatási intézmény által fenntartott közoktatási intézmény részt vehet a hallgatók gyakorlati képzésében (a továbbiakban: gyakorló közoktatási intézmény).

(3) Az (1)–(2) bekezdésben meghatározottak létrehozására, jogállására, működésére és fenntartására az azonos feladatot ellátó szervezetre vonatkozó jogszabályokat kell alkalmazni.

15. § (1) A felsőoktatási intézmény a működését akkor kezdheti meg, ha

- a) a nyilvántartásba vétele megtörtént, továbbá
- b) a működés megkezdéséhez szükséges engedélyt megkapta, és
- c) az Országgyűlés döntött az állami elismeréséről.

(2) A nyilvántartásba vételt és a működés megkezdéséhez szükséges engedélyt a felsőoktatási intézmény fenntartója kérheti az e célra létrehozott regisztrációs központtól.

(3) A nyilvántartásba vételre akkor kerülhet sor, ha a rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy az alapító okiratban meghatározott feladatok folyamatos ellátásához szükséges tárgyi és pénzügyi feltételek – a tevékenység megkezdéséhez szükséges arányban – rendelkezésre állnak, és a teljes működéshez szükséges mértékig fokozatosan megteremthetők. Ha a regisztrációs központ megállapítja, hogy a nyilvántartásba vétel feltételei fennállnak, a felsőoktatási intézményt nyilvántartásba veszi, és meghatározza, hogy milyen feltételek teljesítése mellett adja meg a működés megkezdéséhez szükséges engedélyt. A költségvetési szervként működő felsőoktatási intézményt az alapító megkeresésére a törzskönyvi nyilvántartást vezető szerv is nyilvántartásba veszi. Ha a felsőoktatási intézményt nyilvántartásba vették, jogosulttá válik minden olyan nyilatkozat megtételére, minden olyan kötelezettség vállalására, amely ahhoz szükséges, hogy a működés megkezdéséhez az engedély kiadásának feltételei teljesüljenek. A nyilatkozattételre, a kötelezettségvállalásra, a felsőoktatási intézmény képviselőjére a fenntartó által a szervezési feladatok ellátására megbízott, az intézményvezetői feladatokat ideiglenesen ellátó személy válik jogosulttá. Ilyen megbízást az kaphat, aki megfelel a rektori feladatok ellátásához e törvényben meghatározott feltételeknek. Az ideiglenes intézményvezetői megbízás a rektor kinevezéséig szól.

(4) A felsőoktatási intézmény, ha nem költségvetési szervként működik, a regisztrációs központ által vezetett nyilvántartásba történő bejegyzéssel, ha költségvetési szervként működik, a törzskönyvi nyilvántartásba vétellel jön létre. A regisztrációs központ által vezetett nyilvántartás közhiteles, az abban foglalt adatok valódiságát az ellenkező bizonyításig vélelmezni kell.

(5) A felsőoktatási intézmény megalakulásának előkészítése céljából a fenntartó előkészítő bizottságot hoz létre. Az előkészítő bizottság ideiglenes szervezeti és működési szabályzatot készít. Ennek alapján meg kell választani a szenátus tagjait, akik első ülésükön döntenek a szenátus megalakulásáról, a szervezeti és működési szabályzat elfogadásáról, valamint a gazdasági tanács tagjainak delegálásáról. A szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni a szenátus tagjaira vonatkozó szakmai követelményeket, valamint a választás rendjét. Az előkészítő bizottság jogosult valamennyi intézményi dokumentum előkészítésére.

(6) A fenntartó a nyilvántartásba vett felsőoktatási intézmény működésének megkezdéséhez szükséges engedélyt akkor kérheti, ha igazolni tudja, hogy a felsőoktatási intézmény működéséhez szükséges, e törvény 12. §-ának (2)–(4) bekezdésében meghatározott valamennyi feltétel rendelkezésre áll, illetve fokozatosan megteremthető.

(7) A (4) és a (6) bekezdésben szabályozott eljárás egyidejűleg is lefolytatható.

(8) A működés megkezdéséhez szükséges engedélyben kell meghatározni, hogy a felsőoktatási intézmény milyen képzési területen, illetve tudományterületen, művészeti ágban, képzési szinten folytathat képzést, továbbá azt a maximális hallgatói létszámot, amelyet a felsőoktatási intézmény – figyelembe véve a hallgatók fogadásához és az oktatói tevékenység folytatásához rendelkezésre álló helyiségeket és más eszközöket – valamennyi évfolyamára számítva, teljes kihasználtsággal működve felvehet (a továbbiakban: felvehető maximális hallgatói létszám). Az engedélyezési eljárás magában foglalja a székhelyen kívüli képzés feltételeinek vizsgálatát is, kiterjed továbbá az intézmény által tervezett képzés, tudományos, művészeti alkotótevékenység minőségének biztosításához szükséges feltételek meglétének vizsgálatára. Pedagógusképzést folytató felsőoktatási intézmény esetén a gyakorló közoktatási intézmény tekintetében is le kell folytatni az engedélyezési eljárást. Ennek során azt kell vizsgálni, hogy a pedagógusképzésben részt vevő hallgatók felkészítéséhez szükséges feltételek rendelkezésre állnak-e. A regisztrációs központ a működési engedélyt azzal a feltétellel adja ki, hogy az engedélyben foglalt, az oktatással és a tudományos kutatással kapcsolatos tevékenység megkezdésére az Országgyűlés állami elismerés megadásáról szóló döntése után, az állami elismerésről szóló törvénymódosítás hatálybalépését követően kerülhet sor. E törvény *1. számú melléklete* tartalmazza azokat a felsőoktatási intézményeket, amelyek állami elismeréssel rendelkeznek.

(9) Az eljárásokkal összefüggő költségeket – kivéve, ha a felsőoktatási intézményt az állam létesíti – a kérelem benyújtója viseli. Az e §-ban szabályozott eljárásokra a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy a működés megkezdéséhez szükséges engedély kiadásához százhusz nap áll rendelkezésre.

(10) A diákotthon tekintetében csak a nyilvántartásba vétellel kapcsolatos eljárást kell lefolytatni, amelynek keretei között azt kell vizsgálni, hogy a diákotthon rendelkezik-e a tevékenység ellátásához szükséges személyi, tárgyi, pénzügyi feltételekkel.

(11) A regisztrációs központ az e §-ban meghatározott döntéseit az e törvény 106. §-ában meghatározott eljárás szerint hozza meg.

(12) A Kormány határozza meg a felsőoktatási intézmény létesítésének és működésének minimális (kötelező) feltételeit, az alapításhoz szükséges kérelem mellékleteit, a kérelem elbírálásának szabályait, az eljárási díjat. Minimális (kötelező) feltételként elő kell írni különösen a feladatellátáshoz szükséges oktatói, kutatói létszám, az oktatáshoz, kutatáshoz szükséges helyiségek, szociális helyiségek, szabadidős létesítmények, informatikai háttér, eszközök, könyvtár, felszerelések, a működés fedezetét tükröző költségvetés, az intézményi dokumentumok meglétét.

16. § (1) A felsőoktatási intézmény alapító okirata tartalmazza az intézmény hivatalos nevét, a fenntartójának nevét és címét, az alap- és kiegészítő tevékenységét, az alaptevékenységéhez kapcsolódó egyéb feladatokat, azokat a képzési területeket, tudományterületeket, művészeti ágakat, képzési szinteket, amelyeken a felsőoktatási intézmény képzést folytat, illetve folytathat, feltüntetve a székhelyen kívüli képzést is, a felsőfokú szakképzés szakmacsoportjait, az ellátott közoktatási, közművelődési, közgyűjteményi, egészségügyi, agrár- és vidékfejlesztési, továbbá más feladatokat, a vállalkozási tevékenység megjelölését, az intézmény székhelyének és valamennyi telephelyének címét, a székhelyen kívüli képzés címét, az intézmény szervezeti tagolásának elveit, a felsőoktatási intézmény rendelkezésére bocsátott ingatlanvagyon, a vagyon feletti rendelkezés jogát, a maximális hallgatói létszámot.

(2) A regisztrációs központ nyilvántartja az alapító okiratban megjelölt adatokat. A regisztrációs központ által nyilvántartott adatok az Országos Felsőoktatási Információs Központ részére továbbíthatók. A nyilvántartásban szereplő adatok nyilvánosak. A bejegyzett adatokban bekövetkezett változásokat be kell jelenteni. Az adatokban bekövetkező változás esetén a változások tekintetében a 15. §-ban szabályozott eljárásokat le kell folytatni.

(3) Ha a felsőoktatási intézmény költségvetési szerv, az alapító okiratának tartalmára, nyilvántartásba vételére és törlésére jogszabály további rendelkezéseket állapíthat meg.

17. § (1) A nem állami felsőoktatási intézmény fenntartói joga megállapodással másik, a fenntartói jog gyakorlására jogosultnak átadható. Ha a felsőoktatási intézmény fenntartójának személyében következik be változás anélkül, hogy az érintené a felsőoktatási intézmény tevékenységét és működését, a regisztrációs központ azt vizsgálja, hogy az új fenntartó rendelkezik-e a felsőoktatási intézmény folyamatos működtetéséhez szükséges feltételekkel. A fenntartói jog átadása tárgyában kötött megállapodás a regisztrációs központ jogerős határozatával jön létre.

(2) A fenntartói jog változása nem érinti a felsőoktatási intézmény állami elismerését. A felsőoktatási intézmény jogai és kötelezettségei nem változnak. A fenntartói jog változása a hallgatói jogviszonyt nem érinti. A fenntartói jog változása esetén a felsőoktatási intézményben alkalmazottak további foglalkoztatását – a foglalkoztatási jogviszony létesítésére vonatkozó rendelkezések figyelembevételével – biztosítani kell.

(3) A regisztrációs központ az e §-ban meghatározott döntéseit az e törvény 106. §-ában meghatározott eljárás szerint hozza meg.

18. § (1) A felsőoktatási intézmény egyetem vagy főiskola lehet.

(2) Az „egyetem” vagy „főiskola” elnevezés, valamint ezek idegen nyelvű megfelelői használatára csak az e törvény 1. számú melléklete szerinti – továbbá az e törvény alapján a Magyar Köztársaság területén működő külföldi – felsőoktatási intézmény jogosult.

(3) Egyetem az a felsőoktatási intézmény, amelyik legalább két képzési területen jogosult mesterképzésre, valamint legalább egy tudományterületen, két tudományágban vagy egy művészeti ágban doktori képzésre és doktori fokozat odaítélésére, feltéve, hogy a felsőoktatási intézmény munkaviszony, illetve közalkalmazotti jogviszony keretében foglalkoztatott oktatóinak, kutatóinak legalább egyharmada tudományos fokozattal rendelkezik.

(4) Az egyetem és a főiskola valamennyi képzési ciklusban folytathat képzést.

(5) Ha az egyetem vagy a főiskola hivatalos neve megváltozik, az erről szóló bejelentést a regisztrációs központ tudomásul veszi, és kezdeményezi az oktatási miniszter útján e törvény 1. számú mellékletének módosítását.

(6) A felsőoktatási intézmény az Országgyűlés állami elismerésről szóló döntéséig a „felsőoktatási intézmény” megnevezést kizárólag az „állami elismerése folyamatban” toldattal használhatja. Az „egyetem” vagy „főiskola” elnevezés használatára az állami elismerést követően kerülhet sor.

A FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNY MŰKÖDÉSÉNEK ALAPELVEI

19. § (1) A felsőoktatási intézmény belső szervezetét oly módon kell kialakítani, hogy az biztosítsa a felsőok-

tatási intézmény oktatási és tudományos kutatási, művészeti képzés esetén alkotó művészeti alapeladatainak, az ezekhez kapcsolódó kiegészítő feladatainak, valamint a működést biztosító funkcionális és fenntartási feladatainak szakszerű, hatékony, gazdaságos ellátását.

(2) A felsőoktatási intézmény feladatait a közpénz és a közvagyon hatékony használata követelményének érvényesítésével és felelősségével végzi.

(3) A felsőoktatási intézménynek az alaptevékenységéhez igazodóan biztosítania kell a könyvtári szolgáltatást, az anyanyelvi és idegen nyelven a szaknyelvi ismeretek fejlesztését és a rendszeres testmozgás megszervezését.

20. § (1) A felsőoktatási intézmény döntést hozó és a döntés végrehajtását ellenőrző testülete a szenátus.

(2) A felsőoktatási intézmény véleményező, a stratégiai döntések előkészítésében részt vevő és a döntések végrehajtásának ellenőrzésében közreműködő szerve a gazdasági tanács.

(3) A felsőoktatási intézmény vezetője a rektor.

(4) A felsőoktatási intézményben minőségbiztosítási rendszert kell működtetni.

(5) A felsőoktatási intézmény jogszabályban előírt nyilvántartásokat köteles vezetni, és az országos statisztikai adatgyűjtési programban, illetőleg a felsőoktatási információs rendszerben meghatározott adatokat köteles szolgáltatni.

21. § (1) A felsőoktatási intézmény meghatározza a működésére és szervezetére vonatkozó rendelkezéseket (a továbbiakban: szervezeti és működési szabályzat). A szervezeti és működési szabályzatban minden olyan kérdés szabályozható, amelyről jogszabály vagy jogszabály felhatalmazása alapján más szabályzatban nem kell rendelkezni. Ha a felsőoktatási intézmény költségvetési szervként működik, a szervezeti és működési szabályzat tartalmára jogszabály további rendelkezéseket állapíthat meg. Minden felsőoktatási intézménynek egy szervezeti és működési szabályzata lehet. A szervezeti és működési szabályzat részei: a szervezeti és működési rend, a foglalkoztatási követelményrendszer és a hallgatói követelményrendszer.

(2) A szervezeti és működési rend keretében kell meghatározni különösen: a felsőoktatási intézmény szervezeti felépítését, tagolását, vezetési szerkezetét, az egyes szervezeti egységek feladatait, működését, az intézményen belüli kapcsolattartás rendjét, továbbá a minőségbiztosítás rendszerét.

(3) A foglalkoztatási követelményrendszerben kell meghatározni különösen:

a) az egyes munkakörök betöltésével kapcsolatos követelményeket, a nyilvános pályázatok elbírálásának rendjét, az intézményi oktatói, kutatói ösztöndíjak és más juttatások feltételeit, az ezzel összefüggő pályázatok rendjét, a habilitációs eljárás követelményeit, rendjét,

b) a felsőoktatási intézmény által adományozható munkaköri és egyéb címek feltételeit,

c) az oktatók, tudományos kutatók és más alkalmazottak foglalkoztatására és teljesítményére vonatkozó követelményrendszert, a minőség és teljesítmény alapján differenciáló jövedelemelosztás elveit, a követelmények teljesítésének értékelését és annak nyilvánosságát, a követelményrendszerben foglaltak nem teljesítésének következményeit,

d) az oktatók és kutatók részére kiírt kutatási pályázatok elbírálásának rendjét,

e) az oktatók részvételét a felsőoktatási intézmény döntéshozatali eljárásában, az oktatók, kutatók és más alkalmazottak intézményi döntések ellen benyújtható jogorvoslati kérelmek elbírálásának rendjét.

(4) A hallgatói követelményrendszerben kell meghatározni különösen:

a) e törvény keretei között a felvételi eljárás rendjét,

b) a hallgatói jogok gyakorlásának és köteleességek teljesítésének rendjét, a hallgatói jogviszonnyal kapcsolatosan benyújtott kérelmek elbírálásának és a jogorvoslatnak a rendjét,

c) a hallgatói tanulmányi rendet és az ismeretek, készségek és képességek elsajátításának, megszerzésének, ellenőrzésének rendjét (a továbbiakban: tanulmányi és vizsgaszabályzat),

d) a hallgatót terhelő fizetési kötelezettség megállapításának és teljesítésének rendjét, a hallgatói juttatások elosztásának rendjét (a továbbiakban: térítési és juttatási szabályzat),

e) a hallgatói fegyelmi és kártérítési ügyek elbírálásának rendjét,

f) a kollégiumi jelentkezések elbírálásának eljárási és szervezeti rendjét,

g) a hallgatói balesetek megelőzésével kapcsolatos és a bekövetkezett balesetek esetén követendő előírásokat.

(5) A szervezeti és működési szabályzat kérdéskörei a szervezeti és működési szabályzat mellékleteként is szabályozhatók.

(6) A felsőoktatási intézmény minőségfejlesztési programot készít. Az intézményi minőségfejlesztési programban kell meghatározni a felsőoktatási intézmény működésének folyamatát, ennek keretei között a vezetési, tervezési, ellenőrzési, mérési, értékelési, fogyasztóvédelmi feladatok végrehajtását. Az intézményi minőségfejlesztési programban kell szabályozni az oktatói munka hallgatói véleményezésének rendjét. A felsőoktatási intézmény évente áttekinti az intézményi minőségfejlesztési program végrehajtását, és megállapításait az intézmény honlapján, továbbá a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

(7) A szervezeti és működési szabályzatot a helyben szokásos módon nyilvánosságra kell hozni, és a hallgatók részére hozzáférhetővé kell tenni.

(8) A szervezeti és működési szabályzatot, illetve annak módosítását a szenátus fogadja el.

22. § (1) A felsőoktatási intézménynek gondoskodnia kell a képzés egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséről, a hallgatói balesetek megelőzése érdekében az azokat előidéző okok feltárásáról és megszüntetéséről, továbbá a munkavédelemmel kapcsolatos követelmények érvényesítéséről.

(2) A felsőoktatási intézmény az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében szolgáltatásaival hozzájárul a hallgatók lakhatási feltételeinek, egészséges, káros szenvedélyektől mentes életvitelének biztosításához, tájékoztató és tanácsadó rendszerével segíti a hallgató beilleszkedését a felsőfokú tanulmányok idején, illetve szakmai előmenetelét a tanulmányok befejezését követően.

(3) A felsőoktatási intézmény ellátja a tehetséggondozással és a tudomány társadalmi elismertségének növelésével kapcsolatos feladatokat, a meghirdetett előadásai nyilvánosak, és lehetőséget kell biztosítani arra, hogy az előadások rendjét megismerhessék és – a tárgyi lehetőségek keretei között – látogathassák azok is, akik nem állnak hallgatói jogviszonyban.

(4) A felsőoktatási intézményben tiszteletben kell tartani a hallgatók, oktatók, valamint a kutatók lelkiismereti és vallásszabadságát. A hallgató, oktató, kutató nem kényszeríthető lelkiismereti, világnézeti, politikai meggyőződésének megvallására, megtagadására. A hallgatót, oktatót, kutatót nem érheti hátrány lelkiismereti, világnézeti, politikai meggyőződése miatt.

(5) A felsőoktatási intézmény az e törvényben foglaltak szerint meghatározza és közzéteszi a hallgatói jogviszony létesítésének követelményeit (a továbbiakban: felvételi követelmények).

A FELŐOKTATÁSI INTÉZMÉNY FELÉPÍTÉSE

A gazdasági tanács

23. § (1) A gazdasági tanács a felsőoktatási intézmény feladatainak végrehajtása megalapozásában, a rendelkezésére bocsátott források, eszközök, a közpénz, a közvagyon hatékony és felelős használatát segítő gazdasági stratégiai döntéseket előkészítő és végrehajtásuk ellenőrzésében részt vevő, a fenntartói döntések előkészítésében – e törvényben meghatározottak szerint – közreműködő testület.

(2) Az állami fenntartású felsőoktatási intézményben a gazdasági tanácsot létre kell hozni, a nem állami felsőoktatási intézményekben – az alapító okiratban meghatározottak szerint – a gazdasági tanács létrehozható.

(3) A gazdasági tanácsnak hét vagy kilenc tagja van. A gazdasági tanács létszámát a működés megkezdéséhez szükséges engedélyben meghatározott hallgatói létszám adatai alapján kell meghatározni a következők szerint: ha a

felsőoktatási intézménybe felvehető maximális hallgatói létszám

a) nem éri el a tizenötezret, hét,

b) eléri a tizenötezret, kilenc

tagból áll. A gazdasági tanács tagja az lehet, aki felsőfokú végzettséggel rendelkezik. A gazdasági tanács tagjainak a megbízatása öt évre szól, amely legfeljebb egy alkalommal meghosszabbítható.

(4) A gazdasági tanácsba – a (3) bekezdésben meghatározott sorrend szerint – három, illetve négy főt delegál a szenátus, ebből egy tagot a hallgatói önkormányzat javaslata alapján. A gazdasági tanácsnak – a delegált tagokon felül – hivatalból tagja a rektor és a gazdasági főigazgató, ennek hiányában gazdasági igazgató.

(5) Az oktatási miniszter – a (3) bekezdésben meghatározott sorrend szerint – a gazdasági tanácsba két, illetve három főt, ebből egy tagot a pénzügyminiszter javaslata alapján delegál. Az oktatási miniszter által delegált tagok közül legalább egynek a felsőoktatási intézmény oktatási, tudományos kutatási, művészeti tevékenységének megfelelő felsőfokú végzettséggel, továbbá a szakképzettségének megfelelő területen szerzett legalább öt év vezetői gyakorlattal kell rendelkeznie.

(6) A gazdasági tanács tagjai részére a delegálók utasítást nem adhatnak.

(7) Nem lehet tagja a gazdasági tanácsnak az, aki

a) büntetett előéletű,

b) köztisztviselő, vagy polgármesteri tisztséget tölt be,

c) a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról és felelősségéről szóló 1997. évi LXXIX. törvény hatálya alá tartozik,

d) politikai pártban tisztséget tölt, illetve töltött be, fizetett pártalkalmazottként foglalkoztatták vagy foglalkoztatják, feltéve, hogy a kizáró ok megszűnése óta még nem telt el legalább öt év,

e) önkormányzati, országgyűlési vagy európai parlamenti képviselő,

f) tagja a szenátusnak,

g) tagja más felsőoktatási intézmény gazdasági tanácsának,

h) az állami felsőoktatási intézmények kivételével, az oktatási miniszter felügyelete alatt álló költségvetési szervvel közalkalmazotti jogviszonyban áll,

i) betöltötte a hetvenedik életévét.

(8) A rektor tekintetében – az a) és a g)–i) pont kivételével – a (7) bekezdésben foglaltakat nem kell alkalmazni.

(9) A gazdasági tanács ülésére – a napirend és az előterjesztések megküldésével, az ülés előtt legalább öt munkanappal – meg kell hívni a Magyar Államkincstár megbízottját, aki tanácskozási joggal vesz részt az ülésen, és véleményt nyilváníthat minden olyan kérdésben, amely a közpénz, közvagyon célszerű és gazdaságos felhasználását érinti. A megbízott részére a felsőoktatási intézmény köteles a szükséges információkat megadni. A megbízott

véleményét, kérésére, a felsőoktatási intézmény és az Oktatási Minisztérium honlapján közzé kell tenni. A megbízott a tevékenységéről évente legalább egyszer tájékoztatást ad a felsőoktatási intézmény fenntartójának és a Magyar Államkincstárnak.

24. § (1) A gazdasági tanács – a szervezeti és működési szabályzat keretei között – dönt működésének rendjéről, azzal a megkötéssel, hogy a gazdasági tanács vezetőjének megbízásával kapcsolatos döntéshez – a 23. § (3) bekezdésben meghatározott sorrend szerint – legalább négy, illetve öt támogató szavazatra van szükség. Nem vehet részt a szavazásban az, akinek jogaira, vagy kötelezettségeire a döntés kihatással lehet, illetve az, akitől az ügynek tárgyilagos megítélése egyéb okból nem várható (elfogultság).

(2) A gazdasági tanács megalakulását a rektor készíti elő.

25. § (1) A gazdasági tanács

a) közreműködik a szenátus döntéseinek előkészítésében, így különösen véleményezi:

- aa) a felsőoktatási intézmény intézményfejlesztési tervét,
- ab) a felsőoktatási intézmény költségvetését és a számviteli rendelkezések szerinti beszámolóját,
- ac) a felsőoktatási intézmény számviteli rendjét,
- ad) fejlesztés indítását,
- ae) gazdálkodó szervezet alapítását, gazdálkodó szervezetben részesedés szerzését, gazdálkodó szervezettel történő együttműködést,
- af) a felsőoktatási intézmény rendelkezésére bocsátott, valamint a tulajdonában lévő ingatlanvagyon hasznosítását, elidegenítését,
- ag) az e törvényben meghatározottak szerinti hitelfelvételt,
- ah) együttműködési megállapodás megkötését,
- ai) a felsőoktatási intézmény szervezete, szervezeti egysége létesítését, átalakítását, megszüntetését;
- b) – a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott esetekben – gazdasági szempontból véleményezi a felsőoktatási intézmény által készített pályázatokat;
- c) dönt azokban az ügyekben, amelyek ellátására a szenátus felhatalmazta.

(2) A gazdasági tanács figyelemmel kíséri a felsőoktatási intézmény gazdálkodásában a szakmai hatékonyság és a gazdaságosság követelményeinek érvényesítését. Rendszeresen – de évente legalább két alkalommal – áttekinti a felsőoktatási intézmény működését, gazdálkodását, az alapító okiratában meghatározott feladatok végrehajtását. Figyelemmel kíséri, hogy a felsőoktatási intézmény szervezeti rendje igazodik-e a feladatok hatékony ellátásához.

(3) A gazdasági tanács a szenátusnál, annak eredménytelensége esetén a fenntartónál jelzéssel élhet, ha megítélése szerint a felsőoktatási intézmény a gazdálkodásával, a rendelkezésére bocsátott vagy tulajdonában lévő ingatlan-

vagyon működtetésével, hasznosításával, elidegenítésével kapcsolatosan hozott döntésével veszélyezteti a felsőoktatási intézmény működését.

(4) A szervezeti és működési szabályzatban meg kell határozni azt az összeget, amely felett a gazdasági tanács véleményét a kötelezettségvállaláshoz be kell szerezni.

26. § (1) A gazdasági tanácsi tagság megszűnik a megbízás lejártával, a tag lemondásával, illetőleg – a (2) bekezdésben meghatározott okok esetében – visszahívásával. A lemondás elfogadása, illetve a visszahívás a delegáló hatáskörébe tartozik.

(2) A gazdasági tanács elnökének kezdeményezésére vissza kell hívni azt a tagot,

- a) aki egy éven keresztül a gazdasági tanács ülésének több mint felén nem vett részt, és mulasztását nem tudta megfelelő módon igazolni,
- b) aki bármilyen okból a gazdasági tanácsi tagságból eredő feladatait – több mint fél éven keresztül – nem tudja ellátni,
- c) akivel szemben utóbb következik be olyan körülmény, amely miatt a gazdasági tanácsnak nem lehet tagja.

(3) Lemondás és visszahívás esetén az, aki az érintett tagot delegálta, harminc napon belül új tagot köteles delegálni. Az eljárásra alkalmazni kell a 23. §-ban meghatározottakat. Az újonnan megválasztott tag megbízatása öt évre szól függetlenül attól, hogy a lemondott, illetve visszahívott tag megbízatásából mennyi idő telt el.

(4) Ha a nem állami felsőoktatási intézményben hoznak létre gazdasági tanácsot, az oktatási miniszter jogait és kötelezettségeit a fenntartó gyakorolja. A Magyar Államkincstár képviselőjére vonatkozó rendelkezéseket nem kell alkalmazni.

A szenátus

27. § (1) A szenátus az alapító okiratban meghatározottak figyelembevételével határozza meg a felsőoktatási intézmény képzési és kutatási feladatait, továbbá ellenőrzi azok végrehajtását. A szenátus meghatározza működésének rendjét. A szenátus elnöke a rektor.

(2) A szenátus tagja – a hallgatói önkormányzat és a reprezentatív szakszervezetek képviselői kivételével – az lehet, aki a felsőoktatási intézményben munkaviszony, illetve közalkalmazotti jogviszony keretében oktatói, kutatói vagy egyéb munkakört tölt be.

(3) A szenátus fogadja el az intézményfejlesztési tervet. Az intézményfejlesztési tervben kell meghatározni a fejlesztéssel, a fenntartó által a felsőoktatási intézmény rendelkezésére bocsátott vagyon hasznosításával, megóvásával, elidegenítésével kapcsolatos elképzeléseket, a várható bevételeket és kiadásokat. Az intézményfejlesztési tervet középtávra, legalább négyéves időszakra kell elkészíteni,

évenkénti bontásban meghatározva a végrehajtás feladatait. Az intézményfejlesztési terv része a foglalkoztatási terv. A foglalkoztatási tervben kell meghatározni azt a létszámot, amelynek keretei között a felsőoktatási intézmény megoldhatja feladatait.

(4) A szenátus – az intézményfejlesztési tervvel összhangban – fogadja el a kutatási-fejlesztési-innovációs stratégiát. A kutatási-fejlesztési-innovációs stratégiát meg kell küldeni a regionális fejlesztési tanács részére, hogy figyelembe lehessen venni a régió társadalmi, gazdasági fejlesztését szolgáló középtávú program elkészítésénél és végrehajtásánál.

(5) A szenátus javaslatot tesz a rektori pályázat kiírására, elbírálja a pályázatokat, megválasztja a rektorjelöltet és erről értesíti a fenntartót, továbbá értékeli a rektor vezetői tevékenységét.

(6) A szenátus fogadja el a felsőoktatási intézmény

- a) képzési programját,
- b) szervezeti és működési szabályzatát, doktori szabályzatát, minőségfejlesztési programját,
- c) a minőség és teljesítmény alapján differenciáló jövedelemelosztás elveit,
- d) elemi költségvetését, éves, illetve éven túli kötelezettségvállalási tervét és végrehajtásának ütemtervét, továbbá vagyongazdálkodási tervét,
- e) a számviteli rendelkezések alapján elkészített éves költségvetési beszámolóját.

(7) A szenátus határozza meg a felsőoktatási intézményben

- a) a hallgatói tanácsadás rendszerét,
- b) az oktatói munka hallgatói véleményezési rendszerét.

(8) A szenátus az a)–m) pont tekintetében dönt, illetve az n)–q) pont tekintetében dönthet

- a) fejlesztés indításáról,
- b) gazdálkodó szervezet alapításáról, gazdálkodó szervezetben részesedés szerzéséről, gazdálkodó szervezettel történő együttműködésről,
- c) a felsőoktatási intézmény rendelkezésére bocsátott, illetve tulajdonában lévő ingatlanvagyon hasznosításáról, elidegenítéséről,
- d) az e törvényben meghatározottak szerint a hitelfelvételről,
- e) együttműködési megállapodás megkötéséről,
- f) szervezetének, szervezeti egységének átalakításáról, megszüntetéséről,
- g) a kutatási program elfogadásáról,
- h) a tudományos tanács létrehozásáról, tagjainak és elnökének megválasztásáról,
- i) a felsőoktatási intézmény állandó bizottságainak és egyéb tanácsainak létrehozásáról,
- j) az oktatói, kutatói és vezetői pályázatok rangsorolásáról,
- k) a gazdasági tanács tagjainak delegálásáról,
- l) a szenátus képviseletében eljáró személy kiválasztásáról,

m) köztársasági ösztöndíj adományozásának kezdeményezéséről,

n) szervezeti és működési szabályzata által a hatáskörébe utalt kérdésekről,

o) a doktori iskola létesítéséről és a doktori képzés indításáról,

p) a habilitációs eljárás szabályozásáról,

q) címek és kitüntetések adományozásáról.

(9) A szenátus hatáskörébe tartozik továbbá

- a) képzés indításának, illetve megszüntetésének kezdeményezése,
- b) a rektori pályázatok rangsorolása,
- c) a gazdasági tanács által benyújtott kérdések megvitatása,
- d) a felsőoktatási intézmény szakmai tevékenységének, minőségfejlesztési programja végrehajtásának értékelése,
- e) az e törvényben meghatározott egyéb jogositványok gyakorlása.

(10) A felsőoktatási intézmény habilitációs eljárást folytathat azon a tudományterületen, tudományágban, illetve művészeti ágban, amelyben doktori képzést folytat.

(11) Ha a szenátus által létrehozott bizottság, illetve tanács hallgatókat érintő ügyekben is eljár, biztosítani kell, hogy a bizottság munkájában részt vehessenek a hallgatók képviselői is. A szenátus a hallgatók tanulmányi, vizsga- és szociális ügyeinek intézésére állandó bizottságot hoz létre. A hallgatókat érintő ügyekben eljáró bizottságban biztosítani kell a hallgatók részvételét, azzal a megkötéssel, hogy a tanulmányi, vizsga és szociális ügyek intézésére létrehozott állandó bizottságban a hallgatók által delegált tagok száma nem lehet kevesebb, mint a bizottság tagjainak ötven százaléka.

(12) A szenátus esélyegyenlőségi bizottságot hoz létre, amely a felsőoktatási intézmény működésében figyelemmel kíséri a nők és a férfiak arányos képviseletét, javaslatokat tesz az arányos képviselet elérésére, ellenőrzi az intézkedések eredményességét, feltárja a megkülönböztetés megnyilvánulásait, a nők arányos szerepvállalását sértő intézkedéseket, és kezdeményezi megszüntetésüket.

(13) A szenátus bármely kérdést megvitat, bármely kérdésben kialakíthatja állásfoglalását, bármely kérdésben javaslattal élhet. Állásfoglalásait, javaslatait megküldheti a döntéshozatalra, intézkedésre jogosultnak, aki köteles arra harminc napon belül, testület esetén legkésőbb a harmincadik napot követő első ülésen érdemi választ adni.

(14) A szabályzat, program elfogadásának joga kiterjed annak módosítására.

(15) A szenátus döntései során köteles figyelembe venni a közpénz és a közvagyon hatékony és felelős használatának, rendeltetésszerű igénybevételeének, a vagyon elidegenítésénél az értékarányosság követelményét. E célból figyelemmel kíséri a felsőoktatási intézmény gazdálkodásában a szakmai hatékonyság és a gazdaságosság követelményeinek érvényesítését. Rendszeresen – de évente leg-

alább két alkalommal – áttekinti a felsőoktatási intézmény működését, gazdálkodását, az alapító okiratában meghatározott feladatok végrehajtását, e körben beszámoltatja a gazdasági vezetőt.

28. § (1) A szenátus létrehozásával, működésével, tagjai megbízásának megszűnésével, a szenátus napirendjének előkészítésével kapcsolatos kérdéseket a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában kell meghatározni, a következők figyelembevételével:

a) a szenátus létszáma – a 23. § (3) bekezdésében meghatározottak figyelembevételével – nem lehet kevesebb hét, illetve kilenc főnél, továbbá az oktatók és kutatók által választott tagoknak – az elnökkel együtt – a testület tagjainak többségét kell alkotniuk,

b) a hallgatói önkormányzat a 78. § (4) bekezdésében meghatározottak szerint delegálja képviselőit,

c) az egyéb munkakörben foglalkoztatott tagok, a reprezentatív szakszervezetek képviselőinek létszáma nem lehet kevesebb, mint a szenátus létszámának öt-öt százaléka, de legalább egy-egy fő,

d) a szenátus tagjainak megbízatása legalább három és legfeljebb öt év, a hallgatói önkormányzat képviselője esetében legalább egy és legfeljebb három év lehet,

e) a szenátus szükség szerint tart ülést,

f) a szenátus ülései az intézmény alkalmazottai, hallgatói és a gazdasági tanács tagjai számára nyilvánosak,

g) a szenátus ülése akkor határozatképes, ha tagjainak legalább hatvan százaléka jelen van,

h) a szenátus jelen lévő tagjai több mint ötven százalékának kérésére zárt ülést, titkos szavazást kell tartani,

i) a szenátus üléseiről jegyzőkönyvet kell készíteni, a szenátus döntéseit határozatba kell foglalni, és a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak szerint nyilvánosságra kell hozni,

j) a szenátus ülésére a gazdasági tanács elnökét tanácskozási joggal meg kell hívni.

(2) A szenátus a feladatkörébe tartozó ügyek előkészítésére, meghatározott időre vagy alkalmilag bizottságot hozhat létre.

(3) A szenátus döntéseinek meghozatalát és végrehajtását átruházhatja a felsőoktatási intézmény egyes szervezeti egységeire, illetve a szervezeti egységekben foglalkoztatott oktatók és hallgatók közösségére, a szervezeti egységekben létrehozott testületekre. Nem ruházhatók át a 27. § (3)–(4) és (6) bekezdés a)–c) pontjában, továbbá (7) bekezdésében, a (8) bekezdés f)–i) pontjában, valamint a k)–l) pontjában és az o)–p) pontjában, a (9) bekezdés a)–b) és d) pontjában meghatározott jogkörök. A hallgatói önkormányzat részvételét a döntéshozatali eljárásban – az (1) bekezdés b) pontjában, 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint – biztosítani kell akkor is, ha a szenátus döntésének meghozatalát átruházta.

A rektor

29. § (1) A felsőoktatási intézmény rektora vezeti és képviseli az intézményt, e jogkörében eljár mindazokban az ügyekben, amelyeket jogszabály, a szervezeti és működési szabályzat, a kollektív szerződés nem utal más személy vagy testület hatáskörébe.

(2) A rektor felelős a felsőoktatási intézmény szakszerű és törvényes működéséért, az egészséges és biztonságos munkafeltételek, oktatási és kutatási feltételek megteremtéséért, gyakorolja a munkáltatói jogokat, és dönt a felsőoktatási intézmény működésével kapcsolatosan minden olyan ügyben, amelyet jogszabály, a szervezeti és működési szabályzat, a kollektív szerződés nem utal más személy vagy testület hatáskörébe.

(3) A rektor felel különösen: a felsőoktatási intézmény vagyonkezelésébe, használatába adott, illetve a felsőoktatási intézmény tulajdonában lévő vagyon rendeltetésszerű igénybevételéért, az alapító okiratban előírt tevékenységek jogszabályban meghatározott követelményeknek megfelelő ellátásáért, a felsőoktatási intézmény gazdálkodásában a szakmai hatékonyság és a gazdaságosság követelményeinek érvényesítéséért, a tervezési, beszámolási, információszolgáltatási kötelezettség teljesítéséért, annak teljességéért és hitelességéért, a gazdálkodási lehetőségek és kötelezettségek összhangjáért, az intézményi számviteli rendért, a folyamatba épített, előzetes és utólagos vezetői ellenőrzés, valamint a belső ellenőrzés megszervezéséért és hatékony működéséért.

(4) A rektor a munkáltatói jogokat a foglalkoztatási tervben meghatározott keretek között, a foglalkoztatási követelményrendszer alapján gyakorolja.

(5) A rektor az (1)–(4) bekezdésben meghatározott jogkörét esetenként vagy az ügyek meghatározott körében helyettesére vagy az intézmény más alkalmazottjára átruházhatja. Az átruházott hatáskör gyakorlója a hatáskört nem adhatja tovább.

(6) A rektor felel a felsőoktatási intézményben működő testületek munkájához szükséges feltételek megteremtéséért, a szenátus jogkörébe tartozó ügyek előkészítéséért, a hozott döntések végrehajtásáért.

(7) Rektori megbízást az kaphat, aki vezetési, szervezési, gazdálkodási ismeretekkel és gyakorlattal rendelkezik, továbbá a felsőoktatási intézménnyel teljes munkaidőre szóló munkaviszonyban vagy közalkalmazotti jogviszonyban áll, illetve akivel ilyen jogviszonyt létesítenek. A rektori megbízáshoz egyetem esetén egyetemi tanári, főiskola esetén egyetemi tanári, főiskolai tanári, egyetemi docensi, tudományos tanácsadói vagy kutatóprofesszori, illetve tudományos főmunkatársi munkakörben történő alkalmazás szükséges.

(8) A szenátus tagjai kétharmadának igenlő szavazatával kezdeményezheti a rektor visszahívását.

A felsőoktatási intézmény szervezeti egységei

30. § (1) A felsőoktatási intézmény a 19. § (1) bekezdésében meghatározottak – továbbá a gazdaságosság, hatékonyság és finanszírozhatóság – figyelembevételével

- a) oktatási, tudományos kutatási,
- b) szolgáltató,
- c) funkcionális

szervezeti egységeket hozhat létre és működtethet oly módon, hogy ne keletkezzen indokolatlan párhuzamosság a feladatellátás megszervezésekor.

(2) A felsőoktatási intézmény oktatási és tudományos kutatási szervezeti egységei különösen: a kar, a tanszék, az intézet, a botanikuskert, a klinika, a kutatóintézet, a kutatócsoport, a tangazdaság.

(3) A felsőoktatási intézményben kollégiumi, informatikai, szociális, kulturális, sport, könyvtári, levéltári, múzeumi és egyéb (például: közoktatási, gyakorlati képzést biztosító tanműhely, művészeti gyakorlóhely, gyógyító-megelőző, valamint termelő) feladatot ellátó szolgáltató szervezeti egység hozható létre.

(4) A felsőoktatási intézmény működtetési feladatainak ellátásához gazdasági, továbbá belső ellenőrzési feladatot ellátó funkcionális szervezeti egységet hoz létre, valamint igazgatási, szervezési (a továbbiakban: igazgatási feladatot ellátó hivatal), műszaki szolgáltató és más, a működést biztosító funkcionális szervezeti egységet hozhat létre. A gazdasági és ellenőrzési szervezet irányítását a rektor látja el.

(5) A felsőoktatási intézmény könyvtára, könyvtári rendszere szakirodalmi, információs, oktatási és kutatási feladatokat ellátó nyilvános tudományos közgyűjtemény, amely könyvtári feladatokon túl levéltári és múzeumi funkciót is elláthat.

(6) A felsőoktatási intézményben kart létesíteni a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság előzetes véleményének kikérése után lehet. A véleményezéssel kapcsolatos eljárásra a 32. § (10) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni.

(7) A felsőoktatási intézmény szervezeti egységei – az e törvényben meghatározottak szerint – regionális központtá, illetve centrummá szervezhetők.

*A FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK
EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁSA*

31. § (1) A felsőoktatási intézmény az alapító okiratában meghatározott feladatok ellátása céljából együttműködési megállapodást köthet bármely, a feladatai ellátásában érdekelt hazai vagy külföldi szervezettel, illetve természetes személlyel. Az együttműködési megállapodást írásba kell foglalni. Az együttműködés irányulhat különösen: képzési programok vagy más programok, tantervek kidol-

gozására, képzés, gyakorlati képzés megszervezésére, a tanulmányok beszámítására, pályázatok kidolgozására, lebonyolítására, kutatási és fejlesztési feladatok megoldására.

(2) A felsőoktatási intézmény megállapodhat különösen

- a) a Magyar Tudományos Akadémiával, annak intézményeivel és más kutatóintézetekkel közös kutatási, képzési feladatok ellátására,
- b) másik felsőoktatási intézménnyel közös képzésre és közös oklevél kiadására,
- c) szakközépiskolával felsőfokú szakképzés feladatainak ellátására,
- d) gazdálkodó szervezettel, alapítvánnyal, kamarával oktatási, tudományos kutatási szervezeti egység finanszírozására, támogatására, továbbá ösztöndíj létesítésére.

(3) A felsőoktatási intézmény a régió gazdasági, tudományos, civil és önkormányzati szerveivel együttműködve innovációs parkot, technológiai központot, inkubációs házat (a továbbiakban együtt: tudásközpont) hozhat létre.

*A FELSŐOKTATÁSBAN FOLYÓ KÉPZÉS
RENDSZERE*

32. § (1) A felsőoktatási intézményben a képzés képzési program alapján folyik. A képzési program a szenátus általi elfogadással válik érvényessé. A képzési program részeként a tantervet alap- és mesterképzésben az oktatási miniszter által kiadott képzési és kimeneti követelmények alapján, szakirányú továbbképzésben szabadon készíti el a felsőoktatási intézmény.

(2) A felsőfokú szakképzés a felsőoktatási intézmény által készített és a szenátus által elfogadott szakképzési program szerint folyik. A szakképzési program az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott felsőfokú szakképzésre készíthető, a szakképesítésért felelős miniszter által kiadott szakmai és vizsgakövetelmények alapján.

(3) A felsőoktatási intézmény és a gazdasági (szakmai) kamara a szakképesítésért felelős miniszterrel kötött megállapodás alapján – az országos gazdasági érdekképviselőti szervezetekkel együttműködve – kidolgozza a szakmai és vizsgakövetelményt és kezdeményezi a felsőfokú szakképzésnek az Országos Képzési Jegyzékbe történő felvételét. A felsőfokú szakképesítést fel kell venni – egyszerűsített és gyorsított akkreditációs eljárást követően – az Országos Képzési Jegyzékbe, ha azzal a szakképesítésért felelős miniszter egyetért.

(4) A szakképzési program tartalmazza a megegyező tartalmú szakképzésben elsajátított ismeretek beszámításának lehetőségét, továbbá a felsőfokú szakképzésben szerzett krediteknek az azonos képzési területhez tartozó alapképzésbe való beszámítását. A beszámítható kreditek száma legalább harminc, legfeljebb hatvan lehet. A képzési idő négy félév, kivéve, ha az európai közösségi jog

valamely képzés tekintetében ennél hosszabb időt állapít meg. A szakközépiskolában folyó felsőfokú szakképzésben kredit akkor szerezhető, ha a szakközépiskola felsőoktatási intézménnyel kötött megállapodás alapján szervez felsőfokú szakképzést.

(5) Az alapképzésben alapfokozat (baccalaureus, bachelor) és szakképzettség szerezhető. Az alapfokozat az első felsőfokú végzettségi szint, amely feljogosít a mesterképzés megkezdésére. Az alapképzésben szerzett szakképzettség jogszabályban meghatározottak szerinti munkakör betöltésére jogosít. Az alapképzés képzési és kimeneti követelményei határozzák meg, hogy milyen szakképzettséget lehet szerezni az alapképzésben. A gyakorlatigényes alapképzési szakokban egy félévig tartó összefüggő szakmai gyakorlatot (a továbbiakban: összefüggő szakmai gyakorlat) kell szervezni. Az összefüggő szakmai gyakorlat teljesítése feltétele a záróvizsgára bocsátásnak. Az alapképzésben legalább száznyolcvan kreditet – összefüggő szakmai gyakorlat esetén legalább kettőszáztíz kreditet – kell és legfeljebb kétszáznegyven kreditet lehet teljesíteni. A képzési idő legalább hat, legfeljebb nyolc félév.

(6) A mesterképzésben mesterfokozat (magister, master) és szakképzettség szerezhető. A mesterfokozat a második felsőfokú végzettségi szint. A mesterképzés képzési és kimeneti követelményei határozzák meg, hogy milyen szakképzettség szerezhető a mesterképzésben. A mesterképzésben szerzett szakképzettség jogszabályban meghatározottak szerinti munkakör betöltésére jogosít. A mesterképzésben – figyelembe véve a (7) bekezdésben meghatározottakat – legalább hatvan kreditet kell és legfeljebb százhusz kreditet lehet megszerezni. A képzési idő legalább két, legfeljebb négy félév.

(7) Az alapszakon és az ahhoz kapcsolódó mesterszakon, valamint az egységes, osztatlan képzésben együttesen legalább háromszáz kreditet kell és legfeljebb háromszáthatvan kreditet lehet megszerezni. A képzési idő legalább tíz és legfeljebb tizenkét félév.

(8) A szakirányú továbbképzésben – az alap- vagy a mesterfokozatot követően további – szakirányú szakképzettség szerezhető. A szakirányú továbbképzésben legalább hatvan kreditet kell és legfeljebb százhusz kreditet lehet megszerezni. A képzési idő legalább két, legfeljebb négy félév.

(9) A képzési program része a doktori képzés, amely a mesterfokozat megszerzését követő képzésben a doktori fokozat megszerzésére készít fel. Doktori képzésben legalább száznyolcvan kreditet kell szerezni. A képzési idő hat félév.

(10) Az alap- és mesterszak indításával kapcsolatos dokumentációt, illetve a doktori iskola szabályzatát a rektor megküldi a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságnak. A képzés akkor indítható, ha azt a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleményében támogatta, továbbá az indítás tényét a felsőoktatási

intézmény a regisztrációs központnak bejelentette. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság támogatásának hiányában képzés akkor indítható, ha ahhoz a felsőoktatási intézmény a 106. §-ban meghatározott eljárásban az engedélyt megkapta.

(11) A Kormány határozza meg

a) az alap- és mesterképzés képzési területeit, képzési ágait, szakjait, az azokhoz rendelt kreditek számát, valamint az indítással összefüggő eljárási rendet, továbbá azokat a szakokat, amelyekben külső, nem felsőoktatási intézményi keretek között folyó gyakorlati képzést kell szervezni,

b) a felsőfokú szakképzés szervezésének rendjét,

c) a doktori fokozat megszerzésének feltételeit, a doktori iskola létesítésének eljárási rendjét.

33. § (1) A felsőoktatásban a képzés megszervezhető teljes idejű képzésként, részidős képzésként, továbbá távoktatásként. A teljes idejű képzés félévenként legalább háromszáz tanórából áll.

(2) A teljes idejű képzést – a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel – a nappali képzés munkarendje szerint kell megszervezni. A nappali képzés munkarendje szerinti képzést heti öt naptól álló tanítási hét keretében, a munkanapokon kell megszervezni. E rendelkezésektől a felsőoktatási intézmény hallgatói önkormányzatának egyetértésével el lehet térni.

(3) A részidős képzés lehet esti vagy levelező képzés munkarendje szerint szervezett képzés. A részidős képzés időtartama a teljes idejű képzés tanóráinak legalább harminc, legfeljebb ötven százaléka lehet. Az esti és a levelező képzés munkarendje szerinti képzést a hallgatók elfoglaltságának figyelembevételével kell megszervezni a munkanapokon, indokolt esetben a heti pihenőnapon.

(4) A felsőfokú szakképzésben a gyakorlati képzés csak teljes idejű képzés formájában szervezhető meg, a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint.

ADATKEZELÉS A FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEKBEN, A FELSŐOKTATÁS INFORMÁCIÓS RENDSZERE

34. § (1) A felsőoktatási intézmény azokat az adatokat tarthatja nyilván, amelyek az intézmény rendeltetésszerű működéséhez, a munkáltatói jogok gyakorlásához, a képzés megszervezéséhez nélkülözhetetlenek, továbbá amelyek a jogszabályokban és a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában biztosított kedvezményekre való igényjogosultság elbírálásához és igazolásához szükségesek. E célból azok az adatok kezelhetők, amelyekből megállapítható a jogosult személye és a kedvezményre való jogosultsága.

(2) A felsőoktatási intézmény nyilvántartja a beiratkozott hallgatókat. A beiratkozott hallgatóról törzslapot állít ki, amelyen feltünteti a hallgató személyes adatait, valamint a tanulmányok folytatásával, a hallgatói jogviszonyból adódó kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos adatokat.

(3) A felsőoktatási intézmény az alkalmazottak és a hallgatók személyes adatait csak a foglalkoztatással, juttatások, kedvezmények, kötelezettségek megállapításával és teljesítésével, állampolgári jogok és kötelezettségek teljesítésével kapcsolatosan, nemzetbiztonsági okokból, az e törvényben meghatározott nyilvántartások kezelése céljából, a célnak megfelelő mértékben, célhoz kötött kezelheti. A felsőoktatási intézmény az alkalmazottak személyes adatait – ha a társadalombiztosítási szabályok eltérően nem rendelkeznek – a foglalkoztatás megszűnésétől számított tíz évig kezelheti. A felsőoktatási intézmény a hallgatók személyes adatait a hallgatói jogviszony megszűnésétől számított nyolcvan évig kezelheti.

(4) Adattovábbításra a felsőoktatási intézmény vezetője és – a meghatalmazás keretei között – az általa meghatalmazott vezető vagy más alkalmazott jogosult. A felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában kell meghatározni az adatkezelés és -továbbítás intézményi rendjét.

(5) Önkéntes adatszolgáltatás esetén az érintettet tájékoztatni kell arról, hogy az adatszolgáltatásban való részvétel nem kötelező.

(6) A felsőoktatási intézmények – önkéntes adatszolgáltatás alapján – ellátják a pályakövetés feladatait, amelynek keretében figyelemmel kísérik azoknak a munkaerőpiaci helyzetét, akik náluk szereztek bizonyítványt, oklevelet.

(7) E törvény 2. számú melléklete határozza meg a felsőoktatási intézmények által kezelhető adatokat, amelyek statisztikai célra felhasználhatók, és statisztikai felhasználás céljára személyazonosításra alkalmatlan módon átadhatók.

35. § (1) A felsőoktatási intézmények által kezelt adatok alapján létre kell hozni a felsőoktatási információs rendszert. A felsőoktatási információs rendszer – központi nyilvántartás keretében – a nemzetgazdasági szintű tervezéshez szükséges fenntartói, intézményi, foglalkoztatási, hallgatói, oktatói és más alkalmazotti adatokat tartalmazza. A felsőoktatási információs rendszert – az oktatási miniszter által létrehozott – Országos Felsőoktatási Információs Központ működteti. A felsőoktatási információs rendszerből – törvény eltérő rendelkezésének hiányában – személyes adat csak az érintett kérése, illetve hozzájárulása esetén, az érintett egyidejű értesítése mellett adható ki. Ahol e törvény központi nyilvántartásról rendelkezik, azon a felsőoktatási információs rendszert kell érteni. A felsőoktatási információs rendszer keretében folyó adatkezelés jogszerűségéért az oktatási miniszter felelős.

A felsőoktatási információs rendszerbe az érintett – saját adatai tekintetében – jogosult betekinteni és kérni adatainak helyesbítését – a jogszabályban elrendelt adatkezelések kivételével – törlését. Az információs rendszerbe történő betekintés, az adatok helyesbítése, törlése minden esetben ingyenes.

(2) A felsőoktatási információs rendszerbe – kormányrendeletben meghatározottak szerint – kötelesek adatot szolgáltatni az intézményfenntartók, illetve a felsőoktatási intézmények. A felsőoktatási intézmény a felsőoktatási alaptevékenységének megkezdését követő harminc napon belül köteles bejelentkezni a felsőoktatási információs rendszerbe. Az Országos Felsőoktatási Információs Központ a bejelentkezéstől számított tizenöt napon belül intézményi azonosító (a továbbiakban: OM-azonosító) számot ad a felsőoktatási intézménynek.

(3) Az Országos Felsőoktatási Információs Központ annak, akit oktatói, kutatói, illetve tanári munkakörben foglalkoztatnak, oktatói azonosító számot ad ki. Az azonosító szám a tanári, az oktatói, illetve a kutatói munkakörben történő foglalkoztatás figyelemmel kísérésére szolgál. A felsőoktatási információs rendszer tartalmazza azoknak a nyilvántartását, akik azonosító számmal rendelkeznek. A nyilvántartás tartalmazza az érintett nevét, születési helyét és idejét, anyja nevét, az azonosító számot, a végzettségre és szakképzettségre vonatkozó adatokat, a munkahely címét és típusát, valamint OM-azonosítóját. A nyilvántartásból személyes adat – az érintetten kívül – csak az egyes, a foglalkoztatáshoz kapcsolódó juttatások jogszerű igénybevétele megállapítása céljából továbbítható, a szolgáltatást nyújtó vagy az igénybevétel jogosságának ellenőrzésére hivatott részére. Az információs rendszerben adatot az érintett foglalkoztatásának megszűnésére vonatkozó bejelentéstől számított tíz évig lehet kezelni, kivéve, ha ez alatt az idő alatt az érintettet ismét bejelentik a nyilvántartásba.

(4) Az Országos Felsőoktatási Információs Központ a hallgatóknak hallgatói azonosító számot ad ki. Az azonosító szám a hallgatói jogviszonnyal összefüggő jogok és kötelezettségek érvényesülésének figyelemmel kísérésére szolgál. Nem kell új azonosító számot adni annak, aki a közoktatásban kapott tanulói azonosító számot. A felsőoktatási információs rendszere tartalmazza a hallgatói nyilvántartást. A hallgatói nyilvántartás tartalmazza a hallgató nevét, születési helyét és idejét, azonosító számát, anyja nevét, lakóhelyét, tartózkodási helyét, állampolgárságát, diákigazolványának számát, valamint az érintett felsőoktatási intézmény adatait, a tanulmányi idő hosszát. A hallgatói nyilvántartásból személyes adat – az érintetten kívül – csak a hallgatói jogviszonyhoz kapcsolódó juttatás, illetőleg a hallgatói hitel jogszerű igénybevétele megállapítása céljából továbbítható a szolgáltatást nyújtó vagy az igénybevétel jogosságának ellenőrzésére hivatott részére. A hallgatói nyilvántartásban adatot a hallgatói jogviszony megszűnésére vonatkozó bejelentéstől számított nyolcvan évig lehet kezelni.

(5) A munkáltató a munkaviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott tanárnak, oktatónak, kutatónak – kérelemre – oktatói, kutatói, tanári igazolványt (a továbbiakban: oktatói igazolvány) ad ki. Az oktatói igazolványt az Országos Felsőoktatási Információs Központ készítteti el, és küldi meg a munkáltatón keresztül a jogosult részére. Az oktatói igazolvány tartalmazza az igazolvány számát, a jogosult nevét, anyja nevét, születési helyét és idejét, a felsőoktatási intézmény nevét, címét és OM-azonosítóját, a jogosult fényképét és aláírását. Az oktatói igazolványt jogszabályban meghatározottak szerint kell igényelni. Az igényléshez szükséges adatok továbbíthatók. Az oktatói igazolvány elkészítője az adatokat az igazolvány érvényességének megszűnését követő öt évig kezelheti.

(6) A felsőoktatási intézmény a hallgató részére diákigazolványt ad ki. A diákigazolványt az Országos Felsőoktatási Információs Központ készítteti el, és küldi meg a felsőoktatási intézményen keresztül a jogosult részére. A diákigazolvány tartalmazza a diákigazolvány magyar és angol nyelvű megnevezését, a hallgató nevét, anyja nevét, születési helyét és idejét, lakcímét, tartózkodási helyét, állampolgárságát, a hallgató aláírását. A diákigazolvány tartalmazza továbbá a hallgató fényképét, azonosító számát, a felsőoktatási intézmény nevét, címét és OM-azonosítóját. A diákigazolványon a kedvezmények igénybevételehez szükséges további – nem személyes adatok – is feltüntethetők. A diákigazolványt a jogszabályban meghatározottak szerint kell igényelni. Az elkészítéshez szükséges adatok a diákigazolvány elkészítőjéhez továbbíthatók. A diákigazolvány elkészítője az adatokat az igazolvány érvényességének megszűnését követő öt évig kezelheti.

(7) Az Országos Felsőoktatási Információs Központ kezelheti a felsőoktatási intézmények felvételi eljárásával összefüggő adatokat. A Közoktatási Információs Központ szolgáltatja az Országos Felsőoktatási Információs Központ részére a felvételi kérelmek elbírálásához szükséges érettségi adatokat. Ehhez kapcsolódóan megküldi a tanulói azonosító számot is.

(8) Az Országos Felsőoktatási Információs Központ tartja nyilván a kiadott okleveleket és doktori fokozatokat.

(9) Az Országos Felsőoktatási Információs Központ – megkeresésre – az általa kezelt adatokat személyazonosításra alkalmatlan módon a regisztrációs központ részére továbbíthatja.

(10) Az oktatói igazolvány és a diákigazolvány elektronikus adattárolásra és adatellenőrzésre alkalmas eszközzel (adatchip) látható el. Az Országos Felsőoktatási Információs Központ köteles biztosítani, hogy az oktatói igazolvány és a diákigazolvány tulajdonosa megtekintse az adatchip tartalmát, és kérje azok helyesbítését. A megtekintéssel és a helyesbítéssel kapcsolatos eljárás minden esetben ingyenes.

(11) Az adattovábbítás eljárási kérdéseit, továbbá a diákigazolvány, az oktatói igazolvány, az oktatói azonosító szám és a hallgatói azonosító szám elkészítését, kiadását a Kormány határozza meg. A Kormány határozza meg a felsőoktatási intézmények iratkezelésének alapvető szabályait.

A FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK ÁTALAKULÁSA (EGYESÜLÉS, SZÉTVÁLÁS, KIVÁLÁS, CSATLAKOZÁS ÉS BEOLVADÁS)

36. § (1) A felsőoktatási intézmények tevékenységének összehangolása céljából az intézményeket egyesíteni lehet (a továbbiakban: egyesülés).

(2) Az egyesülés – ha előfeltételei fennállnak – nem tagadható meg, ha az érintett felsőoktatási intézmények szenátusai egyetértettek azzal.

(3) Az egyesülés előkészítése a gazdasági tanács tagjaiból álló előkészítő bizottság feladata. Minden gazdasági tanács egy-egy tagot delegál az előkészítő bizottságba.

(4) Az egyesülés eredményeképpen új felsőoktatási intézmény jön létre, amely jogutódja az egyesüléssel érintett felsőoktatási intézményeknek. Az új intézmény létrejöttére alkalmazni kell a 7. §-ban, a 12–18. §-ban, valamint a 37–38. §-ban meghatározottakat.

(5) Az új felsőoktatási intézmény nyilvántartásba vételével egyidejűleg az egyesülésbe bevont felsőoktatási intézmények megszüntetését kezdeményezni kell az Országgyűlésnél. Az egyesülésbe bevont felsőoktatási intézmények az új intézmény oktatási, kutatási szervezeti egységeként működnek tovább. Ha az egyesülésbe bevont felsőoktatási intézmények különböző településen működnek, az új felsőoktatási intézmény székhelyén kívüli településen működő, megszűnő felsőoktatási intézmény az új felsőoktatási intézmény regionális központjaként működhet tovább. A felsőoktatási intézmény alapító okiratában a regionális központot fel kell tüntetni.

(6) A regionális központhoz további szervezeti egységek tartozhatnak.

(7) Felsőoktatási intézmény szétválása esetén az eredeti felsőoktatási intézmény megszűnik, és új felsőoktatási intézmények jönnek létre. A létrejövő intézmények a megszűnő felsőoktatási intézmény jogutódai. A jogutódlásról a megszűnéssel és az alapítással kapcsolatos eljárásban kell döntenie a 7. §-ban, a 12–18. §-ban, valamint a 37–38. §-ban meghatározottak szerint.

(8) Kiválás esetén az eredeti felsőoktatási intézmény tovább folytatja működését, a kiváló szervezeti egységet új intézményként lehet megalapítani vagy másik felsőoktatási intézményhez lehet csatlakoztatni. Az eljárásra a 7. §-ban, a 12–18. §-ban, valamint a 37–38. §-ban meghatározottakat kell alkalmazni.

(9) Beolvadás esetén a beolvadó felsőoktatási intézmény megszűnik, és a befogadó felsőoktatási intézmény – jogutódként – látja el a beolvadt felsőoktatási intézmény feladatait. Az eljárásra a 7. §-ban, a 12–18. §-ban, valamint a 37–38. §-ban meghatározottakat kell alkalmazni.

(10) Költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény költségvetési szervvel egyesülhet, költségvetési szervhez csatlakozhat és költségvetési szervvel olvadhat össze.

A FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNY MEGSZÜNÉSE

37. § (1) A felsőoktatási intézmény a 15. § (4) bekezdésében meghatározott nyilvántartásból való törlés napjával megszűnik. A felsőoktatási intézmény törlésére akkor kerül sor, ha az Országgyűlés az állami elismerést visszavonta.

(2) A Kormány kezdeményezi az Országgyűlésnél az állami elismerés visszavonását, ha a felsőoktatási intézmény

a) megszüntetése feltételeinek fennállását a bíróság megállapította,

b) fenntartója jogutód nélkül megszűnik, illetve megszűnt,

c) fenntartójának megszűnik, illetve megszűnt az a joga, hogy felsőoktatási intézményt tartson fenn,

d) fenntartója e jogának gyakorlásával felhagy, illetve felhagyott, kivéve, ha a fenntartói jog új fenntartóra száll át.

(3) Az állami felsőoktatási intézmények tekintetében a (2) bekezdés b)–d) pontjában foglaltak nem alkalmazhatóak.

(4) A Kormány kezdeményezi az Országgyűlésnél az állami elismerés visszavonását akkor is, ha a fenntartó a felsőoktatási intézmény megszüntetéséről határozott.

(5) A Kormány kezdeményezi az Országgyűlésnél az állami elismerés visszavonását akkor is, ha a felsőoktatási intézmény másik felsőoktatási intézménnyel egyesül, beolvad vagy szétválik.

(6) A (4) bekezdésben meghatározott esetben a megszűnésre kifutó rendszerben kerülhet sor, oly módon, hogy azok a hallgatók, akik megkezdték a tanulmányaikat az adott képzési szinten, azt be tudják fejezni. Megszüntethető a felsőoktatási intézmény az adott félévet követő vizsgaidőszak utolsó napján is, feltéve, hogy a hallgatók tanulmányaikat másik felsőoktatási intézményben folytatni tudják. A felsőoktatási intézményt megszüntető fenntartónak döntése meghozatala előtt megállapodást kell kötnie a felsőoktatási intézménnyel, amelyikben a hallgatók a megkezdett tanulmányaikat folytatni tudják.

(7) A költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény költségvetési hiányának felszámolására, a költségvetési hiány megszüntetésével összefüggő eljárásra az államháztartásról szóló törvényben és végrehajtási rendeletében foglaltakat kell alkalmazni.

(8) Az állami elismerés visszavonásával kapcsolatos eljárás megindítását a regisztrációs központ – a fenntartó megkeresésére, a bíróság jogerős ítélete alapján, továbbá bejelentés hiányában a (2) bekezdés b)–d) pontjában meghatározott esetben hivatalból – kezdeményezi az oktatási miniszternél. Az állami elismerés visszavonásával kapcsolatos eljárás megindulásáról szóló közleményt a regisztrációs központ az Oktatási Minisztérium honlapján közzéteszi.

(9) Ha az Országgyűlés az állami elismerést visszavonta – az érintett felsőoktatási intézményt törölte az e törvény 1. számú mellékletéből – a regisztrációs központ – az állami elismerés visszavonásáról rendelkező törvény hatálybalépésének napjával – törli a nyilvántartásából a felsőoktatási intézményt. A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. Ha a megszűnő felsőoktatási intézmény költségvetési szervként működött, a regisztrációs központ értesíti a törzskönyvi nyilvántartást vezető szervet is.

(10) Ha a felsőoktatási intézmény megszűnik, a tulajdonában lévő vagyon, illetve az őt megillető vagyonkezelői jog a jogutód felsőoktatási intézményre száll át. A jogutód felsőoktatási intézményre szállnak át a megszűnő felsőoktatási intézmény jogai és kötelezettségei is. A jogutód nélküli megszűnés esetén a vagyon a felsőoktatási intézmény fenntartóját illeti meg. Ha a felsőoktatási intézménynek több fenntartója van – eltérő megállapodás hiányában – vagyoni hozzájárulásuk arányában száll át rájuk a megszűnő felsőoktatási intézmény vagyona.

38. § (1) A regisztrációs központ a felsőoktatási intézmény megalakulásával, átalakulásával, megszűnésével kapcsolatos jogerős határozatát a Kormány által meghatározottak szerint, továbbá az Oktatási Minisztérium honlapján közzéteszi.

(2) A regisztrációs központ jogerős határozatának egy példányát megküldi a felsőoktatási információs rendszer részére is.

(3) A regisztrációs központ a Magyar Köztársaság területén engedéllyel működő külföldi felsőoktatási intézményekről nyilvántartást vezet, melyet évente – december hónapban – közzé kell tenni a Magyar Köztársaság hivatalos lapjában, valamint az Oktatási Minisztérium honlapján nyilvánosságra kell hozni.

HARMADIK RÉSZ

A HALLGATÓ

A HALLGATÓI JOGVISZONY KELETKEZÉSE

39. § (1) Minden magyar állampolgárnak joga, hogy az e törvényben meghatározott feltételek szerint felsőoktatási intézményben tanulmányokat folytasson, államilag támogatott vagy költségtérítéssel képzésben. Ez a jog megilleti

a) az Európai Gazdasági Térséghez tartozó országok állampolgárait, valamint családtagjaikat,

b) az a) pont hatálya alá nem tartozó a Magyar Köztársaság területén élő menekültet, menedékest, befogadottat, bevándoroltat, letelepedettet,

c) nemzetközi megállapodás alapján a magyar állampolgárokkal azonos elbírálás alá eső külföldit,

d) azoknak az országoknak az állampolgárait, amelyekben a magyar állampolgár a viszonyosság elve alapján igénybe veheti az adott állam felsőoktatási szolgáltatásait.

(2) Aki nem tartozik az (1) bekezdésben meghatározottak hatálya alá, tanulmányait kizárólag költségtérítéses formában folytathatja.

(3) A felsőoktatási intézményben az kezdheti meg tanulmányait, aki felvételt nyert. A felvétel jelentkezés alapján, az e célra szolgáló jelentkezési lap benyújtásával történik. A felsőoktatási intézménybe jelentkező korlátlan számú jelentkezési lapot nyújthat be. A felvételi jelentkezési lapon meg kell jelölni, hogy a jelentkező milyen munkarend szerinti képzésre, továbbá hogy államilag támogatott vagy költségtérítéses képzésre jelentkezik. Ha a jelentkező több lehetőséget jelöl meg, azokat rangsorolnia kell.

(4) Az, aki a felsőoktatási intézménybe felvételt vagy átvételt nyert, az adott felsőoktatási intézménnyel hallgatói jogviszonyt létesíthet. A hallgatói jogviszony a beiratkozással jön létre. A beiratkozott hallgatóról a felsőoktatási intézmény törzslapot állít ki.

(5) A felsőoktatási jelentkezések rangsorba állításának és a jelentkezők meghatározott felsőoktatási intézménybe való besorolásának feladatait az Országos Felsőoktatási Információs Központ végzi.

(6) A jelentkezések elbírálásának rendjét, a jelentkezések rangsorba állítását és ennek alapján a jelentkezők rangsorolását, továbbá a felvételi követelmények teljesítésének feltételeit, a felvételhez szükséges szintet, valamint a felvételi eljárás során kérhető eljárási díj megállapításának rendjét és a díj legmagasabb összegét, illetőleg a díj befizetése alóli mentesülés eseteit a Kormány határozza meg.

(7) A Kormány előnyben részesítési követelményt állapíthat meg

a) hátrányos helyzetű hallgatói csoport,

b) gyermekük gondozása céljából fizetés nélküli szabadságon lévők, terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban vagy gyermekgondozási díjban részesülők,

c) fogyatékkal élő jelentkezők csoportjához tartozók

részére azzal, hogy az előnyben részesítés kizárólag az előnyben részesítés alapjául szolgáló körülménnyel összefüggésben biztosítható, és nem vezethet alap- és mesterképzésben az oklevél által tanúsított szakképzettség, illetve felsőfokú szakképzésben a bizonyítvány által tanúsított

szakképesítés megszerzéséhez szükséges alapvető tanulmányi követelmények alóli felmentéshez.

40. § (1) A hallgató

a) kérheti, hogy a fennálló hallgatói jogviszonya keretében további szakképesítés, illetve szakképzettség megszerzéséhez szükséges tanulmányokat folytathasson,

b) kérheti átvételét másik felsőoktatási intézménybe,

c) másik felsőoktatási intézménnyel vendéghallgatói jogviszonyt létesíthet,

d) másik felsőoktatási intézménnyel további (párhuzamos) hallgatói jogviszonyt létesíthet.

(2) A vendéghallgatói jogviszony keretében a hallgató a tanulmányaihoz kapcsolódó résztanulmányokat folytat. Vendéghallgatói jogviszony akkor létesíthető, ha ahhoz az a felsőoktatási intézmény, amellyel a hallgató hallgatói jogviszonyban áll, hozzájárul. A hozzájárulást a felsőoktatási intézmény akkor tagadhatja meg, ha a vendéghallgatói jogviszony keretében szerzett krediteket nem tudja beszámítani a hallgató tanulmányaiba. A további (párhuzamos) hallgatói jogviszony másik oklevél vagy bizonyítvány megszerzése céljából létesíthető.

(3) A hallgatói jogviszony fennállása alatt újabb beiratkozásra nincs szükség. A hallgatónak – a képzési időszak megkezdése előtt – a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak szerint be kell jelentenie, hogy folytatja-e tanulmányait, vagy az adott képzési időszakban hallgatói jogviszonyát szünetelteti.

(4) Az átvételnek és a vendéghallgatói jogviszony létesítésének, a további szakképesítés, illetve szakképzettség megszerzéséhez szükséges tanulmányokba való bekapcsolódásnak a feltételeit a fogadó felsőoktatási intézmény határozza meg.

41. § (1) A felsőfokú szakképzésre történő felvétel feltétele – a (2)–(4) bekezdésben meghatározott kivétellel – az érettségi vizsga sikeres teljesítése.

(2) Felsőfokú szakképzésre történő jelentkezéshez a felsőoktatási intézmény határozza meg, hogy a felvételi kérelem elfogadásához az érettségi vizsga egyes vizsgatárgyaiból milyen szintű vizsga letétele szükséges, továbbá milyen érettségivizsga-eredmény és milyen középiskolai tanulmányi eredmény elérésére van szükség. A felsőfokú szakképzésre történő jelentkezés szakképesítés meglétéhez is köthető.

(3) Ha a felsőoktatási intézmény olyan felsőfokú szakképesítés megszerzésére készít fel, amelyhez egészségügyi követelménynek, pályaalkalmassági követelménynek kell megfelelni, a felsőfokú szakképzésbe azt lehet felvenni, illetve átvenni, aki megfelelt az egészségügyi, illetve pályaalkalmassági követelményeknek.

(4) Ha a felsőoktatási intézmény olyan felsőfokú szakképesítés megszerzésére készít fel, amelyhez szakmai alkalmassági követelményeknek kell megfelelni, a hallga-

tót akkor lehet felvenni, illetve átvenni, ha a szakmai alkalmassági vizsga követelményeit teljesítette. A szakmai alkalmassági vizsga követelményeit a szakképzési programban kell meghatározni. Ha a felsőfokú szakképzést a felsőoktatási intézmény gazdálkodó szervezettel közösen szervezi, a szakmai alkalmassági vizsga követelményeit a felsőoktatási intézmény és a gyakorlati képzés szervezője együttesen állapítja meg. Ha a felsőfokú szakképzést a felsőoktatási intézmény középiskolával közösen szervezi meg, a szakmai alkalmassági vizsga követelményeit a felsőoktatási intézmény a középiskolával közösen állapítja meg.

(5) Nem utasítható el a felsőfokú szakképzésre történő felvétele annak, aki hallgatói szerződést kötött, feltéve, hogy az előírt pályaalkalmassági, egészségügyi és szakmai alkalmassági követelményeknek megfelelt, és teljesítette a jogszabályban meghatározott minimális felvételi feltételeket.

(6) A pályaalkalmassági, az egészségügyi és a szakmai alkalmassági követelményeket a felvételi tájékoztatóban nyilvánosságra kell hozni.

(7) A pályaalkalmassági követelmények és az egészségügyi követelmények meghatározására, megállapítására a szakképzésre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

42. § (1) Alapképzésre történő felvétel feltétele az érettségi vizsga sikeres teljesítése.

(2) Alapképzésre történő jelentkezéshez az adott képzési területen képzést folytató felsőoktatási intézmények közösen határozzák meg, hogy mely vizsgatantárgyakból szükséges az emeltszintű érettségi vizsga letétele. A felsőoktatási intézmény határozza meg, hogy milyen érettségi vizsga-eredményre és milyen középiskolai tanulmányi eredmény elérésére van szükség a felvételi kérelem teljesítéséhez. Ha az alapvető tanulmányi követelmények teljesítéséhez egészségügyi, pályaalkalmassági követelményeknek kell megfelelni, alkalmazni kell a 41. § (3) és (6) bekezdésében foglaltakat. A Kormány határozza meg, hogy mely esetben lehet megkövetelni az egészségügyi, illetve a pályaalkalmassági vizsgálaton való részvételt.

(3) Az alapképzésre történő felvételre benyújtott jelentkezési kérelmeket – a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel – az egyes képzési területekre meghatározott egységes felvételi követelmények alapján, képzési ágonként, szakonként kell rangsorba állítani. A felvételi feltételeket teljesítők felvételi kérelmét a felvételi rangsorban elért helyük alapján kell teljesíteni, oly módon, hogy a felvételi rangsorban előbb állók kérelmét kell az általuk megadott intézményi rangsor szerint teljesíteni.

(4) A felsőoktatási intézmény a tanulmányokhoz szükséges különleges képesség vagy a megszerzhető szakképzettséggel betölthető munkakör sajátosságai miatt szakmai alkalmassági, illetőleg gyakorlati vizsgát jogosult tartani, amennyiben e képességekről az érettségi vizsga keretében

nem vagy nem megfelelő módon lehet meggyőződni. Ha a felsőoktatási intézmény gyakorlati vizsgát tart, akkor a felvételi jelentkezéseket a vizsga figyelembevételével rangsorolja.

(5) A Kormány határozza meg, hogy a felsőoktatási felvételi kérelmek rangsorolásánál a középiskolai tanulmányi versenyeken vagy más tudományos célú versenyen elért eredményeket, illetve a kiemelkedő sporteredményeket milyen módon és milyen feltételek mellett lehet figyelembe venni, továbbá, hogy mely esetben lehet szakmai alkalmassági, illetve gyakorlati vizsgát tartani.

43. § (1) Mesterképzésre az vehető fel, aki alapképzésben fokozatot és szakképzettséget tanúsító oklevelet szerzett.

(2) Szakirányú továbbképzésre az vehető fel, aki alapképzésben vagy mesterképzésben szerzett fokozattal és szakképzettséggel rendelkezik. Szakirányú továbbképzés esetében felvételi előfeltételként meghatározott munkakör betöltése, meghatározott időtartamú szakmai gyakorlat, további szakképzettség megléte is kiköthető.

(3) Doktori képzésre az vehető fel, aki a mesterképzésben szerzett fokozattal és szakképzettséggel rendelkezik.

(4) A mesterképzésre, a szakirányú továbbképzésre és a doktori képzésre történő felvétel további feltételeit a felsőoktatási intézmény határozhatja meg, azzal a megkötéssel, hogy azonos felvételi követelményeket köteles alkalmazni, függetlenül attól, hogy a jelentkező mely felsőoktatási intézményben szerezte az oklevelét.

44. § (1) Ha a felsőoktatási intézmény a felvételi kérelem elbírálásához e törvény felhatalmazása alapján vizsgán való részvételt ír elő, fogyatékossgal élő jelentkező esetén a középiskolai tanulmányok során nyújtott mentesítést, a vizsgázás sajátos formáját biztosítani kell. Megilleti ez a jog azt is, akinek a középiskolai tanulmányai során nem biztosítottak ilyen lehetőségeket, de igazolja, hogy fogyatékossgal élő.

(2) A felvételi eljárásban a nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozó jelentkező használhatja anyanyelvét, amennyiben a középiskolai tanulmányait az adott nyelven folyó vagy két tanítási nyelvű kisebbségi oktatásban végezte, és az érettségi vizsgán az anyanyelvén vizsgázott.

(3) A fogyatékossg megállapításának és igazolásának rendjét a Kormány határozza meg.

45. § (1) Az Országos Felsőoktatási Információs Központ – a felsőoktatási intézmények adatközlése alapján – az esedékesség évét megelőző évben, legkésőbb december 15-ig felvételi tájékoztatót tesz közzé, amely tartalmazza a felsőoktatási intézményekben induló képzések adatait, illetve mindazokat az információkat, amelyek a hallgatói jogviszony létesítéséhez szükségesek.

(2) A felvételi tájékoztatót az Oktatási Minisztérium honlapján is hozzáférhetővé kell tenni.

A HALLGATÓ EGYÉNI JOGAI ÉS KÖTELESSÉGEI

46. § (1) A hallgató joga, hogy szabadon megválassza, melyik felsőoktatási intézményben kívánja folytatni tanulmányait.

(2) A hallgató joga, hogy emberi méltóságát tiszteletben tartsák, e körben különösen, hogy

a) személyiségi jogát, ezen belül személyisége szabad kibontakoztatásához való jogát, önrendelkezési jogát, cselekvési szabadságát, családi élethez való jogát tiszteletben tartsák, feltéve, hogy e jogának gyakorlása nem korlátoz másokat, e jogának érvényesítésében nem veszélyezteti a saját és társai, illetve a felsőoktatási intézmény alkalmazottai egészségét, testi épségét,

b) az emberi méltóság tiszteletben tartásával szabadon véleményt nyilvánítson minden kérdésről, az oktatók munkájáról, a felsőoktatási intézmény, a kollégium működéséről,

c) tájékoztatást kapjon a személyét és tanulmányait érintő kérdésekről,

d) javaslattal éljen, kérdést intézzon a felsőoktatási intézmény, illetve a kollégium vezetőihez, oktatóihoz, és arra legkésőbb a megkereséstől számított harminc napon belül érdemi választ kapjon,

e) véleményezze az oktatói munkát,

f) vallási, világnézeti vagy más meggyőződését, nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozását tiszteletben tartsák, és azt kifejezésre juttassa, feltéve, hogy e jogának gyakorlása nem ütközik jogszabályba, nem sérti mások hasonló jogát és nem korlátozza társai tanuláshoz való jogának érvényesülését,

g) levelezéshez, továbbá a kollégiumban a lakhatáshoz való jogát tiszteletben tartsák, feltéve, hogy e jogának gyakorlása nem sérti másoknak hasonló jogát és nem korlátozza társai tanuláshoz való jogának gyakorlását.

(3) A hallgató joga, hogy a felsőoktatási intézményben biztonságban, egészséges környezetben folytathassa tanulmányait, továbbá tehetségétől, képességétől, érdeklődésétől függően segítséget kapjon a tanulmányaihoz, a pályakezdéshez, e körben különösen, hogy

a) igénybe vegye a felsőoktatási intézményben, illetve a kollégiumban rendelkezésre álló eszközöket, létesítményeket, szolgáltatásokat (könyvtár, laboratórium, számítástechnikai eszközök, sport- és szabadidő-létesítmények, egészségügyi tanácsadás stb.),

b) a képzési programban meghatározottak szerint összeállítsa tanulmányi rendjét, megválassza a tantárgyakat, ennek keretei között szabadon igénybe vegye a felsőoktatási intézmény által nyújtott képzési lehetőségeket,

c) látogassa a felsőoktatási intézmény által szervezett előadásokat, szemináriumokat,

d) válasszon a párhuzamosan meghirdetett előadások, gyakorlatok, szemináriumok és más foglalkozások, az oktatók, doktoranduszként a témavezetők között,

e) teljes körű és tárgyilagos tájékoztatást nyújtsanak részére,

f) állapotának, személyes adottságának, fogyatékoságának megfelelő ellátásban részesüljön,

g) segítséget kapjon az intézményi közösségi életbe való beilleszkedéshez, fizikai állapotának megőrzéséhez, egészséges, káros szenvedélyektől mentes életviteléhez,

h) tagja legyen tudományos diákkörnek, részt vegyen annak munkájában, részt vehessen a felsőoktatási intézmény kutató, fejlesztő tevékenységében,

i) tudományos, kutatói ösztöndíjban részesüljön,

j) tudományos, művészeti célú pályázatot nyújtson be, tudományos, művészeti eredményét közlétegye, a szakdolgozatának, diplomamunkájának témáját megválasztassa,

k) a tanulmányi és az életpálya-tanácsadást részére megszervezzék, és a szolgáltatásait igénybe vegye,

l) szüneteltesse hallgatói jogviszonyát,

m) vendéghallgatói jogviszonyt létesítsen, kérje az átvételét másik felsőoktatási intézménybe, további (párhuzamos) hallgatói jogviszonyt létesítsen.

(4) A hallgató joga, hogy tanulmányai során megismerje a nemzetközi gyakorlatot, e célból az Európai Gazdasági Térség országaiban működő felsőoktatási intézményekben folytathasson résztanulmányokat, és ehhez igénybe vegye a hallgatói hitelt, illetőleg – amennyiben államilag finanszírozott képzésben vesz részt – ösztöndíjban részesüljön.

(5) A hallgató joga, hogy vagyoni viszonyaira, jövedelmi helyzetére, tanulmányi eredményére tekintettel pénzübeli, illetve természetbeni gondoskodásban részesülhessen, e körben különösen

a) kollégiumi ellátást vagy lakhatási támogatást biztosítsanak részére,

b) szociális vagy más ösztöndíjban (így különösen tanulmányi, doktorandusz, köztársasági) szociális, tankönyv-, jegyzetvásárlási támogatásban részesüljön [a továbbiakban az *a)–b)* pontban felsoroltak együtt: hallgatói juttatások],

c) fizetési kötelezettségeinek teljesítéséhez mentességet, részletfizetési kedvezményt, halasztást kapjon,

d) diákigazolványt állítsanak ki részére, s igénybe vegye az ahhoz kapcsolódó szolgáltatásokat, kedvezményeket,

e) a felsőoktatási intézményben munkát végezzen, és ennek ellenértékeként hallgatói munkadíj illesse meg,

f) a felsőoktatási intézmény által létrehozott, illetve támogatott gazdasági társaság tagja legyen, illetve abban munkát végezzen, és ennek ellenértékeként hallgatói munkadíj illesse meg,

g) jogszabályban meghatározottak szerint tanulmányi szerződést, hallgatói szerződést kössön, munkavégzés melletti tanulmányok esetén igénybe vegye a tanulmányi szabadságot.

(6) Az (5) bekezdés e)–f) pontjában meghatározott hallgatói munkadíj – külön törvényben meghatározottak szerint – mentes a közterhektől, a mindenkori legkisebb kötelező munkabér (minimálbér) mértékéig.

(7) A hallgatót megilleti az érdekérvényesítés és a jogorvoslat joga, e körben különösen, hogy

a) hozzájusson a jogai gyakorlásához szükséges információkhoz,

b) személyesen vagy képviselői útján részt vegyen az érdekeit érintő döntések meghozatalában, a felsőoktatási intézmény, a kollégium irányításában,

c) jogai megsértése esetén eljárást indítson, továbbá igénybe vegye a nyilvánosságot,

d) az oktatási jogok miniszteri biztosához forduljon,

e) igénybe vegye az Oktatásügyi Közvetítői Szolgálatot,

f) választó és választható legyen a hallgatói önkormányzatba.

(8) A hallgató – a Kormány által meghatározott feltételek és szabályok szerint – hallgatói hitelt vehet igénybe. A költségtérítéses képzésben részt vevő hallgató magasabb összegű hallgatói hitelt vehet igénybe a Kormány által meghatározott eltérő feltételek mellett. A hallgatói hitel a határnapot megelőzően a Ptk. 292. §-a (2) bekezdésének alkalmazásával is visszafizethető.

(9) A felsőoktatási intézmény a szervezeti és működési szabályzatában jogszabály alapján nem kötelező hallgatói juttatás igénybevételének lehetőségét közösségi célú tevékenységben való részvételhez kötheti.

(10) A hallgató hallgatói munkadíj ellenében akkor végezhet munkát, ha hallgatói munkaszerződést kötöttek vele. A hallgatói munkaszerződés alapján munkát végző hallgató foglalkoztatására a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: Munka Törvénykönyve) rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.

47. § (1) Az alapképzésben, szakirányú továbbképzésben, felsőfokú szakképzésben folyó gyakorlati képzés tekintetében az érdekvédelem és a munkavédelem tekintetében a hallgatót megilletik mindazok a jogok, amelyeket a Munka Törvénykönyve biztosít a munkavállalók részére [Mt. 18. §, 19. §, 21. §, 22. § (1)–(2) bekezdés, 24. § (1) bekezdés, 26–27. §, 102. § (2) bekezdés és a (3) bekezdésének b)–c) pontja]. A hallgató foglalkoztatására – a szakképzésről szóló törvény eltérő rendelkezésének hiányában – alkalmazni kell a Munka Törvénykönyve 104. §-ának (1)–(4) bekezdését, 124. §-ának (1) bekezdését, 125. §-ának (1)–(2) bekezdését, valamint a munkavédelemre vonatkozó jogszabályokat. A hallgató a gyakorlati képzéssel kapcsolatos igényeinek érvényesítése érdekében – a munkaügyi jogvitára vonatkozó rendelkezések szerint – jogvitát kezdeményezhet. E rendelkezések alkalmazásában a munkavállalón a hallgatót, munkáltatón a gyakorlati képzés szervezőjét, munkaviszonyon a hallgatói jogviszonyt kell érteni.

(2) A felsőfokú szakképzésben részt vevő hallgató a szakképzésre vonatkozó jogszabályok szerint jogosult juttatásokra és kedvezményekre. A juttatásokat és kedvezményeket a gyakorlati képzés szervezője köteles biztosítani.

(3) A hallgatói szerződés megkötésére, az abból eredő jogokra és kötelezettségekre a szakképzésről szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni. A hallgatói szerződés megkötésekor, az abból eredő jogok és kötelezettségek teljesítésekor az egyenlő bánásmód követelményeit meg kell tartani.

(4) A felsőfokú szakképzésben részt vevő hallgató javára az, aki a gyakorlati képzést szervezi, köteles felelősség-biztosítást kötni.

48. § (1) A felsőoktatási intézmény, a kollégium, valamint a hallgatók közötti eltérő megállapodás hiányában a hallgató jogutódjaként a felsőoktatási intézmény, a kollégium szerzi meg a tulajdonjogát – a szellemi alkotások (Ptk. 86. §) kivételével – minden olyan, a birtokába került dolog felett, amelyet a hallgató állított elő a hallgatói jogviszonyából, kollégiumi jogviszonyából eredő kötelezettségének teljesítésével összefüggésben, feltéve, hogy az annak elkészítéséhez szükséges anyagi és egyéb feltételeket a felsőoktatási intézmény, kollégium biztosította. A hallgatót díjazás illeti meg, ha a felsőoktatási intézmény, kollégium a tulajdonába került dolog értékesítésével, hasznosításával bevételre tesz szert. A megfelelő díjazásban a hallgató és a felsőoktatási intézmény, kollégium állapodik meg, ha alkalomszerűen, egyedileg elkészített dolog értékesítéséből, hasznosításából származik a bevétel. Az oktatás keretében, az oktatási folyamat részeként, rendszeresen elkészített dolog esetén a megfelelő díjazást a teljes képzési folyamatban résztvevők által végzett tevékenység – költségekkel csökkentett – bevétele terhére kell megállapítani. Ennek szabályait a szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni, oly módon, hogy a szabályozás figyelembe vegye a hallgatók teljesítményét.

(2) Ha a hallgató által az (1) bekezdésben meghatározottak alapján előállított dolog szellemi alkotás, az (1) bekezdésben meghatározottakat azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a szellemi alkotásnak a felsőoktatási intézmény, kollégium részére történő átadására a munkaviszonyban vagy más hasonló jogviszonyban létrehozott szellemi alkotás munkáltató részére történő átadására vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

(3) Ha az alap- és mesterképzésben részt vevő hallgató gazdálkodó szervezetnél hat hétnél hosszabb összefüggő gyakorlaton vesz részt, részére hetente legalább a legkisebb kötelező munkabér (minimálbér) havi összege tizenöt százalékának megfelelő hallgatói munkadíjat fizet a gazdálkodó szervezet. A szakmai gyakorlat megszervezésére a felsőoktatási intézmény és a gazdálkodó szervezet megállapodást köthet, amely alapján a hallgatói munkadíjat a felsőoktatási intézmény folyósítja a hallgatónak.

(4) A hallgatói jogviszonyból eredő kötelezettségekkel függ össze az a munkavégzés is, amikor a doktorandusz részt vesz a felsőoktatási intézménynek az oktatással, kutatással összefüggő tevékenységében. A munkavégzés doktorandusz-szerződés alapján folyik. Az ily módon végzett munka ideje – egy tanulmányi félév átlagában – nem haladhatja meg a heti teljes munkaidő ötven százalékát. A hallgató munkaidő-beosztását oly módon kell meghatározni, hogy vizsgázási és a vizsgára történő felkészülési kötelezettségeinek eleget tudjon tenni. A doktorandusz-szerződés alapján hallgatói munkadíj kerül kifizetésre, melynek havi összege nem lehet kevesebb, mint a legkisebb kötelező munkabér (minimálbér). A doktorandusz-szerződésből eredő vitás ügyek elbírálására a munkaügyi viták rendezésére vonatkozó előírásokat kell alkalmazni.

49. § A hallgató kötelessége, hogy

a) teljesítse a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározott kötelezettségeket,

b) megtartsa a felsőoktatási intézmény, illetve a kollégium szervezeti és működési szabályzatában foglaltakat,

c) megtartsa a felsőoktatási intézmény helyiségei, továbbá a felsőoktatási intézményhez tartozó területek használati rendjét, a gyakorlati képzés rendjét, megőrizze, illetve az előírásoknak megfelelően kezelje a rábízott eszközöket, óvja a felsőoktatási intézmény létesítményeit, felszereléseit, óvja saját és társai testi épségét, egészségét, elszájatítsa és alkalmazza az egészségét és biztonságát védő ismereteket,

d) tiszteletben tartsa a felsőoktatási intézmény hagyományait, valamint a felsőoktatási intézmény alkalmazottai és hallgatótársai emberi méltóságát.

50. § (1) Ha a hallgató bejelenti, hogy a következő képzési időszakban hallgatói kötelezettségének nem kíván eleget tenni, a hallgatói jogviszonya szünetel. A hallgatói jogviszony egybefüggő szüneteltetésének ideje nem lehet hosszabb, mint két félév. A hallgató több alkalommal is élhet a hallgatói jogviszonyának szüneteltetésével. Az első szünetelésre – ha a tanulmányi és vizsgaszabályzat eltérően nem rendelkezik – csak az első félév sikeres teljesítése után kerülhet sor. A hallgatói jogviszony szüneteltetésével kapcsolatos további kérdéseket – beleértve az első félév sikeres teljesítése előtti szünetelés lehetőségét – a tanulmányi és vizsgaszabályzat szabályozza.

(2) Szünetel a hallgatói jogviszony akkor is, ha a hallgató a hallgatói jogviszonyból eredő kötelezettségeinek szülés, továbbá baleset, betegség, vagy más váratlan ok miatt, önhibáján kívül nem tud eleget tenni. Az e bekezdésben meghatározott esetekben nem kell alkalmazni az (1) bekezdésben meghatározott korlátozásokat.

(3) Szünetel a hallgatói jogviszony, ha a hallgatót fegyelmi büntetésként eltiltják a tanulmányok folytatásától [70. § (2) bekezdés d) pont].

51. § (1) Az e törvényben meghatározott hallgatói jogokat és kötelezettségeket rendeltetésüknek megfelelően kell gyakorolni, illetve teljesíteni. A felsőoktatási intézmény döntései, intézkedései, dokumentumai nem vezethetnek az e törvényben, a szakképzésről szóló törvényben, illetve az e törvények végrehajtására kiadott jogszabályban biztosított hallgatói jogok csorbítására, érdekérvényesítési lehetőségek korlátozására, a véleménynyilvánítás elfojtására, a tájékoztatói jog korlátozására.

(2) A hallgatói jogviszonyból eredő jogok – ha e törvény vagy a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzata korábbi időpontot nem állapít meg – a felsőoktatási intézménybe történő beiratkozás napjától gyakorolhatók.

(3) A Kormány határozza meg

a) az állami költségvetés terhére biztosított hallgatói juttatásokhoz való hozzáférés feltételeit, ennek során a kedvezményeket, támogatásokat ahhoz a feltételhez kötheti, hogy a hallgató a nappali oktatás munkarendje szerint készüljön fel, vagy államilag támogatott képzésben vegyen részt,

b) a diákigazolvány kiadásával, a kollégiumi ellátás igénybevételével és a lakhatási támogatással, az egyes tanulmányi ösztöndíjak igénybevételével kapcsolatos feltételeket, továbbá egyes, a felsőoktatási intézmények által nyújtott szolgáltatásokért való fizetés elveit,

c) a rászorultsági alapon adható juttatásokat.

(4) A felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzata határozza meg, hogy a hallgatói jogokat és kötelezettségeket milyen módon lehet gyakorolni, illetve végrehajtani. A szervezeti és működési szabályzat – az állami költségvetés terhére biztosított hallgatói juttatások tekintetében – kormányrendeletben meghatározott keretek között meghatározza az egyes juttatásokhoz való hozzáfutás feltételeit, valamint a hallgatók részére további jogokat és kötelezettségeket állapíthat meg.

A KOLLÉGIUMI ELHELYEZÉS

52. § (1) A hallgató kollégiumi elhelyezése jelentkezés alapján történik. Kollégiumi elhelyezését kérheti mindenki, aki felvételi kérelmet nyújtott be a felsőoktatási intézménybe, illetve aki hallgatói jogviszonyban áll, függetlenül attól, hogy milyen képzési szakaszra, milyen tanulmányi rend szerinti képzésre kéri a felvételét, illetve létesített hallgatói jogviszonyt.

(2) A kollégiumi jelentkezések elbírálásánál előnyben kell részesíteni azt a hátrányos helyzetű hallgatót, aki kollégiumi elhelyezés hiányában felsőfokú tanulmányait nem tudja megkezdeni, illetve folytatni.

(3) A kollégiumi elhelyezésért térítési díjat kell fizetni. A térítési díjat a lakhatási feltételek biztosításáért és az ahhoz kapcsolódó, a rendeltetésszerű használatot biztosító

alapszolgáltatásokért kell fizetni. Az alapszolgáltatások összegét a kollégium komfortfokozata alapján kell meghatározni. A kollégium további kiegészítő szolgáltatásokat nyújthat, melyek igénybevételéről a hallgató dönt.

(4) A kollégiumi felvételnél meg kell határozni a térítési díj összegét, valamint hogy a kollégium milyen kiegészítő szolgáltatásokat nyújt, és ezekért a hallgató milyen fizetési kötelezettséggel tartozik.

(5) A felvételi ügyekben – ha e törvény másként nem rendelkezik – a kollégiumi bizottság dönt.

(6) A kollégiumi felvétellel kollégiumi tagsági jogviszony jön létre.

(7) A szervezeti és működési szabályzat határozza meg a kollégiumi tagsági jogviszonyból származó hallgatói jogokat és kötelezettségeket, a kollégium működésének a rendjét, az általa nyújtott kiegészítő szolgáltatások igénybevételének feltételeit, a kollégiumi együttélés szabályait, a felvételi kérelmek elbírálásának rendjét.

(8) Az állami fenntartásban működő kollégium esetében az elhelyezés keretében biztosított lakhatási feltételekért és az ahhoz kapcsolódó kötelező szolgáltatásokért (a továbbiakban: alapszolgáltatás) kérhető térítési díj legmagasabb összegét, a kollégium komfortfokozat szerinti osztályba sorolásának feltételeit, az alapszolgáltatások körét a Kormány határozza meg.

(9) A felsőoktatási intézményben a kollégiumi hallgatók érdekképviselőt a hallgatói önkormányzat látja el.

(10) Az e §-ban foglaltakat – a (2) és (8)–(9) bekezdésben meghatározottak kivételével – alkalmazni kell a diákotthonra is, ha az a felsőoktatási intézménnyel kötött megállapodás alapján vesz részt a lakhatási feltételek biztosításában.

AZ ÁLLAMILAG TÁMOGATOTT ÉS A KÖLTSÉGTÉRÍTÉSES KÉPZÉS

53. § (1) A felsőoktatási intézményben folyó képzés lehet államilag támogatott vagy költségtérítéssel finanszírozott képzés. Az államilag támogatott képzés költségeit – ha e törvény másképp nem rendelkezik – az állami költségvetés, a költségtérítéssel finanszírozott képzés költségeit a hallgató viseli.

(2) Bármely képzési ciklusban, felsőfokú szakképzésben, szakirányú továbbképzésben folyó képzés lehet államilag támogatott, függetlenül annak munkarendjétől. A további (párhuzamos) hallgatói jogviszony is lehet államilag támogatott képzés.

(3) A Kormány – az esedékesség évét megelőzően egy évvel (a továbbiakban: esedékesség éve) – határozatban meghatározza az első évre felvehető államilag támogatott hallgatói létszámkeretet (a továbbiakban: az új belépők létszámkerete). Az új belépők létszámkerete magában foglalja a felsőfokú szakképzésbe felvehető létszámát, az

alapképzésbe felvehető létszámát, valamint az egységes, osztatlan képzésre felvehető létszámát. Az új belépők létszámkerete nem haladhatja meg az esedékesség évében nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, a középiskola utolsó évfolyamára járó tanulók e törvény szerint meghatározott arányát.

(4) A mesterképzésre felvehető államilag támogatott hallgatói létszámkeret az adott évet megelőző harmadik évben megállapított új belépők létszámkeretének harmadik részét adja. A doktori képzésre és a szakirányú továbbképzésre felvehető létszámkerete a mesterképzésre felvehető létszámkeret tíz százaléka.

(5) Az új belépők, a mesterképzés, valamint a szakirányú továbbképzés és doktori képzés létszámkeretét a közép- és hosszú távú munkaerő-piaci igények mérlegelésével kell meghatározni oly módon, hogy az szolgálja a gazdasági versenyképesség növelését. Az államilag támogatott hallgatói létszámkeret meghatározásánál figyelembe kell venni azokat a képzéseket is, amelyek nem kapcsolódnak a munkaerő-piaci igényekhez (a továbbiakban: kis létszámú szak).

(6) A Kormány – az esedékesség évét megelőzően – évenként állapítja meg az új belépők létszámkeretét az egyes képzési területek és a képzés munkarendje szerint. A Kormány döntését a munkaerő-piaci szereplők e törvényben meghatározottak szerinti bevonásával, a munkaerő-piaci előrejelzések, a pályakövetési rendszer tapasztalatainak, a diplomás munkanélküliség helyzetének értékelésével hozza meg, azzal a megkötéssel, hogy figyelembe kell venni a döntéshozatal évében benyújtott jelentkezések számát. Az előző évhez képest biztosított létszámkeret növelése, illetve csökkentése – adott képzési területen belül – nem haladhatja meg a tíz százalékot.

(7) Nem kell a (6) bekezdés szerinti létszámkorlátozást alkalmazni, amennyiben a döntéshozatal évében benyújtott jelentkezések számának előző évhez viszonyított változása meghaladja a tíz százalékot. A Kormány a mesterképzésre, a szakirányú továbbképzésre és a doktori képzésre együttesen rendelkezésre álló kereten belül, a meghatározott arányoktól egy-tíz százalékkal eltérést engedélyezhet.

54. § (1) Az alapképzésben és a felsőfokú szakképzésben az államilag támogatott hallgatói helyeket a felvételi jelentkezések rangsora és a jelentkezési lapokon felállított intézményi rangsorok alapján kell elosztani. Az adott felsőoktatási intézmény az alapító okiratában meghatározott felvehető maximális hallgatói létszám mértékéig annyi államilag támogatott hallgatót fogadhat, ahány felvételi kérelem teljesítése az adott felsőoktatási intézményre jut.

(2) A mesterképzésben, a szakirányú továbbképzésben és a doktori képzésben a felsőoktatási intézmény bírálja el és rangsorolja a felvételi kérelmeket. Az oktatási miniszter határozza meg, hogy e körben hány államilag támogatott hallgatói hellyel rendelkezik a felsőoktatási intézmény.

(3) A felvételi tájékoztatóban közzé kell tenni, hogy az adott képzési területre, felsőfokú szakképzésre a Kormány hány államilag támogatott hallgatói helyet biztosított.

55. § (1) Ha az államilag támogatott hallgatói létszámkeretre felvett hallgatónak a tanulmányai befejezése előtt megszűnik a hallgatói jogviszonya, vagy tanulmányait költségtérítéses képzésben folytatja tovább, helyére a felsőoktatási intézményben költségtérítéses formában tanulmányokat folytató hallgató léphet, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározott eljárás szerint.

(2) Egy személy tizenkét féléven át folytathat a felsőoktatásban tanulmányokat államilag támogatott képzésben (a továbbiakban: támogatási idő), beleértve a felsőfokú szakképzést is. A fogyatékkal élő hallgató támogatási ideje négy félévvel megnövelhető. A támogatási időbe be kell számítani a megkezdett államilag támogatott félévet is, kivéve, ha betegség, szülés vagy más, a hallgatónak fel nem róható ok miatt nem sikerült befejezni a félévet. A támogatási idő számításánál figyelmen kívül kell hagyni a támogatási idő terhére teljesített félévet, ha megszűnt a felsőoktatási intézmény anélkül, hogy a hallgató a tanulmányait be tudta volna fejezni, feltéve, hogy tanulmányait nem tudta másik felsőoktatási intézményben folytatni. Figyelmen kívül kell hagyni azt a félévet is, amelyet tanulmányai folytatásánál a felsőoktatási intézmény a megszűnt intézményben befejezett félévekből nem ismert el. A támogatási idő legfeljebb két félévvel megnő, ha a hallgató egységes, osztatlan képzésben vesz részt, és a képzési követelmények szerint a képzési idő meghaladja a tíz félévet. A részidős képzés ideje és a távoktatás ideje legfeljebb négy félévvel meghosszabbítható. A doktori képzésben részt vevő hallgató támogatási ideje legfeljebb további hat félévvel meghosszabbítható. Az államilag támogatott képzésben való részvételt nem zárja ki a felsőoktatásban szerzett fokozat és szakképzettség megléte, azzal a megkötéssel, hogy aki államilag támogatott képzésben valamely képzési ciklusban záróvizsgát tett, ugyanabban a képzési ciklusban nem vehet részt államilag támogatott képzésben. Ezt a rendelkezést alkalmazni kell a felsőfokú szakképzés tekintetében is.

(3) Ha a hallgató kimerítette a – (2) bekezdésben meghatározottak szerint – rendelkezésére álló támogatási időt, csak költségtérítéses képzési formában folytathat tanulmányokat a felsőoktatásban.

(4) Az adott képzéshez rendelkezésre álló támogatási idő legfeljebb két félévvel lehet hosszabb, mint az adott tanulmányok képzési ideje. Ha a hallgató a támogatási idő alatt nem tudja befejezni tanulmányait, azt költségtérítéses képzési formában folytathatja.

(5) Az Országos Felsőoktatási Információs Központ tartja nyilván a felsőoktatásban megkezdett tanulmányokat, a megkezdett féléveket, az egyes személyek által igénybe vett, illetve fel nem használt támogatási időt.

(6) A támogatási idő nyilvántartásának rendjét a Kormány határozza meg.

56. § (1) Ha a hallgató költségtérítéses képzésben vesz részt, hallgatói jogviszonyából eredő jogaira és kötelezettségeire alkalmazni kell az e törvényben meghatározottak mellett a felnőttképzésről szóló törvény 20–27. §-ában foglaltakat, azzal az eltéréssel, hogy a szerződésnek tartalmaznia kell a következőket is: a költségtérítés összegét, a költségtérítésért járó szolgáltatásokat, a befizetett költségtérítés visszafizetésének feltételeit.

(2) A költségtérítéses képzésben a tanulmányi félévek száma nem korlátozott. A hallgató azonban jogszabályon alapuló juttatást, kedvezményt, szolgáltatást nem vehet igénybe, ha a felsőoktatási intézményben megkezdett féléveinek a száma – beleértve az államilag támogatott képzés idejét is – meghaladja a tizenhat félévet. Nem kell alkalmazni ezt a rendelkezést annál, aki a hallgatói jogviszonya megszűnését követő öt év eltelté után létesít új hallgatói jogviszonyt.

(3) A támogatási idő, illetve a költségtérítéses képzéshez rendelkezésre álló idő számításakor egy félévként kell nyilvántartani, ha a hallgató egyidejűleg több felsőoktatási intézménnyel áll hallgatói jogviszonyban, illetve, ha ugyanabban a felsőoktatási intézményben egyidejűleg több szakképzettség, szakképesítés megszerzésére készül fel.

A TANULMÁNYI KÖTELEZETTSÉGEK TELJESÍTÉSE

A hallgatók teljesítményének értékelése

57. § (1) A képzési időszak szorgalmi és vizsgaidőszakból áll. A hallgató teljesítményét a felsőoktatási intézmény a szorgalmi időszakban és a vizsgaidőszakban értékeli.

(2) A hallgató teljesítményének értékelése lehet:

- a) ötfokozatú: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1) minősítés,
- b) háromfokozatú: jól megfelelt (5), megfelelt (3), nem felelt meg (1) minősítés,
- c) a felsőoktatási intézmény által bevezetett, a tanulmányi és vizsgaszabályzatban rögzített más értékelési rendszer, amennyiben az biztosítja az összehasonlíthatóságot.

(3) A felsőoktatási intézmény a beiratkozáskor átadja a hallgatónak a tanulmányai folytatásához, megtervezéséhez szükséges adatokat tartalmazó tájékoztatót.

(4) A hallgató részére a beiratkozáskor át kell adni a lecke-könyvet. A lecke-könyv a tanulmányok és a végbizonyítvány (abszolutórium) igazolására szolgáló közokirat, amely tartalmazza a tanulmányi kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos adatokat.

(5) A Kormány határozza meg a kreditrendszerű képzés általános szabályait, továbbá azt, hogy meghatározott tanulmányokban való előrehaladáshoz, a tanulmányok

sikeres teljesítéséhez hány kreditet kell elérni, valamint a kreditek intézményi nyilvántartásának rendjét és a tanulmányi tájékoztató összeállítására vonatkozó alapelveket.

58. § (1) A felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányok során a tanulmányi követelmények teljesítését – az egyes tantárgyakhoz, tantervi egységekhez rendelt – tanulmányi pontokban (a továbbiakban: kredit) kell kifejezni. A hallgatónak az adott képzésben történő előrehaladását a megszerzett kreditek összege fejezi ki.

(2) Kredit a felsőoktatási intézmény által meghatározott tanulmányi követelmények teljesítésével szerezhető.

(3) A kredit értéke – feltéve, hogy a hallgató teljesítményét elfogadták – nem függ attól, hogy a hallgató a tudására milyen értékelést kapott.

(4) A hallgató részére biztosítani kell, hogy tanulmányai során az oklevél megszerzéséhez előírt összes kredit legalább öt százalékaig szabadon választható tárgyakat vehessen fel, továbbá az összes kreditet legalább húsz százalékkal meghaladó kreditértékű tantárgy közül választhasson. Államilag támogatott képzésben biztosítani kell, hogy a hallgató egyéni tanulmányi rendjében – költségtérítés fizetése nélkül – az összes előírt kreditet tíz százalékkal meghaladó kreditértékű tárgyat vehessen fel.

(5) A hallgató a tanulmányaihoz tartozó tantárgyakat annak a felsőoktatási intézménynek, amellyel hallgatói jogviszonyban áll, másik képzésében, továbbá mint vendéghallgató bármelyik felsőoktatási intézményben folyó képzésben felveheti.

(6) A felsőoktatási intézmény ajánlott tantervet ad ki a hallgatói tanulmányi rend összeállításához. A hallgató tanulmányai tervezése során eltérhet a felsőoktatási intézmény által ajánlott tantervtől. A hallgató az oklevél megszerzéséhez szükséges krediteket a képzési időnél rövidebb, illetve hosszabb idő alatt is megszerezheti.

(7) Egy adott ismeretanyag elsajátításáért egy alkalommal adható kredit. A kredittel elismert tanulmányi teljesítményt – ha annak előfeltétele fennáll – bármelyik felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányok során el kell ismerni, függetlenül attól, hogy milyen felsőoktatási intézményben, milyen képzési szinten folytatott tanulmányok során szereztek azt. Az elismerés – tantárgyi program alapján – kizárólag a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetésével történik. El kell ismerni a kreditet, ha az összevetett ismeretek legalább hetvenöt százalékban megegyeznek. Az ismeretanyag összevetését a felsőoktatási intézmény e célra létrehozott bizottsága (a továbbiakban: kreditátviteli bizottság) végzi.

(8) Az (5)–(7) bekezdésben meghatározottak végrehajtásával kapcsolatos kérdéseket a tanulmányi és vizsgaszabályzatban kell szabályozni.

(9) Új vagy módosított tanulmányi és vizsgakövetelmények bevezetésére felmenő rendszerben kerülhet sor.

59. § (1) A vizsgát oly módon kell megszervezni, hogy minden érintett hallgató jelentkezni tudjon és vizsgázhasson. A felsőoktatási intézménynek biztosítani kell, hogy az adott képzési időszakban a hallgató a sikertelen vizsgát megismételhesse (a továbbiakban: javítóvizsga). A tanulmányi és vizsgaszabályzat megengedheti, hogy a sikertelen javítóvizsgát megismételjék (a továbbiakban: ismétlődő javítóvizsga), illetve hogy a javítóvizsgát és az ismétlődő javítóvizsgát a képzési időszak lejártja után teljesítsék.

(2) Ha az ismétlődő javítóvizsga sem volt sikeres, és a vizsgán, valamint a javítóvizsgán ugyanaz az egy személy vizsgáztatott, a hallgató kérésére biztosítani kell, hogy az ismétlődő javítóvizsgát másik oktató vagy vizsgabizottság előtt tehesse le. Ez a jog akkor is megilleti a hallgatót, ha a vizsga letételére új képzési időszakban kerül sor. A vizsgáról való távolmaradás nem befolyásolhatja a hallgató tudásának értékelését. Ha a hallgató nem jelent meg a vizsgán, tudása nem értékelhető, azonban a felsőoktatási intézmény a felmerült költségek megfizetésére kötelezheti, ha nem igazolja, hogy távolmaradása indokolt volt.

(3) A felsőoktatási intézmény a szorgalmi időszak megkezdésekor a tanulmányi tájékoztatójában köteles – a helyben szokásos módon – nyilvánosságra hozni a képzési időszak ismeret-ellenőrzési formáit és azok ütemezését, továbbá a vizsgaidőszak rendjét, így különösen a kezdő- és zárónapot. A felsőoktatási intézmény – a helyben szokásos módon – köteles nyilvánosságra hozni a szorgalmi időszak vége előtt legalább három héttel az egyes vizsgák napjait, a vizsgáztatásban közreműködők nevét, a jelentkezés idejét és módját, a vizsgaeredmények közzétételének napját, a vizsgaismétlés lehetőségét.

(4) A felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában határozza meg

a) a képzési időszakokat és azok belső ütemezését, valamint a tanulmányi kötelezettségek teljesítésének szabályait, illetőleg az ismeretek ellenőrzésének és értékelésének módját,

b) a vizsgákra történő jelentkezésnek, a vizsgák megszervezésének és lebonyolításának rendjét,

c) hány kreditet kell összegyűjtenie a hallgatónak ahhoz, hogy tanulmányait az államilag támogatott képzésben folytathassa.

60. § (1) A felsőfokú szakképzésben a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint szakmai vizsgát kell tenni.

(2) A hallgató tanulmányait az alap- és mesterképzésben, a szakirányú továbbképzésben záróvizsgával fejezi be.

(3) A záróvizsga az oklevél megszerzéséhez szükséges ismeretek, készségek és képességek ellenőrzése és értékelése, amelynek során a hallgatónak arról is tanúságot kell tennie, hogy a tanult ismereteket alkalmazni tudja. A záróvizsga a tantervben meghatározottak szerint több részből

– szakdolgozat vagy diplomamunka megvédéséből, további szóbeli, írásbeli, gyakorlati vizsgarészekből – állhat.

(4) A záróvizsgára bocsátás feltétele a végbizonyítvány (abszolutórium) megszerzése. Végbizonyítványt a felsőoktatási intézmény annak a hallgatónak állít ki, aki a tantervben előírt tanulmányi és vizsgakövetelményeket és az előírt szakmai gyakorlatot – a nyelvvizsga letétele, a szakdolgozat, diplomamunka elkészítése kivételével – teljesítette, és az előírt krediteket megszerezte. A záróvizsga a végbizonyítvány megszerzését követő vizsgaidőszakban a hallgatói jogviszony keretében, majd a hallgatói jogviszony megszűnése után, határidő nélkül, bármelyik vizsgaidőszakban, az érvényes képzési követelmények szerint letehető. A tanulmányi és vizsgaszabályzat a záróvizsga letételét a végbizonyítvány kiállításától számított hetedik év eltelte után feltételhez kötheti.

(5) A záróvizsgát záróvizsga-bizottság előtt kell tenni, amelynek elnöke és legalább még két tagja van. A záróvizsga-bizottságot úgy kell összeállítani, hogy legalább egy tagja egyetemi vagy főiskolai tanár, illetve egyetemi vagy főiskolai docens legyen, továbbá legalább egy tagja ne álljon foglalkoztatási jogviszonyban az érintett felsőoktatási intézménnyel. A záróvizsgáról jegyzőkönyvet kell vezetni.

(6) A felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzata határozza meg a záróvizsgára jelentkezés módját, a záróvizsga megszervezésének és lebonyolításának rendjét, eredményének kiszámítási módját. Záróvizsgát a felsőoktatási intézmények közösen is szervezhetnek.

61. § (1) A fogyatékossgal élő hallgató részére biztosítani kell a fogyatékossgához igazodó felkészítést és vizsgáztatást, továbbá segítséget kell nyújtani részére ahhoz, hogy teljesíteni tudja a hallgatói jogviszonyából eredő kötelezettségeit. Indokolt esetben mentesíteni kell egyes tantárgyak, tantárgyrészek tanulása vagy a beszámolás kötelezettsége alól. Szükség esetén mentesíteni kell a nyelvvizsga vagy annak egy része, illetőleg szintje alól. A vizsgán biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni a segédeszköz (írógép, számítógép stb.) alkalmazását, szükség esetén az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását. Az e bekezdés alapján nyújtott mentesítés kizárólag a mentesítés alapjául szolgáló körülménnyel összefüggésben biztosítható és nem vezethet alap- és mesterképzésben az oklevél által tanúsított szakképzettség, illetve felsőfokú szakképzésben a bizonyítvány által tanúsított szakképesítés megszerzéséhez szükséges alapvető tanulmányi követelmények alóli felmentéshez.

(2) A fogyatékossgal élő hallgatók tanulmányaival kapcsolatos elveket a Kormány határozza meg. A felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzata határozza meg a fogyatékossgal élő hallgatókkal kapcsolatos intézményi feladatok végrehajtásának rendjét.

Az oklevél, a bizonyítvány

62. § (1) A felsőfokú tanulmányok befejezését igazoló oklevél kiadásának előfeltétele a sikeres záróvizsga, továbbá – ha e törvény másképp nem rendelkezik – az előírt nyelvvizsga letétele. Ha a képzési és kimeneti követelmény szigorúbb feltételt nem állapít meg, az oklevél kiadásához a hallgatónak be kell mutatnia azt az okiratot, amely igazolja, hogy

a) alapképzésben egy középfokú, „C” típusú általános nyelvi,

b) mesterképzésben a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott

államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsgát tett (a továbbiakban: nyelvvizsga). A tantervben a felsőoktatási intézmény meghatározhatja, hogy milyen nyelvekből tett nyelvvizsgát fogad el, azzal a megkötéssel, hogy a középiskolai érettségi bizonyítvány által tanúsított, illetve az érettségi vizsgaként elfogadott nyelvvizsgát általános nyelvi nyelvvizsgaként köteles elfogadni.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakat – a záróvizsga kivételével – nem kell alkalmazni, ha a képzés nyelve nem a magyar nyelv.

(3) Az oklevelet, illetve a bizonyítványt a nyelvvizsgát igazoló okirat bemutatásától számított harminc napon belül kell kiállítani és kiadni annak, aki sikeres záróvizsgát tett.

(4) Oklevél kiállítására csak az e törvény hatálya alá tartozó felsőoktatási intézmény jogosult. Az oklevél megnevezést csak a felsőoktatási intézmények által e törvény alapján kiállított, végzettségi szintet és szakképzettséget igazoló okiratra lehet használni.

(5) Az oklevél a Magyar Köztársaság címerével ellátott közokirat, amely tartalmazza a kibocsátó felsőoktatási intézmény nevét, OM-azonosítóját, az oklevél sorszámát, az oklevél tulajdonosának nevét, születésének helyét és idejét, a végzettségi szint, illetve az odaítélt fokozat és a szak, szakképzettség, szakirány, képzési forma megnevezését, a kibocsátás helyét, évét, hónapját és napját. Tartalmaznia kell továbbá a felsőoktatási intézmény vezetőjének (illetőleg a vizsgaszabályzatban meghatározott vezetőnek) és a záróvizsga-bizottság elnökének eredeti aláírását, a felsőoktatási intézmény bélyegzőjének lenyomatát. Ha a záróvizsga időszakában a hallgató nem rendelkezik nyelvvizsgát igazoló okirattal, és ezért az oklevél kiállítására a záróvizsga vizsgaidőszakát követően kerül sor, a záróvizsga-bizottság elnöke helyett a vizsgaszabályzatban meghatározott vezető is aláírhatja az oklevelet. A felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzata további – a személyes adatok körébe nem tartozó – adatok feltüntetését írhatja elő. A kiadott oklevelekről központi nyilvántartást kell vezetni.

(6) A felsőoktatási intézmény az oklevelet hagyományainak megfelelő formában is kiadhatja. Ha a felsőokta-

tási intézmény szétválás vagy kiválás útján jött létre, az érintett hallgatók oklevelében – a hallgató kérelmére – a jogelőd felsőoktatási intézményt fel kell tüntetni.

(7) Ha az oklevél kiadására azért nincs lehetőség, mert a nyelvvizsga-bizonyítványt nem tudták bemutatni, a felsőoktatási intézmény igazolást állít ki. Az igazolás végzettséget és szakképzettséget nem igazol, tanúsítja a záróvizsga eredményes letételét. A kiadott igazolásokról központi nyilvántartást kell vezetni.

63. § (1) Az oklevelet magyar és angol nyelven vagy magyar és latin nyelven, nemzeti és etnikai kisebbségi képzés esetében magyar nyelven és a nemzeti vagy etnikai kisebbség nyelvén, nem magyar nyelven folyó képzés esetén magyar nyelven és a képzés nyelvén kell kiadni. Az oklevél a hallgató kérésére és költségére más nyelven is kiadható.

(2) Az alapképzésben és mesterképzésben szerzett oklevél mellé ki kell adni az Európai Bizottság és az Európa Tanács által meghatározott oklevélmellékletet magyar és angol nyelven, valamint nemzeti vagy etnikai kisebbségi képzés esetében – a hallgató kérésére – az érintett kisebbség nyelvén. Az oklevélmelléklet közokirat.

(3) Az alapképzésben és mesterképzésben, illetve az egységes, osztatlan képzésben, szakirányú továbbképzésben kiállított oklevél – jogszabályban meghatározottak szerint – munkakör betöltésére, tevékenység folytatására jogosít.

(4) A Magyarországon kiadott oklevelek által tanúsított végzettségi szintek angol nyelvű jelölése:

a) alapfokozat „Bachelor” vagy „baccalaureus” (rövidítve: BA, BSc),

b) mesterfokozat „Master” vagy „magister” (rövidítve MA, MSc).

(5) A mesterfokozattal rendelkezők az oklevelük által tanúsított szakképzettség előtt az „okleveles” megjelölést használják (okleveles mérnök, okleveles közgazdász, okleveles tanár stb.).

(6) Az orvosok, a fogorvosok, az állatorvosok, a jogászok oklevele doktori címet tanúsít. Ezek rövidített jelölése: dr. med., dr. med. dent., dr. vet., dr. jur.

64. § (1) A felsőfokú szakképzésben tett sikeres szakmai vizsga alapján a felsőoktatási intézmény az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott szakképesítést igazoló bizonyítványt – továbbá a hallgató kérésére bizonyítvány kiegészítő lapot – ad ki. A kiállított bizonyítvány – jogszabályban meghatározottak szerint – munkakör betöltésére, tevékenység folytatására jogosít. A bizonyítvány elkészítésére, kiállítására, tartalmára, a kiadott bizonyítványok nyilvántartására a szakképzésre vonatkozó jogszabályokat kell alkalmazni. A szakmai vizsga vizsgabizottsága a Magyar Köztársaság címerét tartalmazó körbélyegzőt használ.

(2) A felsőfokú szakképzésben a bizonyítvány kiadásának előfeltételeként a szakmai és vizsgakövetelmény, illetve a szakképzési program előírhatja a nyelvvizsga letételét. A kiadott bizonyítványokról központi nyilvántartást kell vezetni.

65. § (1) A felsőoktatási intézmény rektora – a köztársasági elnök előzetes hozzájárulásával – *Promotio sub auspiciis praesidentis Rei Publicae* kitüntetéssel avatja doktorrá azt, akinek a középiskolában és a felsőoktatási intézményben, valamint a doktori képzésben folytatott tanulmányai során a teljesítményét mindig a legmagasabbra értékelték, feltéve továbbá, hogy a doktori fokozatszerzési eljárás során is kiemelkedő teljesítményt nyújtott. A kitüntetéses doktorrá avatás részletes feltételeit a Kormány állapítja meg.

(2) A felsőoktatási intézmény rektora tiszteletbeli doktorrá (*doctor honoris causa*) avathatja azt, aki a doktori szabályzatában foglaltak alapján arra érdemessé vált.

(3) A felsőoktatási intézmény rektora – a szervezeti és működési szabályzatában meghatározott feltételek szerint – arany, gyémánt, vas, illetve rubin díszoklevelet adományozhat annak, aki ötven, hatvan, hatvanöt vagy hetven éve szerezte meg az oklevelét a felsőoktatási intézményben, és életpályája alapján közmegebecsülésre méltó.

A TEHETSÉGGONDOZÁS

66. § (1) A hallgató tehetségének kibontakoztatását a minőségi oktatás, a tudományos diákkör, a szakkollégium és a doktori képzés segíti.

(2) A minőségi oktatás keretében a kiemelkedő képességű hallgató a tehetségének kibontakoztatását segítő többletkövetelmények teljesítéséhez kap segítséget.

(3) A tudományos diákkör a kötelező tananyaggal kapcsolatos tudományos és művészeti ismeretek elmélyítését, bővítését, a hallgatók kutatómunkáját, illetve alkotótevékenységét szolgálja.

(4) A szakkollégium célja, hogy saját szakmai program kidolgozásával magas szintű, minőségi szakmai képzést nyújtson, segítve a kiemelkedő képességű hallgatók tehetséggondozását, közéleti szerepvállalását, az értelmiségi feladatokra történő felkészülés tárgyi és személyi feltételeinek megteremtését, a társadalmi problémákra érzékeny, szakmailag igényes értelmiség nevelését. A szakkollégium az önkormányzatiság elvére és a szakkollégisták öntevékenységre épül, a szakkollégium tagsága döntően a kollégiumi tagsági jogviszony keletkezéséről vagy megszűnéséről, az önálló szakkollégium szervezeti és működési szabályzatának elfogadásáról, a szakkollégium szakmai programjáról és az ahhoz kötődő szakmai teljesítményekre vonatkozó követelményekről.

(5) Ha a kollégiumot azzal a céllal hozzák létre, hogy a (4) bekezdésben foglalt feltételek szerint részt vegyen a tehetséggondozásban, szakkollégiumként működik. A szakkollégium kollégium és diákotthon részeként is működhet, ha megfelel a (4) bekezdésben foglaltaknak. A szakkollégiumban tudományos diákkör is működhet. A szakkollégium szolgáltatásait igénybe veheti az a hallgató is, aki nem rendelkezik kollégiumi tagsági viszonnal.

(6) Ha a szakkollégium felsőoktatási intézmény részeként működik, feladatait a felsőoktatási intézmény költségvetésében meghatározott keretek között láthatja el.

(7) A felsőoktatási intézmény mentorprogram keretében nyújt segítséget a hátrányos helyzetű hallgató tehetségének kibontakoztatásához. A mentorprogram megszervezésének elveit a Kormány határozza meg.

(8) Az e §-ban meghatározott feladatokban a diákotthon a felsőoktatási intézménnyel kötött megállapodás alapján közreműködhet.

A DOKTORI KÉPZÉSRE VONATKOZÓ KÜLÖN SZABÁLYOK

67. § (1) Doktori képzésre az a felsőoktatási intézmény szerezhet jogosultságot, amelyben mesterképzés folyik az adott tudományterületen vagy művészeti ágban.

(2) A felsőoktatási intézmény doktori képzésre és doktori fokozat odaítélésére azon a tudományterületen, azon belül tudományágban vagy művészeti ágban szerezhet jogosultságot, amelyre a működési engedélye kiterjed. A művészetek területén a tudományos fokozatszerzésre felkészítő PhD-képzésre, illetve a „Doctor of Liberal Arts” művészeti fokozatszerzésre felkészítő DLA-képzésre (a továbbiakban: doktori képzés) és fokozatadásra lehet jogosultságot szerezni.

(3) A doktori képzésben szerezhető oklevél által tanúsított tudományos fokozat a „Doctor of Philosophy” (rövidítve: PhD), a művészeti képzésben a „Doctor of Liberal Arts” (rövidítve: DLA). Az oklevelet a rektor és a doktori tanács elnöke írja alá.

(4) A doktori képzés szervezése és a doktori fokozat odaítélése (a továbbiakban: doktori eljárás) a felsőoktatási intézmény doktori tanácsának joga. A doktori tanács tudományterületenként és művészeti áganként tagozódhat.

(5) A doktori tanács valamennyi tagjának tudományos fokozattal kell rendelkeznie. A doktori tanács tagjainak kiválasztásánál biztosítani kell, hogy legalább két olyan tagja legyen, aki az érintett felsőoktatási intézménnyel nem áll foglalkoztatási jogviszonyban. A doktori tanács egy tagját a doktori képzésben részt vevő hallgatók választják.

(6) A doktori eljárásban nem vehet részt az, aki a pályázó közeli hozzátartozója [Ptk. 685. § b) pont], vagy akitől az ügy tárgyalagos elbírálása egyéb okból nem várható el.

68. § (1) A doktori képzés egységes, harminchat hónapos képzési időből áll, amely felosztható beszámoltatási szakaszokra.

(2) A doktori képzés a tudományág sajátosságaihoz és a doktorandusz igényeihez igazodó egyéni vagy csoportos felkészítés keretében folyó képzési, kutatási és beszámoltatási tevékenység. Doktori képzésben az vehet részt, aki mesterfokozatot szerzett.

(3) A doktori képzést követően a doktori fokozatot külön fokozatszerzési eljárás keretében lehet megszerezni. A doktori fokozatszerzési eljárásban résztvevő a doktorjelölt. Doktorjelölt lehet az is, aki nem vett részt doktori képzésben, a fokozatszerzésre egyénileg készült fel. Ha a doktorandusz a képzési időn belül megkezdte a fokozatszerzési eljárást, akkor a hallgatói jogviszonya mellett egyidejűleg doktorjelölt is.

(4) A doktorjelölti jogviszony a doktori fokozatszerzési eljárásra történő jelentkezéssel és annak elfogadásával jön létre. Nem utasíthatja el a jelentkezését a felsőoktatási intézmény annak, aki az adott felsőoktatási intézményben sikeresen befejezte a doktori képzést. A doktorjelölti jogviszony keretében kell teljesíteni az (5) bekezdésben meghatározott követelményeket. A doktorjelölti jogviszony megszűnik a fokozatszerzési eljárás lezárásával, illetve akkor is, ha a doktorjelölt a jogviszony létesítésének napjától számított két éven belül nem nyújtotta be a doktori értekezését. A doktorjelölt jogaira és kötelezettségeire – ha jogszabály másként nem rendelkezik – egyebekben a hallgatói jogokra és kötelezettségekre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

(5) A doktori fokozat megszerzésének feltételei:

a) a doktori szabályzat alapján előírt kötelezettségek teljesítése, továbbá a doktori szigorlat eredményes letétele;

b) két idegen nyelv – a tudományterület műveléséhez szükséges – ismeretének a doktori szabályzatban meghatározottak szerinti igazolása;

c) az önálló tudományos munkásság bemutatása cikkekkel, tanulmányokkal vagy más módon; művészeti (DLA) fokozat megszerzésének feltételeként önálló művészeti alkotótevékenység eredményeinek a művészeti ág sajátosságainak megfelelő bemutatása;

d) a fokozat követelményeihez mért tudományos, illetve művészeti feladat önálló megoldása; értekezés, alkotás bemutatása; az eredmények megvédése nyilvános vitában.

69. § (1) Doktori szigorlatot szigorlati vizsgabizottság előtt kell tenni. A szigorlati vizsgabizottság legalább három tagból áll. A szigorlati vizsgabizottságot a doktori tanács hozza létre. A szigorlati vizsgabizottság tagjainak tudományos fokozattal kell rendelkezniük. A szigorlati vizsgabizottság összeállításánál biztosítani kell, hogy legyen legalább egy olyan tagja, aki nem áll foglalkoztatási jogviszonyban az érintett felsőoktatási intézménnyel.

(2) A doktori értekezést bírálóbizottság előtt, nyilvános vitában kell megvédeni. A doktori értekezés bírálóbizottságának elnöke a felsőoktatási intézmény szakmailag illetékes egyetemi tanára vagy professzor emeritusa lehet. A bírálóbizottság létrehozására egyebekben az (1) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni.

(3) Az odaítélt doktori fokozatokról központi nyilvántartást kell vezetni, amelybe bárki betekinthez. Biztosítani kell a nyilvántartás internetes hozzáférhetőségét.

(4) A doktori képzés és a fokozat odaítélésének részletes szabályait a felsőoktatási intézmény doktori szabályzata állapítja meg.

(5) A PhD fokozattal rendelkező személyek nevük mellett feltüntethetik a „PhD” vagy a „Dr.” rövidítést, a DLA fokozattal rendelkezők pedig a „DLA” vagy a „Dr.” rövidítést.

A HALLGATÓ FEGYELMI ÉS KÁRTÉRÍTÉSI FELELŐSSÉGE, A FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNY KÁRTÉRÍTÉSI FELELŐSSÉGE

70. § (1) Ha a hallgató a kötelességeit vétkeesen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető. A fegyelmi eljárásban a hallgató, továbbá meghatalmazottja (Ptk. 222–223. §) járhat el.

(2) A fegyelmi büntetés lehet

a) megrovás,

b) szigorú megrovás,

c) a térítési és juttatási szabályzatban meghatározott kedvezmények és juttatások csökkentése, illetőleg megvonása,

d) határozott időre – legfeljebb két félévre – szóló eltiltás a tanulmányok folytatásától,

e) kizárás a felsőoktatási intézményből.

(3) A fegyelmi büntetés megállapításánál a cselekmény összes körülményeire – így különösen a sérelmet szenvedettek körére, a következményekre, a jogsértő magatartás ismétlésére, az elkövetett cselekmény súlyára kell figyelemmel lenni. A (2) bekezdés c) pontjában meghatározott büntetés időtartama a hat hónapot nem haladhatja meg; a d) pontjában meghatározott eltiltás időtartama legfeljebb két félév lehet. A (2) bekezdés c) pontjában meghatározott fegyelmi büntetesként szociális támogatást megvonni nem lehet. A (2) bekezdés d)–e) pontjaiban meghatározott büntetés kiszabása együtt jár a hallgatói jogviszonnyal összefüggő juttatások, kedvezmények végleges, illetve időszakos megvonásával. A (2) bekezdés d) pontjában meghatározott fegyelmi büntetés ideje alatt a hallgatói jogviszony szünetel. A fegyelmi eljárás megindítását, illetve a fegyelmi büntetés kiszabását a hallgató tanulmányi teljesítménye nem befolyásolja.

(4) Nem lehet fegyelmi eljárást indítani, ha a fegyelmi vétségről való tudomásszerzés óta egy hónap, illetőleg a vétség elkövetése óta három hónap már eltelt. E rendelkezések alkalmazásában tudomásszerzés az, amikor az eljárásra okot adó körülmény a fegyelmi eljárás megindítására jogosult tudomására jutott.

(5) A fegyelmi eljárás megindításáról – az indok megjelölésével – a hallgatót és meghatalmazottját értesíteni kell. A fegyelmi eljárás során a hallgatót meg kell hallgatni, és biztosítani kell, hogy álláspontját, védekezését előadja. Ha a meghallgatáskor a hallgató vitatja a terhére rótt kötelességszegést, vagy a tényállás tisztázása egyébként is indokolja, tárgyalást kell tartani. A tárgyalásra a hallgatót meg kell hívni. A fegyelmi tárgyalást akkor is meg lehet tartani, ha a hallgató, illetve a meghatalmazott ismételt, szabályszerű értesítés ellenére sem jelent meg. Ha a hallgató kezdeményezte a fegyelmi eljárást, azt meg kell indítani, és le kell folytatni. Ha a hallgató bizonyítási kérelmét elutasítják, annak indokát a fegyelmi határozatban meg kell jelölni, kivéve, ha azt állapítják meg, hogy a hallgató nem követett el fegyelmi vétséget.

(6) A gyakorlati képzés keretében elkövetett kötelességszegésért a fegyelmi eljárást a felsőoktatási intézményben kell lefolytatni.

(7) Az e §-ban foglaltakat a kollégiumban is alkalmazni kell, a (2) bekezdés d) pontjában meghatározott kivétellel. A (2) bekezdés e) pontjában meghatározott büntetés helyett a kizárás a kollégiumból büntetés alkalmazható.

71. § (1) A fegyelmi eljárás megindítását az intézmény vezetője vagy a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott személy rendelheti el.

(2) Az elsőfokú fegyelmi jogkört a felsőoktatási intézmény – legalább háromtagú – fegyelmi bizottsága gyakorolja. A fegyelmi eljárás lefolytatásának e törvényben nem szabályozott kérdéseit a szervezeti és működési szabályzat állapítja meg, beleértve a mentesítési eljárást, az intézményi fegyelmi bizottság megalakítását, a tárgyalás és a bizonyítás szabályait, a védelem biztosításának, továbbá a fegyelmi tárgyalás nyilvánosságának kérdéseit, azzal a megkötéssel, hogy a fegyelmi bizottság tagjainak legalább egyharmadát a hallgatói önkormányzat delegálja.

(3) Ha a fegyelmi eljárás alá vont személy ellen ugyanabban az ügyben büntetőeljárás folyik, annak jogerős befejezéséig, illetve, ha a fegyelmi eljárás alá vont személy 70. § (5) bekezdés szerinti meghallgatása, tárgyaláson való részvétele önhibáján kívüli okból nem lehetséges legfeljebb az akadály megszűnéséig a fegyelmi eljárást fel kell függeszteni.

(4) A fegyelmi eljárást – a (3) bekezdésben foglaltak kivételével – egy hónapon belül be kell fejezni.

(5) Végrehajtani csak jogerős fegyelmi határozatot lehet.

(6) A hallgatót a fegyelmi büntetés idejének lejártá előtti – a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott eljárást követően meghozott, indokolt határozattal – mentesíteni lehet a kiszabott büntetés alól.

(7) Az e §-ban foglaltakat a kollégiumban is alkalmazni kell.

72. § (1) Ha a hallgató a tanulmányi kötelezettségeinek teljesítésével összefüggésben a felsőoktatási intézménynek, illetve a gyakorlati képzés szervezőjének jogellenesen kárt okoz – az e törvényben meghatározott eltéréssel – a Ptk. szabályai szerint kell helytállnia.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott esetben gondatlan károkozás esetén a kártérítés mértéke nem haladhatja meg a károkozás napján érvényes legkisebb kötelező munkabér (minimálbér) egyhavi összegének ötven százalékát. Szándékos károkozás esetén az okozott kárt meg kell téríteni.

(3) A hallgató a jegyzékkel vagy átvételi elismeréssel visszaszolgáltatási vagy elszámolási kötelezettséggel átvett dolgokban bekövetkezett hiányért, kárért teljes kártérítési felelősséggel tartozik, feltéve, hogy azt állandóan őrzetében tartja, kizárólagosan használja vagy kezeli. Mentésül a felelősség alól, ha a hiányt elháríthatatlan ok idézte elő.

(4) A felsőoktatási intézmény, a kollégium, a gyakorlati képzés szervezője a hallgatónak a hallgatói jogviszonnyal, kollégiumi felvételi jogviszonnyal, gyakorlati képzéssel összefüggésben okozott kárért vétkességére tekintet nélkül, teljes mértékben felel. A kártérítésre a Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni, azzal a kiegészítéssel, hogy a felsőoktatási intézmény, a kollégium, illetve a gyakorlati képzés szervezője a felelőssége alól csak akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy a kárt a működési körén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő. Nem kell megtéríteni a kárt, ha azt a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.

(5) Ha a hallgató – a szakképzésről szóló törvény 27. § (1) bekezdése szerint – hallgatói szerződést kötött, a gyakorlati képzés szervezőjének, illetve a hallgatónak okozott kár megtérítésére a szakképzési törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

A JOGORVOSLATI JOGA

73. § (1) A felsőoktatási intézmény a hallgatóval kapcsolatos döntéseit – e törvényben, kormányrendeletben és a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott esetben, valamint ha a hallgató kéri – írásban közli a hallgatóval.

(2) A hallgató a felsőoktatási intézmény döntése vagy intézkedése, illetve intézkedésének elmulasztása (a továbbiakban együtt: döntés) ellen – a közléstől, ennek hiányában a tudomására jutásától számított tizenöt napon belül –

jogorvoslattal élhet, kivéve a tanulmányok értékelésével kapcsolatos döntést. Eljárás indítható a tanulmányok értékelésével kapcsolatos döntés ellen is, ha a döntés nem a felsőoktatási intézmény által elfogadott követelményekre épült, illetve a döntés ellentétes a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában foglaltakkal, vagy megszüntették a vizsga megszervezésére vonatkozó rendelkezéseket. A jogorvoslati eljárásban a hallgató, továbbá meghatalmazottja (Ptk. 222–223. §) járhat el.

(3) A jogorvoslati kérelem tárgyában – a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában meghatározott eljárási rend szerint – a felsőoktatási intézmény vezetője vagy az általa létrehozott bizottság jár el (a továbbiakban a felsőoktatási intézmény vezetője és a bizottság együtt: jogorvoslati kérelem elbírálója). A bizottság létszámáról, összetételéről, működéséről a szervezeti és működési szabályzat rendelkezik, azzal a megkövetéssel, hogy a bizottság tagjainak legalább egyharmadát a hallgatói önkormányzat delegálja. A felsőoktatási intézmény vezetője a jogorvoslati kérelmet akkor bírálhatja el, ha azt egyéni érdeksérelemre hivatkozással nyújtották be.

(4) A jogorvoslati kérelem elbírálója nem lehet az,

a) aki a megtámadott döntést hozta, vagy a döntéshozatalt elmulasztotta,

b) aki az a) pontban megjelölt személy közeli hozzátartozója [Ptk. 685. § b) pont],

c) akitől az ügy tárgyilagosa elbírálása nem várható el.

(5) A jogorvoslati kérelem elbírálója a következő döntéseket hozhatja:

a) a kérelmet elutasítja,

b) a döntés elmulasztóját döntéshozatalra utasítja,

c) a döntést megváltoztatja,

d) a döntést megsemmisíti, és a döntéshozót új eljárás lefolytatására utasítja.

(6) A döntést határozatba kell foglalni, és meg kell indokolni. Az eljárás során a határozatban fel kell hívni a figyelmet a jogorvoslat lehetőségére, és az eljárás során a hallgatót legalább egy ízben személyesen meg kell hallgatni. Ha a hallgató, illetve meghatalmazottja ismételt, szabályos értesítés ellenére nem jelenik meg a bizottság ülésén, akkor a személyes meghallgatásától el lehet tekinteni. A hallgató, illetve meghatalmazottja észrevételeit írásban is benyújthatja, kérve a személyes meghallgatásának mellőzését.

(7) A hallgató a jogorvoslati kérelem elbírálója által hozott döntés bírósági felülvizsgálatát kérheti, annak közlésétől számított harminc napon belül, jogszabálysértésre, illetve hallgatói jogviszonyra vonatkozó rendelkezések megsértésére hivatkozással. A bírósági eljárásra a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény XX. fejezetét kell alkalmazni. A bíróság a döntést megváltoztathatja. A bíróság az ügyet soron kívül bírálja el.

(8) A felsőoktatási intézmény döntése jogerős, ha a (2) bekezdésben meghatározott határidőn belül nem nyúj-

tottak be jogorvoslati kérelmet, vagy a kérelem benyújtásáról lemondtak. A másodfokú döntés a közléssel válik jogerőssé. A jogerős határozat végrehajtható, kivéve, ha a hallgató a bírósági felülvizsgálatát kérte.

(9) E rendelkezések alkalmazásában hallgatói jogviszonyra vonatkozó rendelkezések: jogszabályban, valamint az intézményi dokumentumokban található olyan rendelkezések, amelyek a hallgatóra jogokat és kötelezettségeket állapítanak meg.

(10) A tényállás tisztázására, a határidők számítására, az igazolásra, a határozat alakjára, tartalmára és közlésére, a döntés kérelemre vagy hivatalból történő kijavítására, kicserélésére, kiegészítésére, módosítására vagy visszavonására a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

74. § (1) A fenntartói irányítás, illetőleg az intézményi hatáskörben, a gyakorlati képzés során a hallgató ügyeiben hozott, az egyenlő bánásmód követelményét sértő döntés semmis. A semmis döntés érvénytelenségére bárki határidő nélkül hivatkozhat.

(2) A semmisség megállapítását, ha a döntést a felsőoktatási intézmény hozta, a 73. § (2)–(9) bekezdésében szabályozott eljárás keretében, illetve, ha a döntést a gyakorlati képzés résztvevője vagy a fenntartó hozta, a bíróságtól lehet kérni.

(3) A semmisség megállapítását az kérheti, akit a döntés érint, ha pedig ez nem állapítható meg, bárki kérheti. A semmisség megállapítása határidő nélkül kezdeményezhető, feltéve, hogy a (2) bekezdésben meghatározott esetben a döntéshozóval folytatott előzetes egyeztető eljárás nem vezetett eredményre.

(4) A semmisség megállapítására indított eljárásban a döntéshozónak kell bizonyítania, hogy nem áll fenn a semmisségi ok.

(5) A semmisség megállapítása a jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogokat nem érinti.

(6) Semmisség megállapítása esetén a bíróság elrendelheti

a) a jogsértés abbahagyását, és eltilthatja a jogsértőt a további jogsértéstől,

b) hogy a jogsértő nyilatkozattal vagy más megfelelő módon adjon elégtételt, és ennek a saját költségén megfelelő nyilvánosságot biztosítson,

c) a jogsértés előtti állapot helyreállítását a jogsértő részéről vagy költségén, továbbá a jogsértéssel előállott dolog megsemmisítését, illetőleg jogsértő mivoltától megfosztását.

(7) A jogsértő döntés érvényessé nyilvánítható, ha az érvénytelenség oka megszüntethető.

(8) A bíróság elrendelheti a normatív költségvetési hozzájárulás folyósításának részben vagy egészben történő

felfüggesztését, ha a felsőoktatási intézmény, illetve az intézmény fenntartója az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének következményeit a jogsértést megállapító bírósági ítéletben meghatározott időpontig nem orvosolja. A felfüggesztés az ítéletben meghatározottak végrehajtásáig szólhat. A bíróság ebben a kérdésben harminc napon belül dönt.

75. § (1) Nincs helye a 73. §-ban meghatározottak szerinti jogorvoslatnak azokban az esetekben, amikor a felsőoktatási intézmény és a hallgató megállapodik szolgáltatás nyújtására. A megállapodásban foglaltak megszegése esetén a sérelmet szenvedő fél bírósághoz fordulhat.

(2) A hallgató jogainak sérelme esetén igénybe veheti az Oktatásügyi Közvetítői Szolgálatot.

(3) A hallgató az oktatási jogok miniszteri biztosának az eljárását akkor kezdeményezheti, ha az e törvényben szabályozott jogorvoslati eljárás indítási jogát – a bírósági eljárás kivételével – kimerítette.

(4) A jogorvoslati eljárás indításának joga kiterjed a felvételi kérelmek elbírálásával kapcsolatos eljárásra is. A jogorvoslati eljárás és a megkezdett jogorvoslat befejezésének joga megilleti azt is, akinek a hallgatói jogviszonya időközben megszűnt.

A HALLGATÓI JOGVISZONY ÉS A KOLLÉGIUMI TAGSÁGI JOGVISZONY MEGSZŰNÉSE

76. § (1) Megszűnik a hallgatói jogviszony,

a) ha a hallgatót másik felsőoktatási intézmény átvette, az átvétel napján,

b) ha a hallgató bejelenti, hogy megszünteti a hallgatói jogviszonyát, a bejelentés napján,

c) ha a hallgató nem folytathatja tanulmányait állami-lag támogatott képzésben, és költségtérítéssel képzésben nem kívánja azt folytatni,

d) az adott képzési ciklust, illetve a szakirányú továbbképzés esetén az utolsó képzési időszakot követő első záróvizsga-időszak utolsó napján, illetve a doktori képzés képzési idejének utolsó napján,

e) felsőfokú szakképzés esetén az első szakmai vizsga utolsó napján,

f) felsőfokú szakképzésben, ha a hallgató tanulmányainak folytatására egészségileg alkalmatlanná vált, és a felsőoktatási intézményben nem folyik másik, megfelelő felsőfokú szakképzés, vagy a hallgató nem kíván továbbtanulni, illetve a továbbtanuláshoz szükséges feltételek hiányában nem tanulhat tovább, a megszüntetés tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedésének napján,

g) ha a hallgató hallgatói jogviszonyát – fizetési hátralék miatt – a rektor a hallgató eredménytelen felszólítása és a hallgató szociális helyzetének vizsgálata után megszünteti, a megszüntetés tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedésének napján,

h) a kizárás fegyelmi határozat jogerőre emelkedésének napján.

(2) A felsőoktatási intézmény egyoldalú nyilatkozattal is megszüntetheti annak a hallgatónak a hallgatói jogviszonyát, aki

a) a tanulmányi és vizsgaszabályzatban, illetve a tantervben rögzített, a tanulmányokban való előrehaladással kapcsolatos kötelezettségeit nem teljesíti,

b) egymást követő két alkalommal nem jelentkezett be a következő tanulmányi félévre,

c) a hallgatói jogviszony szünetelését követően nem kezdi meg tanulmányait, feltéve minden esetben, hogy a hallgatót – legalább két alkalommal – írásban felhívták arra, hogy kötelezettségének a megadott határidőig tegyen eleget és tájékoztatták a mulasztás jogkövetkezményeiről.

(3) Azt, akinek megszűnt a hallgatói jogviszonya, törölni kell a hallgatói névsorból.

(4) A hallgató kollégiumi tagsági jogviszonya megszűnik

a) a felvételtől szóló döntésben meghatározott határidő lejártakor,

b) a hallgatói jogviszony megszűnésével,

c) a kollégiumból kizáró fegyelmi határozat jogerőre emelkedésével,

d) ha a hallgató kollégiumi elhelyezését fizetési hátralék miatt – a hallgató eredménytelen felszólítása és szociális helyzetének vizsgálata után – megszüntetik, a megszűnés tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedésének napján,

e) ha a hallgató kollégiumi tagságáról írásban lemond, a nyilatkozatban megjelölt napon,

f) ha a hallgatót másik kollégium átvette, az átvétel napján.

(5) Nem szűnik meg a hallgatói jogviszonya annak, aki a többciklusos képzés következő szakaszában vagy a felsőfokú szakképzést követően az alapképzésben folytatja tanulmányait, feltéve, hogy a tanulmányait megszakítás nélkül, a soron következő tanulmányi félévben, ugyanabban a felsőoktatási intézményben folytatja tovább.

*A HALLGATÓK KÖZÖSSÉGEI,
A HALLGATÓI ÖNKORMÁNYZATOK,
A HALLGATÓK ORSZÁGOS KÉPVISELETE*

77. § (1) A felsőoktatási intézményekben a hallgatói érdekek képviseletére – a felsőoktatási intézmény részéként – hallgatói önkormányzat működik. A hallgatói önkormányzatnak minden hallgató tagja. A hallgatói önkormányzat tevékenysége a hallgatókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. Az e törvényben szabályozott eljárásokban a hallgató képviseletében – megbízás alapján – a hallgatói önkormányzat is eljárhat. A hallgatói önkormányzat az e törvényben meghatározott jogosítványait akkor gyakorolhatja, ha megválasztotta tisztségviselőit, és jóváhagyták az alapszabályát.

(2) A hallgatói önkormányzat dönt saját működéséről, a hallgatói önkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról, hatáskörei gyakorlásáról, az intézményi tájékoztatási rendszer létrehozásáról és működtetéséről. A hallgatói önkormányzat részére érdekképviseleti tevékenysége körében utasítás nem adható. A hallgatói önkormányzat megválasztja tisztségviselőit, ennek során minden érintett hallgató választó, illetve választható. Érvényes a választás, ha azon a hallgatók legalább húsz százaléka részt vett.

(3) A hallgatói önkormányzat alapszabálya határozza meg a hallgatói önkormányzat működésének a rendjét. Az alapszabályt a hallgatói önkormányzat küldöttgyűlése fogadja el, és a szenátus jóváhagyásával válik érvényessé. Az alapszabály jóváhagyása csak akkor tagadható meg, ha az jogszabálysértő vagy ellentétes a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatával. Az alapszabály jóváhagyásáról a szenátusnak legkésőbb a beterjesztést követő harmincadik nap eltelte utáni első ülésen nyilatkoznia kell. Az alapszabályt, illetve módosítását jóváhagyottnak kell tekinteni, ha a szenátus a meghatározott határidőn belül nem nyilatkozott.

(4) A hallgatói önkormányzat működéséhez és a feladatai elvégzéséhez a felsőoktatási intézmény biztosítja a feltételeket, amelynek jogszerű felhasználását jogosult ellenőrizni. A hallgatói önkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja a felsőoktatási intézmény, kollégium helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem korlátozza a felsőoktatási intézmény, kollégium működését.

(5) A hallgatói önkormányzat az e törvényben meghatározott jogainak megsértése esetén – beleértve azt is, ha az alapszabályának jóváhagyását megtagadják – tizenöt napon belül törvényességi kérelmet nyújthat be a fenntartóhoz. A fenntartó döntése ellen a közléstől számított harminc napon belül jogszabálysértésre vagy intézményi szabályzatban foglaltakra ütközésre hivatkozással a hallgatói önkormányzat a bírósághoz fordulhat.

(6) A törvényességi kérelem elbírálásának rendjére, a hozott döntés megtámadására a 73. § (3)–(9) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni.

78. § (1) A hallgatói önkormányzat egyetértési jogot gyakorol a szervezeti és működési szabályzat elfogadásakor és módosításakor, az alábbi körben:

- a)* tanulmányi és vizsgaszabályzat,
- b)* térítési és juttatási szabályzat,
- c)* az oktatói munka hallgatói véleményezésének rendje.

(2) A hallgatói önkormányzat közreműködik az oktatók oktatói tevékenységének hallgatói véleményezésében, továbbá egyetértési jogot gyakorol az ifjúságpolitikai és hallgatói célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor.

(3) A hallgatói önkormányzat tesz javaslatot a gazdasági tanács egy tagjára, továbbá egy képviselője részt vehet a gazdasági tanács ülésén.

(4) A hallgatói önkormányzat a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott – a szenátus létszáma legalább egynegyedének, legfeljebb egyharmadának megfelelő – számú tagot delegálhat a szenátusba. Ha a hallgatói önkormányzat választásában a hallgatók legfeljebb egynegyede vett részt, a hallgatói önkormányzat egy tag delegálására jogosult a szenátusba. Amennyiben a hallgatói önkormányzat egynél több tag delegálására jogosult, egy tagot a doktoranduszhallgatók önkormányzata delegálhat.

(5) A hallgatói önkormányzat

a) javaslattal élhet a szabadon választható tantárgyak, szemináriumok bevezetésére; külső oktató (előadó) meghívására;

b) részt vesz a tudományos és szakmai diákkörök szervezésében; a dolgozatok közzétételében; a hallgatók hazai és külföldi oktatási, kulturális és tudományos képzési kapcsolatainak építésében;

c) a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak szerint részt vehet a szociális, kulturális, sport vagy más szabadidős tevékenység szervezésében, és gondoskodik az e célból rendelkezésére bocsátott helyiségek és eszközök rendeltetésszerű felhasználásáról és megővéséről;

d) véleményezi a hallgatók rendelkezésére álló helyiségek, eszközök, felszerelések használatának rendjét;

e) gondoskodik a delegálásról, ha e törvény vagy más jogszabály, illetve a szervezeti és működési szabályzat szerint a hallgatói részvételt biztosítani kell;

f) dönt a térítési és juttatási szabályzatban meghatározott ügyekben, továbbá a térítési és juttatási szabályzatban meghatározottak szerint közreműködik a hallgatók tanulmányi ösztöndíj, szociális és más támogatási ügyeinek intézésében;

g) véleményezi a felsőoktatási intézmény sportlétesítményeinek hasznosítását;

h) a szervezeti és működési szabályzatban foglaltak szerint közreműködik a kollégium vezetésében.

(6) A hallgatói önkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a felsőoktatási intézmény működésével és a hallgatókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben. A felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzata határozza meg azokat a további ügyeket, amelyekben a hallgatói önkormányzat véleményét ki kell kérni, egyetértését be kell szerezni, illetve amely ügyekben dönt.

(7) A hallgatói önkormányzat a jogait az alapszabályában rögzített módon gyakorolja.

(8) A felsőoktatásban intézkedésre jogosult személy vagy szervezet a hallgatói önkormányzat javaslatára harminc napon belül – a gazdasági tanács, illetve szenátus esetén a harmincadik napot követő első ülésen – érdemi választ köteles adni.

79. § (1) A hallgatók országos képviselőt – a (4)–(6) bekezdésben meghatározott kivétellel – a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája látja el, amely véleményt nyilváníthat, illetve javaslatot tehet a felsőoktatást érintő bármely kérdésben. A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája ellátja a hallgatók képviselőt a felsőoktatás országos szervezeteiben.

(2) A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája a hallgatói önkormányzatokból álló testület, amely elfogadja alapszabályát.

(3) A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciájának alapszabálya határozza meg azt a rendet, amely alapján a hallgatói önkormányzatok képviseltetik magukat a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciáján.

(4) A felsőoktatási intézmények doktori képzésben részt vevő hallgatóinak képviselőt a Doktoranduszok Országos Szövetsége látja el. A Doktoranduszok Országos Szövetsége a doktoranduszokat érintő kérdésekben gyakorolja az (1) bekezdésben meghatározott jogköröket.

(5) A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája és a Doktoranduszok Országos Szövetsége üléseire tanácskozási joggal meg kell hívni a Magyar Rektori Konferencia képviselőjét.

(6) A tudományos diákköri tevékenységet végző hallgatók és az őket támogató oktatók szakmai szervezete az Országos Tudományos Diákköri Tanács. Az Országos Tudományos Diákköri Tanács feladata a felsőoktatási intézményekben folyó hallgatói tudományos és művészeti tevékenység, a diákköri mozgalom országos képviselője és összehangolása, valamint az országos jellegű tudományos és művészeti diákforumok szervezése. Az Országos Tudományos Diákköri Tanács működését – az általa megalkotott – szervezeti és működési szabályzat határozza meg.

NEGYEDIK RÉSZ

A FELSŐOKTATÁSBAN ALKALMAZOTTAK (KÖZALKALMAZOTTAK, MUNKAVÁLLALÓK)

A FELSŐOKTATÁSBAN ALKALMAZOTTAK KÖRE ÉS A FOGLALKOZTATÁS ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

80. § (1) A felsőoktatási intézményben az oktatással összefüggő feladatokat

a) oktatói (tanársegéd, adjunktus, főiskolai docens, egyetemi docens, főiskolai tanár, egyetemi tanár),

b) tanári (így különösen nyelvtanár, testnevelő tanár, művésztanár, gyakorlati oktató, kollégiumi tanár, mérnök-tanár, műszaki tanár)

munkakörökben foglalkoztatottak [a továbbiakban a b) pontban felsoroltak együtt: tanári munkakörök] látják el.

(2) A felsőoktatási intézményben az önálló kutatói feladatok ellátására tudományos kutatói munkakör létesíthető.

(3) Az oktatók, tudományos kutatók és a tanárok munkáját ügyvivő-szakértői, ügyintézői munkakörben foglalkoztatottak segítik. Az e bekezdésben meghatározott munkakörökben alkalmazottak foglalkoztatási feltételeit a Kormány határozza meg.

(4) A felsőoktatási intézmény működésével összefüggő feladatok ellátására pénzügyi-gazdasági, műszaki-szolgáltató, szakmai-szolgáltató, ügyviteli, kisegítői munkakör létesíthető.

(5) Ha a felsőoktatási intézmény közoktatási, közművelődési, közgyűjteményi, egészségügyi, szociális vagy más feladat ellátására intézményt, szervezeti egységet hoz létre, az ott foglalkoztatottakra az adott ágazatra, feladatra, tevékenységre meghatározott rendelkezéseket kell alkalmazni [a továbbiakban az (1)–(5) bekezdésben felsoroltak együtt: alkalmazottak].

(6) Ha az (5) bekezdésben felsorolt szervezeti egységben alkalmazott felsőoktatási intézményi feladatokat is ellát, a munkaszerződésében, közalkalmazotti kinevezésében kell meghatározni, hogy az egyes feladatokat – teljes vagy rész – munkaidejének milyen hányadában kell ellátnia.

81. § (1) Az alkalmazottak foglalkoztatására költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény esetén a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvényt, más felsőoktatási intézményekben a Munka Törvénykönyvét az e törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A felsőoktatásban az alkalmazás feltétele, hogy az alkalmazott

a) rendelkezze az előírt iskolai végzettséggel, szakképzettséggel,

b) büntetlen előéletű és cselekvőképes legyen.

AZ ALKALMAZOTTAK JOGAI ÉS KÖTELEZETTSÉGEI

82. § (1) A felsőoktatási intézmény minden alkalmazottjának joga, hogy

a) a felsőoktatási intézmény működésével összefüggésben javaslattal éljen, s arra a megkereséstől számított harminc napon belül érdemi választ kapjon,

b) az e törvényben és a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak szerint részt vegyen a felsőoktatási intézmény testületeinek megválasztásában, továbbá megválasztása esetén a testület munkájában,

c) az oktatási jogok miniszteri biztosához forduljon,

d) igénybe vegye az Oktatásügyi Közvetítői Szolgálatot.

(2) A felsőoktatási intézmény minden alkalmazottjának kötelessége, hogy

a) megtartsa a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában foglaltakat,

b) a munkaköri leírásában meghatározottak szerint ellássa feladatait.

(3) A felsőoktatási intézmény a foglalkoztatási követelményrendszerben határozza meg – az e törvényben foglaltak figyelembevételével – az egyes munkakörökhöz tartozó feladatokat, továbbá az egyes munkakörök betöltéséhez az e törvényben meghatározottakon kívül további szakmai feltételeket állapíthat meg, gyakorlati idő meglétét írhatja elő, összeférhetlenségi szabályokat állapíthat meg, korlátozhatja, hogy az alkalmazott másik felsőoktatási intézményben a nála betöltött munkakörhöz hasonló munkakört töltsön be.

AZ OKTATÓKRA VONATKOZÓ KÜLÖN SZABÁLYOK

Az oktatói munkakörök, a munkaköri címek

83. § (1) Az oktatói feladat – a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel – oktatói munkakörben látható el, költségvetési szervként működő felsőoktatási intézményben az oktatói munkakörre létesített közalkalmazotti jogviszonyban, más felsőoktatási intézményben pedig az oktatói munkakörre létesített munkaviszonyban. Oktatói munkakörben nem magyar állampolgár is alkalmazható.

(2) Oktatói munkakörben – az e törvényben meghatározott egyéb feltételek megléte mellett – az alkalmazható, aki mesterfokozattal és szakképzettséggel rendelkezik.

(3) Az oktatói feladatok és a tudományos kutatói feladatok egy munkakörben is elláthatók, ebben az esetben a munkaszerződésben, közalkalmazotti kinevezésben kell meghatározni, hogy az egyes feladatokat a foglalkoztatás – teljes vagy rész – munkaidejének milyen hányadában kell ellátni.

(4) Megbízási jogviszony keretében az oktatói feladat akkor látható el, ha az oktató által ellátott tevékenység jellege ezt megengedi, továbbá a végzett munkára fordított idő nem haladja meg a teljes munkaidő hetven százalékát (a továbbiakban: óraadó oktató). Az óraadó oktató alkalmazásánál a 81. § (2) és e § (2) bekezdésében foglaltakat alkalmazni kell. Megbízási jogviszony létesíthető továbbá az eseti, nem rendszeres oktatói feladatokra. A felsőoktatási intézmény a vele közalkalmazotti, illetve munkaviszonyban álló személlyel a munkakörébe nem tartozó oktatói feladatok ellátására megbízási jogviszonyt létesíthet.

84. § (1) A felsőoktatási intézmény a foglalkoztatási követelményrendszerben határozza meg az oktatókkal szemben támasztott alkalmassági, előmeneteli és teljesítmény-követelményeket, valamint azokat a jogkövetke-

ményeket, amelyeket akkor kell alkalmazni, ha a követelményrendszerben foglaltakat az oktató nem teljesíti.

(2) Az oktató a heti teljes munkaidejéből – két tanulmányi félév átlagában – legalább heti tíz órát köteles a hallgatók felkészítését szolgáló előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció megtartására (a továbbiakban: tanításra fordított idő) fordítani. Az oktató tudományos kutatást folytat, továbbá a hallgatókkal való foglalkozással, tudományos kutatással le nem kötött munkaidőben – munkaköri feladatként – a munkáltató rendelkezései szerint ellátja mindazokat a feladatokat, amelyek összefüggnek a felsőoktatási intézmény működésével, és igénylik az oktató szakértelmét.

(3) A munkáltató a tanításra fordított időt – a foglalkoztatási követelményrendszerben meghatározottak szerint – hetven százalékkal megemelheti, illetve huszonöt százalékkal csökkentheti, azzal a megkötéssel, hogy a felsőoktatási intézményben az oktatói munkakörben foglalkoztatottakra számított tanításra fordított idő – a (4) bekezdésben foglalt figyelembevételével – nem lehet kevesebb két tanulmányi félév átlagában egy oktatóra vetítve heti tizenkét óránál. A tanítási idő meghatározásának elveit a foglalkoztatási követelményrendszerben kell meghatározni, azzal, hogy a tanításra fordított idő megállapításánál a vizsgáztatással, tudományos kutatással összefüggésben végzett tevékenységet figyelembe kell venni. A csökkentés, emelés összefüggő időtartama legfeljebb két félévre szólhat.

(4) Ha az oktatót nem teljes munkaidőben foglalkoztatja a felsőoktatási intézmény, a tanításra fordított időt, illetve annak csökkentését a foglalkoztatási idővel arányosan kell meghatározni.

(5) Az oktató – függetlenül attól, hogy hány felsőoktatási intézményben lát el oktatói feladatot – az intézmény működési feltételei meglétének mérlegelése során legfeljebb kettő, illetve a felsőoktatási intézmény költségvetési támogatásának megállapításánál egy felsőoktatási intézményben vehető figyelembe. Az oktató – írásban adott – nyilatkozata határozza meg, hogy melyik az a felsőoktatási intézmény, amelyiknél az előzőekben meghatározottak szerint figyelembe lehet őt venni. Ilyen nyilatkozat hiányában az oktató egyik felsőoktatási intézménynél sem vehető figyelembe.

85. § (1) Az egyetemi és a főiskolai docens, valamint az egyetemi és a főiskolai tanár a tudományos kutatás, illetve művészi alkotótevékenység végzéséhez, egyéni tudományos továbbképzéshez – a foglalkoztatási követelményrendszerben meghatározottak szerint – hétévenként alkotói szabadságra jogosult. Az alkotói szabadság ideje legfeljebb egy év lehet. A szabadság ideje alatt távolléti díj jár.

(2) Ha az alkotói szabadságot tudományos kutatás, művészi alkotótevékenység céljára biztosították, a munkáltatónak és az oktatónak megállapodásban kell rögzíteniük az elérendő célt és a mulasztás jogkövetkezményeit.

Az oktatói munkakör létesítése és megszüntetése

86. § (1) A felsőoktatási intézményben létesíthető oktatói munkakörök a következők:

- a) tanársegéd,
- b) adjunktus,
- c) főiskolai, illetve egyetemi docens,
- d) főiskolai, illetve egyetemi tanár.

(2) Oktatói munkakörben – a tanársegédi munkakör kivételével – munkaviszony, közalkalmazotti jogviszony azzal létesíthető, aki megfelel az előírt követelményeknek.

(3) Az oktatói munkakörben történő alkalmazás egyútt jár a munkakör megnevezésével azonos munkaköri cím adományozásával és e munkaköri cím használatának jogával. Tanársegédi munkakörben az oktató három évig mint gyakornok, munkaköri cím nélkül is foglalkoztatható.

(4) A főiskolai, illetve egyetemi tanári munkakörben történő alkalmazás feltétele, hogy az érintettet a miniszterelnök főiskolai tanárrá, illetve a köztársasági elnök egyetemi tanárrá kinevezze.

(5) Az alkalmazás megszűnésével – a főiskolai és az egyetemi tanári cím kivételével – megszűnik a munkaköri cím használatának a joga. A főiskolai és az egyetemi tanár a cím használatára addig jogosult, ameddig a miniszterelnök, illetve a köztársasági elnök nem menti fel.

87. § (1) Ha a felsőoktatási intézmény foglalkoztatási követelményrendszere szigorúbb előírást nem tartalmaz,

- a) a tanársegédi munkakörben történő alkalmazás feltétele a doktori képzés megkezdése,
- b) az adjunktusi munkakörben történő alkalmazás feltétele a doktorjelölti jogviszony létesítése.

(2) A főiskolai docensi munkakörben történő alkalmazás feltétele, hogy az érintett rendelkezék doktori fokozattal, és alkalmas legyen a hallgatók, a tanársegédek tanulmányi, tudományos, illetve művészi munkájának vezetésére, továbbá rendelkezék megfelelő szakmai gyakorlattal.

(3) A főiskolai tanári és az egyetemi docensi munkakörben történő alkalmazás feltétele, hogy az érintett rendelkezék doktori fokozattal, és alkalmas legyen a hallgatók, a doktori képzésben résztvevők, a tanársegédek tanulmányi, tudományos, illetve művészi munkájának vezetésére, valamint arra, hogy idegen nyelven előadást tartson, továbbá rendelkezék megfelelő, az oktatásban szerzett szakmai tapasztalattal.

(4) Az egyetemi tanári munkakörben történő alkalmazás feltétele, hogy az érintett rendelkezék doktori fokozattal, továbbá az adott tudomány- vagy művészeti terület olyan nemzetközileg elismert képviselője, aki kiemelkedő tudományos kutatói, illetve művészi munkásságot fejt ki. Az oktatásban, kutatásban, kutatásszervezésben szerzett tapasztalatai alapján alkalmas a hallgatók, a doktori képzésben résztvevők, a tanársegédek tanulmányi, tudomá-

nyos, illetve művészi munkájának vezetésére, idegen nyelven publikál, szemináriumot, előadást tart. Az egyetemi tanár jogosult a professzori cím használatára.

(5) A felsőoktatási intézmény foglalkoztatási követelményrendszerében kell meghatározni, hogy a főiskolai és az egyetemi docensi munkakörben történő alkalmazáshoz, a főiskolai és az egyetemi tanári kinevezés kezdeményezéséhez szükséges feltételek meglétéről a szenátus milyen okiratok alapján, milyen eljárás keretében győződik meg. Ennek keretei között a felsőoktatási intézmény előírhatja a habilitációs eljárás lefolytatását.

88. § (1) Az egy évnél hosszabb időre szóló egyetemi és főiskolai docensi, egyetemi és főiskolai tanári munkaköröket nyilvános pályázati eljárás alapján kell betölteni. A felsőoktatási intézmény – függetlenül attól, hogy főiskola vagy egyetem – bármelyik oktatói munkakörre pályázatot hirdethet. A pályázatot a rektor írja ki, a foglalkoztatási követelményrendszerben meghatározottak figyelembevételével. A tanársegédi, illetve az adjunktusi munkakörre nyilvános pályázat írható ki. A nyilvános pályázaton részt vehetnek a felsőoktatási intézménnyel alkalmazásban állók, továbbá azok is, akik nem állnak munkaviszonyban, illetve közalkalmazotti jogviszonyban a felsőoktatási intézménnyel. A benyújtott pályázatokat a szenátus bírálja el. A szenátus azokat a pályázatokat, amelyek megfelelnek a munkakör elnyeréséhez szükséges feltételeknek, rangsorolja. A szenátus az e bekezdésben szabályozott döntését tagjai legalább kétharmadának igenlő szavazatával hozza. A rektor a rangsorolt pályázatok közül választva létesíthet munkaviszonyt, közalkalmazotti jogviszonyt, illetve kezdeményezheti a főiskolai tanári, egyetemi tanári kinevezést.

(2) Ha a szenátus által elfogadott rangsorban olyan pályázó is található, aki a felsőoktatási intézményben oktatói munkakörben dolgozik (a továbbiakban: foglalkoztatott oktató), az (1) bekezdésben foglaltakat a következő eltéréssel kell alkalmazni:

a) a rektor döntése alapján nem munkaviszonyt, közalkalmazotti jogviszonyt kell létesíteni, hanem a munkaszerződést, közalkalmazotti kinevezést kell módosítani,

b) a foglalkoztatott oktatót a rektor csak akkor mellőzheti, ha olyan pályázót választ ki, aki a rangsorban megelőzi a foglalkoztatott oktatót.

(3) A nyilvános pályázati felhívásokat – a Kormány által meghatározottak szerint – közzé kell tenni. A pályázat előkészítésével, lebonyolításával, elbírálásával kapcsolatos kérdéseket a foglalkoztatási követelményrendszerben kell meghatározni, azzal a megkötéssel, hogy a pályázat benyújtására rendelkezésre álló időszak nem lehet rövidebb harminc napnál.

89. § (1) A rektor a főiskolai tanári kinevezésre, illetve az egyetemi tanári kinevezésre szóló javaslatát megküldi a felsőoktatási intézmény fenntartójának, abból a célból, hogy továbbítsa a kinevezésre jogosultnak.

(2) A főiskolai tanári kinevezést a nem állami felsőoktatási intézmény fenntartója – az oktatási miniszter útján – kezdeményezi a miniszterelnöknél.

(3) Az egyetemi tanári kinevezést a nem állami felsőoktatási intézmény fenntartója – az oktatási miniszter útján – kezdeményezi a köztársasági elnöknél.

90. § (1) Az, aki jogosult a főiskolai tanári vagy az egyetemi tanári cím használatára, másik munkáltatónál is létesíthet oktatói munkakört újabb kinevezés nélkül.

(2) Ha az oktató munkahelyet változtat, új vagy további munkaviszonyt, közalkalmazotti jogviszonyt létesít, a munkáltató az előző munkáltatónál elért vagy annál alacsonyabb munkaköri címnek megfelelő munkakörben is foglalkoztathatja.

91. § (1) Nem foglalkoztatható tovább az az oktató, aki a munkába állásának napjától számított

a) harmadik év elteltéig a tanársegédi munkakör,

b) nyolcadik év elteltéig az adjunktusi munkakör

betöltéséhez szükséges feltételeket nem teljesítette. Nem foglalkoztatható tovább az az oktató sem, aki a munkába állásának napjától számított tizenkettedik év elteltéig nem szerzett tudományos fokozatot. E határidőbe nem számít be az az időszak, amely alatt a munkaviszony, illetve közalkalmazotti jogviszony kilencven napnál hosszabb ideig szünetelt a szabadság miatt, gyermekgondozás céljából, közeli hozzátartozó ápolása céljából, keresésképtelen betegség miatt, valamint külföldi felsőoktatási intézményben való munkavállalás vagy szakmai tanulmányút miatt szünetelt. A határidő elteltével az oktató munkaviszonya, közalkalmazotti jogviszonya e törvény erejénél fogva megszűnik. A megszűnéstől a rektor írásban értesíti az oktatót. A munkáltató a kinevezési okmányban, illetve a munkaszerződésben köteles meghatározni, hogy a munkakör betöltéséhez szükséges feltételeket az oktátónak milyen ütemezésben kell teljesítenie, továbbá fel kell hívnia a figyelmet az e bekezdésben meghatározott jogkövetkezményekre. Főiskolai tanári, egyetemi tanári, kutatóprofesszori, tudományos tanácsadói munkakörökben az oktató, illetve a kutató közalkalmazotti jogviszonyban a hatvanötödik életéve után is foglalkoztatható, legfeljebb a hetvenedik életévének a betöltéséig.

(2) A munkáltató rendes felmondással, illetve felmentéssel – a Munka Törvénykönyvében és a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvényben meghatározottakon túl – az oktatói munkakörben történő foglalkoztatást megszüntetheti, ha az oktató

a) nem teljesítette a foglalkoztatási követelményrendszerben meghatározottakat,

b) részére a tanítási időre eső munkavégzést – két félév átlagában – legalább ötven százalékában nem tudja biztosítani,

c) nem teljesítette azokat a munkakör betöltéséhez szükséges feltételeket, amelyeket a munkáltató – megfe-

lelő határidő biztosításával – a munkaszerződésben, illetve a kinevezési okmányban előírt.

(3) E törvény erejénél fogva megszűnik a főiskolai tanári, illetve az egyetemi tanári munkakörben történő foglalkoztatás, ha a miniszterelnök a főiskolai tanárt, a köztársasági elnök az egyetemi tanárt felmentette. A főiskolai tanár, illetve az egyetemi tanár felmentését a 89. §-ban meghatározott eljárás szerint a rektor kezdeményezi. A rektor köteles kezdeményezni a főiskolai tanár, illetve az egyetemi tanár felmentését, ha azt az érintett kéri, a főiskolai tanárral, illetve az egyetemi tanárral szemben jogerősen elbocsátás fegyelmi büntetést szabtak ki, a foglalkozás gyakorlásától a bíróság jogerősen eltiltotta, vagy az érintettet szándékos bűncselekmény miatt jogerősen végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték. Ha a főiskolai tanár, illetve az egyetemi tanár cím viselésére jogosult nem áll felsőoktatási intézménnyel foglalkoztatási jogviszonyban, a felmentés kezdeményezésére az oktatási miniszter jogosult.

Az oktatói munkakörhöz nem kapcsolódó címek

92. § (1) Annak, aki főiskolai, illetve egyetemi tanári címmel rendelkezik, és nyugdíjazására tekintettel foglalkoztatását megszüntetik, a szenátus Professor Emeritus vagy Professor Emerita (a továbbiakban együtt: Professor Emeritus) címet adományozhat. A Professor Emeritus címmel járó jogokat és kötelezettségeket, juttatásokat, azok időtartamát a felsőoktatási intézmény foglalkoztatási követelményrendszerében kell meghatározni.

(2) A szenátus az óraadó oktatónak, ha

- a) rendelkezik doktori fokozattal: magántanári,
 - b) országosan elismert szaktekintély: címzetes egyetemi vagy főiskolai docens, illetve címzetes egyetemi vagy főiskolai tanár,
 - c) kiemelkedő gyakorlati oktató munkát végez: mesteroktatói
- címet adományozhat.

(3) A felsőoktatási intézményben tanári munkakörben foglalkoztatott, kiemelkedő gyakorlati oktató munkát végző tanár részére a szenátus mestertanári címet adományozhat.

(4) A (2)–(3) bekezdésben meghatározott címek adományozásának és visszavonásának feltételeit, az adományozás rendjét, a címmel járó juttatásokat, a cím visszavonásának rendjét a foglalkoztatási követelményrendszerben kell meghatározni.

*A KUTATÓI MUNKAKÖRBE
FOGLALKOZTATOTTAKRA VONATKOZÓ KÜLÖN
RENDELKEZÉSEK*

93. § (1) Tudományos kutatói munkakörben kell foglalkoztatni azt, aki – a munkaszerződésében, illetve közalkal-

mazotti kinevezésében meghatározottak alapján – a teljes munkaidejének legalább kilencven százalékát a felsőoktatási intézmény tudományos tevékenységének ellátására fordítja, továbbá munkakörébe tartozó feladatként részt vesz a felsőoktatási intézmény oktatással összefüggő tevékenységében is.

(2) A felsőoktatási intézményben létesíthető kutatói munkakörök a következők:

- a) tudományos segédmunkatárs,
- b) tudományos munkatárs,
- c) tudományos főmunkatárs,
- d) tudományos tanácsadó,
- e) kutatóprofesszor.

(3) A tudományos kutatók foglalkoztatására egyebekben a 83. §-ban, a 84. § (5) bekezdésében, a 85. §-ban, a 86. § (2)–(3) bekezdésében, a 88. §-ban és a 90. § (2) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy az óraadó oktató helyett a megbízásos kutatót kell érteni. A tudományos segédmunkatárs munkaköri cím nélkül, gyakornokként nem foglalkoztatható.

(4) A Kormány határozza meg a kutatói munkakörök betöltésének feltételeit, ennek keretei között különösen az egyes munkakörök létesítésének feltételeit és a juttatásokat.

*A TANÁRI MUNKAKÖRBE
FOGLALKOZTATOTTAKRA VONATKOZÓ
KÜLÖN RENDELKEZÉSEK*

94. § (1) Tanári munkakörben az foglalkoztatható, aki felsőfokú végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezik.

(2) A tanári munkakörben foglalkoztatottakra a 83. § (1) és (4) bekezdésében és a 84. § (1)–(2) bekezdésében foglaltakat alkalmazni kell. A tanári munkakörben foglalkoztatott esetében a tanításra fordított idő két tanulmányi félév átlagában heti húsz óra. A munkáltató a tanításra fordított időt – a foglalkoztatási követelményrendszerben meghatározottak szerint – tizenöt százalékkal megemelhetheti, illetve csökkentheti, azzal a megkötéssel, hogy a felsőoktatási intézményben a tanári munkakörben foglalkoztatottakra számított tanításra fordított idő egy tanárra vetítve nem lehet kevesebb két tanulmányi félév átlagában heti tizen-nyolc óránál.

(3) A tanári munkakörben történő foglalkoztatáshoz a Kormány határozza meg a besorolás szabályait.

*Az OKTATÁSSAL KAPCSOLATOS FELADATOK
ELLÁTÁSÁBAN KÖZREMŰKÖDŐK JOGAI
ÉS KÖTELESSÉGEI*

95. § (1) Az oktatói munkakörben foglalkoztatottat megilleti az a jog, hogy

a) emberi méltóságát és személyiségi jogait tiszteletben tartás, oktatói tevékenységét értékeljék és elismerjék,

b) a képzési program keretei között meghatározza az oktatott tananyagot, megválassza az általa alkalmazott oktatási és képzési módszereket,

c) világnézete és értékrendje szerint végezze oktatói munkáját, anélkül, hogy annak elfogadására kényszerítene vagy készítené a hallgatót,

d) a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak szerint megválassza a hallgatókat, továbbá irányítsa és értékelje a hallgató munkáját,

e) hozzájusson a munkájához szükséges ismeretekhez,

f) szakmai ismereteit, tudását szervezett továbbképzésben való részvétel útján gyarapítsa, részt vegyen pedagógiai kísérletekben, tudományos kutatómunkában,

g) tudományos, illetve művészeti célú pályázatot nyújtson be,

h) a munkaköri feladataiból származó tudományos kutatási feladatai mellett a maga választotta tudományos témában végezzen kutatótevékenységet,

i) tudományos kutatási, illetőleg művészeti eredményeit közzétegye.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakat a tanári munkakörben foglalkoztatottak, valamint az oktatói feladatokat ellátó doktoranduszok tekintetében is alkalmazni kell.

(3) Azt, akit munkaviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban oktatói, kutatói és tanári munkakörben foglalkoztatnak, továbbá akit oktatói, kutatói és tanári munkakörből helyeztek nyugállományba, megilleti az a jog, hogy az állami szervek és a helyi önkormányzatok által fenntartott könyvtárakat, múzeumokat és más kiállítótermeket ingyenesen látogassa. E jogosultságot oktatói igazolvánnyal, illetve nyugdíjas esetén az utolsó munkáltató által kiállított okirattal kell igazolni. Az okirat felmutatásával igazolhatja az oktató azt is, hogy jogosult igénybe venni az oktatók részére biztosított más kedvezményeket. Az igazolvány közokirat. Az igazolványnyomtatvány előállításához és forgalmazásához az oktatási miniszter engedélye szükséges.

(4) Azt, akit munkaviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban oktatói, kutatói és tanári munkakörben foglalkoztatnak, megilleti az a jog, hogy az éves költségvetési törvényben megállapított összegnek megfelelő hozzájárulást vegyen igénybe szakirodalom (könyv, tankönyv, jegyzet, folyóirat, elektronikus ismerethordozók stb.) vásárlásához, illetve a könyvtári beiratkozáshoz.

(5) Az oktatással kapcsolatos feladatokat ellátó kötelessége, hogy

a) az ismereteket tárgyilagosan és többoldalúan közvetítse,

b) oktató tevékenysége során figyelembe vegye a hallgató egyéni képességét, tehetségét, fogyatékoságát,

c) a hallgatókat az őket érintő kérdésekről rendszeresen tájékoztassa, kérdéseikre érdemi választ adjon,

d) a hallgató emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartsa.

(6) A könyvtár- és múzeumlátogatással, a szakirodalomhoz nyújtott támogatás igénybevételével összefüggő kérdéseket, továbbá a foglalkoztatással összefüggő sajátos rendelkezéseket a Kormány határozza meg.

(7) Az oktató, tanári munkakörben foglalkoztatott személy, a tudományos kutató a képzési feladatok ellátása során a hallgatókkal összefüggő tevékenységével kapcsolatban büntetőjogi védelem szempontjából közfeladatot ellátó személy.

VEZETŐI ÁLLÁSOK ÉS VEZETŐI MEGBÍZÁSOK

96. § (1) A felsőoktatási intézményekben – a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak alapján – a következő magasabb vezetői megbízások adhatók ki:

a) rektor,

b) rektorhelyettes,

c) főigazgató,

d) dékán,

e) gazdasági főigazgató, ennek hiányában gazdasági igazgató,

f) igazgatási feladatot ellátó hivatal vezetője (főtitkár vagy a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott más megnevezéssel).

(2) A felsőoktatási intézményekben – a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak alapján az (1) bekezdésben felsoroltakon kívül – a következő vezetői megbízások adhatók ki:

a) az (1) bekezdésben felsoroltak – az a) és b) pont kivételével – helyettesei,

b) szervezeti egység vezetői és vezetőhelyettesei.

(3) A felsőoktatási intézményben magasabb vezetői és vezetői megbízással rendelkezők száma legalább két fő, de legfeljebb az oktatói és kutatói munkakörben foglalkoztatottak heti munkaidejének a heti teljes munkaidővel történő elosztásával számított létszám húsz százaléka lehet.

(4) A regionális központ vezetője részére az (1) bekezdés b)–d) pont alatt felsorolt magasabb vezetői megbízások adhatók.

(5) Az (1)–(2) bekezdésben meghatározott vezetői megbízások határozott időre – három-öt évre – adhatók, és az (1) bekezdés a)–d) pontjában felsorolt megbízások egy, az (1) bekezdés e)–f) pontjában, továbbá a (2) bekezdésben felsorolt megbízások több alkalommal meghosszabbíthatók.

(6) Az (1) bekezdésben meghatározott magasabb vezetői megbízásokra nyilvános pályázatot kell, a (2) bekezdésben meghatározott vezetői megbízásokra – a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak szerint – nyilvános pályázatot lehet kiírni. A pályázatok lebonyolítását, a pályázatok formáját, a vezetői megbízásokkal kapcsolatos összeférhetetlenségi szabályokat a Kormány határozza meg. A pályázatok tartalmi követelményeit,

a vezetői megbízás szakmai feltételeit – a rektor kivételével –, a pályázatok elbírálásának elveit és rendjét a szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni.

(7) A rektori megbízásra benyújtott valamennyi pályázatot a szenátus véleményezi, rangsorolja. A szenátus a tagjai többségének szavazatával dönt a rektorjelölt személyéről.

(8) A magasabb vezetői és vezetői megbízásokra benyújtott pályázatok rangsorolásáról a szenátus dönt. Döntését a (7) bekezdésben meghatározott kivétellel megküldi a rektornak. A rektor a szenátus véleményének mérlegelésével dönt a vezetői megbízás kiadásáról.

(9) A magasabb vezetői és vezetői megbízás a hatvanötödik életév betöltéséig szólhat.

(10) Az e §-ban foglaltakat a Munka Törvénykönyve hatálya alá tartozó munkáltatónál azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a vezetői megbízás alatt vezető állású munkavállalót kell érteni.

(11) A főiskolai rektor és az egyetemi rektor megbízásával és felmentésével kapcsolatos eljárásra a 89. §-ban foglaltakat kell alkalmazni.

A DÍJAZÁSRA VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

97. § (1) A felsőoktatási intézményben oktatói, illetve tudományos kutatói munkakörben foglalkoztatott munkabérét, illetve illetményét (a továbbiakban együtt: havi rendszeres járandóság) az éves költségvetésről szóló törvényben meghatározott egyetemi tanári munkakör 1. fizetési fokozatának garantált illetménye alapján kell megállapítani, a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény 2. számú mellékletének alkalmazásával. A gyakornok havi rendszeres járandóságát az oktatói munkakörben foglalkoztatottakra vonatkozó rendelkezések alapján kell meghatározni.

(2) Az éves költségvetésről szóló törvény állapítja meg azt az összeget, amely alapján meg kell határozni a felsőoktatási intézmény rendelkezésére álló, az oktatói és kutatói teljesítmény alapján szétosztható intézményi keretösszeget. Ez az összeg nem lehet kevesebb, mint az egyetemi tanári munkakör 1. fizetési fokozata garantált illetményének húsz százaléka (a továbbiakban: számítási alap). A szétosztásra kerülő éves keretösszeget az oktatói és a kutatói munkakörben foglalkoztatottak számított létszámának és a számítási alapnak a tizenháromszoros szorzata adja.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott keretösszeg terhére a munkáltató megemelheti az oktató, illetve a kutató havi rendszeres járandóságának összegét, illetve határozott időre, legalább egy évre szóló keresetkiegészítést állapíthat meg (a továbbiakban: többletjárandóság). Az egy személynek e bekezdés alapján adható havi többletjárandóság összege nem lehet kevesebb, mint a számítási alap háromszorosa.

A MUNKAVÁLLALÓK SZERVEZETEI, EGYÉNI ÉS KOLLEKTÍV JOGOK, ÉRDEKVÉDELEM, ÉRDEKEGYEZTETÉS

98. § (1) A felsőoktatási intézményekben az intézményi szakszervezet és a munkáltató részvételével Intézményi Érdekegyeztető Tanács (a továbbiakban: Tanács) működhet. A Tanács szervezetét és működési rendjét a felsőoktatási intézmény és az intézményi szakszervezet megállapodásban rögzíti.

(2) A felsőoktatási intézményben működő reprezentatív szakszervezet kezdeményezésére a Tanács létrehozása és működtetése kötelező.

(3) A felsőoktatás ágazati jelentőségű munkaügyi, szociális, élet- és munkakörülményekkel, valamint a személyi juttatásokkal kapcsolatos kérdéseinek egyeztetésére Felsőoktatási Érdekegyeztető Tanács működik. A Felsőoktatási Érdekegyeztető Tanács munkájában az ágazat reprezentatív szakszervezeteinek képviselői, a Magyar Rektori Konferencia képviselője, az Oktatási Minisztérium és a képzésben érdekelt minisztériumok képviselői vesznek részt.

ÖTÖDIK RÉSZ

A FELSŐOKTATÁS SZERVEZÉSE ÉS IRÁNYÍTÁSA

A FELSŐOKTATÁSSAL KAPCSOLATOS ÁLLAMI HATÁSKÖRÖK

Az Országgyűlés hatáskörei

99. § (1) Az Országgyűlés a felsőoktatásról szóló törvény elfogadásával meghatározza a felsőoktatás rendszere működésének elveit, továbbá a felsőoktatás fejlesztési tervének elfogadásával meghatározza a felsőoktatás fejlesztésének irányait, valamint az éves költségvetésről szóló törvényben meghatározza a felsőoktatás fejlesztéséhez és működéséhez rendelkezésre bocsátott állami hozzájárulást.

(2) Az Országgyűlés a felsőoktatási intézmény állami elismerését a felsőoktatási intézménynek az e törvény 1. számú mellékletébe történő felvételével adja meg, illetve az e törvény 1. számú mellékletéből történő törléssel vonja vissza.

A köztársasági elnök hatáskörei

100. § A Magyar Köztársaság elnöke

- a) megbízza és felmenti az egyetem rektorát,
- b) kinevezi és felmenti az egyetemi tanárt,

c) előzetesen hozzájárul a Promotio sub auspiciis praesidentis Rei Publicae kitüntetéssel való doktorrá avatáshoz.

A Kormány és a miniszterelnök hatáskörei

101. § (1) A Magyar Köztársaság Kormánya

a) benyújtja az Országgyűlés részére a felsőoktatást érintő törvényjavaslatokat és országgyűlési határozati javaslatokat, a felsőoktatás középtávú – legalább hat évre szóló – fejlesztési tervét és a végrehajtásáról szóló beszámolót,

b) határozatban megállapítja az adott évben államilag támogatott képzésbe felvehető hallgatói létszámot, továbbá elosztja a képzési területek, a képzés munkarendje és a képzés szintje szerint,

c) ösztöndíjat alapíthat.

(2) Az államilag támogatott képzésbe felvehető hallgatói létszám megállapításával kapcsolatos kormány-előterjesztést véleményezik a gazdasági kamarák, véleményükről a Kormányt tájékoztatni kell.

(3) A Magyar Köztársaság miniszterelnöke

a) megbízza és felmenti a főiskola rektorát,

b) kinevezi és felmenti a főiskolai tanárt,

c) megbízza és felmenti a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság és a Felsőoktatási és Tudományos Tanács elnökét és tagjait.

Az ágazati irányítás

102. § (1) Az oktatási miniszter az e törvényben meghatározottak szerint ellátja a felsőoktatás ágazati irányítását.

(2) Az oktatási miniszter ágazati irányító hatásköre kiterjed az e törvény hatálya alá tartozó valamennyi tevékenységre, függetlenül attól, hogy a tevékenységet milyen intézményben látják el, illetőleg ki az intézmény fenntartója.

(3) Az oktatási miniszter részt vesz a felsőoktatási politika és fejlesztés állami döntéseinek előkészítésében, illetőleg kialakításában, irányítja az ágazat tudománypolitikáját és annak megvalósítását, koordinálja az országos tudománypolitikai koncepció kialakítását, és ezzel összefüggésben előterjesztést tesz.

(4) A felsőfokú szakképzés tekintetében az irányítási hatásköröket a szakképzésről szóló törvény határozza meg.

(5) Az oktatási miniszter döntéseihez – az e törvényben meghatározott esetekben – beszerzi a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság, illetve a Felsőoktatási és Tudományos Tanács véleményét.

(6) Az oktatási miniszter a nemzeti vagy etnikai kisebbségi képzés tekintetében hozott döntéseihez beszerzi az Országos Kisebbségi Bizottság véleményét.

103. § (1) Az oktatási miniszter felsőoktatás-szervezési feladatai:

a) működteti

aa) a felsőoktatás információs rendszerét,

ab) a végzett hallgatók pályakövetési rendszerét,

ac) az oktatási jogok miniszteri biztosának hivatalát, az Országos Felsőoktatási Információs Központot, a regisztrációs központot, a Magyar Ekvivalencia és Információs Központot,

ad) az Oktatásügyi Közvetítői Szolgálatot;

b) meghatározza a felsőoktatási intézmény tervezésével, egészséges és biztonságos üzemeltetésével kapcsolatos követelményeket;

c) megküldi a főiskolai rektor megbízására és felmentésére, a főiskolai tanár kinevezésére és felmentésére vonatkozó javaslatot a miniszterelnöknek, az egyetemi rektori megbízásra és felmentésre, az egyetemi tanár kinevezésére és felmentésére vonatkozó javaslatot a köztársasági elnöknek;

d) meghatározza az ágazati minőségpolitika elveit;

e) javaslatot tesz statisztikai adatszolgáltatásra;

f) gyakorolja a törvényességi ellenőrzés jogkörét;

g) gyakorolja a fejezet belső ellenőrzési jogkörét;

h) pályázat alapján meghatározza az államilag támogatott mester- és doktori képzésre, valamint a szakirányú továbbképzésre felvehető hallgatói létszám intézmények közötti elosztását.

(2) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság indítványára az oktatási miniszter a bíróságnál – a 105. §-ban meghatározottak szerint – kezdeményezi a felsőoktatási intézmény által megszervezett vizsga eredményének, a kiállított bizonyítványnak, oklevélnek érvénytelenné nyilvánítását.

104. § (1) Az oktatási miniszter felsőoktatás-fejlesztéssel kapcsolatos feladatai:

a) a szakmai ellenőrzés rendszerének működtetése,

b) a felsőoktatás rendszere fejlesztési terveinek elkészítése, beleértve a középtávú fejlesztési tervet, az ágazati minőségpolitikát,

c) a felsőoktatásban jelentkező képzési, oktatási problémák vizsgálata, megoldások kidolgoztatása,

d) a felsőoktatásban folyó kutatásokhoz szükséges szervezeti és anyagi feltételek biztosítása,

e) új képzési, oktatási módszerek, megoldások, szervezeti formák elterjedésének támogatása,

f) a felsőoktatás pedagógiai-szakmai szolgáltatásainak megszervezése, továbbá a felsőoktatásban folyó pedagógiai és kutatómunka országos szintű szakmai értékelésének indítása,

g) rendszeresen, de legalább háromévenként a felsőoktatásban folyó képzés tapasztalatainak az értékelése, a

felsőfokú szakképzésben, az alapképzésben és a mesterképzésben a képzési szakok szerkezetének felülvizsgálata,

h) rendszeresen, de legalább háromévenként a felsőoktatás és a gazdaság kapcsolatának az értékelése.

(2) A felsőoktatás fejlesztési irányainak, céljainak, minőségpolitikájának meghatározásakor érvényesülnie kell a nők arányos szerepvállalása elvének.

(3) Az Oktatásügyi Közvetítői Szolgálat célja, hogy elősegítse az e törvényben meghatározott jogokkal kapcsolatban keletkezett vitás ügyek rendezését, feltéve, hogy a vitás ügy rendezése nem tartozik más külön törvényben szabályozott közvetítői vagy békéltetői eljárásra. A közvetítés olyan sajátos konfliktuskezelő, vitarendező eljárás, amelynek célja a felek közötti vita rendezésének megoldását tartalmazó írásbeli megállapodás létrehozása. Az eljárásban közvetítő vesz részt. A közvetítő feladata, hogy pártatlanul, lelkiismeretesen, legjobb tudása szerint közreműködjen a felek közötti vitát lezáró megállapodás létrehozásában.

(4) Ha a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény 18. §-a (3) bekezdésének *a)* pontja alapján az országos kisebbségi önkormányzat kezdeményezi az anyanyelvű vagy anyanyelvi felsőfokú oktatás feltételeinek a megteremtését, az oktatási miniszter – az igények mérlegelése után – nemzetközi megállapodás megkötésének kezdeményezésével, munkaterv megkötésével, illetve az anyaországban folytatott felsőfokú tanulmányokban való részvételre vagy hazai felsőoktatási intézményekben a szükséges feltételek biztosítására kiírt pályázattal biztosítja a feltételeket.

(5) Az oktatási miniszter a szenátus kezdeményezésére köztársasági ösztöndíjat adományoz a kimagasló teljesítményt nyújtó hallgatók részére. Az ösztöndíj adományozásának rendjét és feltételeit a Kormány határozza meg.

(6) Az oktatási miniszter – ha e törvény másképp nem rendelkezik – ellátja az állami felsőoktatási intézmények tekintetében a fenntartói irányításból eredő feladatokat.

105. § (1) Az oktatási miniszter törvényességi ellenőrzést gyakorol a nem állami felsőoktatási intézmények fenntartói tevékenysége felett. A törvényességi ellenőrzés keretében az oktatási miniszter azt vizsgálhatja, hogy a fenntartó a felsőoktatási intézményt a jogszabályokban, az intézményi dokumentumokban, a működés megkezdéséhez szükséges engedélyben meghatározottak szerint működteti-e, eleget tesz-e a fenntartói irányításból adódó kötelezettségeinek.

(2) Az oktatási miniszter a törvényességi ellenőrzési jogkörében – megfelelő határidő biztosításával – felhívja a fenntartót, hogy az (1) bekezdésben meghatározottak szerinti kötelezettségének tegyen eleget. Ha a fenntartó a megadott határidőn belül nem intézkedett, az oktatási miniszter kezdeményezheti annak bírósági megállapítását, hogy a fenntartó nem tett eleget kötelezettségének. Az

e bekezdésben szabályozott pert a megadott határidő lejártától számított harminc napon belül kell kezdeményezni. Ha a bíróság – a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény XX. fejezetének alkalmazásával – megállapítja a törvénysértést, és azt a fenntartó a bíróság által megállapított határidőn belül nem szünteti meg, a bíróság – az oktatási miniszter kezdeményezésére – megállapítja, hogy fennállnak a felsőoktatási intézmény megszüntetésének feltételei.

(3) Az oktatási miniszter a törvényességi ellenőrzés eredményeképpen felfüggesztheti a felsőoktatási intézmény vizsgaszervezési jogát, ha az (1) bekezdésben szabályozott felhívása nem vezetett eredményre. A felfüggesztéssel egyidejűleg kezdeményeznie kell a bíróságnál a fenntartó mulasztásának megállapítását. Az oktatási miniszter döntésének ki kell terjednie az érintett hallgatók tanulmányainak folytatásával, vizsgáival kapcsolatos kérdésekre.

(4) Az e §-ban meghatározott eljárásokra a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvényt kell megfelelően alkalmazni. Az eljárásban közreműködik a regisztrációs központ. A (2)–(3) bekezdésben meghatározott bírósági ügyekben a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvényt kell alkalmazni. A bíróság a döntést megváltoztathatja. A bíróság az ügyet soron kívül bírálja el.

(5) Az oktatási miniszter törvényességi ellenőrzési joga nem érinti a más jogszabályok alapján gyakorolt ellenőrzési, felügyeleti jogosítványokat.

A felsőoktatási intézmények működésével kapcsolatos eljárások

106. § (1) A felsőoktatási intézmény létesítésével, átalakulásával kapcsolatos ügyekben első fokon a regisztrációs központ jár el. Döntése előtt beszerzi a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleményét. A regisztrációs központ határozata ellen benyújtott fellebbezést az oktatási miniszter bírálja el. Az oktatási miniszter az állami felsőoktatási intézménnyel kapcsolatos döntése előtt beszerzi a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleményét. Az oktatási miniszter a szakértői véleményhez kötve van, ha az abban foglaltak az elsőfokú eljárásban készített szakértői véleménnyel megegyeznek. E bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni akkor is, ha a magyar felsőoktatási intézmény a Magyar Köztársaság területén kívül kíván székhelyen kívüli képzést folytatni.

(2) A felsőoktatási intézmény az alap- és mesterképzés indítása, illetve a kar létesítése előtt beszerzi a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleményét. Ha a szakértői véleményben foglaltakkal a felsőoktatási intézmény nem ért egyet, a regisztrációs központnál eljárást kezdeményezhet. A regisztrációs központ – a Magyar

Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság újabb szakértői véleményének beszerzése után – első fokon dönt. A regisztrációs központ a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleményéhez kötve van, ha az abban foglaltak az elsőfokú eljárást megelőző eljárásban készített szakértői véleménnyel megegyeznek. A regisztrációs központ határozata ellen benyújtott fellebbezést az oktatási miniszter bírálja el.

(3) A felsőoktatási intézmény a doktori iskola létesítése előtt beszerzi a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleményét. Ha a szakértői véleményben foglaltakkal a felsőoktatási intézmény nem ért egyet, az oktatási miniszternél eljárást kezdeményezhet. Az oktatási miniszter a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság újabb szakértői véleményének beszerzése után dönt első fokon. Az oktatási miniszter a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleményéhez kötve van.

(4) A felsőoktatási intézmény rektora az egyetemi tanári kinevezéssel kapcsolatos javaslatának elkészítése előtt beszerzi a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleményét. A felsőoktatási intézmény rektora a szakértői véleményben foglaltak mérlegelésével készíti el javaslatát az egyetemi tanári kinevezésre, melyet a szakértői véleménnyel együtt megküld a felsőoktatási intézmény fenntartójának. A nem állami felsőoktatási intézmény fenntartója a rektor javaslatát a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleményével és a saját álláspontjának ismertetésével együtt megküldi az oktatási miniszternek. Az oktatási miniszter beszerzi a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság újabb szakértői véleményét abban az esetben, ha a felsőoktatási intézmény rektorának javaslata nincs összhangban a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleményében foglaltakkal. Ha a rektor javaslata és a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleménye összhangban áll, az oktatási miniszter kezdeményezi az egyetemi tanári kinevezést a köztársasági elnöknél. Ha a rektor javaslata és a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleménye nincs összhangban, az oktatási miniszter mérlegelheti, hogy kezdeményezi-e az egyetemi tanári kinevezést.

(5) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság – a (7) bekezdésben meghatározottak kivételével – az e §-ban szabályozott eljárásokban a jogszabályokban meghatározottak alapján készíti el szakvéleményét. A (3) bekezdésben szabályozott eljárásban a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság a jogszabályokban foglaltak mellett mérlegeli a felsőoktatási intézmény tudományos tevékenységét. A (4) bekezdésben szabályozott eljárásban a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság a jogszabályban foglaltakon kívül értékeli a jelölt oktatói, tudományos, illetve művészeti eredményeit.

(6) Az oktatási miniszter döntéseinek meghozatalához a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői

véleménye mellett független nemzetközi szakértői véleményt is beszerezhet, illetve nemzetközi összehasonlító tanulmányokat készíttethet.

(7) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság a Magyar Ekvivalencia és Információs Központ megkeresésére szakértői véleményt készít a külföldi felsőoktatási intézmények magyarországi működésének engedélyezéséhez. Ha a külföldi felsőoktatási intézmény székhelye szerint az Európai Gazdasági Térség államából érkezik, az e bekezdésben szabályozott eljárásban azt kell vizsgálni, hogy a székhelye szerinti országban rendelkezik-e állami elismeréssel.

(8) Ha a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság az e §-ban szabályozott eljárásban újabb szakértői véleményt kell készítenie, arra a – 111. § (7) bekezdése szerint létrehozott – Felülvizsgálati Bizottság eljárásának keretében kerülhet sor.

(9) Az e §-ban meghatározott eljárásokban a kérelem benyújtójának eljárási díjat kell fizetnie.

Regisztrációs központ

107. § (1) A regisztrációs központ a Kormány irányítása és az oktatási miniszter felügyelete alatt álló, országos hatáskörű, központi költségvetési szervként működő közigazgatási szerv.

(2) A regisztrációs központ látja el a felsőoktatási intézmények nyilvántartásba vételével, tevékenységének megkezdésével és módosításával, a nyilvántartásban bekövetkezett változások vezetésével, a nyilvántartásból való törlésével kapcsolatos hatósági feladatokat, és hoz elsőfokú határozatot.

(3) A regisztrációs központ az oktatási miniszter ellenőrzési jogkörének keretében hatósági ellenőrzést végez, az ennek során feltárt szabálytalanság megszüntetése érdekében kezdeményezi az oktatási miniszternél, hogy gyakorolja a 105. §-ban meghatározott jogkörét.

(4) A regisztrációs központ az állampolgári jogok országgyűlési biztosa, helyettese, illetve az országgyűlési külön biztosok megkeresésére vizsgálatot folytat.

(5) A (2) bekezdésben szabályozott eljárásokra, továbbá a hatósági ellenőrzésre egyebekben a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(6) A regisztrációs központ közhiteles nyilvántartást vezet a felsőoktatási intézményekről, továbbá dönt a nem költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény közhasznúsági nyilvántartásba vételéről.

(7) A regisztrációs központ létrehozását, működését, részletes feladat- és hatáskörét a Kormány határozza meg.

A felsőoktatás ágazati minőségfejlesztési rendszere

108. § (1) Az ágazati minőségpolitika végrehajtása érdekében az ágazati minőségfejlesztési rendszer magában foglalja

- a) az ágazati minőségpolitika elveit,
- b) az intézménylétesítéssel és -működéssel kapcsolatos minőségHITELESÍTÉST,
- c) az intézményi minőségfejlesztési programokat.

(2) Az ágazati minőségpolitika ajánlást tartalmaz a felsőoktatás várható fejlesztési irányaira, céljaira, az azok megvalósításához szükséges eszközökre, az intézményi minőségfejlesztési programok elkészítésére.

(3) A felsőoktatási intézmények képzési és tudományos kutatási tevékenységét rendszeresen, nyolcévenként a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságnak értékelnie kell. Az értékelésnek ki kell terjednie a képzés és tudományos kutatás személyi és tárgyi feltételeinek meglétére, továbbá az intézményi minőségfejlesztési program megfelelőségére.

(4) A Kormány a felsőoktatási intézmények tevékenységének elismerése céljából felsőoktatási minőségi díjat alapít.

(5) Az ágazati minőségpolitika feladatainak végrehajtásában közreműködik a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság és a regisztrációs központ.

*AZ ÁLLAMI HATÁSKÖRÖK ELLÁTÁSÁBAN
KÖZREMŰKÖDŐ TESTÜLETEK*

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság

109. § (1) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság a felsőoktatásban folyó képzés, tudományos kutatás, művészeti alkotótevékenység minőségének értékelésére, valamint az intézményi minőségfejlesztési rendszer működésének vizsgálatára létrehozott független, országos szakértői testület. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság:

- a) közreműködik az ágazati minőségpolitika elveinek elkészítésében és megvalósulásának figyelemmel kísérésében,
- b) szakmai támogatást nyújt a felsőoktatási intézmények minőségfejlesztési programjának kidolgozásához és működtetéséhez,
- c) ellátja az intézménylétesítéssel és -működéssel kapcsolatos minőségHITELESÍTÉS feladatait,
- d) javaslatot tesz az egyetemi tanári követelményrendszerre,
- e) figyelemmel kíséri az ágazati minőségfejlesztési rendszer harmonizációját az Európai Felsőoktatási Térség felsőoktatási rendszereivel,

f) a felsőoktatási intézmény megkeresésére véleményt nyilvánít képzési, tudományos kutatási és művészeti alkotótevékenységről,

g) szakértői véleményt ad az alap- és mesterképzés indításáról, a doktori iskola létesítéséről, doktori képzés indításáról és a doktori szabályzatról,

h) a felsőoktatási intézmény kérésére véleményt nyilvánít az egyetemi tanári munkaköri cím adományozásával kapcsolatosan,

i) elkészíti és közzéteszi a felsőoktatási szakértői névjegyzéket.

(2) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság véleményezi a felsőoktatásról szóló törvény és végrehajtási rendeletei, illetve a felsőoktatást szabályozó miniszteri rendeletek tervezeteit.

(3) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság közreműködik

a) a felsőoktatásban folyó oktatási, tudományos kutatási, művészeti alkotótevékenység értékelésében,

b) a felsőoktatás fejlesztésével összefüggő tervek elkészítésében.

110. § (1) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság az intézménylétesítéssel és -működéssel kapcsolatos minőségHITELESÍTÉS keretében

- a) az intézmény létesítésekor, továbbá
- b) az intézmény alaptevékenységének megváltoztatásakor,

c) nyolcévenként munkaterve szerint vizsgálja a képzés, a tudományos kutatás, a művészeti alkotótevékenység feltételeinek meglétét, azt, hogy a felsőoktatási intézmény mely képzési, illetve tudományterületen, képzési szinten rendelkezik a szükséges feltételekkel. A c) pontban meghatározott esetben vizsgálja továbbá, hogy a felsőoktatási intézményben megfelelő módon működik-e az intézményi minőségfejlesztési program, valamint végrehajtották-e a minőségfejlesztéssel kapcsolatosan kidolgozott intézkedési tervben foglaltakat.

(2) Ha a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság nemzeti vagy etnikai kisebbségi képzést érintő kérdésekben foglal állást, előtte beszerzi az érintett országos kisebbségi önkormányzat véleményét.

(3) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság az oktatási miniszter megkeresésére közreműködik a 106. §-ban szabályozott eljárásban.

(4) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság kezdeményezheti az oktatási miniszternél, hogy gyakorolja a 105. §-ban meghatározott jogkörét.

(5) Ha egy ügyben a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságnak több alkalommal kell állást foglalnia, a különböző eljárásokban a szakértői vélemények elkészítése során biztosítani kell, hogy az eljárásban ne vegyen részt olyan személy, aki a korábbi szakértői vélemény elkészítésében közreműködött. A szakértői vélemények

elkészítésére százhusz nap áll rendelkezésre, amely határidő az eljárás kezdeményezőjének egyidejű értesítésével egy alkalommal, legfeljebb harminc nappal meghosszabbítható.

(6) Az oktatási miniszter által elrendelt hatósági ellenőrzés keretében kért szakértői véleményét a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság harminc napon belül adja meg.

(7) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság a feladatainak ellátásához szükséges intézményi dokumentumokat bekérheti, illetve a helyszínen megtekintheti azokat.

(8) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság állásfoglalását, javaslatát – kezdeményezésére – a Kormány által meghatározottak szerint, valamint az Oktatási Minisztérium honlapján közzé kell tenni.

111. § (1) Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságnak huszonkilenc tagja van. Tizenöt tagot delegál a Magyar Rektori Konferencia, három tagot a Magyar Tudományos Akadémia, öt tagot a kutatóintézetek, egy tagot az Országos Köznevelési Tanács, egy tagot az Országos Kisebbségi Bizottság, négy tagot a felsőoktatás működésében érdekelt kamarák és országos szakmai szervezetek. Nem lehet a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság tagja, aki a Felsőoktatási és Tudományos Tanács tagja, rektor, gazdasági tanács tagja vagy köztisztviselő. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság tagjai közül megválasztja elnökét és más tisztségviselőit, valamint meghatározza működésének rendjét.

(2) A delegált tagokat és az elnököt – az oktatási miniszter előterjesztésére – a miniszterelnök bízza meg három évre. A megbízás egy alkalommal meghosszabbítható. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság elnökének és tagjainak a névsorát a Magyar Köztársaság hivatalos lapjában, továbbá az Oktatási Minisztérium honlapján közzé kell tenni.

(3) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság feladatainak ellátásához állandó és ideiglenes szakmai és szakértői bizottságokat, illetve tanácsadó testületeket hozhat létre. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság minőségfejlesztési szakértői bizottságot hoz létre.

(4) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság – hazai és külföldi – szakértőket vehet igénybe.

(5) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság jogi személy, amely az (1) bekezdés alapján létrehozott testületből és titkárságból áll. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság székhelye Budapest, képviselőtere az elnök jogosult. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság – közhasznúsági nyilvántartásba vétel nélkül – kiemelkedően közhasznú szervezet. A titkárságban foglalkoztatottakkal kapcsolatos munkáltatói jogokat a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság elnöke gyakorolja. A titkárság élén főtitkár áll, akire a Magyar

Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság elnöke átruházhatja egyes hatásköreit. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság titkárságán foglalkoztatottak juttatásaira és szabadságára a közalkalmazottakra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság működéséhez szükséges fedezetet az Oktatási Minisztérium költségvetésében elkülönítetten kell megtervezni. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság költségvetése felett a rendelkezési jog a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság elnökét illeti meg. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság feladatainak ellátásában, gazdálkodásában nem utasítható. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság feladataival összhangban részt vehet a nyilvános pályázatokon.

(6) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szervezeti és működési szabályzatot készít, amelyet az oktatási miniszter hagy jóvá.

(7) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság Felülvizsgálati Bizottságot hoz létre, a 106. § (8) bekezdésében meghatározott feladatok ellátására. A Felülvizsgálati Bizottság három tagból áll. Egy tagját a Magyar Rektori Konferencia, két tagját a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság testülete jelöli hároméves időtartamra. A Felülvizsgálati Bizottság tagja olyan személy lehet, aki legalább három évig a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságnak vagy valamely szakbizottságának tagja volt, azonban ez a tagsági viszonya megszűnt. A Felülvizsgálati Bizottság tagjaira az (1) bekezdésben megfogalmazott összeférhetlenségi szabályokat is alkalmazni kell.

(8) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság megalakításával, a tagsággal kapcsolatos összeférhetlenséggel, a tagság megszűnésével, a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság működésével, feladatainak ellátásával összefüggő kérdéseket a Kormány határozza meg, azzal a megkötéssel, hogy a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság ülésein a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciájának egy képviselője – doktori képzéssel kapcsolatos napirendi pont tárgyalása esetén a Doktoranduszok Országos Szövetségének képviselője is – tanácskozási joggal részt vehet. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság felett az oktatási miniszter gyakorol – a Kormány által meghatározottak szerint – törvényességi ellenőrzést. A felsőoktatási szakértői névjegyzék összeállításának rendjét a Kormány határozza meg.

A Felsőoktatási és Tudományos Tanács

112. § (1) A Felsőoktatási és Tudományos Tanács az oktatási miniszter – a felsőoktatás fejlesztési, finanszírozási és kutatás-fejlesztési kérdéseiben – döntés-előkészítő, véleményező és javaslattevő független szakértői testülete.

(2) A Felsőoktatási és Tudományos Tanács a felsőoktatás képzési és kutatási rendszerének társadalmi-gazdasági beágyazottságával, a rendszer fejlesztésével és finan-

deletben határozza meg. A Felsőoktatási és Tudományos Tanács felett az oktatási miniszter gyakorol – a Kormány által meghatározottak szerint – törvényességi ellenőrzést.

A felsőoktatási intézmények vezetőinek testületei

114. § (1) A Magyar Rektori Konferencia a felsőoktatási intézmények képviselőit, érdekeinek védelmére jogosult testület, amely a felsőoktatás rendszerének működésével kapcsolatos bármilyen kérdésben véleményt nyilváníthat, javaslatot tehet a döntéshozó, illetve a döntés előkészítője részére.

(2) A Magyar Rektori Konferencia tagjai a felsőoktatási intézmények rektorai. A Magyar Rektori Konferencia ülésein tanácskozási joggal részt vehet a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciájának, a Doktoranduszok Országos Szövetségének, valamint a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezetének egy-egy képviselője.

(3) A Magyar Rektori Konferencia – szabályzatában – meghatározza működésének rendjét, megválasztja tisztviselőit és a képviselőit jogosultakat.

(4) A Magyar Rektori Konferencia működésének gazdasági, igazgatási feltételeit a felsőoktatási intézmények biztosítják; az egyes felsőoktatási intézmények – a működési rendet meghatározó szabályzatban foglaltak szerint – járulnak hozzá a költségek viseléséhez.

(5) Az Országos Doktori Tanács a felsőoktatási intézmények doktori tanácsai elnökeiből álló testület, amely állást foglal a doktori képzéssel, fokozatadással kapcsolatos kérdésekben. Az Országos Doktori Tanács határozza meg a doktori képzésre biztosított államilag támogatott hallgatói létszámkeret felsőoktatási intézmények közötti elosztásának elvét.

(6) A kreditrendszer országos szintű fejlesztését, egységesítését és a nemzetközi hallgatói mobilitásban betöltött funkciójának támogatását az Országos Kredittanács végzi. Az Országos Kredittanács segíti a felsőoktatási intézményeket a kreditrendszer működtetésében és fejlesztésében. Az Országos Kredittanács szakmai javaslatokat tesz az oktatási miniszternek a hazai és nemzetközi kreditrendszerek összhangjának biztosítása érdekében. Az Országos Kredittanács működési rendjét a Kormány rendeletben határozza meg.

A FENNTARTÓI IRÁNYÍTÁS

115. § (1) A fenntartói irányítást az gyakorolja, aki az e törvényben meghatározottaknak megfelelően a felsőoktatási intézmény működéséhez szükséges feltételekről gondoskodik. A fenntartói irányítás jogosítványai és kötelezettségei – ha e törvény másképp nem rendelkezik – azonosak, függetlenül attól, hogy ki gyakorolja azt. A fenntartói irányításból eredő jogok és kötelezettségek megállapodással átruházhatók, illetve közösen is elláthatók.

(2) A fenntartó

a) kezdeményezi a regisztrációs központnál a felsőoktatási intézmény állami elismerésre, illetve állami elismerésének visszavonására irányuló eljárást;

b) kiadja, illetve módosítja a felsőoktatási intézmény alapító okiratát;

c) közli a felsőoktatási intézmény költségvetésének kereteit (főösszegeit) és értékeli a számviteli rendelkezések alapján elkészített éves beszámolóját;

d) megvizsgálja

da) a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatát,

db) a felsőoktatási intézmény intézményfejlesztési tervét,

dc) elemi költségvetését, kötelezettségvállalási tervét és végrehajtásuk ütemtervét;

e) ellenőrzi

ea) a felsőoktatási intézmény gazdálkodását, működésének törvényességét, hatékonyságát, értékeli elemi költségvetésének, kötelezettségvállalási tervének és végrehajtásuk ütemtervének időarányos teljesítését,

eb) a szakmai munka eredményességét;

f) kezdeményezi a rektor megbízását és felmentését, továbbá gyakorolja felette a munkáltatói jogokat;

g) a rektor javaslatára megbízza a gazdasági vezetőt – költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény esetén a belső ellenőrzési egység vezetőjét –, illetve a rektor, a gazdasági tanács vagy saját kezdeményezésére visszavonja a megbízását;

h) gondoskodik a költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény éves elemi költségvetési beszámolójának ellenőrzéséről.

(3) A fenntartó a szervezeti és működési szabályzat egységességét, teljességét, törvényességét, hatékonyságnak való megfelelésségét vizsgálja.

(4) A törvényesség biztosítása keretében kell ellenőrizni az intézményi dokumentumokban foglaltak megtartását, jogszerűségét, a felsőoktatási intézmény működésének és a döntéshozatalnak a jogszerűségét. Az e bekezdésben szabályozott eljárásra a közigazgatási hatósági eljárásról és szolgáltatásról szóló törvény VI. fejezetében foglaltakat kell alkalmazni.

(5) A (4) bekezdésben szabályozott ellenőrzés eredményeképpen a fenntartó – megfelelő határidő tűzésével – felhívja a felsőoktatási intézmény vezetőjét a jogszabálysértő döntés orvoslására, a szükséges intézkedés meghozatalára.

(6) A fenntartó a szakmai munka eredményességét és az intézmény működésének hatékonyságát a felsőoktatási intézmény által az éves gazdálkodásáról – a számviteli rendelkezések szerint – készített beszámoló és az intézményi minőségfejlesztési program végrehajtásáról szóló beszámoló alapján értékeli és indokolt esetben – megfelelő határidő tűzésével – intézkedést kezdeményez.

(7) A felsőoktatási intézmény a szervezeti és működési szabályzatát, intézményfejlesztési tervét, költségvetését, kötelezettségvállalási tervét, és végrehajtásának ütemtervét, valamint ezek módosítását a szenátus döntésétől számított tizenöt napon belül megküldi a fenntartónak. Ha a felsőoktatási intézmény a költségvetésétől, a kötelezettségvállalási tervétől eltérő döntést kíván hozni, azt előzetesen meg kell küldenie a fenntartónak. A fenntartó a szenátus által hozott egyéb döntések megküldését is kérheti.

(8) A fenntartó a felsőoktatási intézmény költségvetésével, kötelezettségvállalási tervével, a költségvetés végrehajtásának ütemtervével kapcsolatos észrevételeit a megküldéstől számított harminc napon belül, a szervezeti és működési szabályzattal kapcsolatos észrevételeit a megküldéstől számított hatvan napon belül, az intézményfejlesztési tervvel kapcsolatos észrevételeit kilencven napon belül közölheti a felsőoktatási intézménnyel. Ez a határidő egy alkalommal, legfeljebb harminc nappal meghosszabbítható. Ha a fenntartó a felsőoktatási intézmény költségvetésével, kötelezettségvállalási tervével, és végrehajtásának ütemtervével, vagy a szervezeti és működési szabályzatban, illetve az intézményfejlesztési tervben foglaltakkal nem ért egyet – egy alkalommal, megfelelő határidő tűzésével – visszaküldi azt a felsőoktatási intézménynek, kezdeményezve annak átdolgozását.

(9) A fenntartó bírósági eljárást kezdeményezhet, ha a felsőoktatási intézmény a (6)–(8) bekezdésben meghatározott felhívásnak nem tesz eleget.

(10) A bírósági eljárás a megszabott határidő lejártától számított harminc napon belül indítható meg. A bíróság nemperes eljárásban, soron kívül határoz. A határidő jogvesztő. A bíróság a fenntartó kérésére a felsőoktatási intézmény döntését megváltoztathatja, illetve elrendelheti, hogy a felsőoktatási intézmény részben vagy egészben tegyen eleget a fenntartó felhívásában foglaltaknak. Az eljárásra a Fővárosi Bíróság az illetékes. A kérelem benyújtásának a döntés végrehajtására halasztó hatálya van.

(11) Ha a felsőoktatási intézmény a költségvetésétől, a kötelezettségvállalási tervétől eltérő döntést kíván hozni, a fenntartónak kifogásait a megküldéstől számított tizenöt napon belül közölnie kell. A felsőoktatási intézmény a fenntartó által közölt kifogásba ütköző döntést a szenátus valamennyi tagjának egyhangú szavazatával hozhatja meg.

(12) Állami felsőoktatási intézmény esetén a fenntartó a gazdasági tanács

a) javaslatára

aa) határozza meg a rektor juttatásait,

ab) hagyja jóvá a rektor munkaköri leírását;

b) részére a rektor tekintetében további munkáltatói jogköröket ruházhat át.

(13) Állami felsőoktatási intézmény esetén

a) a fenntartó a rektorjelölt személyével kapcsolatos szenátusi döntés megküldését a köztársasági elnök, illetve

a miniszterelnök részére akkor tagadhatja meg, ha a jelölt nem felel meg az előírt feltételeknek, illetve a szenátus döntéshozatali eljárása nem volt jogszerű,

b) a regisztrációs központ határozata ellen az e törvény 106. §-ának (1) bekezdésében felsorolt ügyekben fellebbezésnek nincs helye.

(14) A fenntartói irányítás nem sértheti a felsőoktatási intézmény e törvényben biztosított önállóságát, az intézmény döntési hatásköreit. A felsőoktatási intézmény szenátusának döntése alapján a rektor a fenntartói intézkedéssel szemben – ide nem értve a (8) bekezdés szerinti fenntartói észrevételt, visszaküldést, illetőleg a (11) bekezdés szerinti fenntartói kifogást – a közléstől számított harminc napon belül bírósági eljárást kezdeményezhet, kérve annak megállapítását, hogy a fenntartó döntése sérti a felsőoktatási intézmény e törvényben biztosított önállóságát. A bíróság nemperes eljárásban, soron kívül határoz. A határidő jogvesztő. A bíróság a fenntartó döntését megváltoztathatja. Az eljárásra a Fővárosi Bíróság az illetékes. A kérelem benyújtásának a döntés végrehajtására halasztó hatálya van.

HATODIK RÉSZ

NEMZETKÖZI VONATKOZÁSÚ RENDELKEZÉSEK

KÜLFÖLDI FELSZŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK MAGYARORSZÁGON, MAGYAR FELSZŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK KÜLFÖLDÖN

116. § (1) A Magyar Köztársaság területén külföldi felsőoktatási intézmény akkor működhet, illetve akkor adhat ki külföldi oklevelet, ha abban az államban, ahonnan származik, az intézményt felsőoktatási intézménynek, az általa kiadott oklevelet pedig az ilyen felsőoktatási intézménynek megfelelő oklevélnek jogszerűen elismerik, s az elismerést hitelt érdemlően bizonyították, továbbá a működés megkezdéséhez szükséges engedélyt a regisztrációs központ kiadta. Ha törvény eltérően nem rendelkezik, a külföldi felsőoktatási intézmény alapítására, az intézményben folyó oktató és kutató munkára, valamint annak ellenőrzésére, az intézmény működésére, a felvételi feltételek meghatározására annak az államnak az előírásait kell alkalmazni, amelyik a felsőoktatási intézményt sajátjának elismerte.

(2) A külföldi felsőoktatási intézményt a regisztrációs központ veszi nyilvántartásba. Ha az (1) bekezdésben meghatározott feltételek meglétét megállapította, a fenntartónak a működés megkezdéséhez szükséges engedélyt megadja. Az engedélyezési eljárásban szakértőként működik közre a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság és a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény (a továbbiakban: elismerési törvény) alapján a Magyar Ekvivalencia és Információs Köz-

pont. A működés megkezdéséhez szükséges engedély kiadása megtagadható, ha a külföldi oklevél végzettségi szintjének vagy az oklevél által tanúsított szakképzettségnek a magyarországi elismerésére nincs lehetőség. A külföldi felsőoktatási intézmények működése felett az oktatási miniszter gyakorolja a 105. §-ban meghatározott jogkörét, ennek keretei között – legalább nyolcévenként – kérheti, hogy igazolják az (1) bekezdésben meghatározott feltételek fennállását.

(3) Az (1) bekezdésben megjelölt, külföldi oklevelet kibocsátó felsőoktatási intézmény Magyarországon nemzetközi szerződés alapján is létrejöhet és működhet. A nemzetközi szerződés alapján létrejött és működő felsőoktatási intézményeket a regisztrációs központ hivatalból felveszi a (2) bekezdésben szabályozott nyilvántartásba. A nemzetközi szerződés alapján létrejött és működő felsőoktatási intézményeknek – a (2) bekezdésben meghatározott – törvényességi ellenőrzésére vonatkozó rendelkezéseket a nemzetközi szerződés eltérő rendelkezésének hiányában kell alkalmazni.

(4) A Magyar Köztársaság területén működő külföldi felsőoktatási intézmény részére – ha nemzetközi szerződés másképp nem rendelkezik – államilag támogatott hallgatói hely nem biztosítható.

(5) Az e §-ban szabályozott felsőoktatási intézmények kötelesek bejelentkezni és adatot szolgáltatni a felsőoktatás információs rendszerének.

117. § (1) Magyar felsőoktatási intézmény – ha az adott ország jogrendje lehetővé teszi – az oktatási miniszter engedélyével a Magyar Köztársaság területén kívül székelyhelyen kívüli képzést szervezhet.

(2) Az e §-ban szabályozott képzés engedélyezésénél a 106. §-a szerint szakértői testületként közreműködik a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság.

(3) Az (1) bekezdés szerinti felsőoktatási intézmény működéséhez a magyar állam – jogszabályban meghatározott normatív támogatással, nemzetközi szerződés, munkaterv szerint, illetve pályázati úton vagy megállapodás alapján – hozzájárulhat. A pályázatot az oktatási miniszter írhatja ki, megállapodást az oktatási miniszter köthet.

(4) Magyar felsőoktatási intézmény külföldi felsőoktatási intézménnyel a következő feltételek együttes fennállása esetén folytathat magyar vagy külföldi, illetve közös oklevél kiállításához vezető közös képzést:

a) a felsőoktatási intézmények jogosultak a képzés folytatására,

b) a képzés megszervezésében az érintett felsőoktatási intézmények megállapodtak,

c) az érintett felsőoktatási intézmények abban az államban, amelyben a székhelyük van, államilag elismert felsőoktatási intézménynek minősülnek,

d) a kiállított oklevél az érintett országok belső joga szerint felsőoktatásban kiállított oklevélnek minősül,

e) a megállapodásból egyértelműen kiderül, hogy melyik magyar alap-, mesterképzés, doktori képzés vagy szakirányú továbbképzés követelményeinek felel meg a közös képzés.

MAGYAR ÁLLAMPOLGÁROK KÜLFÖLDI TANULMÁNYAI

118. § (1) Magyar állampolgár engedély nélkül folytathat tanulmányokat külföldi felsőoktatási intézményben.

(2) Magyar állampolgár államilag elismert, külföldi felsőoktatási intézményben folytatott képzéséhez az Oktatási Minisztérium – pályázati úton elnyerhető – ösztöndíjjal nyújthat segítséget.

(3) Ha a magyar állampolgár nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozik, az Oktatási Minisztérium – pályázati úton elnyerhető – ösztöndíjjal nyújt segítséget az anyanyelven folytatott felsőfokú tanulmányokban való részvételhez.

(4) A magyar állampolgár – ha az Európai Gazdasági Térség országaiban, államilag elismert felsőoktatási intézményben oklevél megszerzésére irányuló képzésben vesz részt – hallgatói hitelt vehet igénybe.

(5) Az e §-ban meghatározottak alapján folytatott külföldi tanulmányokban résztvevők jogosultak a diákigazolványra.

(6) A (2)–(3) bekezdés szerinti pályázatok kiírásának és elbírálásának rendjét, a hallgatói hitel igénylését, folyósítását és elszámolását, a diákigazolvány igénylését és kiadását a Kormány határozza meg, azzal a megkötéssel, hogy a (3) bekezdésben meghatározott pályázatok az országos kisebbségi önkormányzat egyetértésével kell kiírni és elbírálni.

A NEM MAGYAR ÁLLAMPOLGÁROK MAGYARORSZÁGI TANULMÁNYAI

119. § (1) A külföldön vagy Magyarországon működési engedéllyel rendelkező külföldi oktatási intézményben szerzett oklevelek és középiskolai tanulmányokat igazoló bizonyítványok elismerésére az elismerési törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) Nem magyar állampolgárok magyarországi tanulmányaira e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni, a következő eltérésekkel:

a) ha nem rendelkezik az ország területén lakóhellyel, a hallgatói jogviszony létesítése előtt be kell szereznie a külön jogszabályban meghatározott beutazásra és tartózkodásra jogosító engedélyt,

b) ha a 39. § (1) bekezdésében felsorolt hallgató – a 39. § (1) bekezdés b)–c) pontjában felsoroltak kivételével – államilag támogatott képzésben vesz részt, csak nem-

zetközi szerződés, jogszabály, munkaterv vagy viszonság alapján jogosult szociális vagy más ösztöndíjra, szociális támogatásra, tankönyv-, jegyzettámogatásra, lakhatási támogatásra,

c) a költségvetés pályázati úton elnyerhető ösztöndíj folyósításával nyújthat segítséget a tanulmányok folytatásához,

d) a határon túli magyarok a szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvényben (a továbbiakban: kedvezménytörvény) foglalt feltételek szerint jogosultak részt venni az államilag támogatott képzésben,

e) a felsőfokú tanulmányok megkezdése előtt legfeljebb két féléven keresztül – hallgatói jogviszony keretében – előkészítő tanulmányokat folytathatnak.

(3) A külföldi állampolgárok magyarországi, a magyar állampolgárok külföldi tanulmányai támogatásának rendjét a Kormány határozza meg, ennek során a kedvezménytörvény hatálya alá tartozók tekintetében az e törvényben meghatározott támogatási időt meghosszabbíthatja.

HETEDIK RÉSZ

A FELSŐOKTATÁS FINANSZÍROZÁSA

A FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNY GAZDASÁGI TEVÉKENYSÉGE

120. § (1) A felsőoktatási intézmény feladatait éves költségvetése alapján látja el. A felsőoktatási intézmény gazdasági tevékenysége körében minden olyan döntést meghozhat, intézkedést megtehet, amely hozzájárul az alapító okiratában meghatározott feladatainak végrehajtásához, feltéve, hogy ezzel nem veszélyezteti az alapfeladatainak végrehajtását, a közpénzek és a közvagyon hatékony felhasználását, így különösen szerződést köthet, tulajdont szerezhet, társulhat, vállalkozhat, gazdálkodó szervezetet alapíthat, a saját tulajdonában lévő dolgot megterhelheti, elidegenítheti, a rábízott vagyont használhatja és hasznosíthatja. A felsőoktatási intézmény kötelezettsége a rendelkezésére álló források rendeltetésszerű, gazdaságos felhasználása, a szellemi és egyéb vagyon védelme.

(2) Az állami felsőoktatási intézmény a vagyonkezelője, a nem állami felsőoktatási intézmény pedig – kivéve, ha a vagyon tulajdonjogát a fenntartó átengedi – a használója a feladatai ellátásához a fenntartó által rendelkezésre bocsátott vagyonnak (a továbbiakban: felsőoktatási intézmény rendelkezésére bocsátott vagyon). A felsőoktatási intézmény a rendelkezésére bocsátott ingó és ingatlan vagyont az alapító okiratban meghatározott feladatainak ellátásához használhatja. Az állami felsőoktatási intézmény a rendelkezésére bocsátott vagyonnal az államháztartásról szóló törvényben és az e törvényben meghatáro-

zottak szerint rendelkezhet. A felsőoktatási intézmény a rendelkezésére bocsátott vagyont és a saját vagyonát elkülönítetten tartja nyilván.

(3) A felsőoktatási intézmény a rendelkezésére bocsátott pénzeszközökkel, valamint a saját bevételeivel – az ésszerű és takarékos gazdálkodás követelményeivel összhangban – önállóan gazdálkodhat, az nem vonható el tőle. A felsőoktatási intézmény a saját bevételeiből az átmeneitileg szabad pénzeszközeit a Magyar Államkincstár (a továbbiakban: Kincstár) hálózatában értékesített állampapírba fektetheti. A költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény a költségvetési év végén keletkezett előirányzat-maradványt és pénzmaradványt – jogosultsági elszámolást követően – a következő években az intézményi feladatok teljesítésére felhasználhatja. A költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény az éves költségvetési törvényben meghatározott bevételeit terhelő befizetési kötelezettség teljesítése alól mentesül, ha azt a 122. § (2) bekezdésében meghatározott felújítási, illetve beruházási célra használja fel.

(4) A felsőoktatási intézmény az alaptevékenységéhez kapcsolódó kiegészítő tevékenységként elláthatja a 4. § (1)–(2) bekezdésében szabályozott tevékenységet, továbbá vállalkozási tevékenységet is folytathat, feltéve, hogy az alapfeladatainak ellátását nem veszélyezteti. A költségvetési szervként működő felsőoktatási intézményt a vállalkozási tevékenységből származó eredménye után – ha azt alapfeladatainak ellátásához, valamint az alapfeladatainak ellátását szolgáló tulajdonszerzéshez, a kockázatfedezeti alapba történő befizetéshez használja fel –, továbbá az alap- és kiegészítő tevékenység bevétele után állami befizetési kötelezettség nem terheli. A költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény a saját bevételeiből származó pénzforgalmát a Kincstárnál vezetett külön célszámlolási számlán kezelheti. A Kincstárnál vezetett külön célszámlolási számlán kezelt összeg év végi egyenlegét a felsőoktatási intézmény maradványszámlálásánál figyelmen kívül kell hagyni.

(5) A felsőoktatási intézmény saját bevételeiből köteles fedezni az annak megszerzésével kapcsolatos költségeket, ráfordításokat.

(6) A költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény negyedévenként mérlegjelentést készít, amelyet megküld a fenntartó részére.

121. § (1) Az állami felsőoktatási intézmény – a saját bevételeiből és tulajdonában lévő vagyonával – a Kormány hozzájárulása nélkül létesíthet gazdálkodó szervezetet, illetve ezekben részesedést szerezhet, feltéve, hogy a vagyoni hozzájárulásnak nem része kincstári vagyon.

(2) Az állami felsőoktatási intézmény olyan gazdálkodó szervezetet hozhat létre, illetve olyan gazdálkodó szervezetben vehet részt, amelyben felelőssége nem haladja meg a vagyoni hozzájárulásának mértékét, amely mértéknél az

osztalékból való részesedése nem lehet kisebb arányú. A gazdálkodó szervezet további gazdálkodó szervezetet nem hozhat létre, és gazdálkodó szervezetben részesedést nem szerezhethet.

(3) Az állami felsőoktatási intézmény gazdálkodó szervezet részére pénzbeli hozzájárulást csak saját bevétele terhére teljesíthet.

(4) Az állami felsőoktatási intézmény rektora évente jelentést készít a gazdasági tanács részére a felsőoktatási intézmény által alapított vagy részvételével működő gazdálkodó szervezet működéséről. A jelentés alapján a gazdasági tanács javaslatot készít a gazdálkodó szervezet további működtetésével, illetve a vagyonvesztés elkerülését célzó intézkedésekkel kapcsolatos lépésekről.

(5) A költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény gazdálkodó szervezetet akkor alapíthat, ha a gazdálkodó szervezet üzleti terve szerint három éven belül tevékenysége nyereségessé válik, továbbá a hiányt a felsőoktatási intézmény a saját elkülönített számlán kezelt bevételeiből finanszírozza.

(6) A felsőoktatási intézmény csak olyan gazdálkodó szervezetet hozhat létre, illetve olyan gazdálkodó szervezetben vehet részt, amelyik nem sérti a felsőoktatási intézmény érdekeit. Nem hozható létre gazdálkodó szervezet a 11. § (1) és (3) bekezdésében foglalt képzésekkel összefüggő feladatok ellátására, kivéve a szervezéssel összefüggő tevékenységet.

(7) Ha a felsőoktatási intézmény szellemi alkotás jogosultja, azt nem pénzbeli hozzájárulásként gazdasági társaság tulajdonába adhatja. Az e célra létrejövő gazdasági társaságra egyebekben a kutatás-fejlesztésről és a technológiai innovációról szóló 2004. évi CXXXIV. törvényt kell alkalmazni.

(8) A felsőoktatási intézményben magasabb vezetői és vezetői megbízással rendelkezők és ezek közeli hozzátartozói [Ptk. 685. § b) pont] nem tölthetnek be olyan gazdálkodó szervezetben vezető tisztségviselői feladatokat, nem lehetnek tagjai a felügyelő bizottságának, nem láthatnak el könyvvizsgálói feladatot, amelyet a felsőoktatási intézmény hozott létre, illetve amelyben részesedéssel rendelkeznek.

(9) A felsőoktatási intézmény által alapított, illetve részvételével működő gazdálkodó szervezettel kapcsolatos tulajdonosi jogokat a rektor gyakorolja.

122. § (1) Az állami felsőoktatási intézmény intézményfejlesztési tervének keretei között

a) látja el fejlesztési feladatait,

b) beruházást indíthat, illetve a rendelkezésére bocsátott, továbbá a tulajdonában lévő vagyonnal részt vehet beruházás közös megvalósításában.

(2) Az állami felsőoktatási intézmény vagyonkezelésében lévő kincstári vagyon elidegenítéséhez való hozzájárulás

nem tagadható meg, ha az ingatlan értékesítéséből származó bevételt a felsőoktatási intézmény alapfeladataihoz kapcsolódó felújítási, beruházási és egyéb fejlesztési célra fordítják. Az állami felsőoktatási intézmények kezelésében lévő kincstári vagyonba tartozó ingatlanok értékesítéséből származó bevételnek a köztartozások és az ingatlan-elidegenítés költségeinek kiegyenlítését követően fennmaradó része a felsőoktatási intézmény alapfeladataihoz kapcsolódó felújítási, beruházási – beleértve a PPP (az állami és a magánszektor közötti fejlesztési, illetve szolgáltatási együttműködés, Public Private Partnership program) keretében megvalósuló fejlesztések törlesztő részleteit is – célra használható fel.

(3) Az állami felsőoktatási intézmény kincstári körbe nem tartozó befektetővel végzett közös beruházás esetén jogosult a vagyonkezelésében lévő ingatlant – versenyeztetés nélkül – a befektető használatába adni, vagy arra vonatkozóan földhasználati jogot biztosítani számára. A használati, földhasználati jog átengedése a befektetővel kötött megállapodásban foglalt feltételek szerint, akár ellenérték nélkül is történhet, időtartama azonban a húsz évet nem haladhatja meg.

(4) Az állami felsőoktatási intézmények a költségvetésük terhére hosszú távú (legfeljebb húsz éves) kötelezettséget vállalhatnak felhalmozási célokra vagy beruházást helyettesítő szolgáltatás vásárlására. Az ebből származó éves fizetési kötelezettségek együttes összege egyik évben sem haladhatja meg az éves költségvetésük dologi és felhalmozási célú előirányzatának tíz százalékát. Amennyiben az éves fizetési kötelezettségek együttes összege e határt a felsőoktatási intézmény tárgyévi költségvetésének csökkenése miatt haladja meg, új kötelezettség nem vállalható mindaddig, amíg az arány helyre nem áll. A hosszú távú kötelezettségekről évente kimutatást kell készíteni, amely az éves költségvetés és beszámoló részét képezi. A felsőoktatási intézmények kötelezettségvállalásának ötven százalékát az Oktatási Minisztérium a jóváhagyott éves fejezeti kezelésű előirányzatai terhére átvállalhatja. Az átvállalások együttes összege nem haladhatja meg az Oktatási Minisztérium adott évre jóváhagyott központi beruházási előirányzatai harminchárom százalékának megfelelő mértéket. Az ezt meghaladó átvállaláshoz a pénzügyminiszter egyetértése szükséges.

123. § (1) Az állami felsőoktatási intézmény saját tulajdonra az általa létrehozott, illetve részvételével működő gazdálkodó szervezettől kapott (osztalék) eredménye, a vállalkozási tevékenységének adózott eredménye, a költségterítéses képzésből származó bevételek eredménye, a részére nyújtott pénzbeli adományok terhére, továbbá ingó és ingatlan vagyon adományozása, valamint öröklés révén tehet szert. A felsőoktatási intézmény saját vagyonra – az adományozás és öröklés kivételével – akkor tehet szert, ha a rendelkezésre bocsátott vagyon állagának megővéséről, pótlásáról gondoskodott.

(2) Az állami felsőoktatási intézmény hitelt
 a) pályázatokhoz szükséges önrész biztosításához,
 b) pályázati utófinanszírozásból adódó likviditási zavar kezeléséhez,

c) az intézményfejlesztési tervben meghatározott fejlesztési feladatai megvalósításához
 a Kormány által meghatározottak szerint kiírt nyilvános pályázati eljárás alapján vehet igénybe. A felsőoktatási intézmények által igénybe vehető hitelkeretet az éves költségvetésről szóló törvény határozza meg.

(3) A hitel fedezete a felsőoktatási intézmény saját tulajdonában lévő vagyona, valamint a felsőoktatási intézmény által létrehozott gazdálkodó szervezet eredménye, illetve a vállalkozási tevékenységének eredménye, a fejlesztés eredményeképpen megvalósuló beruházás vagyona.

(4) Ha e törvény másként nem rendelkezik,

a) ahol e törvény tulajdonról, tulajdonszerzésről rendelkezik, azon az állami felsőoktatási intézmények esetében vagyonkezelői jogot kell érteni,

b) ha az állami felsőoktatási intézmény bármilyen jogcímen vagyont szerez, annak tulajdonjoga az államot illeti meg, azonban a felsőoktatási intézménnyel határozatlan időre szóló vagyonkezelői szerződést kell kötni.

(5) A (4) bekezdésben foglaltakat nem kell alkalmazni abban az esetben, ha a tulajdonszerzésre a saját bevétel terhére került sor.

(6) Az oktató, illetve kutató foglalkoztatási jogviszonya keretében a 4–5. §-ban meghatározott tevékenység során létrehozott szellemi alkotásra a munkaviszonyban vagy más hasonló jogviszonyban létrehozott szellemi alkotás munkáltató részére történő átadására vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

124. § Az állami felsőoktatási intézmények tekintetében az államháztartásról szóló törvény 18/C. § (7) bekezdését, 92. §-ának (2) bekezdését, 95. §-a (2) bekezdésének a) pontját nem kell alkalmazni. Az államháztartásról szóló törvény 100. §-a (1) bekezdésének a) és c) pontját az e törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

AZ INGYENESEN ÉS A TÉRÍTÉSI DÍJÉRT IGÉNYBE VEHETŐ SZOLGÁLTATÁSOK

125. § (1) Az államilag támogatott képzés keretében a hallgató által ingyenesen igénybe vehető szolgáltatások a következők:

a) a képzési programban meghatározott oktatási és tanulmányi követelmények teljesítéséhez, a bizonyítvány, az oklevél, illetve doktori abszolutórium megszerzéséhez szükséges előadások, szemináriumok, konzultációk, gyakorlati foglalkozások, terepgyakorlatok, beszámolók, vizsgák és a sikertelen beszámolók, illetve vizsgák egy alkalommal történő megismétlése, a záróvizsga letétele, illetve a fokozatszerzési eljárás a hallgatói jogviszony fennállása alatt, az 68. § (3) bekezdésében foglaltak szerint,

b) a kollégiumi, szakkollégiumi foglalkozások,

c) a felsőoktatási intézmény létesítményeinek – könyvtár és a könyvtári alapszolgáltatások, laboratórium, számítástechnikai, sport- és szabadidős létesítmények –, eszközeinek használata az ingyenes szolgáltatásokhoz kapcsolódóan,

d) a felsőfokú szakképzésben a gyakorlati képzéshez biztosított munkaruha, egyéni védőfelszerelés (védőruha) és tisztálkodási eszköz, más képzésben az egyéni védőfelszerelés (védőruha) és tisztálkodási eszköz,

e) a tanulmányi és az életpálya-tanácsadás,

f) a képzéssel, illetve doktori fokozatszerzéssel kapcsolatos valamennyi okirat első alkalommal történő kiadása,

g) a felsőoktatási intézmény által szervezett kötelező záróünnepségen, más ünnepségen vagy megemlékezésen való részvétel.

(2) Az államilag támogatott képzés keretében – jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában – a felsőoktatási intézmény nem kérhet igazgatási szolgáltatási díjat (pl. beiratkozási díj).

(3) Az államilag támogatott képzés keretében a hallgató által térítési díj fizetése mellett igénybe vehető:

a) az alap- és mesterképzés tantervében magyar nyelven meghatározott, magyar nyelven oktatott ismereteknek – a hallgató választása alapján – nem magyar nyelven történő oktatása,

b) a felsőoktatási intézmény eszközeivel előállított, a felsőoktatási intézmény által a hallgató részére biztosított, a hallgató tulajdonába kerülő dolog (pl. sokszorosított segédletek),

c) a felsőoktatási intézmény létesítményeinek (könyvtár, laboratórium, számítástechnikai, sport- és szabadidős létesítmények), eszközeinek használata az ingyenes szolgáltatásokon kívüli körben,

d) kollégiumi és szakkollégiumi elhelyezés, ennek keretei között a kollégium létesítményeinek – így különösen a könyvtár, laboratórium, számítástechnikai, sport- és szabadidős létesítmények – eszközeinek használata.

(4) A felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzata az ugyanabból a tantárgyból tett harmadik és további vizsgát fizetési kötelezettséghez kötheti.

(5) A (3)–(4) bekezdés alapján kérhető térítési díj megállapításának rendjét a térítési és juttatási szabályzatban kell meghatározni, azzal a megkötéssel, hogy az nem lehet magasabb, mint az önköltség.

(6) Ha a hallgató államilag támogatott képzésben vesz részt, a vendéghallgatói jogviszonyának keretében is az e §-ban meghatározottak szerint vehet részt az oktatásban.

(7) A kollégiumban az alapszolgáltatáson felüli további szolgáltatásokért a térítési és juttatási szabályzatban meghatározott esetben kérhető térítési díj.

A KÖLTSÉGTÉRÍTÉS-FIZETÉSI KÖTELEZETTSÉG

126. § (1) Ha a hallgató költségtérítéses képzésben vesz részt, a 125. § (1)–(2) bekezdésében meghatározott ingyenesen igénybe vehető szolgáltatásokért költségtérítést, a (3) bekezdésben meghatározott szolgáltatásokért térítési díjat kell fizetnie. A költségtérítés és a térítési díj megállapításának és módosításának rendjét a térítési és juttatási szabályzatban kell meghatározni. A térítési és juttatási szabályzat alapján a hallgató és a felsőoktatási intézmény megállapodásban rögzíti a költségtérítés és a térítési díj összegét. A költségtérítés mértékét a felvételi tájékoztatóban közzé kell tenni. Az e bekezdésben foglaltak a diákotthoni térítési díj megállapítására nem terjednek ki. A diákotthoni térítési díj mértékében a felek szabadon állapodnak meg.

(2) A költségtérítés összegét a felsőoktatási intézmény – a képzéssel kapcsolatos valamennyi ráfordításra tekintettel – határozza meg, azzal a megkötéssel, hogy annak összege nem lehet kevesebb, mint a szakmai feladatra számított folyó kiadások egy hallgatóra jutó hányadának ötven százaléka. Ha a hallgató az 56. § (2) bekezdése alapján nem jogosult a jogszabályon alapuló juttatás, kedvezmény, szolgáltatás igénybevételére, a költségtérítés összege nem lehet kevesebb, mint a szakmai feladatra számított folyó kiadások egy hallgatóra jutó hányada. Vissza kell fizetni a befizetett költségtérítés szervezeti és működési szabályzatban meghatározott arányos részét, ha a hallgató a képzési időszak megkezdése előtt bejelenti, hogy megszűnteti vagy szünetelteti hallgatói jogviszonyát.

(3) A szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni azokat a szabályokat, amelyek alapján a rektor dönt a költségtérítéses képzésben részt vevő hallgató esetén a tanulmányi eredmények alapján járó és a szociális helyzet alapján adható kedvezményekről, a részletfizetés engedélyezéséről.

(4) A felsőoktatási intézmény megállapodhat gazdálkodó szervezettel, hogy a gazdálkodó szervezet által megjelölt személyekkel hallgatói jogviszonyt létesít. Ilyen megállapodás alapján hallgatói jogviszony azzal létesíthető, aki egyébként az e törvényben meghatározott feltételeknek megfelel. A megállapodásban ki kell kötni, hogy a hallgatók képzésével kapcsolatos valamennyi költséget a gazdálkodó szervezet fizeti ki.

A FELSŐOKTATÁS FINANSZÍROZÁSÁNAK ELVEI

127. § (1) A felsőoktatási intézmény működéséhez szükséges fedezetet a fenntartó által biztosított és az államháztartás alrendszereiből származó támogatás, átvett pénzeszköz és államháztartáson kívüli forrásból származó bevételei biztosítják. A felsőoktatás költségeihez hozzájárulhat a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló 2003. évi LXXXVI. törvény alapján a szakképzési hozzájárulásra kötelezett.

(2) Az éves költségvetésről szóló törvény állapítja meg azt az összeget, amelynek figyelembevételével, az e törvényben foglaltak szerint a Kormány meghatározza a felsőoktatási intézmények működéséhez biztosított normatív támogatás rendszerét. A felsőoktatási intézmény részére pályázati úton, valamint megállapodás alapján is adható támogatás.

(3) A normatív költségvetési támogatás lehet

- a) hallgatói juttatásokhoz nyújtott,
- b) képzési,
- c) tudományos célú,
- d) fenntartói,
- e) egyes feladatokhoz nyújtott

támogatás. A központi költségvetésből biztosított normatív költségvetési támogatásra – a d) pontban meghatározott normatív költségvetési támogatás kivételével – a felsőoktatási intézmények azonos feltételek alapján válnak jogosulttá. Az e bekezdésben meghatározott jogcímek – az a) és e) pontban meghatározott jogcímek kivételével – nem jelentenek felhasználási kötöttséget.

(4) A központi költségvetésből biztosított normatív költségvetési támogatást az Oktatási Minisztérium közvetlenül juttatja el az állami felsőoktatási intézményekhez, illetve a fenntartón keresztül a nem állami felsőoktatási intézményekhez. A fenntartó hozzájáruló nyilatkozata alapján az Oktatási Minisztérium a normatív költségvetési támogatást közvetlenül megküldi a nem állami felsőoktatási intézmény részére. A normatív költségvetési támogatást – jogszabályban meghatározottak szerint – igényelni kell. Az igényléshez jogszabályban meghatározott adatokat kell közölni. Ha a felsőoktatási intézmény nem állami felsőoktatási intézményként működik, a finanszírozása az Oktatási Minisztériummal kötött megállapodás alapján történik.

128. § (1) A pályázati úton adható támogatás lehet különösen:

- a) intézményi oktatói és kutatói ösztöndíjak kifizetéséhez,
- b) kutatási, fejlesztési feladatok végrehajtásához, a kutatási eredmények hasznosításához,
- c) felhalmozási (beruházási, felújítási) célok megvalósításához,
- d) a „minőségi díj” nyerteseinek elismeréséhez,
- e) európai közösségi célok végrehajtásához, nemzetközi oktatási és kutatási kapcsolatokhoz, a Magyar Köztársaság területén költségtérítéses képzésben nem magyar állampolgár részére alap- és mesterképzést, doktori képzést biztosító felsőoktatási intézmény tevékenységének támogatásához,
- f) a határon túli kihelyezett magyar nyelvű képzéshez,
- g) az esélyegyenlőség előmozdítására,
- h) a kis létszámú szak indításához, fenntartásához,
- i) a kiemelkedő költségigényű diplomamunkák elkészítéséhez,

j) a felsőoktatási intézmények könyvtári feladatainak ellátásához,

k) a szakkollégiumi feladatok ellátásához,

l) a tudományos diákköri tevékenységhez,

m) a hallgatói (doktorandusz) önkormányzat tevékenységéhez,

n) hungarológiai vonatkozású képzéshez,

o) tehetséggondozó tevékenységhez

nyújtott támogatás. Az e bekezdésben szabályozott költségvetési hozzájárulás elosztása pályázat útján történik. A pályázatot a felsőoktatási intézmény vezetője vagy a diákotthon fenntartója nyújthatja be. A k)–l) és o) pont alatt meghatározott feladatokhoz kiírt pályázaton részt vehetnek a társadalmi szervezetek és az alapítványok, közalapítványok is.

(2) Az Oktatási Minisztérium megállapodás alapján támogatást adhat különösen

a) eseti, speciális intézményi feladathoz,

b) fejlesztési célok megvalósításához,

c) az Országos Tudományos Diákköri Tanács tevékenységéhez,

d) a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciájának, a Doktoranduszok Országos Szövetségének tevékenységéhez,

e) doktori iskolához, beleértve az Országos Doktori Tanács tevékenységét,

f) a kiemelkedő oktatói, kutatói, fejlesztői tevékenységet folytató felsőoktatási intézmények támogatásához,

g) a nagy értékű berendezések üzemeltetéséhez.

(3) Az (1) bekezdés h) pontjában és a (2) bekezdés f) pontjában szabályozott célokra költségvetési évenként együttesen a 127. § (3) bekezdés b) pontjában meghatározott normatív költségvetési támogatás öt százaléka mértékéig köthető megállapodás. A megállapodást legalább három évre kell kötni. Az Oktatási Minisztérium fejezetében megtervezett előirányzat

a) a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciájának támogatásához az éves hallgatói normatíva országos keretösszegének két és fél ezreléke,

b) a Doktoranduszok Országos Szövetsége támogatásához az éves doktorandusz hallgatói normatíva országos keretösszegének hat és fél ezreléke,

c) az Országos Tudományos Diákköri Tanács támogatásához az éves hallgatói normatíva országos keretösszegének egy ezreléke.

(4) A magyar felsőoktatási intézmények részére kiírt pályázatokon részt vehetnek a határon túli magyar nyelvű képzést folytató nem magyar felsőoktatási intézmények is.

(5) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság működéséhez a 127. § (3) bekezdés b)–d) pontjában meghatározott jogcímen biztosított támogatások együttes összegének kettő ezrelékét, a Felsőoktatási és Tudományos Tanács működéséhez a 127. § (3) bekezdés b)–d) pontjában meghatározott jogcímen biztosított támogatások együttes összegének hét tized ezrelékét kell megtervezni.

(6) Az e §-ban szabályozott pályázatok benyújtásának feltételeit és rendjét a Kormány határozza meg, azzal a megkötéssel, hogy a kis létszámú szakokra járó hallgatók együttes létszáma nem haladhatja meg a felsőoktatási intézmények hallgatói létszámának öt százalékát. A kis létszámú szakokra a költségvetési hozzájárulásra való jogosultságot adott felsőoktatási intézmény tekintetében öt–nyolc évre kell biztosítani.

(7) Az e §-ban meghatározott hozzájárulások, támogatások fedezetét az Oktatási Minisztérium fejezetében kell megtervezni. A normatív költségvetési támogatások mértékét az éves költségvetésről szóló törvény állapítja meg.

129. § (1) Az e törvényben meghatározott hallgatói juttatások fedezete a hallgatói juttatásokhoz nyújtott támogatás.

(2) A hallgatói juttatásokhoz nyújtott támogatást az államilag támogatott képzésben részt vevő – a hallgatói juttatásokra való jogosultság szempontjából figyelembe vehető – hallgatók létszáma alapján kell megállapítani. A hallgatói juttatásokhoz nyújtott normatív hozzájárulásnál figyelembe vehető hallgatói kört és a figyelembe vehető létszám megállapításának rendjét a Kormány határozza meg.

(3) A hallgatói juttatásokhoz nyújtott támogatás összegét oly módon kell meghatározni, hogy

a) a hallgatói ösztöndíj-támogatás megállapításához rendelkezésre álló, tíz hónapra számított összege érintett hallgatónként nem lehet kevesebb, mint a költségvetési évet megelőző második évre számított és a Központi Statisztikai Hivatal (a továbbiakban: KSH) által közzétett nemzetgazdasági bruttó havi átlagkereset nulla egész nyolctizedszerese,

b) a kollégiumi támogatás megállapításához rendelkezésre álló, tíz hónapra számított összege érintett hallgatónként nem lehet kevesebb, mint a költségvetési évet megelőző második évre számított és a KSH által közzétett nemzetgazdasági bruttó havi átlagkereset nulla egész nyolctizedszerese,

c) a lakhatási támogatáshoz rendelkezésre álló tíz hónapra számított összege érintett hallgatónként nem lehet kevesebb, mint a költségvetési évet megelőző második évre számított és a KSH által közzétett nemzetgazdasági bruttó havi átlagkereset nulla egész négytizedszerese,

d) a doktorandusz ösztöndíj tizenkét hónapra számított összege nem lehet kevesebb, mint a költségvetési évet megelőző második évre számított és a KSH által közzétett nemzetgazdasági bruttó havi átlagkereset hét egész öttizedszerese,

e) a tankönyv- és jegyzettámogatásra, sport- és kulturális tevékenységre fordítható összeg nem lehet kevesebb, mint a költségvetési évet megelőző második évre számított és a KSH által közzétett nemzetgazdasági bruttó havi átlagkereset nulla egész nyolcszázadszorosa,

f) a köztársasági ösztöndíj megállapításához rendelkezésre álló tíz hónapra számított összege, érintett hallgatónként nem lehet kevesebb, mint a költségvetési évet megelőző második évre számított és a KSH által közzétett nemzetgazdasági bruttó havi átlagkereset két egész háromtizedszerese.

(4) A tankönyv- és jegyzet támogatásra rendelkezésre álló összeg a Kormány által meghatározott mértékben felhasználható elektronikus formában előállított tankönyvek, tananyagok és a felkészüléshez szükséges elektronikus eszközök beszerzésére.

(5) A diákotthon fenntartója, amennyiben a felsőoktatási intézménnyel kötött megállapodás alapján államilag támogatott képzésben részt vevő hallgató elhelyezését biztosítja, jogosulttá válik a kollégiumi normatív támogatásnak megfelelő összegű támogatásra. A támogatást az oktatási miniszterrel kötött megállapodás alapján kapja meg.

(6) A felsőoktatási intézmény és a diákotthon fenntartója a megállapodásban foglaltakat szabadon állapítja meg, azzal a megkötéssel, hogy a megállapodásnak tartalmaznia kell

a) a diákotthon által nyújtott alap- és kiegészítő szolgáltatásokat,

b) a felsőoktatási intézmény hallgatóinak elhelyezésére szolgáló diákotthoni kapacitás mértékét és a diákotthoni alapszolgáltatás térítési díjának havi összegét.

130. § (1) A költségvetés képzési támogatás nyújtásával járul hozzá a felsőoktatási intézmény által nyújtott oktatási szolgáltatások megszervezéséhez.

(2) A képzési támogatást az államilag támogatott képzésben részt vevő hallgatók számított létszáma alapján kell meghatározni. A képzési támogatás összegét a képzés szakmai jellegére tekintettel (pl. elméletigényes, gyakorlatigényes képzés) képzési ciklusokra kell meghatározni.

(3) A felsőoktatásban folyó képzéseket a képzési normatívához való jogosultság szempontjából finanszírozási csoportokba kell sorolni. A képzési normatíva éves összegét az e törvény 3. számú mellékletében meghatározott szorzó alkalmazásával kell megállapítani.

(4) A képzési támogatás a pályakövetési rendszer értékelése alapján legfeljebb tíz százalékkal csökkenthető, illetve növelhető.

(5) Ha az államilag támogatott képzésben részt vevő hallgató az Európai Gazdasági Térség országaiban olyan részképzésben vesz részt, amelyben folytatott tanulmányai a hazai felsőoktatási intézmény képzésébe beszámíthatók, a hallgató a külföldi tanulmányok idejére – a (6) bekezdésben meghatározottak szerint – attól a felsőoktatási intézménytől, amellyel hallgatói jogviszonyban áll, ösztöndíjat kaphat.

(6) A hallgató akkor jogosult az (5) bekezdésben meghatározott ösztöndíjra, ha külföldi tanulmányait a felsőok-

tatási intézmény hozzájárulásával kezdte meg. A felsőoktatási intézmény a tanulmányi szabályzatában határozza meg azokat a feltételeket, amelyek megléte esetén hozzájárul a külföldi tanulmányokhoz, azzal a megkötéssel, hogy amennyiben a hallgató az alapképzésben folytatja tanulmányait, akkor kaphat ösztöndíjat, ha a kreditek legalább hatvan százalékát már teljesítette. Az ösztöndíj éves összege nem lehet kevesebb, mint a hallgatói ösztöndíj támogatás háromszorosa. A felsőoktatási intézmény évente megtervezi költségvetésében az ösztöndíjalapot.

(7) A Kormány határozza meg

a) a képzési támogatás számításának, elosztásának és igénylésének rendjét, az egyes finanszírozási csoportba tartozó szakokat,

b) az Európai Gazdasági Térség országaiban részképzésben résztvevők ösztöndíjalapja képzésének, az ösztöndíj megállapításának és folyósításának rendjét,

c) intézményváltás esetén a képzési normatíva utalásának rendjét.

131. § (1) A tudományos célú támogatás a felsőoktatási intézményekben folyó képzéssel összefüggő kutatás céljait szolgálja. A tudományos célú támogatás jogcímen rendelkezésre álló összeg nem lehet kevesebb, mint az adott évben a képzési támogatás teljes összegének ötven százaléka.

(2) A tudományos célú támogatás megállapításánál figyelembe kell venni, hogy a felsőoktatási intézmény milyen kutatási eredményeket ért el, és az e feladatok támogatására rendelkezésre álló összeg ötven százalékát ennek figyelembevételével kell a felsőoktatási intézmények között elosztani.

(3) A (2) bekezdés alapján felosztásra kerülő összeg után fennmaradó összeget a felsőoktatási intézményben munkaviszonyban vagy közalkalmazotti jogviszonyban oktatói és kutatói munkakörben foglalkoztatottak – ideértve az államilag támogatott képzésben részt vevő doktorandusz hallgatókat is – létszáma és teljesítménye alapján kell elosztani a felsőoktatási intézmények között. A figyelembe vehető oktatói, kutatói létszámot a 84. § (5) bekezdésében foglaltak szerint kell meghatározni.

(4) A tudományos célú támogatás számításának, elosztásának, igénylésének, a felsőoktatási intézmények kutatási eredményeinek értékelése és annak alapján történő rangsorolásának a rendjét a Kormány határozza meg.

132. § (1) A fenntartói támogatás jogcímen rendelkezésre álló összeg nem lehet kevesebb, mint az adott évben a képzési támogatás teljes összegének ötven százaléka.

(2) A fenntartói támogatás az állami felsőoktatási intézmények fenntartási költségeihez járul hozzá. A fenntartói támogatást az államilag támogatott képzésben részt vevő hallgatói létszám, illetve a hallgatói létszámra számítható alkalmazotti létszám alapján kell elosztani.

(3) A Kormány határozza meg a fenntartói támogatás számításának, elosztásának, igénylésének a rendjét.

133. § (1) A felsőoktatási intézményben működő hallgatói önkormányzat tevékenységét a költségvetés az intézmény részére biztosított hallgatói normatív juttatás részeként normatív támogatással segíti. A normatíva összege a hallgatói normatíva egy százaléka.

(2) A hallgatói önkormányzat tevékenységét segítő normatív támogatás számításának, elosztásának, igénylésének rendjét a Kormány határozza meg.

A FINANSZÍROZÁS EGYÉB KÉRDÉSEI

134. § (1) A Kormány a képzés és kutatás minőségének emelése céljából a hallgatók, az oktatók és a kutatók támogatására ösztöndíjat alapíthat. A Kormány által alapított ösztöndíj – külön törvény szerint – mentes a közterhektől.

(2) Az ösztöndíj pályázati feltételeit, pályázati rendjét a Kormány határozza meg.

135. § (1) A felsőoktatási intézmények a 4. §-ban meghatározott feladataikkal összefüggő beruházási, fejlesztési, képzési kockázatfedezeti alapot hozhatnak létre. A kockázatfedezeti alap akkor jön létre, ha legalább tíz felsőoktatási intézmény elhatározza részvételét, és elfogadja az alap alapító okiratát. Az alapot közbeszerzési eljárás során kiválasztott pénzintézet működteti. A kockázatfedezeti alap szabályzata határozza meg, hogy e törvény rendelkezései alapján mely esetben, milyen feltétellel és mértékben vállal kockázatot.

(2) A kockázatfedezeti alapba bármelyik felsőoktatási intézmény beléphet, ha vállalja, hogy az alapba legalább az éves működési költségvetése egy százalékának megfelelő összeget befizeti. A befizetés költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény esetén a saját bevétel terhére teljesíthető. Ha a felsőoktatási intézmény nem költségvetési szervként működik, a kockázatfedezeti alapba történő befizetés közérdekű kötelezettségvállalásnak minősül. A felsőoktatási intézmény befizetési kötelezettségét csökkenteni kell az általa létrehozott, illetve részvételével működő gazdálkodó szervezet által a kockázatfedezeti alap részére nyújtott támogatás összegével.

(3) A kockázatfedezeti alap a felsőoktatási intézmény fejlesztéséhez, beruházásához szükséges üzleti alapú hitel kedvezményes felvételéhez nyújthat biztosítékot.

(4) A kockázatfedezeti alaptól – az (1) bekezdésben meghatározott körben – részben vagy egészben finanszírozható az előre nem látható, el nem hárítható eseményekből bekövetkező károk elhárítása, továbbá hozzájárulás teljesíthető a megszűnő felsőoktatási intézmény hallgatói intézményváltásból eredő költségeinek viseléséhez.

136. § (1) A kockázatfedezeti alaptól a belépést követő első három évben nem teljesíthető szolgáltatás. A kockázatfedezeti alap igénybe vehető szolgáltatásai a belépő felsőoktatási intézmény befizetéseitől és a belépés óta eltelt időtől függenek.

(2) A kockázatfedezeti alap a felsőoktatási intézmények befizetéseit befektetheti, illetve állampapírba fektetheti. A befizetések befektetési formák közötti megosztásáról a szabályzat rendelkezik.

(3) Ha a felsőoktatási intézmény kilép az alaptól, a befizetett összeg kamatok nélküli visszafizetésére tarthat igényt, amelyet az alap a bejelentés évét követő évtől kezdődően három év alatt köteles visszafizetni. Ha a felsőoktatási intézmény megszűnik, és nincs szükség a hallgatói költségek átvállalására, a befizetett összeg – a meghatározott feltételek szerint – a fenntartót, illetve jogutódját illeti meg.

(4) A kockázatfedezeti alap döntéshozó testülete a tag felsőoktatási intézmények rektoraiból álló kuratórium.

(5) A kockázatfedezeti alap működtetésére legfeljebb a befizetett összeg négy százaléka használható fel.

(6) A kockázatfedezeti alapba történő befizetés tekintetében az államháztartásról szóló törvény 18/C. §-ának (5) bekezdésében, valamint 100. §-ának (1) bekezdésében foglaltakat nem kell alkalmazni.

NYOLCADIK RÉSZ

VEGYES RENDELKEZÉSEK

A NEM ÁLLAMI FENNTARTÁSÚ FELSZŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK MŰKÖDÉSÉRE VONATKOZÓ KÜLÖN RENDELKEZÉSEK

A magán felsőoktatási intézmények

137. § (1) Ha a felsőoktatási intézményt nem az állam, illetve nem a helyi önkormányzat, továbbá nem országos kisebbségi önkormányzat tartja fenn (a továbbiakban az e bekezdésben felsoroltak – az egyházi jogi személy kivételével – együtt: magán felsőoktatási intézmények), vallási, illetve világnézeti tekintetben elkötelezett intézményként is működhet, és a képzési programjába beépítheti a vallási, világnézeti elkötelezettségnek megfelelő filozófiai, etikai, kulturális ismereteket. A magán felsőoktatási intézmény – feltéve, hogy a képzéshez nem vesz igénybe költségvetési támogatást – a jelentkezés elfogadásának előfeltételeként kikötheti valamely vallás, világnézet elfogadását és annak igazolását.

(2) A magán felsőoktatási intézmények a 88. § (1) bekezdésében, a 96. § (3), valamint (5)–(6) és (9) bekezdésében, a 126. § (1)–(2) bekezdésében és (4) bekezdésében foglalt rendelkezésektől, kivéve a (2) bekezdés harmadik

mondátát, a szervezeti és működési szabályzatukban eltérhetnek. Nem kell továbbá alkalmazniuk a 97. § (2)–(3) bekezdésében foglaltakat, feltéve, hogy az államilag támogatott képzésben részt vevő hallgatók létszáma – öt év átlagában – nem éri el a felsőoktatási intézménybe felvett összes hallgatói létszám ötven százalékát.

(3) A magán felsőoktatási intézmények az állami felsőoktatási intézményekkel azonos feltételek mellett jogosultak a 127. § (3) bekezdésének a)–c) pontjában, valamint e) pontjában meghatározott támogatásokra. A magán felsőoktatási intézmény az állami felsőoktatási intézményekkel azonos módon és feltételekkel vehet részt a 128. § (1) bekezdésében meghatározott pályázatokon, továbbá a 128. § (2) bekezdése alapján az állami felsőoktatási intézményekkel azonos módon és feltételekkel köthető vele megállapodás.

(4) A (3) bekezdésben foglaltakat a helyi önkormányzat, illetve az országos kisebbségi önkormányzat által fenntartott felsőoktatási intézmény tekintetében is alkalmazni kell.

138. § (1) A magán felsőoktatási intézmény a 4. §-ban meghatározott feladatok szerinti tevékenységet folytathat, ennek megvalósítása érdekében – e törvényben és a Kormány által meghatározottak szerint – gazdálkodik (a továbbiakban: magán felsőoktatási intézmény gazdálkodási rendje). A magán felsőoktatási intézmény alapító okiratában fel kell tüntetni, hogy tevékenységét közhasznú szervezetként működő felsőoktatási intézményként vagy vállalkozásként végzi. Ha a magán felsőoktatási intézmény megfelel az e törvény 137. §-ának (2) bekezdésében meghatározott feltételeknek, a 115. §-ának (2) bekezdésében foglaltakat azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a fenntartó hagyja jóvá a felsőoktatási intézmény költségvetését, a számviteli rendelkezések alapján elkészített éves beszámolóját, szervezeti és működési szabályzatát, intézményfejlesztési tervét. A felsőoktatási intézmény pedig a 115. § (14) bekezdése szerint jogosult bírósági eljárást kezdeményezni.

(2) Ha a magán felsőoktatási intézmény közhasznú szervezetként működik, közhasznú (cél szerinti) tevékenységként a 4. §-ban meghatározott feladatokat láthatja el. Ha a magán felsőoktatási intézmény nem közhasznú szervezetként működik, akkor a 4. §-ban meghatározott feladatait vállalkozási tevékenységként látja el, és nem kell alkalmaznia a 120. § (4) bekezdésében foglaltakat. A közhasznú szervezetként működő magán felsőoktatási intézmény a 4. §-ban meghatározott feladatain túl vállalkozási tevékenységet is folytathat. A cél szerinti tevékenység és a vállalkozási tevékenység tekintetében a közhasznú szervezetként működő felsőoktatási intézményt megilletik mindazok a kedvezmények, amelyet a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény 6. §-a meghatároz.

(3) A magán felsőoktatási intézmények tekintetében a 121. § (1)–(5) bekezdésében, a 122–123. §-ban foglaltakat

akkor kell alkalmazni, ha a felsőoktatási intézmény alapító okirata eltérően nem rendelkezik. Az alapító okiratban a fenntartó meghatározhatja, hogy a felsőoktatási intézmény által elért eredmény milyen módon kerül felosztásra, továbbá a fenntartó milyen módon részesedik abból. A magán felsőoktatási intézmények tekintetében az állami felsőoktatási intézmények állampapír vásárlására, kincstári számla vezetésére vonatkozó korlátozó rendelkezéseket nem kell alkalmazni.

(4) A magán felsőoktatási intézmény a rendelkezésére bocsátott vagyonnal – az alapító okiratában meghatározottak szerint, illetve ha kincstári vagyonnal rendelkezik, az államháztartásra vonatkozó előírások megtartásával – költségvetésének keretei között önállóan gazdálkodik.

(5) A magán felsőoktatási intézmény bevétele lehet:

- a) a fenntartó által biztosított pénzeszköz,
- b) költségvetési támogatás,
- c) egyéb bevétel.

(6) A magán felsőoktatási intézmény költségei, kiadásai lehetnek:

- a) a 4. §-ban meghatározott feladatokhoz kapcsolódó közvetlen és közvetett költség,
- b) a vállalkozási tevékenység közvetlen és közvetett költsége,
- c) egyéb kiadás.

(7) A magán felsőoktatási intézmény bevételeit és kiadásait a számviteli előírások szerint tartja nyilván.

(8) A magán felsőoktatási intézmény olyan kötelezettségeiért, amelyek teljesítéséhez vagyona nem elégséges, a fenntartó kezesként felel.

(9) Ha a magán felsőoktatási intézmény jogutód nélkül szűnik meg, jogai és kötelezettségei a fenntartóra szállnak.

Az egyházi felsőoktatási intézmények

139. § (1) Hitélettel és a hitélettel együtt oktatott hittudománnyal összefüggő képzést (a továbbiakban együtt: hitéleti képzés) az egyházi jogi személy által fenntartott felsőoktatási intézmények (a továbbiakban: egyházi felsőoktatási intézmény) folytathatnak. Az egyházi felsőoktatási intézmények nem hitéleti képzést is folytathatnak.

(2) Az egyházi felsőoktatási intézményben

a) a foglalkoztatási jogviszony létesítésénél az egyenlő bánásmódról szóló törvény 22. §-ában foglalt keretek között foglalkoztatási feltételek határozhatók meg,

b) a jelentkezők között különbséget lehet tenni vallási, világnézeti meggyőződés alapján, amennyiben az a felsőoktatási intézmény szervezeti jellegét alapvetően meghatározó szellemiségből közvetlenül adódó, az adott oktatási tevékenység tartalma vagy természete miatt indokolt, arányos és valós követelményen alapul,

c) a fenntartó a munkáltatói jogok gyakorlásában, a vagyoni, gazdálkodási feladatokban a 29. § (2)–(4) bekezdésében foglaltaktól eltérően rendelkezhet,

d) nem kell alkalmazni a 98. § (1) bekezdésének rendelkezéseit.

(3) Hitéleti képzést folytató felsőoktatási intézmény – a 18. § (3) bekezdésében foglaltaktól eltérően – az egyetem elnevezést akkor is használhatja, ha egy képzési területen jogosult mesterképzés folytatására, valamint legalább egy tudományterületen vagy művészeti területen doktori képzésre és doktori fokozat odaítélésére.

(4) A hitéleti képzés tartalmának meghatározása, a képzésben részt vevő oktatókkal, tanárokkal kapcsolatos követelmények meghatározása az egyházi felsőoktatási intézmény joga. A hitéleti képzés tekintetében a 15. §-ban szabályozott eljárásban csak azt kell vizsgálni, hogy biztosítottak-e a képzés tárgyi feltételei. A felsőoktatási intézmény határozza meg továbbá a felvételi eljárás rendjét és – az érettségi vizsga meglétét kivéve – a felvétel követelményeit.

(5) A Magyar Köztársaság és az Apostoli Szentsek között létrejött megállapodás alapján a Magyar Katolikus Egyház, továbbá a Kormánnyal a felsőoktatási feladatok ellátására megállapodást kötő egyház által fenntartott felsőoktatási intézmény jogosult a 127. § (3) bekezdésének d) pontjában meghatározott normatív költségvetési támogatásra is, valamint eseti és egyedi támogatásokra.

(6) Az (5) bekezdésben meghatározott normatív költségvetési támogatásra jogosulttá válhat az az egyház által fenntartott felsőoktatási intézmény is, amelynek fenntartójával az oktatási miniszter felsőoktatási feladatok ellátására megállapodást köt.

(7) Az (5) bekezdésben felsorolt egyházak által fenntartott felsőoktatási intézményekben nem hitéleti képzésre felvehető hallgatói létszámot az oktatási miniszter az érintett egyházi jogi személyekkel évente kötött megállapodás alapján határozza meg, azzal a megkötéssel, hogy az évente államilag támogatott hallgatói létszámhelynek az összes államilag támogatott hallgatói létszámhelyre felvehetőkhöz viszonyított aránya nem lehet kevesebb, mint az 1997/1998-as tanévben az adott egyház valamennyi felsőoktatási intézményébe államilag finanszírozott hallgatóként felvett hallgatóknak az összes államilag finanszírozott hallgatóhoz viszonyított aránya. A hitéleti képzésben államilag támogatott képzésre felvehető hallgatói létszámot az (5) bekezdésben felsorolt megállapodásban foglaltak szerint kell meghatározni, oly módon, hogy a mesterképzésre az alapképzéssel megegyező számú hallgató vehető fel. A hitéleti képzéshez biztosított államilag támogatott hallgatói létszámhelyre, hitéleti képzésre felvehető a határon túl élő magyar nemzetiségű jelentkező is, akkor is, ha nem tartozik a 39. § (1) bekezdésének hatálya alá. Az egyházi jogi személy által fenntartott diákokthoz az oktatási miniszterrel kötött megállapodás alapján is jogosulttá válik a 129. § (5) bekezdésében meghatározott támogatásra.

(8) A hitéleti képzéssel összefüggésben

a) a jelentkezés elfogadása előfeltételeként kiköthető valamely vallás, világnézet elfogadása és annak igazolása,

b) az egyházi felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzata a 20. § (4) bekezdésében, a 21. § (3) és (6) bekezdésében, – a politikai meggyőződésre vonatkozó kivétellel – a 22. § (4) és (5) bekezdésében, a 27–28. §-ban, a 29. § (2)–(8) bekezdésében, a 30. § (4) bekezdésében, – a nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozás kivételével – a 46. § (2) bekezdésének f) pontjában foglaltaktól eltérő rendelkezéseket állapíthat meg,

c) az egyházi felsőoktatási intézmény a 12. § (2) bekezdésében foglaltaktól eltérően akkor is kaphat elismerést, ha csak egy szakon folytat képzést,

d) a munkakörök létesítését, a munkáltatói jogok gyakorlását, a főiskolai és az egyetemi tanár kivételével a munkaköri és egyéb cím adományozását, továbbá az 52. § (3) bekezdésében szabályozott alapszolgáltatás rendjének meghatározását a fenntartó magához vonhatja,

e) a 15. § (8) bekezdésében – a gyakorló közoktatási intézmény kivételével –, a 84. § (5) bekezdésében, továbbá a 105. § (3) bekezdésében és a 108. §-ban foglaltakat, továbbá az intézményfejlesztési tervre vonatkozó rendelkezéseket nem kell alkalmazni, az állami elismerésről szóló szabályokat azonban meg kell tartani,

f) a 15. § (1)–(7) és (9) bekezdését, valamint a 106. §-t az e § (4) bekezdésében foglalt eltéréssel kell alkalmazni,

g) egyetemi tanári munkaköri cím megszerzéséhez nem szükséges a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság előzetes szakértői véleménye.

(9) Az egyházi felsőoktatási intézmény hitéleti képzésére biztosított normatív támogatás megegyezik a bölcsész, bölcsész-tanár képzéshez nyújtott normatív támogatással. Az egyházi felsőoktatási intézmények hitéleti képzésben részesülő hallgatóinak képzésére fordított előirányzatot külön költségvetési előirányzatként kell megtervezni.

(10) Ahol e törvény munkaviszonyt említ, azon egyházi felsőoktatási intézmények esetén az egyházi személy jogviszonyt is érteni kell.

(11) Az oktatási miniszter az alap- és mesterképzés képzési és kimeneti követelményeinek szabályozásánál a hitéleti képzés tekintetében az egyházi jogi személy kezdeményezésére szabályoz.

(12) A felsőoktatási intézményeket fenntartó egyházi jogi személyek kezdeményezésére a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságon belül hittudományi kérdésekkel foglalkozó bizottságot kell működtetni.

(13) Az egyházi jogi személyek által fenntartott felsőoktatási intézmények tekintetében

a) a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló 1990. évi IV. törvény és az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény vonatkozó rendelkezéseit,

b) a 137. § (2)–(4) bekezdésében és a 138. § (3) és (9) bekezdésében foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni. Az egyházi jogi személy által fenntartott jogi személy, ha alapító okirata lehetővé teszi, közhasznú szervezetként is működhet.

*A KATONAI ÉS RENDVÉDELMI
FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEKRE VONATKOZÓ
KÜLÖN RENDELKEZÉSEK*

140. § (1) A katonai és a rendvédelmi felsőoktatási intézményekben a gazdasági tanács létrehozása nem kötelező. A fenntartót megillető jogosítványokat a honvédelmi miniszter, illetve a belügyminiszter gyakorolja. Ha a katonai és rendvédelmi felsőoktatási intézményben létrehozák a gazdasági tanácsot, az e törvény 23. §-ának (5) bekezdésében meghatározott delegálás joga a honvédelmi minisztert, illetve a belügyminisztert illeti meg. A katonai és a rendvédelmi felsőoktatási intézmények költségvetési támogatását a Honvédelmi Minisztérium, illetőleg a Belügyminisztérium költségvetésében kell megtervezni.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott felsőoktatási intézmények tekintetében törvény eltérő rendelkezéseket állapíthat meg

- a) a vagyonkezelői jogok gyakorlására, a gazdálkodásra,
- b) a szervezeti egységek létesítésének és működésének rendjére,
- c) a foglalkoztatásra, illetve az intézményi vezetők kinevezésére és jogállására,
- d) a felvételi követelmények meghatározására, a hallgatók jogállására, juttatásaira, az általuk fizetett díjakra.

(3) A honvédelmi, illetőleg a belügyminiszter szabályozza az (1) bekezdésben meghatározott felsőoktatási intézményben

- a) az évenként felvehető hallgatók számát és a felvétel különös feltételeit,
- b) a külföldi hallgatók felvételének, jogállásának és tanulmányainak részletes szabályait, a juttatásoknak és a díjfizetésnek a rendjét.

(4) A honvédelmi, illetőleg a belügyminiszter az (1) bekezdésben meghatározott felsőoktatási intézmények tekintetében

- a) benyújtja a Kormányhoz az éves költségvetési beszámolót és a támogatási tervet,
- b) ellenőrzi az állam által rendelkezésre bocsátott eszközök felhasználásának hatékonyságát és jogszerűségét,
- c) gyakorolja a 105. § (1) bekezdésében meghatározott jogköröket,
- d) meghatározza gazdálkodás és finanszírozás – e törvénytől eltérő – speciális szabályait.

(5) A katonai felsőoktatási intézmény és a rendvédelmi felsőoktatási intézmény olyan képzést is folytathat, amelyik nem tartozik a katonai, illetve a rendvédelmi felsőoktatás körébe. E képzések tekintetében a (2) bekezdés

c) pontjában, a (3) bekezdés b) pontjában, a (4) bekezdés b)–c) pontjában foglaltak nem alkalmazhatók. E képzések tekintetében e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni, beleértve az államilag támogatott hallgatói helyek biztosítására és finanszírozására vonatkozó rendelkezéseket is.

(6) Katonai és rendvédelmi felsőoktatási intézmény alapításához, valamint képzés folytatásához a honvédelmi, illetve a belügyminiszter előzetes engedélye szükséges.

*AZ ORVOS- ÉS EGÉSZSÉGTUDOMÁNYI KÉPZÉST
FOLYTATÓ FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEKRE
VONATKOZÓ KÜLÖN RENDELKEZÉSEK*

141. § (1) Az orvos- és egészségtudományi képzést folytató egyetemek (a továbbiakban: egészségügyi felsőoktatási intézmény) részt vesznek az egészségügyi ellátásban, e célból egészségügyi szolgáltatót létesítenek és tartanak fenn, vagy egészségügyi szolgáltatóval társulnak. Az egészségügyi felsőoktatási intézmény gyakorlati képzés céljából az egészségügyi szolgáltatóval megállapodhat oktató kórházi, szakrendelési, gyógyszerészeti feladatok ellátására. Az egészségügyi felsőoktatási intézmény – külön törvényben meghatározottak szerint – ellátja az igazságügyi szakértői tevékenységet. Ha a felsőoktatási intézmény nem egészségügyi felsőoktatási intézmény, azonban részt vesz az egészségtudományi képzésben, az e bekezdésben foglaltakat a gyakorlati képzés megszervezése tekintetében alkalmazni kell.

(2) Az egészségügyi felsőoktatási intézmény – a felsőoktatási intézmény részeként vagy attól elkülönített szervezeti keretben – egy egészségügyi szolgáltató működtetésére jogosult. Az egészségügyi szolgáltató az egészségügyi felsőoktatási intézmény részeként (a továbbiakban: klinikai központ) vagy attól elkülönülve (a továbbiakban: egyetemi klinikai központ) működhet. A klinikai központ részjogkörű költségvetési egység formájában működik, ha az egészségügyi felsőoktatási intézmény költségvetési szerv. A részjogkörű költségvetési egység kincstári számlával rendelkezik. Az egyetemi klinikai központ jogi személy, amelynek alapítója az egészségügyi felsőoktatási intézmény.

(3) Az egészségügyi felsőoktatási intézmény egészségügyi szolgáltatója – megállapodás alapján – részt vesz a területi egészségügyi szolgáltatások nyújtásában, a progresszív betegellátásban. E feltétel esetén a területileg illetékes megyei (fővárosi) egészségbiztosítási pénztár az egészségügyi felsőoktatási intézmény egészségügyi szolgáltatójával finanszírozási szerződést köt. Az egészségbiztosítási pénztár által az egészségügyi szolgáltatás ellenértékeként biztosított összeg csak a szerződésben meghatározott feladatokra használható fel.

(4) Az egészségügyi felsőoktatási intézmény közreműködhet a regionális egészségfejlesztési tevékenységben,

és megállapodás alapján részt vehet a szervezet-átalakítási és finanszírozási modellkísérletekben.

(5) Amennyiben az egészségügyi szolgáltató központi költségvetési szerv részeként működik, az egészségügyi felsőoktatási intézmény egészségügyi szolgáltatásának központi beruházási és felújítási, valamint fejlesztési forrásait az Egészségügyi Minisztérium fejezeti költségvetésében kell megtervezni. Az Egészségügyi Minisztérium jogosult az általa biztosított költségvetési előirányzatokkal kapcsolatos gazdálkodás ellenőrzésére. Előzetes tájékoztatást, beszámolót kérhet, illetve kezdeményezheti az egészségügyi szolgáltatással összefüggő kérdések egyetemi fórumokon történő megvitatását. Amennyiben az egészségügyi szolgáltató gazdasági társaság vagy közhasznú társaság fenntartásában működik, az alapításban az Egészségügyi Minisztérium alapítóként részt vehet.

(6) Az egészségügyi miniszter szakmai irányításával és koordinálásával az egészségügyi felsőoktatási intézmény szervezi a szakorvos-, a szakfogorvos-, a szakgyógyszerész-, klinikai szakpszichológus, népegészségügyi szakemberképzést, a más felsőfokú végzettséggel rendelkezők egészségügyi szak- és továbbképzését, továbbá közreműködik e feladatok ellátásában. Az egészségügyi miniszter irányítja és koordinálja az egészségügyi felsőoktatási intézményekben folytatott tancélú gyógyító-megelőző tevékenységet, ágazati kutató-fejlesztő tevékenységet. Mindezen feladatok ellátásához az Egészségügyi Minisztérium költségvetési támogatást nyújt. Az egészségügyi felsőoktatási intézmény által végzett egészségügyi tevékenységekre, továbbá az egészségügyi kutatásra, egészségügyi szak- és továbbképzésre is alkalmazni kell az egészségügy szakmai irányítására és szervezésére, az egészségügyi miniszter szakmai irányítási jogkörére vonatkozó rendelkezéseket, továbbá mindazokat a jogszabályokat, amelyek meghatározzák az egészségügyi szolgáltatás megszervezését, a feladatellátásban közreműködők szakképzettségét, az egészségügyi szolgáltatás finanszírozását.

(7) Annál, aki az egészségügyi felsőoktatási intézmény képzési feladataiban és egészségügyi szolgáltatással összefüggő feladataiban is – munkaköri feladatoként – részt vesz, meg kell határozni, hogy a teljes munkaidő mekkora részét kell az oktatói, illetőleg az egészségügyi szolgáltatással összefüggő feladatokra fordítani. Ilyen foglalkoztatás esetén az egyes tevékenységekre vonatkozó foglalkoztatási és munkaidő-megosztáshoz igazodó díjazási szabályokat alkalmazni kell.

(8) Az egészségügyi felsőoktatási intézményben – ha centrum nem jön létre – az egészségügyi szolgáltatás irányításáért felelős magasabb vezetői megbízással rendelkező vezetőt a szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni (a továbbiakban: egészségügyi szolgáltatásért felelős vezető). Az egészségügyi szolgáltatásért felelős vezető önállóan irányítja az egészségügyi szolgáltatás megszervezését, e feladatok tekintetében gyakorolja a munkáltatói jogokat. Ha az egészségügyi szolgáltatásért

felelős vezető nem a rektor, feladatait, kötelezettségeit és kötelezettségvállalási jogosultságát a szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni. Az egészségügyi szolgáltatásért felelős vezető tanácskozási joggal részt vehet a gazdasági tanács ülésén.

(9) Az egészségügyi felsőoktatás irányításával és finanszírozásával kapcsolatos szabályokat a Kormány határozza meg.

(10) Ha a felsőoktatási intézmény orvos- és egészségtudományi képzést kíván folytatni, a regisztrációs központ beszerzi az Egészségügyi Minisztérium szakhatósági véleményét. A szakhatósági véleményt hatvan napon belül kell elkészíteni. A regisztrációs központ a szakhatósági véleménytől nem térhet el.

142. § (1) A képzési, kutatási és betegellátási feladatok koordinálására, a legalább három tudományterületen képzést folytató, egyesüléssel létrejött egészségügyi felsőoktatási intézmények az orvos- és egészségtudományi képzést kari formában folytató szervezeti egységei kezdeményezésére orvos- és egészségtudományi centrumot (a továbbiakban: centrum) hoznak létre. A centrum a felsőoktatási intézmény orvos- és egészségtudományi képzést kari formában folytató szervezeti egységeit, klinikáit és az egészségügyi szolgáltatáshoz kapcsolódó kutatóintézeteket, egyéb oktatási szervezeti egységeit foglalja magába. A centrum elnöke gyakorolja a vagyonkezelői jogokat azoknak a vagyontárgyaknak a tekintetében, amelyek az orvos- és egészségtudományi képzés, továbbá az egészségügyi, gyógyító-megelőző feladatainak ellátásához rendelkezésre állnak.

(2) Az egészségtudományi centrum élén elnök áll, aki magasabb vezetői megbízás keretében végzi munkáját. Az elnök megválasztásának rendjét a szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni. A centrum vezetője ellátja a 141. § (8) bekezdésében meghatározott vezetői feladatait is. Az egészségügyi centrumot illetően az egyetemet a centrum vezetője képviseli. A centrum vezetője tanácskozási joggal részt vehet a gazdasági tanács ülésén. A centrum vezetője gyakorolja a 141. § (2), (5)–(6) bekezdésében meghatározott feladatok ellátását szolgáló előirányzatok felett a rendelkezési jogot.

AZ AGRÁRTUDOMÁNYI KÉPZÉST FOLYTATÓ FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEKRE VONATKOZÓ KÜLÖN RENDELKEZÉSEK

143. § (1) A képzési, kutatási, agrártudományi feladatok koordinálására a legalább két tudományterületen képzést folytató, egyesüléssel létrejött agrártudományi képzést folytató egyetemen a karok, valamint az elkülönült gyakorlóhely, tangazdaság, kutatóintézet, múzeum, arborétum agrártudományi centrum keretében is működtethetők. Az agrárcentrum részjogkörű költségvetési egységként

működik, ha a felsőoktatási intézmény költségvetési szerv. A részjogkörű költségvetési egység kincstári számlával rendelkezik.

(2) Az agrártudományi centrum közreműködik az ágazati kutató-fejlesztő, innovációs tevékenység, a területi szaktanácsadás, az agrártovábbképzés, a gyakorlati képzés feladatainak ellátásában, amelyhez a feladatarányos költségvetési támogatást a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium fejezetében az agrárágazatnak előírt nemzeti költségvetésből finanszírozott forrásai között elkülönítetten kell megtervezni oly módon, hogy ez az összeg ne legyen kevesebb, mint az e fejezet előző évi fejezeti kezelésű előirányzatainak egy százaléka.

(3) Az agrártudományi centrum vezetője és költségvetése tekintetében az egészségtudományi centrumra vonatkozó szabályokat [142. § (2) bekezdés] kell alkalmazni.

(4) Az agrár-felsőoktatás irányításával és finanszírozásával kapcsolatos szabályokat a Kormány határozza meg.

A MŰVÉSZETI FELSŐOKTATÁSRA VONATKOZÓ KÜLÖN RENDELKEZÉSEK

144. § (1) Ha a felsőoktatási intézmény kizárólag a művészeti képzési ág valamelyikében folytat képzést (a továbbiakban: művészeti felsőoktatási intézmény), az e törvényben foglaltakat a (2)–(7) bekezdésben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A művészeti felsőoktatási intézmény művészeti gyakorlóhelyet létesíthet és tarthat fenn.

(3) A táncművészeti képzési ágban a felsőfokú tanulmányok a középiskolában folytatott tanulmányok alatt, az érettségi vizsgát megelőzően is megkezdhetők oly módon, hogy a tanulói jogviszony mellett a felsőoktatási intézménnyel hallgatói jogviszony jön létre. A hallgató egyidejűleg sajátítja el az érettségi vizsga letételéhez szükséges követelményeket és a művészeti képzés követelményeit. Az e bekezdésben szabályozott hallgatók tekintetében alkalmazni kell a Munka Törvénykönyve 129/A. §-ának (2)–(6) bekezdését is.

(4) A művészeti felsőoktatási intézmény az egyetem elnevezést akkor is használhatja, ha egy képzési területen jogosult mesterképzésre, valamint egy művészeti ágban doktori képzésre és doktori fokozat odaítélésére.

(5) Ha a művészeti ágban nem folyik legalább tíz éve mesterfokozatot nyújtó képzés, oktatói munkakört, valamint tanári munkakört tölthet be az is, akinek alapképzésben szerzett oklevele és szakképzettsége van, feltéve, hogy az oktatói munkakör betöltésének a tudományos fokozat megléte nem előfeltétele.

(6) Művészeti alap- és mesterképzésben a 60. § (3) bekezdésében foglaltak mellett a záróvizsgának része művészeti alkotás elkészítése, előadás létrehozása, bemutatása és megvédése.

(7) A művészeti felsőoktatási intézmény alapfokú művészeti nevelés és oktatás, valamint művészeti szakképzés feladatait közoktatási intézmény létrehozásával láthatja el. A művészeti felsőoktatási intézmény a középiskolába járó tanulót előkészítheti a művészeti felsőoktatási intézménybe való belépésre. A tanulót a felsőoktatási intézmény – hallgatói jogviszony létesítése nélkül – nyilvántartásba veszi (a továbbiakban: előkészítő jogviszony). Az előkészítő jogviszonyban lévő tanuló után az alapfokú művészetoktatásban részt vevő tanulóra számított normatív hozzájárulás illeti meg a felsőoktatási intézményt. Az előkészítő jogviszony alapján a tanuló részére legalább heti négy tanórát kell biztosítani, amely teljesíthető az oktató, illetve a tanár munkaköri kötelezettségeként. A képzésben résztvevőt megillető jogokat és kötelezettségeket a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzata határozza meg.

(8) Ha a felsőoktatási intézmény – anélkül, hogy az e §-ban meghatározottak alapján művészeti felsőoktatási intézménnyek minősülne – művészeti képzést folytat, működésére a (2)–(3) és (5)–(7) bekezdésben foglaltakat alkalmazni kell.

A PEDAGÓGUSKÉPZÉSRE VONATKOZÓ KÜLÖN RENDELKEZÉSEK

145. § (1) A pedagógusképzést folytató felsőoktatási intézmény – a külön törvényben meghatározottak szerint – elláthatja az e törvényben meghatározott feladatai mellett a közoktatás feladatait is. A pedagógusképzést folytató felsőoktatási intézmények tevékenységüket a közoktatás igényeinek figyelembevételével végzik. A pedagógusképzést folytató felsőoktatási intézmény közoktatási intézményt tarthat fenn, illetve kapcsolatot tarthat, együttműködhet közoktatási intézménnyel.

(2) A pedagógusképzést folytató felsőoktatási intézményben tanulmányokat folytató hallgatók a közoktatási intézményben vesznek részt gyakorlati felkészítésben. Ha a közoktatási intézményt a felsőoktatási intézmény tartja fenn, az gyakorló közoktatási intézményként működik. A gyakorló közoktatási intézményt a felsőoktatási intézmény a közoktatásról szóló törvény alapján intézményalapításra jogosulttal közösen is fenntarthatja. A hallgatók gyakorlati felkészítése megvalósítható – megállapodás alapján – bármelyik közoktatási intézményben. A gyakorló közoktatási intézmények által ellátott közoktatási feladatok után az éves költségvetésről szóló törvényben meghatározottak szerint a helyi önkormányzatok részére biztosított normatív hozzájárulások kétszerese vehető igénybe.

(3) A pedagógusképzést folytató felsőoktatási intézmények közreműködnek a pedagógus továbbképzésben, a pedagógiai kutatásokban, segítik az oktatási miniszter közoktatással összefüggő ágazati feladatainak a végrehajtását.

(4) Az oktatási miniszter az ágazati feladatainak körében, a közoktatási és a pedagógusképzést folytató felsőoktatási intézményrendszer fejlesztéséhez, a pedagógusképzés korszerűsítéséhez, az ehhez szükséges szakmai feltételek megteremtéséhez – a pedagógusképzést folytató felsőoktatási intézményekre építve – regionális szolgáltató és kutatóhálózatot hoz létre és működtet. Az oktatási miniszter az e bekezdésben és a (2) bekezdésben meghatározott feladatok ellátására az érintett felsőoktatási intézménnyel megállapodást köt. Az oktatási miniszter megszervezi a pedagógusképzés-fejlesztés országos szolgáltatói és kutatási feladatainak az ellátását.

(5) Ha a felsőoktatási intézményben több oktatási szervezeti egységben folyik pedagógusképzés, a szervezeti és működési szabályzatban meg kell határozni azt az oktatási szervezeti egységet vagy a szenátus által létrehozott testületet, amelyik ellátja a különböző szervezeti egységekben folyó oktatómunka, valamint az ehhez kapcsolódó gyakorlati képzés összehangolását. Ennek a szervezeti egységnek a vezetője felel a felsőoktatási intézményben folyó pedagógusképzés összehangolásáért.

(6) Tanári szakképzettség csak mesterképzésben szerzhető. A tanári szakképzettség megszerzésének előfeltétele az összefüggő szakmai gyakorlat teljesítése. A tanári szakképzettséget nyújtó mesterképzésben százötven kreditet lehet szerezni.

(7) A Kormány határozza meg a pedagógusképzésben az alap- és mesterképzés szakjait, továbbá a mesterképzés szakosodási rendszerének általános szabályait. Az oktatási miniszter rendeletben határozza meg a tanári mesterség képzési és kimeneti követelményeit.

(8) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságban a pedagógusképzéssel kapcsolatos feladatokat ellátó állandó szakmai és szakértői bizottság működik.

146. § (1) Ha a felsőoktatási intézményben – alapító okirata szerint – nemzeti vagy etnikai kisebbségi pedagógusképzés folyhat, a felvételi követelményeknek megfelelő jelentkező esetén a képzést meg kell szervezni.

(2) A nemzeti vagy etnikai kisebbségi pedagógusképzésre jelentkezők közül előnyben kell részesíteni azt, aki az adott kisebbséghez tartozik. A kisebbséghez tartozást a kisebbségi nyelvből tett érettségi vizsga igazolja.

(3) A nemzeti vagy etnikai kisebbségi pedagógusképzésben a kisebbség nyelvét a képzés teljes időtartama alatt oktatni kell.

(4) A nemzeti vagy etnikai kisebbségi pedagógusképzés a finanszírozás szempontjából kis létszámú szaknak minősül.

(5) Ha a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság nemzeti vagy etnikai pedagógusképzés tekintetében készít szakvéleményt, munkájába bevonja az érintett országos kisebbségi önkormányzat által delegált szakértőt.

ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK

147. § E törvény alkalmazásában:

1. *doktori értekezés*: a doktorjelölt által készített írásmű, alkotás vagy munka, amellyel a doktorjelölt – a doktori fokozatszerzési eljárás során – bizonyítja, hogy a fokozat követelményeihez mért tudományos feladat önálló megoldására képes,

2. *doktori iskola*: a doktori képzés szervezett kerete, amely biztosítja a tudományos fokozat megszerzésére történő felkészítést,

3. *egészségügyi alkalmassági vizsgálat*: orvosi vizsgálat, amelynek célja annak megállapítása, hogy az egyén testi adottságai és egészségi állapota alapján képes-e felkészülni a választott tevékenység ellátására, ennek során nem kerül-e veszélybe egészsége,

4. *évközi jegy*: a hallgató évközi teljesítményének kifejezésére szolgáló érdemjegy, amely szorgalmi időszakban a tanulmányi és vizsgaszabályzatban meghatározott értékelési eljárás keretében szerezhető,

5. *felmenő rendszer*: képzésszervezési elv, amely alapján az új vagy módosított tanulmányi és vizsgakövetelményt azoktól a hallgatóktól lehet megkövetelni, akik a bevezetését követően kezdték meg a tanulmányaikat, illetve azoktól, akik azt megelőzően kezdték meg tanulmányaikat, de választásuk alapján az új vagy módosított tanulmányi és vizsgakövetelmények alapján készülnek fel,

6. *félév*: öt hónapból álló oktatásszervezési időszak,

7. *felsőfokú szakképzés*: felsőoktatási intézmények által hallgatói – valamint felsőoktatási intézménnyel kötött megállapodás alapján szakközépiskolák által tanulói – jogviszony keretében folytatott szakképzés, amely beépül a felsőoktatási intézmény alapképzésébe, és egyben az Országos Képzési Jegyzékben szereplő felsőfokú szakképesítést ad,

8. *fogyatékossággal élő hallgató*: az a hallgató, aki testi, érzékszervi, értelmi, beszédfogyatékos, autista, pszichés fejlődési zavarai miatt a tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (például: dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus),

9. *habilitáció*: a tudományos fokozattal rendelkezők oktatói és előadói képességének, valamint tudományos teljesítményének megítélése,

10. *hátrányos helyzetű hallgató*: az a hallgató, akit középfokú tanulmányai során családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve aki után rendszeres gyermekvédelmi támogatást folyósítottak, vagy állami gondozott volt,

11. *honlapon való közzététel*: az információnak a honlapon mindenki számára elérhető tartományban való közzététele,

12. *intézet*: több tanszék tevékenységét összefogó vagy több tanszék feladatait ellátó szervezeti egység,

13. *intézményi dokumentum*: az alapító okirat, továbbá az e törvényben előírt szabályzatok, programok, tervek, így a szervezeti és működési szabályzat, képzési program,

intézményfejlesztési terv, hallgatói önkormányzat alapszabálya, kutatási-fejlesztési-innovációs stratégia,

14. *kar*: egy vagy több képzési területen, tudományterületen, művészeti ágban több, a képzési programban rögzített szakmailag összetartozó képzés oktatási és tudományos kutatási, illetve alkotó művészeti tevékenység feladatait ellátó szervezeti egység,

15. *képesítési keret*: a többciklusú képzés egyes végzettségi szintjeinek minden képzési területre vonatkozó általános jellemzői,

16. *képzésben érdekelt miniszter*: a szakképzésről szóló törvényben meghatározott, szakképesítésért felelős miniszter,

17. *képzési ág*: a képzési terület azon szakjainak összessége, amelyeknek a képzési tartalma a képzés kezdeti szakaszában azonos,

18. *képzési és kimeneti követelmények*: azoknak az ismereteknek, jártasságoknak, készségeknek, képességeknek (kompetencia) összessége, amelyek megszerzése esetén az adott szakon a végzettségi szintet és szakképzettséget igazoló oklevél kiadható,

19. *képzési idő*: az előírt kreditek, a végzettségi szint, szakképzetség, szakképesítés megszerzéséhez szükséges, jogszabályban meghatározott idő,

20. *képzési időszak*: a képzési idő tagolása szorgalmi időszakra és a hozzá tartozó vizsgaidőszakra,

21. *képzési program*: az intézmény komplex képzési dokumentuma, amely

a) az alap- és mesterszak, valamint a szakirányú továbbképzési szak részletes képzési és tanulmányi követelményeit,

b) felsőfokú szakképzésben a szakképzési programot, továbbá

c) a doktori képzés tervét tartalmazza, a képzés részletes szabályaival, így különösen a tantervvel, illetve az oktatási programmal és a tantárgyi programokkal, valamint az értékelési és ellenőrzési módszerekkel, eljárásokkal és szabályokkal együtt,

22. *képzési terület*: azoknak a szakoknak és képzési ágaknak kormányrendeletben meghatározott összessége, amelyek hasonló vagy részben megegyező képzési tartalommal rendelkeznek,

23. *kis létszámú szak*: nemzetközi kötelezettségvállalás, kultúr- és oktatáspolitikai érdekek alapján indított képzés, amelynek éves, államilag támogatott felvehető létszáma országosan nem haladja meg a húsz főt, továbbá a nemzeti és etnikai kisebbségi képzés,

24. *klinika*: az az egészségügyi szolgáltató, amely közreműködik az orvoshépzéssel összefüggő képzési és kutatási feladatok ellátásában,

25. *konzultáció*: a felsőoktatási intézmény oktatója által a hallgató részére biztosított, a hallgató tanulmányaival kapcsolatos személyes megbeszélés lehetősége a felsőoktatási intézmény által meghatározott helyen,

26. *kredit*: a hallgatói tanulmányi munka mértékegysége, amely a tantárgy, illetve a tantervi egység vonatkozá-

sában kifejezi azt a becsült időt, amely meghatározott ismeretek elsajátításához, a követelmények teljesítéséhez szükséges; egy kredit harminc tanulmányi munkaórát jelent,

27. *mentorprogram*: a képzésnek az a sajátos formája, amelyben a hátrányos helyzetű hallgató felkészítéséhez, felkészüléséhez a felsőoktatási intézmény hallgatója, oktatója segítséget nyújt,

28. *pályaalakmassági vizsgálat*: olyan képességvizsgálat, amelynek keretei között megállapítják, hogy a jelentkező rendelkezik-e azokkal az egyéni képességekkel, tulajdonságokkal, amelyek alkalmassá teszik a képzésben való részvételre, a megszerzett szakképzettségnek, szakképesítésnek megfelelő tevékenység ellátására,

29. *regionális központ*: az egyesüléssel e törvényben meghatározottak szerint létrehozott felsőoktatási intézménynek a székhelyén kívül – a jogelőd felsőoktatási intézmény székhelyén működő – a felsőoktatási intézmény szervezeti egységeinek működését integráló egység,

30. *résztanulmányok folytatása*: ha a hallgató másik felsőoktatási intézményben vendéghallgatói jogviszony keretében szerez kreditet,

31. *saját bevétel*: az államháztartáson kívüli források (beleértve minden olyan, az Európai Uniótól származó támogatást, amelyhez nem az állami költségvetésen keresztül jut a felsőoktatási intézmény, továbbá a szakképzési hozzájárulási fizetési kötelezettség teljesítéseként elszámolt forrásokat is), valamint a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapból származó bevételek,

32. *szak*: valamely szakképzettség megszerzéséhez szükséges képzési tartalom (ismeretek, jártasságok, készségek) egységes rendszerét tartalmazó képzés,

33. *szakirány*: a szakképzettség részeként megszerezhető, speciális szaktudást biztosító képzés,

34. *szakképzettség*: alapfokozattal vagy mesterfokozattal egyidejűleg megszerezhető, a szak és a szakirány tartalmával meghatározott, a szakma gyakorlására felkészítő szaktudás oklevélben történő elismerése,

35. *szakmai alkalmassági vizsga*: a felsőoktatási intézmény által – felsőfokú szakképzésben a gyakorlati képzés szervezőjével együttesen – meghatározott vizsga, amely a választott szakképzettség, szakképesítés ellátásához szükséges képességeket méri, azt vizsgálja, hogy rendelkezik-e az egyén a felkészülési (képzési) szakasz eredményes elvégzéséhez optimálisan kifejleszthető képességekkel,

36. *szakmai feladatra jutó folyó kiadások*: az adott feladatra elszámolt működési, fenntartási és felhalmozási célú kiadások,

37. *székhelyen kívüli képzés*: a felsőoktatási intézmény működési helyén (székhely, telephely) kívül részben vagy egészben folyó felsőoktatási képzés,

38. *tanév*: tíz hónapból álló oktatásszervezési időszak,

39. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció),

40. *tanszék*: az a szervezeti egység, amely ellátja legalább egy tantárggyal összefüggésben a képzés, a tudományos kutatás, az oktatásszervezés feladatait,

41. *távoktatás*: sajátos információ-technológiai és kommunikációs taneszközök, valamint ismeretátadási-tanulási módszerek használatával az oktató és hallgató interaktív kapcsolatára és az önálló hallgatói munkára épülő képzés, amelyben a tanórák száma nem éri el a teljes idejű képzés tanóráinak harminc százalékát,

42. *telephely*: az alapító okiratban meghatározott, a székhelyen kívül működő szervezeti egység elhelyezését szolgáló feladatellátási hely,

43. *tudásközpont*: az adott statisztikai és fejlesztési régióban a kutatást és fejlesztést, az innovációt segítő, a tudást, a kutatási eredményeket menedzselő intézmény, amely a kereslet megteremtésével és szolgáltatásaival segíti a tudás, a kutatási eredmények gazdasági életben történő hasznosulását,

44. *tudományterületek*: a bölcsészettudományok, a hit-tudomány, az agrártudományok, a műszaki tudományok, az orvostudományok, a társadalomtudományok, a természettudományok és a művészetek, amelyek tudományágakra tagozódnak,

45. *végbizonyítvány (abszolutórium)*: a tantervben előírt vizsgák eredményes letételét és – a nyelvvizsga letételének és szakdolgozat (diplomamunka) elkészítésének kivételével – más tanulmányi követelmények teljesítését, illetve a szakdolgozathoz (diplomamunkához) rendelt kreditpontok kivételével a képzési és kimeneti követelményekben előírt kreditpontok megszerzését igazolja, amely minősítés és értékelés nélkül tanúsítja, hogy a hallgató a tantervben előírt tanulmányi és vizsgakövetelménynek mindenben eleget tett,

46. *vizsga*: az ismeretek, készségek és képességek elsajátításának, megszerzésének – értékeléssel egybekötött – ellenőrzési formája.

VEGYES RENDELKEZÉSEK

148. § (1) Azokat a kérdéseket, amelyeket e törvény alapján a foglalkoztatási követelményrendszerben kell szabályozni, a felsőoktatási intézmény kollektív szerződése is szabályozhatja.

(2) A Magyar Köztársaság címere elhelyezhető a felsőoktatási intézmény alapfeladatának ellátását szolgáló helyiségekben, címtábláján, épületeinek homlokzatán, továbbá feltüntethető a körbélyegzőjén és a felsőoktatási intézmény által kiadott okleveleken, oklevélmellékleteken.

(3) Az Idegennyelvi Továbbképző Központ, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Jogi és Továbbképző Intézete és a Budapesti Corvinus Egyetem Közgazdasági Továbbképző Intézete a felsőoktatási intézmény részeként működnek. A továbbképző intézetek a felsőoktatási intézménnyel kötött megállapodás alapján részt vehetnek ide-

gennyelvi képzésben és vizsgáztatásban, szakirányú továbbképzés és iskolarendszeren kívüli képzések szervezésében. A továbbképző intézetek a felsőoktatási intézmény keretei között önálló jogi személyként működnek részjogkörű költségvetési egységként.

(4) A Mozgássérültek Pető András Nevelőképző és Nevelőintézete 2010. december 31-ig főiskolaként működhet tovább oly módon, hogy legalább egy képzési területen, egy szakon folytathat képzést. A főiskola 2011. január 1-jétől e törvény rendelkezései alapján folytatja működését. Ha a főiskola e feltételnek nem tesz eleget, a 2011. szeptember 1-jén induló tanévben nem vehet fel hallgatót az első évfolyamra. Az előző években felvett hallgatók tanulmányaikat változatlan feltételek mellett befejezhetik.

(5) A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem akkor is használhatja az egyetem elnevezést, ha egy képzési területen jogosult mesterképzés folytatására, valamint legalább egy tudományterületen doktori képzésre, illetve doktori fokozat odaítélésére.

(6) E törvény hatálybalépése nem érinti a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 63. §-a alapján nyilvános könyvtári feladatokat ellátó állami egyetemi könyvtárak feladatait. Azok továbbra is ellájtják a nyilvános könyvtári, a szak- és felsőoktatási könyvtári feladatokat. Az egyetemi könyvtárak az Országos Dokumentum-ellátási Rendszerből – jogszabályban meghatározottak szerint – támogatást kapnak.

(7) 2007. január 1-je után – a kiválással és az önálló intézményi működéssel kapcsolatos engedélyezési eljárás sikeres befejezését követően – a Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kara e törvény felsőoktatási intézményekre vonatkozó rendelkezései szerint önálló felsőoktatási intézményként folytatja működését. A Semmelweis Egyetem „Semmelweis Egyetem” elnevezéssel, Budapest székhellyel folytatja tovább működését.

149. § (1) Az 1984. szeptember 1-je előtt doktori cselekmények alapján szerzett, illetőleg e nap előtt engedélyezett doktori cselekmények alapján később megszerzett egyetemi doktori cím továbbra is viselhető.

(2) Az a személy, aki 1984. szeptember 1-je után egyetemi tudományos fokozatot (doctor universitatis) szerzett, továbbra is használhatja a „dr. univ.” megjelölést.

(3) Hittudományi egyetemeken 1993. szeptember 1-je előtt szerzett hittudományi doktori cím továbbra is viselhető.

(4) Az 1997. december 31-ig az egyetem által odaítélt doktori fokozat, illetőleg megállapított doktori fokozattal való egyenértékűség továbbra is érvényes.

(5) Amennyiben jogszabály alkalmazási, foglalkoztatási, képesítési előírásként tudományos fokozatot említ,

azon doktori fokozatot, a tudomány(ok) kandidátusa, a tudomány(ok) doktora, illetve a külföldön szerzett és honosított vagy elismert tudományos fokozatot kell érteni.

(6) A tudomány(ok) kandidátusa fokozattal rendelkező személy a „doktori fokozat” megjelölést használhatja.

(7) A felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény alapján szerzett mester (DLA) fokozat megfelel az e törvény szerint művészeti területen adományozható DLA fokozatnak.

(8) Azok, akik e törvény hatálybalépése előtt szereztek magyar egyetemen vagy főiskolán oklevelet, jogosultak a következő címek használatára:

a) az egyetemi végzettséget igazoló doktori címek az orvosok, fogorvosok, állatorvosok, jogászok esetében (ezeknek rövidített jelölése: dr. med., dr. med. dent., dr. vet., dr. jur.),

b) az a) pontban nem említett egyetemi végzettséggel rendelkezők az okleveles mérnök, okleveles közgazdász, okleveles tanár, illetőleg – a szaktól függően – a képesítési követelményekben meghatározott más cím,

c) a főiskolai végzettséggel rendelkezők – a tanulmányi iránytól függően – a mérnök, közgazdász, tanár, tanító, óvodapedagógus, gyógypedagógus, szakoktató, illetőleg a képesítési követelményekben meghatározott más cím.

(9) Az e törvény hatálybalépése előtt szerzett következő címek és ahhoz kapcsolódó rövidítések tovább használhatók:

a) címek:

aa) *Promotio sub auspiciis praesidentis Rei Publicae*,

ab) *doctor honoris causa*,

ac) *habilitált doktor*;

b) rövidítések:

ba) a PhD fokozattal rendelkező személyek esetén a „PhD” vagy „Dr.” rövidítés, DLA fokozattal rendelkezők esetén „DLA” vagy a „Dr.” rövidítés,

bb) az ab) pont esetén a „Dr. h. c.” rövidítés,

bc) az ac) pont esetén „dr. habil.” rövidítés.

(10) Az oklevelet kibocsátó felsőoktatási intézmény (vagy annak jogutódja) a (8) bekezdésben említett jogosultságról igazolást állít ki.

(11) A honosított (elismert) oklevelekre a (7) és (8) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy amennyiben az elismerést vagy honosítást valamely korábbi irányító minisztérium végezte, az igazolást az Oktatási Minisztérium adja ki.

(12) Az 1996. szeptember 1-je előtt a felsőoktatási intézményekben létesített szakosító továbbképzési szakokon szerzett szakosító továbbképzési oklevél által tanúsított szakképzettség a munkakör betöltése és a foglalkozás (tevékenység) gyakorlása szempontjából egyenértékű az e törvényben meghatározott szakirányú továbbképzésben szerezhető szakképzettséggel.

(13) Azok a főiskolai tanárok, akik e törvény hatálybalépésekor jogosultak a professzori cím használatára, e törvény hatálybalépése után is használhatják ezt a címet.

(14) Az e törvény hatálybalépését megelőzően adományozott Professor Emeritus címekhez kapcsolódó jogok a következők szerint alakulnak: ha a címhez kapcsolódó jogosultság gyakorlása – ideértve a kapcsolódó pénzügyi juttatásra való igényt is – határidőhöz nem kötött, úgy 2010. december 31-ig illeti meg a jogosultat, azzal a feltétellel, hogy a juttatás mértéke nem lehet kevesebb, mint a 2005. évben. A felsőoktatási intézmény a határidő lejártát követően további határozott, legfeljebb öt évre szóló megállapodást köthet a Professor Emeritus címmel járó feladatokra és juttatásokra, illetve a juttatásokat magasabb összegben is meghatározhatja. A Professor Emeritus cím használata a jogosultat akkor is megilleti, ha a juttatásokra már nem jogosult. A határozott időre adományozott Professor Emeritus címekhez kapcsolódó jogok nem változnak.

150. § (1) Ha az oklevél, illetve bizonyítvány megszerzésének az előfeltétele az általános nyelvvizsga megléte, a követelmény teljesítése alól mentesülnek azok a hallgatók, akik tanulmányaiknak első évfolyamon történő megkezdésének évében legalább a negyvenedik életévüket betöltik. Ez a rendelkezés azoknál alkalmazható utóljára, akik a 2015/2016. tanévben tesznek záróvizsgát.

(2) Az Európa Tanács Közös Európai Referenciakeretében ajánlott hat fokozatú nyelvvizsgarendszer és az alap-, közép-, illetve felsőfokú államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsgák megfeleltetését, továbbá az idegennyelv-tudást igazoló államilag elismert nyelvvizsgázatás rendjét a Kormány határozza meg.

(3) 2010. december 31-ig a foglalkoztatással, az intézménylétesítéssel és -működéssel kapcsolatos minőségértékelés során a doktori fokozattal egyenértékű

a) a Kossuth-díjról és a Széchenyi-díjról szóló 1990. évi XII. törvényben meghatározott díj,

b) a testkulturális felsőoktatásban

ba) az olimpiai játékokon, felnőtt-világbajnokságon, felnőtt Európa-bajnokságon elért első három helyezés valamelyike,

bb) a ba) pontban felsorolt helyezéshez kapcsolódó – az országos sportági szakszövetség, ennek hiányában az országos sportági szövetség által meghatározott – egy szakadзői szakképzettség,

c) a művészeti felsőoktatásban a kormányrendelet, illetve miniszteri rendeletek alapján adományozható művészeti vagy ezekkel egyenértékűnek tekintett külföldi művészeti elismerés

annak tekintetében, aki a díj, a helyezés, a szakképzettség, az elismerés tulajdonosa, feltéve, hogy az érintett legalább alapképzésben szerzett oklevéllel rendelkezik.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott rendelkezések alapján a felsőoktatási intézményben egy alkalommal lehet kinevezést adni.

KILENCEDIK RÉSZ

HATÁLYBA LÉPTETŐ RENDELKEZÉSEK

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

151. § (1) Ez a törvény a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel 2006. március 1-jén lép hatályba.

(2) A 170–172. § 2006. július 1-jén, a 46. § (8) bekezdése és a 118. § (4) bekezdése 2006. szeptember 1-jén lép hatályba.

(3) 2006. március 1-jén

a) hatályát veszti a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény), valamint az azt módosító 1994. évi LVIII. törvény, 1996. évi LXI. törvény, 1997. évi VIII. törvény, 1997. évi CXXVI. törvény, 1997. évi CXXVII. törvény, 1998. évi XXXVIII. törvény, 1999. évi LII. törvény, 2000. évi CVII. törvény, 2001. évi LXV. törvény, 2001. évi XCI. törvény, 2003. évi XXXVIII. törvény, 2005. évi CVI. törvény;

b) hatályát veszti továbbá

ba) a Magyar Köztársaság 1995. évi költségvetéséről szóló 1994. évi CIV. törvény 67–68. §-a, 69. §-ának (1) bekezdése,

bb) a gazdasági stabilizációt szolgáló egyes törvénymódosításokról szóló 1995. évi XLVIII. törvény 124–125. §-a,

bc) a Magyar Köztársaság 1995. évi pótköltségvetéséről szóló 1995. évi LXXII. törvény 26. § (1) bekezdésének *d)* pontja,

bd) a katonai és rendvédelmi felsőoktatási intézmények vezetőinek, oktatóinak és hallgatóinak jogállásáról szóló 1996. évi XLV. törvény 52. §-a,

be) a Magyar Köztársaság 1997. évi költségvetéséről szóló 1996. évi CXXIV. törvény 69. §-a,

bf) a Magyar Köztársaság 1998. évi költségvetéséről szóló 1997. évi CXLVI. törvény 81. §-a, 88. § (1) bekezdésének *e)* pontja,

bg) a Magyar Köztársaság 1999. évi költségvetéséről szóló 1998. évi XC. törvény 88. §-a,

bh) a Magyar Köztársaság 2000. évi költségvetéséről szóló 1999. évi CXXV. törvény 72. §-a,

bi) a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény és a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosításáról szóló 2000. évi XCVII. törvény 1–17. §-a, 19–21. §-a, 22. §-ának (1) bekezdése, 23. §-ának (2)–(8) bekezdése, valamint 24. §-a,

bj) a Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetéséről szóló 2000. évi CXXXIII. törvény 89. §-a,

bk) a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény 68. § (1) bekezdésének *c)* pontja,

bl) a Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetéséről szóló 2000. évi CXXXIII. törvény módosításáról szóló 2002. évi XXIII. törvény 35. § (1) bekezdésének a „továbbá a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 3. §-ának (3) bekezdése, a 11. §-ának (6) bekezdése, a 116. §-ának (2)–(4) bekezdései tekintetében a klinikai központra vonatkozó rendelkezései vonatkozásában,” szövegrésze,

bm) az egyes, az egészségügyet és a társadalombiztosítást érintő törvények módosításáról szóló 2002. évi LVIII. törvény 49. § (5) bekezdésének *e)* pontja,

bn) az egyes oktatási tárgyú, az oktatási jogok érvényesítésének elősegítését, valamint a felsőoktatási intézmény- és képzési rendszer fejlesztését szolgáló törvények módosításáról szóló 2004. évi LX. törvény 4–6. §-a, 7. § (3) bekezdésének *b)* pontja és (4) bekezdése,

bo) a Közép-európai Egyetem állami elismeréséről szóló 2004. évi LXI. törvény 3. §-ának (2) bekezdése.

(4) 2010. december 31-én hatályát veszti az Andrássy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetem állami elismeréséről szóló 2001. évi LXVI. törvény, valamint a Közép-európai Egyetem állami elismeréséről szóló 2004. évi LXI. törvény. Az Andrássy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetem, valamint a Közép-európai Egyetem 2011. január 1-jétől e törvény rendelkezései alapján folytatja működését. Abban az esetben, ha az egyetemek e feltételnek nem tesznek eleget, a 2011. szeptember 1-jén induló tanévben nem vehetnek fel hallgatót az első évfolyamra. Az előző években felvett hallgatók tanulmányukat változatlan feltételek mellett befejezhetik. Az oktatási miniszter lefolytatja a 105. §-ban szabályozott eljárást.

(5) Az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény alapján megkötött intézményi megállapodások érvényességét e törvény hatálybalépése nem érinti. Az abban foglaltakat azonban 2006. szeptember 1-jéig felül kell vizsgálni, és 2006. december 31-ig kell elkészíteni az intézményfejlesztési tervet. Az e törvénnyel ellentétes képzésre kötött megállapodások felülvizsgálat hiányában az említett időpontban érvényüket veszítik, oly módon, hogy a megállapodásban foglaltak alapján megkezdett képzéseket be kell fejezni.

(6) Az e törvényben szabályozott közigazgatási hatósági eljárásokban, továbbá ha e törvény alapján meghatározott eljárásban a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni, az eljárási cselekményeket elektronikusan nem lehet gyakorolni.

(7) Azok a külföldi felsőoktatási intézmények, amelyek e törvény hatálybalépése előtt az oktatási minisztertől kapott engedély alapján kezdték meg működésüket, 2010. december 31-ig kötelesek e törvény alapján újra lefolytatni a tevékenység folytatásához szükséges engedélyezési eljárásukat.

rást. Abban az esetben, ha e feltételnek nem tesznek eleget, a 2011. szeptember 1-jén induló tanévtől nem vehetnek fel hallgatót az első évfolyamra, az előző években felvett hallgatók azonban tanulmányaikat változatlan feltételek mellett befejezhetik. Az oktatási miniszter lefolytatja a 105. §-ban szabályozott eljárást.

152. § (1) Az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény és végrehajtási rendeletei alapján létrehozott testületek, azok vezetői és tagjai megbízatását, működését – ha e törvény másképp nem rendelkezik – e törvény hatálybalépése nem érinti. A testületek megbízatásuk lejártáig tovább működhetnek.

(2) 2006. január 1-jétől a Magyar Akkreditációs Bizottság elnevezése Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság elnevezésre változik. A Magyar Akkreditációs Bizottság Titkársága mint teljes jogkörrel rendelkező önálló költségvetési szerv 2006. július 1-jétől kezdődően megszűnik. A Titkárság jogutódja a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság. 2006. július 1-jétől kezdődően a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság, valamint a Felsőoktatási és Tudományos Tanács az e törvényben meghatározott jogi személyként működik tovább változatlan összetételben. A jogutódlás nem érinti a két testület előtt folyamatban lévő ügyeket, amelyeket a megkezdésükkor hatályban lévő rendelkezések alapján kell elbírálni. Nem érinti továbbá a jogutódlás előtt hozott döntéseket, vállalt kötelezettségeket, illetve megszerzett jogokat. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság és a Felsőoktatási és Tudományos Tanács tagjai megbízatásuk lejártáig ellátják feladatukat, s annak lejártát követően kell az új rendelkezések szerint megalakítani a testületeket. A Felsőoktatási és Tudományos Tanács az új rendelkezések szerint történő megalakulásig négy új taggal bővül, és huszonöt taggal folytatja tevékenységét. Ezeket a tagokat a kamarák saját – felsőoktatási intézménnyel foglalkoztatási jogviszonyban nem álló – tagjaik közül delegálják.

(3) A Magyar Akkreditációs Bizottság, valamint a Felsőoktatási és Tudományos Tanács Titkárságán foglalkoztatottak további alkalmazására a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvénynek a munkáltató személyében bekövetkező változásra vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni, figyelembe véve az e törvény 111. §-ának (5) bekezdésében és a 113. § (5) bekezdésében foglaltakat.

(4) Az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény alapján megkezdett képzéseket – folyamatos képzésben – változatlan szakmai követelmények, változatlan vizsgarend keretében, változatlan oklevél kiadásával kell befejezni.

(5) A 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény 10/A. §-a és 10/B. §-a rendelkezései alapján utoljára 2006-ban lehet ösztöndíjat folyósítani. A már megállapított ösztöndíjakat e törvény hatálybalépése nem érinti.

(6) A felsőoktatási ösztöndíjak odaítélésének rendjét, mértékét, az ösztöndíjra jogosultak körét, valamint e törvény bevezetésével összefüggésben további átmeneti szabályokat a Kormány határozza meg.

FELHATALMAZÓ RENDELKEZÉSEK

153. § (1) A Kormány felhatalmazást kap arra, hogy rendelettel szabályozza

1. a kutatóegyetem minősítés feltételeit [5. § (6) bekezdés],

2. a képzés szerkezetét [11. § (2) bekezdés],

3. a felsőoktatási intézmény minimális (kötelező) létesítési feltételeit, az alapítással kapcsolatos eljárás rendjét és díját, a gyakorló közoktatási intézmény létesítésének feltételeit [12. § (4) bekezdés, 15. § (12) bekezdés, 38. § (1) bekezdés],

4. a minőségi díj alapítását [108. § (4) bekezdés],

5. a többciklusú képzés rendjét, a képesítési keretet, a képzés indításának eljárását, a doktori képzés szabályait [32. § (11) bekezdés a) és c) pont, 145. § (7) bekezdés],

6. az államilag elismert nyelvvizsgáztatás rendjét [150. § (2) bekezdés],

7. a felsőoktatási információs rendszer működtetésével, a felsőoktatási intézmények iratkezelésével, az adattovábbítással, továbbá a diákigazolvánnyal, az oktatói igazolvánnyal, az oktatói azonosító számmal és a hallgatói azonosító számmal kapcsolatos eljárási kérdéseket, a támogatási idő nyilvántartásának rendjét [35. § (2) és (11) bekezdés, 55. § (6) bekezdés, 73. § (1) bekezdés],

8. a felsőfokú szakképzés rendjét [32. § (11) bekezdés b) pont],

9. a jelentkezések elbírálási rendjét, a felvétel feltételeit, az eljárási díj összegét [39. § (6) bekezdés, 42. § (2) és (5) bekezdés],

10. a jelentkezők, hallgatók esélyegyenlőségének előmozdítása érdekében az előnyben részesítés követelményeit; a mentorprogram megszervezésének szabályait [39. § (7) bekezdés, 66. § (6) bekezdés],

11. a fogyatékoság megállapításának és igazolásának rendjét, a fogyatékosággal élő hallgatók tanulmányaival kapcsolatos elveket [44. § (3) bekezdés, 61. § (2) bekezdés],

12. a hallgatói juttatások és egyéb kedvezmények igénybevételei rendjét [51. § (3) bekezdés, 104. § (5) bekezdés, 118. § (6) bekezdés, 119. § (3) bekezdés],

13. a lakhatási feltételek biztosításával kapcsolatos szabályokat [52. § (8) bekezdés],

14. a kreditrendszerű képzés általános szabályait [57. § (5) bekezdés],

15. a kitüntetéses doktorrá avatás szabályait [65. § (1) bekezdés],

16. a foglalkoztatással összefüggő pályázati rendszert [88. § (3) bekezdés],

17. a foglalkoztatással, kedvezményekkel, vezetői megbízással kapcsolatos szabályokat [80. § (3) bekezdés, 93. §

(5) bekezdés, 94. § (3) bekezdés, 95. § (6) bekezdés, 96. § (6) bekezdés],

18. a regisztrációs központ létesítését, működési, felügyeleti rendjét [107. § (7) bekezdés],

19. a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság, a Felsőoktatási és Tudományos Tanács, valamint az Országos Kredittanács működésével kapcsolatos kérdéseket [110. § (8) bekezdés, 111. § (8) bekezdés, 113. § (8) bekezdés, 114. § (6) bekezdés],

20. a felsőoktatási intézmény finanszírozásával, gazdálkodásával kapcsolatos kérdéseket [123. § (2) bekezdés, 127. § (2) bekezdés, 128. § (6) bekezdés, 129. § (2) bekezdés, 130. § (7) bekezdés, 131. § (4) bekezdés, 132. § (3) bekezdés, 133. § (2) bekezdés, 141. § (9) bekezdés, 143. § (4) bekezdés], a magán intézmények gazdálkodásával kapcsolatos kérdéseket [138. § (1) bekezdés],

21. felsőoktatási ösztöndíjak alapítását [134. § (1)–(2) bekezdés, 152. § (6) bekezdés],

22. a hitelfelvétellel kapcsolatos pályázati eljárás rendjét [123. § (2) bekezdés].

(2) Az oktatási miniszter rendeletben szabályozza

a) az oktatási jogok miniszteri biztosa hivatalának feladatait és működésének szabályait,

b) az alapképzés és a mesterképzés képzési és kimeneti követelményeit,

c) a szakirányú továbbképzés szervezésének általános feltételeit.

(3) A Kormány

a) az (1) bekezdés 2., 14–15., valamint az 5. pont szerinti – a többciklusú képzés rendjének, a képesítési keretnek, a képzés indítási eljárásának meghatározására vonatkozó – szabályozási jogköreit a Magyar Rektori Konferencia,

b) az (1) bekezdés 1., valamint 5. pont szerinti a doktori képzés szabályainak meghatározására vonatkozó jogkörét a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság egyetértésével gyakorolja.

(4) Az oktatási miniszter a (2) bekezdés b)–c) pontjában kapott felhatalmazás alapján a rendelet kiadásakor beszerzi a Magyar Rektori Konferencia egyetértését.

ÁTMENETI RENDELKEZÉSEK

A felsőoktatási intézmények átalakulása, új intézmények indítása

154. § (1) Az e törvény hatálybalépésekor működő felsőoktatási intézmény intézményi tanácsa 2006. március 1-jétől az e törvény szerinti szenátusként működik tovább. Ha a szenátus összetétele nem felel meg e törvény előírásainak, összetételét 2006. december 31-ig kell e törvénynek megfelelően átalakítani.

(2) Az e törvény hatálybalépésekor működő állami felsőoktatási intézményekben a gazdasági tanácsot 2006. március 1-jéig létre kell hozni. A gazdasági tanács létszámát a tényleges hallgatói létszám alapján kell meghatározni.

(3) Az e törvénynek megfelelő intézményi, szervezeti felépítést a felsőoktatási intézményeknél 2006. december 31-ig kell kialakítani. E körben felül kell vizsgálni a székhelyen kívüli képzéseket, az együttműködési és társulási megállapodásokat.

(4) Az e törvény hatálybalépésekor működő felsőoktatási intézmények 2006. június 30-ig felülvizsgálják szervezeti és működési szabályzatukat, és megküldik a fenntartónak. Az új szervezeti és működési szabályzatot 2006. szeptember 1-jétől kell alkalmazni valamennyi hallgató tekintetében, függetlenül attól, hogy a hallgatói jogviszony mikor keletkezett. Az új szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni azokat az átmeneti szabályokat, például a tanulmányi és vizsgarendet, amelyek a korábbi képzési rendszerben megkezdett tanulmányok befejezéséhez szükségesek. 2006. június 30-ig a hallgatói önkormányzatok elkészítik alapszabályukat és megküldik jóváhagyás céljából a szenátusnak.

155. § (1) Az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény 1. számú mellékletében felsorolt felsőoktatási intézmények alapító okiratát a 16. § (1) bekezdésében meghatározottak alapján ki kell egészíteni, és azt a fenntartónak 2006. június 30-ig meg kell küldenie a regisztrációs központ részére, azzal, hogy azon képzési területeket, képzési ágakat, tudományterületeket, művészeti területeket, képzési szinteket, amelyeken az intézmény képzést folytathat, valamint a felvehető maximális hallgatói létszámot a 2006. szeptember 1-je és 2007. december 31-e közötti időszakra kell az alapító okiratban feltüntetni.

(2) Az e törvényben meghatározott alapítói, fenntartói kör első alkalommal 2006. szeptember 1-jén kezdeményezheti a létesítési eljárást.

(3) A fenntartói jog átadására 2006. július 1-jétől kezdődően a 17. §-ban meghatározottak alapján kerülhet sor.

156. § (1) A 101. § (1) bekezdésének a) pontjában foglaltak szerint a felsőoktatás középtávú fejlesztési tervét – az e törvény tapasztalatainak 2007-ben történő áttekintését követően – első alkalommal 2008. december 31-ig nyújtja be a Kormány.

(2) A felsőoktatási intézmények a 2006. szeptember 1-jétől induló tanévtől kezdődően vezetik be a pályakövetés rendszerét.

Vezetői megbízások, a foglalkoztatás kérdései

157. § (1) A vezetői megbízások az eredeti megbízás szerint fennmaradnak addig az időpontig, ameddig a felsőoktatási intézmények új szervezeti felépítése nem alakul

ki, de legkésőbb 2006. december 31-ig. Eddig az időpontig a rektornak felül kell vizsgálnia valamennyi vezetői megbízást, és e törvény szerint meg kell erősítenie, illetve meg kell szüntetnie őket. A 96. § (5) bekezdés szerinti, a vezetői megbízások meghosszabbítására vonatkozó szabály alkalmazásakor az e törvény hatálybalépésekor fennálló vezetői megbízást figyelembe kell venni.

(2) E törvény hatálybalépése nem érinti az oktatók, illetve a kutatók foglalkoztatását, a velük kötött munkaszerződést, illetve a kiadott közalkalmazotti kinevezést, valamint a részükre kiadott főiskolai, illetve egyetemi foglalkoztatáshoz kötődő címeket. E törvény hatálybalépését követően az 1993. évi felsőoktatási törvény rendelkezései szerint is alkalmazható oktató, illetve tudományos kutató. Azoknak az oktatóknak és tudományos kutatóknak a besorolása és foglalkoztatása, akik a régi követelmények szerint kerültek alkalmazásra, akkor változtatható meg, ha az új követelményeket teljesítik. 2008. szeptember 1-jétől kezdődően csak az e törvényben meghatározottak szerint lehet oktatói, illetve kutatói munkakört létesíteni. Az 1993. évi felsőoktatási törvény rendelkezései szerint alkalmazott és az új követelményeket időközben teljesítő oktatókat, illetve tudományos kutatókat az „egyetemi” oktatókra meghatározott munkakör szerint kell besorolni, függetlenül attól, hogy alkalmazásukra főiskolán vagy egyetemen kerül sor. Ebben az esetben a foglalkoztatásra az új rendelkezéseket kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy a 91. §-ban meghatározott határidőkre az adott oktatói munkakörben eltöltött időt be kell számítani. Ha az előírt feltételek teljesítéséhez öt évnél kevesebb év áll rendelkezésre, az oktató az új munkaszerződés, illetve közalkalmazotti kinevezés aláírásának napjától számított öt éven belül köteles az előírt feltételeket teljesíteni. Az oktatót ugyanabba az „egyetemi oktatói” fizetési fokozatba kell besorolni, mint amilyen „főiskolai oktatói” fizetési fokozatban volt, és a fizetési fokozatban eltöltött idő újra kezdődik.

(3) Az oktatói és kutatói munkakörben foglalkoztatottak havi rendszeres járandósága az új juttatási rendszerre történő áttérés miatt nem csökkenthető. A 97. § (2)–(3) bekezdésében szabályozott kiemelkedő oktatói és kutatói teljesítmény elismerését szolgáló juttatási rendszer fokozatos kialakítása érdekében az oktatói, kutatói rendszeres járandóság emelésére rendelkezésre álló összegnek az éves költségvetési törvényben meghatározott hányadát az oktatói és kutatói teljesítmény elismerését szolgáló keret feltöltésére kell fordítani mindaddig, amíg el nem éri az előírt mértéket, azzal a megkötéssel, hogy ez az összeg nem lehet kevesebb, mint a rendelkezésre álló összeg egyharmada. Addig, ameddig a keret feltöltése nem történik meg, az egy személynek adható havi többletjárandóság összege nem lehet kevesebb, mint az adott évben az egy személyre jutó összeg háromszorosa.

(4) Ha a művészeti képzésben az oktatót, illetve a tanárt alapképzésben szerzett szakképzettséggel alkalmazzák, de ennek lehetősége a 144. § (5) bekezdése alapján megszű-

nik, az oktató, illetve a tanár tovább foglalkoztatható, feltéve, hogy a foglalkoztatás feltételeinek beálltakor az ötvenedik életévét már betöltötte.

Átállás a képzési rendszerre

158. § (1) A felsőoktatási intézmények 2006. szeptember 1-jétől az e törvény szerint elkészített képzési program alapján indíthatják az alapképzés első képzési időszakát, beleértve az egységes, osztatlan képzés első képzési időszakát is. Ettől az időponttól kezdődően nem indítható a régi képzési szerkezet szerinti főiskolai szintű, illetve egyetemi szintű képzésben új évfolyam. A felsőoktatási intézmények olyan képzést indíthatnak, amelyet a képzési program részeként 2006. június 30-ig a szenátus elfogadott. E rendelkezés alól az oktatási miniszter a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság kezdeményezésére legfeljebb egy tanévre szóló felmentést adhat, feltéve, hogy jóváhagyott képzési és kimeneti követelmény hiányában a képzési programot nem lehetett elkészíteni.

(2) Azok a hallgatók, akik a felsőoktatásban a tanulmányaikat 2006. szeptember 1-je előtt kezdték meg, azt a felsőoktatási intézmények által elfogadott tantervi követelmények alapján a korábbi képesítési követelmények szerint fejezhetik be, és az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény rendelkezései alapján főiskolai szintű végzettséget tanúsító, illetve egyetemi szintű végzettséget tanúsító oklevelet szereznek.

(3) Azok a hallgatók, akik tanulmányaikat 2006. szeptember 1-je előtt kezdték meg, de tanulmányaikat – az e törvény 154. §-ának (4) bekezdése alapján a tanulmányi és vizsgarendben meghatározott átmeneti rendelkezések figyelembevételével – az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény rendelkezései szerint nem fejezik be, a tanulmányok és vizsgák beszámítási rendje szerint e törvény rendelkezései alapján folytathatják tanulmányaikat.

(4) Ahol jogszabály főiskolai szintű végzettségről és szakképzettségről rendelkezik, azon alapképzési szintű és szakképzettséget is érteni kell. Ahol jogszabály alapképzési szintű és szakképzettségről rendelkezik, azon főiskolai szintű végzettséget és szakképzettséget is érteni kell.

(5) Ahol jogszabály egyetemi szintű végzettségről és szakképzettségről rendelkezik, azon mesterfokozatot és szakképzettséget is érteni kell. Ahol jogszabály mesterfokozatról és szakképzettségről rendelkezik, azon egyetemi szintű végzettséget és szakképzettséget is érteni kell.

(6) Az e törvény alapján indított mesterképzésbe bekapcsolódhatnak a főiskolai szintű végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezők. Az e törvény alapján indított szakirányú továbbképzésbe bekapcsolódhatnak a főiskolai vagy egyetemi szintű végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezők.

159. § (1) A felsőoktatási intézmények az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény alapján kiadott követelményekre építve kezdhetnek szakirányú továbbképzést, továbbá kiegészítő alapképzést mindaddig, ameddig az e törvény alapján megkezdett alapképzésre épülve szakirányú továbbképzés, illetve mesterképzés nem indítható.

(2) A felsőoktatási intézmények a doktori képzést az egyetemi képzés követelményeire építve indíthatják mindaddig, ameddig az e törvényben szabályozott mesterképzés alapján a doktori képzés nem indítható meg. Ettől az időponttól kezdődően a doktori képzést a mesterképzésre építve kell indítani, azonban biztosítani kell, hogy az egyetemi szintű végzettséggel rendelkezők a doktori képzésbe bekapcsolódhassanak.

(3) Ha a doktorandusz a doktori képzést az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény rendelkezései alapján kezdte meg, azt az előírt követelmények szerint fejezheti be. A doktori képzés és fokozatszerzés eljárási kérdéseire e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni. A doktori képzésben résztvevőknek az e törvényben meghatározott fokozatokat kell odaítélni. Az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény alapján odaítélt doktori fokozatok egyenértékűek az e törvény alapján kiadott doktori fokozatokkal. A doktoranduszok jogai és kötelezettségei nem változnak.

(4) Az 53. § (4) bekezdés szerinti doktori képzésre biztosítandó államilag támogatott létszámkeretre vonatkozó rendelkezést a 2009/2010-es tanévtől kell alkalmazni, azzal, hogy a 2006/2007-es tanévtől kezdődően a doktori képzésben résztvevők száma nem lehet kevesebb, mint a 2005/2006-os tanévben.

A hallgatók jogai és kötelességei

160. § (1) A felsőoktatási intézmények 2006. szeptember 1-jétől kezdődően az új tanulmányi és vizsgaszabályzat alapján kötelesek megszervezni a vizsgaidőszakot az 59. §-ban meghatározottak szerint.

(2) A 62. §-ban meghatározottakat az e törvény alapján indított képzések és kiadott oklevelek tekintetében kell alkalmazni. A nyelvvizsga-bizonyítványt az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény rendelkezései alapján az oklevél kiadásának előfeltételeként akkor kell megkövetelni, ha a képzés indításakor annak meglétét előírták.

(3) A 2006. évi júniusi záróvizsga-időszaktól kezdődően az okleveleken rajta kell lennie a felsőoktatási intézmény OM-azonosítójának, és a kiállított oklevélről az e törvényben meghatározottak szerint tájékoztatást kell nyújtani az Országos Felsőoktatási Információs Központnak.

161. § (1) Az 53–56. §-ban foglaltakat a 2006. szeptember 1-jén induló képzések tekintetében kell alkalmazni.

(2) E törvény hatálybalépése után az, aki igazolja, hogy a felsőoktatási intézményben költségtérítéses képzésben szerzett oklevelet, az 53–55. § alapján jogosult igénybe venni az államilag támogatott hallgatói képzést. Azoknál, akik 2006. január 1-je után felsőoktatásban szerzett oklevéllel vagy bizonyítvánnyal kezdenek újabb felsőfokú tanulmányokat és nem tudják igazolni, hogy tanulmányaikat költségtérítés fizetése mellett folytatták, az 55. § (2)–(3) bekezdésének alkalmazásában – bármely képzési ciklus esetén – azt kell vélelmezni, hogy hét félévet vettek igénybe államilag támogatott képzésként. E vélelemmel szemben a hallgató a beiratkozáskor igazolással élhet.

(3) A felsőoktatási intézmény kreditviteli bizottsága határozza meg az 58. § (7) bekezdése alapján, hogy a felsőoktatásról szóló 1993. évi törvény rendelkezései alapján kiadott bizonyítványokat, illetve okleveleket az e törvény alapján induló képzésekben milyen feltételek mellett, hány kredittel számítja be. Az ismeretek összevetését el kell végezni, függetlenül attól, hogy a hallgató a korábbi oklevél megszerzéséért folytatott tanulmányai során kreditrendszerű képzésben vagy nem kreditrendszerű képzésben vett részt.

(4) A 73–75. §-ban szabályozott jogorvoslati jogra vonatkozó rendelkezéseket 2006. március 1-jétől az e törvény hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyek tekintetében is alkalmazni kell.

(5) A hallgatói jogviszony megszűnésére vonatkozó rendelkezéseket alkalmazni kell azok tekintetében is, akik a hallgatói jogviszonyukat e törvény hatálybalépése előtt létesítették.

(6) A 47. § (4) bekezdésében előírt felelősségbiztosítást 2006. szeptember 1-jétől kell megkötni.

Az új finanszírozási rend bevezetése

162. § (1) Az 53. § (3) bekezdésében foglaltakat első alkalommal a 2006. szeptember 1-jén induló alapképzések tekintetében kell alkalmazni. A mesterképzésre, doktori képzésre, szakirányú továbbképzésre felvehető államilag támogatott hallgatói keretszámot első alkalommal 2009-ben kell e rendelkezések alapján megállapítani. A Kormány a mesterképzésre felvehető államilag támogatott hallgatói létszámot a 2006–2009-es tanévekre mérlegelés alapján, a felsőoktatásban államilag támogatott képzésben résztvevők összlétszáma alapján határozza meg.

(2) Az 53. § (3) bekezdése alapján megállapított új belépőknek és a nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, a középiskolák utolsó évfolyamaira járó tanulóknak az aránya nem haladhatja meg a 2005-ben megállapított államilag finanszírozott hallgatói létszámkeretnek és a 2005-ben nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, a középiskolák utolsó évfolyamaira járó tanulók arányát.

(3) A 127–133. §-ban, továbbá a 141. § (5) bekezdésében és a 143. § (2) bekezdésében meghatározott finanszírozási rend szerint először a 2007. évi költségvetést kell összeállítani, illetve a 128. § (2) bekezdés e) pontja és (3) bekezdésének alkalmazása 2007. január 1-jétől kötelező. A hallgatói juttatások összege a finanszírozási rend bevezetésének időszakában nem lehet kevesebb, mint a 2005. költségvetési évben ezen a jogcímen megállapított összeg.

(4) A 129. § (3) bekezdésében foglaltakat 2006. szeptember 1-jétől kell biztosítani.

(5) A hallgatók külföldi tanulmányai támogatásának rendjét 2006. szeptember 1-jétől kell bevezetni.

163. § Az e törvény hatálybalépésekor működő nem állami felsőoktatási intézmények az állandó oktatói, kutatói karra vonatkozó rendelkezések szerinti működésre 2008. szeptember 1-jétől kezdődően kötelesek.

Az új engedélyezési rendszer bevezetése

164. § Az e törvényben szabályozott engedélyezési eljárásokat a 2006. augusztus 31-e után benyújtott kérelmek tekintetében kell alkalmazni. Az e határidő előtt benyújtott kérelmeket az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény végrehajtási rendeletei alapján kell elbírálni.

TIZEDIK RÉSZ

MÓDOSÍTÓ RENDELKEZÉSEK

165. § (1) A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 61. §-a (1) bekezdésének *ja*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A közalkalmazotti munkakörök az ellátásukhoz jogszabályban előírt iskolai végzettség, illetve állam által elismert szakképesítés, szakképzettség, doktori cím, tudományos fokozat, valamint akadémiai tagság alapján fizetési osztályokba tagozódnak:

j) a „J” fizetési osztályba]

„ja) az egyetemi végzettséget és szakképzettséget igazoló oklevélhez kötött munkakör és a felsőoktatásról szóló törvény szerinti tudományos fokozat,”

(2) A Kjt. 79/C–79/E. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„79/C. § (1) A felsőoktatási intézményben az oktatói, kutatói, tanári és más munkakörben történő foglalkoztatás egyes kérdéseit (határozott időre történő foglalkoztatás, a pályázati eljárás kérdései, várakozási idő csökkentése, további szakképesítés figyelembevétele, illetménykiegészítés, vezetői pótlékok, illetménypótlékok) a Kormány határozza meg.

(2) Tudományos kutatói munkakörként – a felsőoktatási intézmények kivételével – kutatóprofesszor, tudományos tanácsadó, tudományos főmunkatárs, tudományos munkatárs, tudományos segédmunkatárs munkakör létesíthető. Az e bekezdésben meghatározott tudományos munkakörbe történő besorolás feltételeit a Kormány határozza meg.

79/D. § (1) A felsőoktatási intézményben az egyetemi tanári, az egyetemi docensi, a főiskolai tanári és a főiskolai docensi, egyetemi adjunktusi, továbbá a központi költségvetési szervnél (ideértve a Magyar Tudományos Akadémiához tartozó, költségvetési rendben gazdálkodó intézményt is) a kutatóprofesszori, a tudományos tanácsadói és a tudományos főmunkatársi munkakörök három fizetési fokozatra tagozódnak. A felsőoktatási intézményben az egyetemi tanársegédi és a főiskolai adjunktusi munkakörök két fizetési fokozatra tagozódnak.

(2) A közalkalmazott fizetési fokozatát a bármely felsőoktatási intézménynél, illetve a központi költségvetési szervnél (ideértve a Magyar Tudományos Akadémiához tartozó, költségvetési rendben gazdálkodó intézményt is) az adott munkakörben – a megbízási jogviszony kivételével – munkavégzésre irányuló jogviszonyban töltött ideje alapján kell megállapítani. Ha azonos időtartam alatt egyidejűleg több, az adott munkakörben munkavégzésre irányuló jogviszony vehető figyelembe, közülük csak egy számítható be.

(3) Az (1) bekezdésben felsorolt munkakört betöltő közalkalmazott, ha a (4) bekezdésben meghatározott feltételeknek megfelel, magasabb fizetési fokozatba lép

a) egyetemi tanár, főiskolai tanár, kutatóprofesszor, tudományos tanácsadó az adott munkakörben az előző fizetési fokozatban eltöltött öt évet követően,

b) egyetemi docens, főiskolai docens, tudományos főmunkatárs, továbbá egyetemi adjunktus, főiskolai adjunktus az adott munkakörben az előző fizetési fokozatban eltöltött tíz évet követően,

c) egyetemi tanársegéd (gyakornok) az előírt feltételek teljesítését követően. A közalkalmazottat a tárgyév első napján kell a magasabb fizetési fokozatba besorolni.

(4) A második és a harmadik fizetési fokozatba sorolás feltétele, hogy a közalkalmazott megfeleljen az adott fizetési fokozathoz a munkáltatónak a munkakörre vonatkozó szabályzatában meghatározott oktatói, kutatói követelményeknek.

(5) A (3) bekezdés szerinti fizetési fokozatok közötti várakozási időbe nem számíthatók be a 22. § (3) bekezdésében említett időtartamok.

(6) Munkakör változása esetén a közalkalmazottat az új munkakörének első fizetési fokozatába kell besorolni. Ettől eltérően a korábbi fizetési fokozattal azonos fizetési fokozatba kell a közalkalmazottat besorolni akkor, ha olyan munkakörbe kerül, amelyre a 2. számú melléklet az előző besorolásához tartozó arányszámmal azonos arányszámot állapít meg.

79/E. § A felsőoktatási intézményben oktatói munkakört, valamint a tudományos kutatói munkakört betöltő

közalkalmazottak garantált illetményét e törvény 2. számú melléklete szerint kell meghatározni az egyetemi tanári munkakör 1. fizetési fokozata garantált illetményének költségvetési törvényben rögzített összege százalékos arányában.”

(3) A Kjt. 2. számú melléklete helyébe e törvény 4. számú melléklete lép.

166. § A szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló 2003. évi LXXXVI. törvény

a) 1. § (1) bekezdés b) pontjában a „felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény” szövegrész helyébe a „felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény” szövegrész lép,

b) 4. § (5) bekezdésének első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Az a hozzájárulásra kötelezett, aki a szakképzési hozzájárulási kötelezettségének a (2)–(4) bekezdések alapján nem teljes egészében tett eleget, a még fennmaradó kötelezettségét – fejlesztési megállapodás alapján – szakképző iskola számára a szakmai alapképzés, a térségi integrált szakképző központ keretében működő központi képzőhely (a továbbiakban: központi képzőhely) számára szakképző iskolai tanulók gyakorlati képzése, valamint felsőoktatási intézmény számára az Ftv. hatálya alá tartozó gyakorlati képzés tárgyi feltételeinek fejlesztését közvetlenül szolgáló felhalmozási támogatás (a továbbiakban: fejlesztési támogatás) nyújtásával is teljesítheti.”

c) 4. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Az (5) bekezdés alapján nyújtott fejlesztési támogatásból megvalósított, a szakképző iskolában szervezett szakmai alapképzést, a központi képzőhelyen a szakképző iskolai tanulók gyakorlati képzését, valamint az Ftv. hatálya alá tartozó gyakorlati képzést szolgáló tárgyi eszköz működtetési költségeinek finanszírozására a fejlesztési támogatásnak legfeljebb 15 százaléka használható fel.”

d) 5. § (2) bekezdés a) pont első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az (1) bekezdés szerinti hozzájárulásra kötelezett a bruttó kötelezettségét annak legfeljebb 80 százalékos mértékéig az alábbiakkal csökkentheti:]

„a) szakképző iskola és központi képzőhely, valamint felsőoktatási intézmény számára nyújtott fejlesztési támogatás összegével, amely azonban csak a hozzájárulásra kötelezettnél képződött bruttó kötelezettség 75 százaléka-nak megfelelő mértékig vehető figyelembe kötelezettségcsökkentő tételként.”

e) 14. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az alaprész pénzeszközeiből támogatható a hozzájárulásra kötelezettnél, a szakképző iskolában, a központi képzőhelyen, az Szt. 53. §-ának (1) bekezdés e) pontja alapján a munkaerő-fejlesztő és -képző központban, illetve a felsőoktatási intézményben – szakképesítést nyújtó

képzés, valamint a szakképzési tanulmányokba az Szt. 11. §-a alapján beszámítható szakmai alapozás keretében – folytatott gyakorlati képzés, továbbá a gimnáziumban folyó informatikai, számítástechnikai oktatás korszerű ellátásához szükséges tárgyi feltételeinek a fejlesztésére irányuló beruházás (a továbbiakban: beruházási célú támogatás). Az alaprész pénzeszközeiből nyilvános pályázat alapján beruházási célú támogatás nyújtható a szakképző iskola fenntartójának – költségvetési éven átnyúló finanszírozású – térségi integrált szakképző központ létrehozására.”

f) 28. § (4) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[*(4) Az oktatási miniszter felhatalmazást kap arra, hogy – a szakképesítésért felelős miniszter, valamint a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter véleményének kikérésével, továbbá a pénzügyminiszterrel egyetértésben – rendeletben határozza meg:*]

„a) a szakképzési hozzájárulási kötelezettség elszámolásának, a fejlesztési támogatás nyújtásának, fogadásának és felhasználásának, a visszatérítés igénylésének feltételeit, mértékét és eljárási szabályait, valamint az ellenőrzés rendszerét.”

167. § A szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szt.)

a) 1. § (1) bekezdésének „a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: felsőoktatási törvény) 84. § (2) bekezdés b), c) és d) pontjaiban szabályozott képzés,” szövegrész helyébe „a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: felsőoktatási törvény) 11. § (1)–(2) bekezdésében és (3) bekezdésének b) pontjában szabályozott képzés,” szövegrész lép,

b) 2. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„2. § (1) A szakképzés intézményei:

a) a szakközépiskola;

b) a szakiskola, beleértve a speciális szakiskolát és a készségfejlesztő speciális szakiskolát is [a továbbiakban az a) és b) pont alattiak együtt: szakképző iskola];

c) a felsőoktatási intézmény;

d) a regionális képző központ (a továbbiakban: képző központ);

e) a felnőttképzési törvényben meghatározott, iskola-rendszeren kívüli szakmai képzést folytató intézmény;

f) a központi képzőhely.

(2) A szakképző iskola létesítésére, fenntartására és működésére a közoktatási törvény, a felsőfokú szakképzést folytató felsőoktatási intézmény létesítésére, fenntartására és működésére a felsőoktatási törvény, a képző központ létesítésére és fenntartására a felnőttképzési törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) Az e törvény 15. §-ának (2) bekezdésében foglaltak kivételével – jogszabályban meghatározott feltételekkel rendelkező – természetes és jogi személyek, illetőleg ezek jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságai szakképző iskola fenntartása nélkül, más szervezeti keret-

ben is folytathatnak szakképzést. [Az (1) és a (3) bekezdésekben foglaltak a továbbiakban együtt: szakképzést folytató intézmény.]

(4) A központi képzőhely részt vesz az iskolai rendszerű gyakorlati képzés, és részt vehet az iskolarendszeren kívüli képzés megszervezésében, közreműködhet a pályaválasztási tanácsadás, a pályakövetés feladatainak végrehajtásában. A központi képzőhely költségvetési szervként vagy olyan jogi személy részeként jön létre, amelyik gazdasági tevékenységét nyereség- és vagyonszerzési cél nélkül a közhasznú tevékenységének elősegítése érdekében folytatja. A központi képzőhely a térségi integrált szakképző központ keretei között működik.

(5) Szakképző iskolák fenntartói, valamint felsőfokú szakképzést folytató felsőoktatási intézmények megállapodása alapján térségi integrált szakképző központ hozható létre. A térségi integrált szakképző központ tanácsadó testülete a szakképzésben érdekelt jogszabályban meghatározott képviselőiből áll. A tanácsadó testület jogszabályban meghatározottak szerint döntéseket hozhat, ellenőrizheti azok végrehajtását.”

c) Az Szt. 5. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A felsőfokú szakképzés tekintetében az (1) bekezdés a) pontjában, a (2) bekezdés a) és b) pontjában foglaltakat a központi program kidolgozásának kivételével, e) és f) pontjában, valamint a (4) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni.”

d) Az Szt. 7. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A felsőfokú szakképzés megszervezésével kapcsolatos gazdasági kamarai jogköröket a felsőoktatási törvény határozza meg.”

e) Az Szt. 10. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A felsőfokú szakképzést a felsőoktatási intézmény képzési programjának részeként szakképzési programként kell megszervezni.”

f) Az Szt. 15. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A tanuló gyakorlati képzése minden olyan szakképző iskola vagy gyakorlati képzést végző jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, egyéni vállalkozó (a továbbiakban: gazdálkodó szervezet) által fenntartott, illetőleg működtetett gyakorlólhelyen megszervezhető és folytatható, ahol a gyakorlati követelményekre való felkészítés jogszabályban előírt feltételei biztosítottak (a szakképző iskola és a gazdálkodó szervezet a továbbiakban együtt: gyakorlati képzés szervezője). A gyakorlati képzés szervezésében – a gyakorlati képzés szervezőjével kötött megállapodás alapján – a központi képzőhely is részt vehet.”

g) Az Szt. a következő 26/A. §-sal egészül ki:

„26/A. § A felsőfokú szakképzés elméleti és gyakorlati képzését a felsőoktatási intézmény képzési programjának részét alkotó szakképzési program szerint kell megszervezni.”

168. § A szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény módosításáról szóló 2003. évi XXIX. törvény 26. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) A szakképesítésért felelős miniszterek 2006. augusztus 31-ig vizsgálják felül az ágazatukba tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeit, ezt követően a szükséges módosításokat végezzék el.”

169. § A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: Kt.)

a) 12. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A nevelési-oktatási intézmény, valamint a tanuló közötti eltérő megállapodás hiányában a tanuló jogutódjaként a nevelési-oktatási intézmény szerzi meg a tulajdonjogát minden olyan, a birtokába került dolognak, amelyet a tanuló állított elő a tanulói jogviszonyából, kollégiumi tagsági viszonyából eredő kötelezettségének teljesítésével összefüggésben, feltéve, hogy az annak elkészítéséhez szükséges anyagi és egyéb feltételeket a nevelési-oktatási intézmény biztosította. A tanulót díjazás illeti meg, ha a nevelési-oktatási intézmény a tulajdonába került dolog értékesítésével, hasznosításával bevételre tesz szert. Ha az előállított dolog szellemi alkotás (Ptk. 86. §), e rendelkezéseket azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a szellemi alkotás átadására a munkaviszonyban vagy más hasonló jogviszonyban létrehozott szellemi alkotás munkáltató részére történő átadására vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.”

b) A Kt. 12. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A (2) bekezdésben meghatározott esetben a tanulót megfelelő díjazás illeti meg. A megfelelő díjazásban a tanuló – tizennegyedik életévét be nem töltött tanuló esetén szülője egyetértésével – és a nevelési-oktatási intézmény állapodik meg, ha alkalomszerűen, egyedileg elkészített dolog értékesítéséből, hasznosításából származik a bevétel. Az oktatás keretében, az oktatási folyamat részeként rendszeresen elkészített dolog esetén a megfelelő díjazást a teljes képzési folyamatban résztvevők által végzett tevékenységre megállapítható eredmény (nyereség) terhére kell megállapítani. Ennek szabályait a szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni oly módon, hogy a szabályozás figyelembe vegye a tanuló teljesítményét.”

170. § A személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXVI. törvény 4. §-ának (1) bekezdése a következő i) ponttal egészül ki:

[E törvény alkalmazásában kedvezményezett]

„i) a felsőoktatásról szóló törvény 1. számú mellékletében meghatározott felsőoktatási intézmény.”

171. § (1) A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tao.) 2. § (2) bekezdése a következő *h*) ponttal egészül ki:

[Belföldi illetőségű adózó a belföldi személyek közül]

„*h*) a felsőoktatási intézmény (ideértve az általa létrehozott intézményt is), továbbá a diákkotthon.”

(2) A Tao. 5. §-ának (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) Az alapítvány, a közalapítvány, a társadalmi szervezet, a köztestület, a felsőoktatási intézmény és a közhasznú társaság a közhasznú szervezetre, kiemelkedően közhasznú szervezetre vonatkozó rendelkezéseket először abban az adóévben alkalmazhatja, amely évben ilyen szervezatként besorolást nyert. Az adózó nem alkalmazhatja a közhasznú szervezetre, kiemelkedően közhasznú szervezetre vonatkozó rendelkezéseket – kivéve a törlés napjáig az igazolás kiadását – abban az adóévben, amelyben a közhasznúsági nyilvántartásból törölték. A kiemelkedően közhasznú szervezet a közhasznú szervezetté történő – adóéven belüli – átsorolása esetén – kivéve az átsorolás napjáig az igazolás kiadását – a közhasznú szervezetre vonatkozó rendelkezéseket érvényesítheti az adóév egészére.”

(3) A Tao. 9. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az alapítvány, a közalapítvány, a társadalmi szervezet, a köztestület, az egyház, a lakásszövetkezet és az önkéntes kölcsönös biztosítópénztár, valamint a közhasznú szervezatként, kiemelkedően közhasznú szervezatként besorolt felsőoktatási intézmény adóalapja a vállalkozási tevékenység adózás előtti eredménye, módosítva a (2)–(5) bekezdésben foglaltakkal és figyelemmel a (6)–(9) bekezdés rendelkezéseire.”

(4) A Tao. 9. §-a (3) bekezdésének *c*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Növelni kell az adózás előtti eredményt]

„*c*) az alapítványnak, a közalapítványnak, a társadalmi szervezetnek, a köztestületnek és a felsőoktatási intézménynek az általa kiállított – az adózó részére az adózás előtti eredmény csökkentésére, a magánszemély részére adókedvezményre – jogosító igazolásban feltüntetett kapott adományok a

ca) teljes összegével, ha az adóév utolsó napján az adózás rendjéről szóló törvény szerinti köztartozása van,

cb) (7) bekezdésben előírt aránnyal számított részével, ha nincs az adóév utolsó napján az adózás rendjéről szóló törvény szerinti köztartozása, de a vállalkozási tevékenységből származó bevétele meghaladja a kedvezményezett mértékét.”

(5) A Tao. 9. §-ának (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A közhasznú szervezatként, a kiemelkedően közhasznú szervezatként besorolt alapítvány, közalapítvány,

társadalmi szervezet, köztestület és felsőoktatási intézmény adóalapja az (1)–(4) bekezdés alapján meghatározott összegnek a (7) bekezdésben előírt aránnyal számított része.”

(6) A Tao. 26. §-ának (11) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(11) Nem kell az (1)–(10) bekezdés rendelkezéseit alkalmaznia az adózónak megszűnésekor, valamint, ha adóbevallást a cégbejegyzési eljárás befejezése miatt ad be, továbbá az MRP-nek, a közhasznú társaságnak, a víztársulatnak, az alapítványnak, a közalapítványnak, a társadalmi szervezetnek, a köztestületnek, az egyháznak, a lakásszövetkezetnek, a közhasznú szervezatként, kiemelkedően közhasznú szervezatként besorolt felsőoktatási intézménynek és az önkéntes kölcsönös biztosítópénztárnak.”

(7) A Tao. 6. számú mellékletének címe helyébe a következő rendelkezés lép:

„Alapítvány, közalapítvány, társadalmi szervezet, köztestület, lakásszövetkezet, közhasznú társaság és közhasznú szervezatként, kiemelkedően közhasznú szervezatként besorolt felsőoktatási intézmény által végzett kedvezményezett tevékenységek”

(8) A Tao. 6. számú melléklete a következő *D*) fejezettel egészül ki:

„D)

A közhasznú szervezatként, kiemelkedően közhasznú szervezatként besorolt felsőoktatási intézmény által végzett kedvezményezett tevékenységek

A közhasznú szervezatként, kiemelkedően közhasznú szervezatként besorolt felsőoktatási intézmény az 1. § (1) bekezdése szerinti jövedelem- és vagyonszerzésre irányuló vagy ezt eredményező gazdasági tevékenységeből e törvény alkalmazásában nem minősül vállalkozási tevékenységnek:

1. a közhasznú tevékenység, ideértve az e tevékenységhez kapott támogatást, juttatást is;

2. a kizárólag a közhasznú tevékenységet szolgáló immateriális javak, tárgyi eszközök, készletek értékesítésének ellenértéke, bevétele;

3. a szabad pénzeszközök betétbe, értékpapírba való elhelyezése után a hitelintézettől, az értékpapír kibocsátójától kapott kamatnak, illetve az állam által kibocsátott értékpapír hozamának olyan része, amelyet a közhasznú tevékenység bevétele az összes bevételben képvisel, azzal, hogy a bevételt mindkét esetben e kamat és hozam nélkül kell számításba venni.”

172. § (1) A közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény (a továbbiakban: Kszt.) 2. § (1) bekezdése a következő *g*)–*h*) ponttal egészül ki:

[Közhasznú szervezetté minősíthető a Magyarországon nyilvántartásba vett]

„g) nem költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény,

h) a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság, a Felsőoktatási és Tudományos Tanács.”

(2) A Kszt. 22. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A közhasznúsági nyilvántartásba vétel, a közhasznúsági fokozatok közötti átsorolás, valamint a közhasznú jogállás törlése iránti kérelmet a szervezet nyilvántartásba vételére illetékes bíróságnál, ha a nyilvántartásba vételre nem a bíróság jogosult, az erre jogosult szervezetnél (a továbbiakban együtt: bíróság) kell benyújtani.”

173. § A felnőttképzésről szóló 2001. évi CI. törvény

a) 2. § (2) bekezdésében „a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény” szövegrész helyébe „a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény” szövegrész lép,

b) a következő 3/A. §-sal egészül ki:

„3/A. § A 3. § (2) bekezdésében foglaltakon túlmenően a törvény 20. §-a és 27. §-a tekintetében felnőttképzési tevékenységnek minősül a felsőoktatási intézményben a hallgató részére nyújtott, a felsőoktatásról szóló törvény alapján állami támogatásban nem részesülő, a felsőoktatási törvény hatálya alá tartozó képzés.”

c) 12. §-ának (7) bekezdése hatályát veszti.

174. § (1) A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény

a) 63. §-ának (1) és (2) bekezdésében a „Kossuth Lajos Tudományegyetem Központi Könyvtára” szövegrész helyébe a „Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtára” szövegrész lép,

b) 97. § (2) bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 12. § (3) bekezdése, 15. § (12) bekezdése és 19. § (3) bekezdése szerint szükséges tárgyi feltételekkel akkor rendelkezik a könyvtár, ha megfelel a miniszter által kiadott szakmai követelményeknek és normatíváknak.”,

c) 1. számú mellékletének a) pontjában a „felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény” szövegrész helyébe a „felsőoktatásról szóló törvény” szövegrész lép.

(2) A katonai és rendvédelmi felsőoktatási intézmények vezetőinek, oktatóinak és hallgatóinak jogállásáról szóló 1996. évi XLV. törvény

a) preambulumban „a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 115. §-ának (1) bekezdése alapján,” szövegrész helyébe „a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 140. §-ának (2) bekezdése alapján,” szövegrész lép,

b) 3. § (2) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Közalkalmazott oktató, tudományos kutató az lehet, aki]

„a) a felsőoktatásról szóló törvény (a továbbiakban: Ftv.) szerinti követelményeknek – beosztásához mérten – megfelel, és”

c) 15. § (2) bekezdésének „Az Ftv. 27. § (1) bekezdése szerinti hallgató” szövegrész helyébe „Az Ftv. 39. § (4) bekezdése szerinti hallgató” szövegrész lép,

d) 16. § (1) bekezdés e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A hallgatói jogviszony megszűnik]

„e) a hallgatói névjegyzékből való törléssel az Ftv. 76. § (2) bekezdés b)–c) pontjában említett esetben, a törlés napján.”

e) 30. § (2) bekezdésének „az Ftv. 39. §-a (1) bekezdésének c) pontja szerinti” szövegrész helyébe „az Ftv. 70. §-a (2) bekezdésének d) pontja szerinti” szövegrész lép,

f) 32. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A kettős jogállású hallgató esetében – a 48. §-ban felsorolt rendelkezéseken túlmenően – az Ftv. 35. §-ának (6) bekezdése és 70–72. §-a sem alkalmazható.”

g) 48. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az intézmény vezetőire, oktatóira és hallgatóira az Ftv. szabályait az e törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni, nem alkalmazható az Ftv. 46. § (5) bekezdésének a)–b), e)–g) pontja.”

(3) A köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény 48/A. § (4) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A képzettségi pótlék mértéke:]

„a) doktori (PhD) fokozat vagy a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 149. §-ának (5) bekezdése alapján azzal egyenértékű, vagy ennél magasabb tudományos fokozat esetén az illetményalap 75%-a,”

(4) A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény 52. § 14. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában:]

„14. nevelési-oktatási intézmény: a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 20–23. §-ában, a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 18. § (1)–(2) bekezdésében és a szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény 2. §-ában meghatározott intézmény;”

(5) A külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény 4. § (3) bekezdésének „a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény” szövegrésze helyébe „a felsőoktatásról szóló törvény” szövegrész lép.

*1. számú melléklet
a 2005. évi CXXXIX. törvényhez*

**A Magyar Köztársaság államilag elismert
felsőoktatási intézményei**

Állami egyetemek

Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem,
Budapest
Debreceni Egyetem, Debrecen
Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest
Kaposvári Egyetem, Kaposvár
Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem, Budapest
Magyar Képzőművészeti Egyetem, Budapest
Miskolci Egyetem, Miskolc
Moholy-Nagy Művészeti Egyetem, Budapest
Nyugat-Magyarországi Egyetem, Sopron
Pécsi Tudományegyetem, Pécs
Semmelweis Egyetem, Budapest
Szegedi Tudományegyetem, Szeged
Szent István Egyetem, Gödöllő
Széchenyi István Egyetem, Győr
Színház- és Filmművészeti Egyetem, Budapest
Veszprémi Egyetem, Veszprém
Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Budapest

Nem állami egyetemek

Andrássy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetem,
Budapest
Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Debrecen
Evangélikus Hittudományi Egyetem, Budapest
Károli Gáspár Református Egyetem, Budapest
Közép-európai Egyetem, Budapest
Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem, Budapest
Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Budapest

Állami főiskolák

Berzsenyi Dániel Főiskola, Szombathely
Budapesti Gazdasági Főiskola, Budapest
Budapesti Műszaki Főiskola, Budapest
Dunaújvárosi Főiskola, Dunaújváros
Eötvös József Főiskola, Baja
Eszterházy Károly Főiskola, Eger
Károly Róbert Főiskola, Gyöngyös
Kecskeméti Főiskola, Kecskemét

Magyar Táncművészeti Főiskola, Budapest
Nyíregyházi Főiskola, Nyíregyháza
Rendőrtiszt Főiskola, Budapest
Szolnoki Főiskola, Szolnok
Tessedik Sámuel Főiskola, Szarvas

Nem állami főiskolák

A Tan Kapuja Buddhista Főiskola, Budapest
Adventista Teológiai Főiskola, Pécel
Általános Vállalkozási Főiskola, Budapest
Apor Vilmos Katolikus Főiskola, Vác
Baptista Teológiai Akadémia, Budapest
Bhaktivedanta Hittudományi Főiskola, Budapest
Budapest Kortárástánc Főiskola, Budapest
Budapesti Kommunikációs Főiskola, Budapest
Egri Hittudományi Főiskola, Eger
Esztergomi Hittudományi Főiskola, Esztergom
Gábor Dénes Főiskola, Budapest
Győri Hittudományi Főiskola, Győr
Harsányi János Főiskola, Budapest
Heller Farkas Gazdasági és Turisztikai Szolgáltatások
Főiskolája, Budapest
Kodolányi János Főiskola, Székesfehérvár
Kölcsy Ferenc Református Tanítóképző Főiskola,
Debrecen
Modern Üzleti Tudományok Főiskolája, Tatabánya
Mozgássérültek Pető András Nevelőképző és
Nevelőintézete, Budapest
Nemzetközi Üzleti Főiskola (International Business
School), Budapest
Pápai Református Teológiai Akadémia, Pápa
Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola, Pécs
Pünkösdi Teológiai Főiskola, Budapest
Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola, Budapest
Sárospataki Református Teológiai Akadémia, Sárospatak
Sola Scriptura Teológiai Főiskola, Budapest
Szegedi Hittudományi Főiskola, Szeged
Szent Atanáz Görög Katolikus Hittudományi Főiskola,
Nyíregyháza
Szent Bernát Hittudományi Főiskola, Zirc
Szent Pál Akadémia, Budapest
Tomori Pál Főiskola, Kalocsa
Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskola, Veszprém
Vitéz János Római Katolikus Tanítóképző Főiskola,
Esztergom
Wesley János Lelkészképző Főiskola, Budapest
Zsigmond Király Főiskola, Budapest

2. számú melléklet
a 2005. évi CXXXIX. törvényhez

**A felsőoktatási intézményekben nyilvántartott
és kezelt személyes és különleges adatok**

Az alkalmazottak adatai

1. E törvény alapján nyilvántartott adatok:
- a) név, születési név, születési hely és idő, anyja neve, állampolgárság, azonosító szám;
 - b) állandó lakcím és tartózkodási hely;
 - c) munkaviszonyra, közalkalmazotti jogviszonyra, megbízási jogviszonyra vonatkozó adatok:
 - ca) a munkáltató – több esetén valamennyi munkáltató – megnevezése, megjelölve, hogy mely munkáltatóval létesített foglalkoztatásra irányuló további jogviszonyt,
 - cb) végzettségi szint, szakképzettség, szakképesítés, idegennyelv-tudás, tudományos fokozat,
 - cc) munkában töltött idő, közalkalmazotti jogviszonyba beszámítható idő, besorolással kapcsolatos adatok,
 - cd) kitüntetések, díjak és más elismerések, címek,
 - ce) munkakör, vezetői megbízás, munkakörbe nem tartozó feladatra történő megbízás, munkavégzésre irányuló további jogviszony, fegyelmi büntetés, kártérítésre kötelezés,
 - cf) munkavégzés ideje, túlmunka ideje, munkabér, illetmény, továbbá az azokat terhelő tartozás és annak jogosultja,
 - cg) szabadság, kiadott szabadság,
 - ch) az alkalmazott részére történő kifizetések és azok jogcímei,
 - ci) az alkalmazott részére adott juttatások és azok jogcímei,
 - cj) az alkalmazott munkáltatóval szemben fennálló tartozásai és azok jogcímei,
 - ck) kutatói tevékenység, tudományos munka, művészeti alkotói tevékenység, azok eredményei.

2. A többi adat az érintett hozzájárulásával tartható nyilván.

3. Az 1. pontban felsorolt adatok továbbíthatók: a fenntartónak valamennyi adat, a fenntartói jogok gyakorlásához szükséges mértékben; a társadalombiztosítási, illetmény és munkabér vagy más juttatás kifizetőhelyének minden olyan adat, amely az illetmény, munkabér vagy más juttatás, jogosultság megállapításához, igénybevételehez szükséges; az Országos Felsőoktatási Információs Központnak minden olyan adat, amelyet e törvény szerint a felsőoktatási információs rendszer kezelhet; a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságnak minden olyan adat, amely ahhoz szükséges, hogy megállapíthassa a felsőoktatási intézmény működéséhez szükséges feltételek meglétét; a bíróságnak, rendőrségnek, ügyészségnek, a bírósági végrehajtónak, államigazgatási szervnek a konkrét ügy eldöntéséhez szükséges adatok; a munkavégzésre vonatkozó rendelkezések ellenőrzésére jogosultaknak a

foglalkoztatással összefüggő adatok; a nemzetbiztonsági szolgálatnak valamennyi adat.

A hallgatók adatai

1. E törvény alapján nyilvántartott adatok:
- a) felvétellel összefüggő adatok:
 - aa) a jelentkező neve, születési neve, anyja neve, születési helye és ideje, állampolgársága, állandó lakásának és tartózkodási helyének címe és telefonszáma, nem magyar állampolgár esetén a Magyar Köztársaság területén való tartózkodás jogcíme és a tartózkodásra jogosító okirat megnevezése, száma,
 - ab) az érettségi vizsga adatai,
 - ac) a középiskola adatai,
 - ad) a felvételi kérelem elbírálásához szükséges adatok,
 - ae) a felvételi eljárás adatai;
 - b) a hallgatói (kollégiumi tagsági, doktorandusz, doktorjelölt) jogviszonnyal összefüggő adatok:
 - ba) a hallgató neve, születési neve, anyja neve, születési helye és ideje, állampolgársága, állandó lakásának és tartózkodási helyének címe és telefonszáma, nem magyar állampolgár esetén a Magyar Köztársaság területén való tartózkodás jogcíme és a tartózkodásra jogosító okirat megnevezése, száma,
 - bb) a hallgató tanulmányainak értékelése, vizsgaadatok, megkezdett félévek, igénybe vett támogatási idő, a hallgatói jogviszony szünetelésének ideje,
 - bc) a külföldi tanulmányok helye, ideje,
 - bd) az elért és beszámított kreditek, beszámított tanulmányok,
 - be) a hallgatói juttatások, kollégiumi elhelyezés adatai, a juttatásokra való jogosultság elbírálásához szükséges adatok (szociális helyzet, szülők adatai, tartásra vonatkozó adatok),
 - bf) a hallgatói munkavégzés adatai,
 - bg) a hallgatói fegyelmi és kártérítési ügyekkel kapcsolatos adatok,
 - bh) a fogyatékossággal élőkkel megillető különleges bánásmód elbírálásához szükséges adatok,
 - bi) a hallgatói balesetre vonatkozó adatok,
 - bj) a hallgató diákigazolványának sorszáma,
 - bk) a hallgató azonosító száma.

2. A többi adat az érintett hozzájárulásával tartható nyilván.

3. Az adatok továbbíthatók: a fenntartónak valamennyi adat, a fenntartói irányítással összefüggő feladatok ellátásához; a bíróságnak, rendőrségnek, ügyészségnek, a bírósági végrehajtónak, államigazgatási szervnek a konkrét ügy eldöntéséhez szükséges adat; a nemzetbiztonsági szolgálat részére valamennyi adat; az Országos Felsőoktatási Információs Központ részére valamennyi adat; a Diákhitel Központnak a tanulmányok folytatásával összefüggő adatok.

3. számú melléklet
a 2005. évi CXXXIX. törvényhez

**A képzési normatíva éves összegének
megállapításához rendelt szorzószámok**

Finanszírozási csoport	Alap-képzés	Mester-képzés	Doktori képzés	Felső-fokú szakképzés	Szakirányú továbbképzés
Első	1	1,75	2,5	1	1
Második	1,5	2,625	3,75	1,5	1,5
Harmadik	2,25	4	—	2,25	—

1. A számítási alap (1) a költségvetési évet megelőző második évre számított és a KSH által közzétett nemzetgazdasági bruttó havi átlagkereset egy egész hattizedszere.

2. Egységes, osztatlan képzés esetén az első három évre az alapképzésre, az ezt követő évfolyamokra a mesterképzésre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy az egységes orvosképzés képzési támogatása a számítási alap háromszorosa.

3. A felsőoktatási intézmény részére járó képzési támogatást a számított hallgatói létszám alapján kell meghatározni. A számított hallgatói létszám meghatározásánál egy hallgatóként kell figyelembe venni a teljes idejű képzésben részt vevő hallgatót, míg a részidejű képzésben részt vevő hallgatók létszámát kettővel el kell osztani.

4. számú melléklet
a 2005. évi CXXXIX. törvényhez

[2. számú melléklet
a 1992. évi XXXIII. törvényhez]

**A felsőoktatási intézményben oktatói munkakört,
valamint a tudományos kutatói munkakört betöltő
közalkalmazottak garantált illetményét meghatározó,
az egyetemi tanári munkakör 1. fizetési fokozatának
a költségvetési törvényben megállapított garantált
illetményére vetülő arányszámok**

Munkakör	Fizetési fokozat	Arányszám (%)
Egyetemi tanár	3.	106
Egyetemi tanár	2.	103

Munkakör	Fizetési fokozat	Arányszám (%)
Egyetemi tanár	1.	100
Egyetemi docens	3.	76
Egyetemi docens	2.	73
Egyetemi docens	1.	70
Egyetemi adjunktus	3.	53
Egyetemi adjunktus	2.	50
Egyetemi adjunktus	1.	50
Egyetemi tanársegéd	2.	40
Egyetemi tanársegéd (gyakornok)	1.	37
Főiskolai tanár	3.	81
Főiskolai tanár	2.	78
Főiskolai tanár	1.	75
Főiskolai docens	3.	61
Főiskolai docens	2.	58
Főiskolai docens	1.	55
Főiskolai adjunktus	2.	48
Főiskolai adjunktus	1.	45
Főiskolai adjunktus	—	45
Főiskolai tanársegéd	—	40
Kutatóprofesszor, tudományos tanácsadó	3.	106
Kutatóprofesszor, tudományos tanácsadó	2.	103
Kutatóprofesszor, tudományos tanácsadó	1.	100
Tudományos főmunkatárs	3.	76
Tudományos főmunkatárs	2.	73
Tudományos főmunkatárs	1.	70
Tudományos munkatárs	—	50
Tudományos segédmunkatárs	—	40

A Kormány rendeletei

A Kormány 261/2005. (XII. 14.) Korm. rendelete

a Magyar Köztársaság Kormánya és a Montenegrói Köztársaság Kormánya közötti pénzügyi együttműködési keretprogram kialakításáról szóló megállapodás kötelező hatályának elismerésére adott felhatalmazásról és kihirdetéséről

1. §

A Kormány e rendelettel felhatalmazást ad a Magyar Köztársaság Kormánya és a Montenegrói Köztársaság Kormánya közötti pénzügyi együttműködési keretprogram kialakításáról szóló megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) kötelező hatályának elismerésére.

2. §

A Kormány a Megállapodást e rendelettel kihirdeti.

3. §

A Megállapodás hiteles angol nyelvű szövege és annak hivatalos magyar fordítása a következő:

„Agreement

between the Government of the Republic of Hungary and the government of the Republic of Montenegro about the establishment of a framework programme for financial co-operation

The Government of the Republic of Hungary and the Government of the Republic of Montenegro (further on: Contracting Parties) agree about the mutually advantageous extension of the economic relationship and promotion of the development co-operation as follows:

Article 1

Definitions

For the purpose of this Agreement:

a) *tied aid credit*: export credit tied to procurement of goods and/or services originating from Hungary and supported officially through interest rate support and

insurance with a concessionality level not less than 35 per cent;

b) *mixed credits*: associated financing packages of concessionary credits mixed with grants. The overall concessionality level of a package set forth in the OECD rules is calculated on the basis of the interest subsidy and the grant part, the latter may include but not exceed the amount of the risk premium;

c) *concessionality level*: the difference between the nominal value of the tied aid credit and the discounted present value of the future debt service payable by the borrower, expressed as a percentage of the nominal value of the tied aid credit;

d) *nominal value of the tied aid*: the total value of the project financed in the frame of the tied aid credit along with the risk premium for the credit repayment excluding interests;

e) *grant element*: the part of the tied aid credit's nominal capital value, non-repayable by the borrower;

f) *OECD Arrangement*: OECD Arrangement on Officially Supported Export Credits effective on the day of contracting;

g) *starting point of credit*: to be determined according to the list of definitions set out in the k) point of Annex XI. of the OECD Arrangement;

h) *DDR*: Differential Discount Rate used for calculating the concessionality level of tied aid, determined by the OECD;

i) *ODA*: Official Development Assistance;

Article 2

Establishment of the framework programme for financial co-operation

The Government of the Republic of Hungary, in accordance with its international development co-operation policy, offers a non-refundable official support through interest rate support and grant element, to tied aid credits (further on: tied aid credit line) disbursed by the Hungarian Export-Import Bank Ltd. (further on: Eximbank) with the framework conditions set out in the present Agreement, available for financing construction and furnishing of primary and secondary schools and other highlighted education projects included in the development aims of high importance of the Republic of Montenegro.

The Government of the Republic of Montenegro accepts the tied aid credit line and acting in accordance with its own legal system and international obligations, supports the realisation of the present framework

programme of tied aid credit by issuing sovereign guaranties or accepting payment obligations equal to a sovereign guarantee issued by the state or any authorised governmental organisation to ensure the repayment of the credit spent and its additional charges.

Contracting Parties express their willingness with respect to the participants of the credit transactions belonging to the present tied aid credit line and will confirm by declarations that pursuant to the provisions of the action statement of the OECD on „Bribery and officially supported export credits” they did not participate in any bribery in relation to the transactions and they are not aware of any corruption.

Article 3

Amount of the tied aid credit line and its financial conditions

The total value of the projects financed under the tied aid credit line is maximum 15 Million Euros. The definitive engagement arises on the basis of the individual credit agreements concluded with Eximbank as stipulated in Article 7.

The concessionality level of credits payable under the tied aid credit line is 35 per cent.

Tenor of the credits disbursed under the tied aid credit line shall not exceed 13 (thirteen) years, which period of time includes maximum 2 (two) years grace period starting from the starting point of credit as defined in the OECD Arrangement and maximum 11 (eleven) years repayment period of the credit.

The disbursement period of credits disbursed under the tied aid credit line will be stipulated in the specific credit agreements depending on the particular projects. The disbursement period for the individual credits shall not exceed 15 months.

Relating to the credits disbursed under the tied aid credit line an interest rate will be determined according to the OECD Arrangement on the basis of the DDR valid in the year of the signing of the individual credit agreements, the period of implementation, the grace period and the repayment term. This interest rate will be stipulated in the individual credit agreements and its measure remains constant for the whole tenor of the credit.

Relating to the credits disbursed under the tied aid credit line, a risk premia stipulated in the particular credit agreement will be charged in line with the OECD Arrangement.

Article 4

Utilisation of the tied aid credit line

The tied aid credit line can be utilised for the realisation of projects not objected by signers of the OECD Arrangement during the procedure in conformity with the acceptance rules of the OECD Arrangement and the consultation procedure, respectively.

Contracting Parties agree that the Government of the Republic of Montenegro will apply the tied aid credit line for projects selected from the list specified in the Appendix forming an integral part of this Agreement.

The selected projects will be realised by Hungarian exports through companies registered in Hungary. The financing realised under the tied aid credit line may include the foreign content in cases if at least 50 per cent of the export realised by companies registered in Hungary qualifies as of Hungarian origin performed on the territory of the Republic of Montenegro.

The Government of the Republic of Montenegro or the organisation appointed by it for the realisation of the selected projects chooses, in conformity with its legislation acting in accordance with the Good Procurement Practice for ODA, companies registered in Hungary (further on: exporter) and gives the Ministry of Economy and Transport of Hungary information about its decisions.

Article 5

Acceptance procedure

The Contracting Parties, for acceptance of the projects financed under the credit line as per this Agreement, will follow the procedure below:

a) The exporter and the buyer/importer elaborate the export contract on the realisation of the project.

b) The Party of Montenegro approves the export contract concluded and gives, through diplomatic channels, a written notice about this to the Hungarian Party.

c) In case the Hungarian Party agrees, it will, through diplomatic channels, confirm in writing the export contract approved by the Party of Montenegro.

Article 6

Disbursement of the tied aid credits

Detailed conditions of the tied aid credits provided to finance the projects accepted by the Contracting Parties

are to be stipulated in the particular credit agreements between the borrower(s) authorised by the Government of the Republic of Montenegro in accordance with the provisions laid down in Article 7 on the one part and Eximbank as the creditor on the other.

Eximbank, for the account of its own resources lends, up to the amount of credit line agreed in this Agreement, concessional credits to the borrowers authorised by the Government of the Republic of Montenegro for the realisation of the accepted projects. The measure of the financing is 100 per cent of the value of the accepted projects and the amount of the grant elements.

Commercial and political risks of the tied aid credits will be insured by the Hungarian Export Credit Insurance Ltd. (further on: MEHIB).

Eximbank and MEHIB, in accordance with the international obligations, notify beforehand their intention to lend tied aid credits related to the particular projects. After successful execution of the procedure of approval Eximbank gives notes to the importer/buyer and the exporter, and the Contracting Parties, respectively.

Article 7

Conditions of particular credit agreements

The Government of the Republic of Montenegro issues a sovereign guarantee or accepts a payment obligation equal to a sovereign guarantee according to the Laws of the Republic of Montenegro securing the repayment of the credits, the payment of interests and additional charges based on the present tied aid credit line in the case of every project.

The Republic of Montenegro shall set aside the amount of its payment obligation in the actual year in its state budget.

Eximbank and MEHIB shall conclude a credit insurance contract complying with the conditions fixed by the Hungarian law in force.

Article 8

Taxes, fees

The Contracting Parties are obliged to pay the taxes, fees and other public charges arising on the basis of the execution of this Agreement in their own country. These costs cannot be paid from the individual tied aid credits and they cannot be separated.

Costs arising during the particular credit agreements shall be paid by the parties of the credit agreements in their own country and they cannot be charged on the individual tied aid credits.

During the reimbursement of the loan and the payment of the interest the amounts to be paid cannot be decreased by the tax levied by the Republic of Montenegro or other amounts arising as a result of other payment obligations.

Article 9

Dispute Settlement

The Contracting Parties shall settle any dispute in connection with this Agreement in the course of direct negotiations.

Article 10

Governing Law

The particular credit agreements shall be governed by the laws of the Republic of Hungary.

Article 11

Closing Provisions

a) This Agreement shall be valid for two years from the date of its coming into force.

b) Provisions of this Agreement, even after their expiry, shall be applicable for those projects accepted and financed on the basis of the particular credit agreements concluded according to the present Agreement.

c) The Contracting Parties shall notify each other in writing through diplomatic channels that they have fulfilled the internal legal prescriptions necessary for the coming into force of this Agreement. The present Agreement shall come into force on the day of receipt of such a note later on.

d) This Agreement may be cancelled in writing through diplomatic channels without explanation by either Contracting Party. In this case the Agreement shall abate on the 30th (thirtieth) day of the other Contracting Party's receipt of the notification about cancellation.

e) The Contracting Parties may amend or supplement this Agreement at their common will and agreement through the way of exchange of diplomatic notes. These

amendments and supplements shall come into force according to point c) of this Article.

Signed in Budapest, on the 22 day of november in 2005 in English language, in two originals.

On behalf of the
Government of the
Republic of Hungary

On behalf of the
Government of the
Republic of Montenegro

Annex

*On list of projects proposed for realisation
on the basis of the Agreement on a framework
programme for financial co-operation between the
Republic of Hungary and the Republic of Montenegro*

1. Secondary Medical School, Podgorica
2. Kindergarten, Podgorica
3. Bureau for Education Services, Center for Vocational Education and Examination Center, Podgorica
4. Elementary school, Podgorica
5. Gymnasium II, Podgorica"

„Megállapodás a Magyar Köztársaság Kormánya és a Montenegrói Köztársaság Kormánya közötti pénzügyi együttműködési keretprogram kialakításáról

A Magyar Köztársaság Kormánya és a Montenegrói Köztársaság Kormánya (a továbbiakban: Szerződő Felek) a gazdasági kapcsolatok kölcsönösen előnyös bővítése és a fejlesztési együttműködés elősegítése érdekében az alábbi megállapodást kötik:

1. cikk

Meghatározások

Jelen Megállapodás alkalmazásában:

a) *kötött segélyhitel*: olyan kamattámogatás és biztosítás útján állami támogatásban részesülő, Magyarországról származó áruk és/vagy szolgáltatások beszerzéséhez kötött exporthitel, amelyben a kedvezmény mértéke legalább 35%;

b) *vegyes hitel*: olyan pénzügyi csomag, amely egyaránt tartalmaz kedvezményes hitelt és adományokat. Az OECD szabályok értelmében a csomag összesített kedvezményeinek mértéke a kamattámogatás és a legfeljebb a kockázati felár összegével megegyező adományelem alapján kerül kiszámításra;

c) *kedvezményezettség mértéke*: a segélyhitel névértéke és a hitelfelvevő által a jövőbeni adósságszolgálat kiszámított jelenértéke közötti különbség, a segélyhitel névértékének százalékában kifejezve;

d) *a kötött segélyhitel névértéke*: a kötött segélyhitel keretében finanszírozott projekt teljes értéke a hitel-visszafizetés kockázati felárával együtt, kamatok nélkül;

e) *adományelem*: a kötött segélyhitel névleges tőkeértékének a hitelfelvevő által vissza nem térítendő része;

f) *OECD Megállapodás*: az OECD Arrangement on Officially Supported Export Credits című dokumentumnak szerződéskötéskor hatályos változata;

g) *a hitel kezdőnapja*: az OECD Megállapodás XI. sz. melléklete k) pontjának definíciós listája szerint kerül meghatározásra;

h) *DDR*: differenciált leszámítolási kamatláb;

i) *ODA*: hivatalos fejlesztési támogatás.

2. cikk

A pénzügyi együttműködési keretprogram létrehozása

A Magyar Köztársaság Kormánya, nemzetközi fejlesztési együttműködési politikájával összhangban, a Magyar Export-Import Bank Részvénytársaság (a továbbiakban: Eximbank) által a jelen Megállapodásban rögzített keretfeltételekkel folyósítható kötött segélyhitelekhez (a továbbiakban: kötött segélyhitelkeret) kapcsolódóan vissza nem térítendő hivatalos támogatást ajánl fel kamattámogatás és adományelem formájában általános és középiskolák építéséhez és berendezéséhez, valamint a Montenegrói Köztársaság kiemelt fejlesztési célkitűzéseiben szereplő más jelentős oktatási projektekhez.

A Montenegrói Köztársaság Kormánya a kötött segélyhitelkeretet elfogadja, és a jelen segélyhitel keretprogram megvalósulását – belső jogrendjének és nemzetközi kötelezettségeinek megfelelően eljárva – a felhasznált hitel és járulékainak visszafizetését biztosító szuverén garancia nyújtásával, vagy az állam, illetve más meghatalmazott kormányzati szervezet által kibocsátott szuverén garanciával egyenértékű fizetési kötelezettség elfogadásával támogatja.

A Szerződő Felek kifejezik készségüket, hogy a jelen segélyhitel keretprogramhoz tartozó hitelügyletek résztvevői nyilatkozattal erősítik meg, hogy az OECD „Vesztegetésekről és a hivatalosan támogatott exporthitelekéről” szóló cselekvési nyilatkozatában foglaltak értelmében nem vettek részt az ügylettel kapcsolatos vesztegetésekben és nincs tudomásuk korrupcióról.

3. cikk

A kötött segélyhitelkeret összege és pénzügyi feltételei

A kötött segélyhitelkeretből finanszírozható projektek összértéke legfeljebb 15 000 000, azaz tizenötmillió euró.

A végleges kötelezettség az Eximbankkal kötött egyedi hitelszerződések alapján keletkezik, ahogyan azt a megállapodás 7. cikke tartalmazza.

A kötött segélyhitelkeretből folyósítható hitelek kedvezményének mértéke 35%.

A kötött segélyhitelkeretből folyósított hitelek futamideje nem haladhatja meg a 13 (tizenhárom) évet, mely időtartam az OECD Megállapodásban foglaltak alapján a hitel kezdőnapjától számítva maximum 2 (kettő) év türelmi időt és maximum 11 (tizenegy) év törlesztési időszakot foglal magába.

A kötött segélyhitelkeretből folyósított hitelekhez a folyósítási időszak az egyedi hitelszerződésekben kerül rögzítésre, az adott projekttől függően. Az egyedi hitelszerződések folyósítási időszaka nem haladhatja meg a 15 hónapot.

A kötött segélyhitelkeretből folyósított hitelek az OECD Megállapodásban meghatározottak szerint az egyedi hitelszerződés aláírásának évében érvényes DDR, a kivitelezési időszak, a türelmi idő és a törlesztési időszak alapján megállapított mértékű kamat kerül felszámításra. A kamat mértékét az egyedi hitelszerződésekben rögzítik és mértéke a kölcsön teljes futamideje alatt változatlan marad.

A kötött segélyhitelkeretből folyósított hitelek az egyedi hitelszerződésekben rögzített mértékű kockázati felár kerül felszámításra az OECD Megállapodásban foglaltakkal összhangban.

4. cikk

A kötött segélyhitelkeret felhasználása

A kötött segélyhitelkeret olyan projektek megvalósításához vehető igénybe, amelyek ellen az OECD Megállapodás jóváhagyási rendje szerinti eljárás során, az OECD Megállapodás aláírói nem emeltek kifogást, illetve amelyeket a konzultációs eljárás során elfogadtak.

A Szerződő Felek megállapodnak abban, hogy a Montenegrói Köztársaság Kormánya a segélyhitelkeretet ezen Megállapodás elválaszthatatlan részét képező *mellékletben* szereplő kiválasztott projektek megvalósítására fordítja.

A kiválasztott projekteket Magyarországon bejegyzett gazdálkodó szervezetek magyar exporttal valósítják meg. A segélyhitelkeretből megvalósuló finanszírozás idegen tartalomra akkor terjedhet ki, ha a Magyarországon bejegyzett gazdálkodó szervezetek által a Montenegrói Köztársaság területén teljesített export legalább 50%-ban magyar származásúnak minősül.

A Montenegrói Köztársaság Kormánya vagy az általa a kiválasztott projektek megvalósítására kijelölt szerv saját törvényeinek megfelelően – a Good Procurement Practice for ODA (ODA-val kapcsolatos Jó Közbeszerzési Gyakorlat) szerint eljárva – Magyarországon bejegyzett társaságokat (a továbbiakban: exportőr) választ ki és döntéséről a

Magyar Köztársaság Gazdasági és Közlekedési Minisztériumát tájékoztatja.

5. cikk

Befogadási eljárás

A Megállapodás alapján a hitelkeretből finanszírozandó projektek befogadásához a Szerződő Felek az alábbi eljárást követik:

a) Az exportőr és a vásárló/importőr kidolgozza a projektek megvalósításáról szóló exportszerződést.

b) A megkötött exportszerződést a Montenegrói Fél jóváhagyja, erről diplomáciai úton írásban tájékoztatja a Magyar Felet.

c) A Magyar Fél, egyetértése esetén diplomáciai úton írásban visszaigazolja a Montenegrói Fél által jóváhagyott exportszerződést.

6. cikk

A kötött segélyhitelek folyósítása

A Szerződő Felek által befogadott projektek finanszírozására nyújtott kötött segélyhitelek részletes feltételeit egyrészről a Montenegrói Köztársaság Kormánya által, a 7. cikkben megfogalmazott rendelkezéseknek megfelelően meghatalmazott hiteladós, másrészről az Eximbank mint hitelnyújtó között megkötendő egyedi hitelszerződések rögzítik.

Az Eximbank saját forrásai terhére a Montenegrói Köztársaság Kormánya által meghatalmazott hiteladósok részére a kötött segélyhitel névértékének összegéig kedvezményes hitelt nyújt a befogadott projektek megvalósítására. A finanszírozás mértéke a befogadott projektek értékének 100%-a, plusz az adományelem összege.

A kötött segélyhitelek kereskedelmi és politikai kockázatait a Magyar Exporthitel Biztosító Rt. (a továbbiakban: MEHIB) biztosítja.

Az Eximbank és a MEHIB a nemzetközi kötelezettségek szerint előzetesen bejelenti az egyedi projekthez kapcsolódó segélyhitel nyújtásának szándékát. A jóváhagyási folyamat sikeres lezárása után az Eximbank tájékoztatja az importőrt/vásárlót és az exportőrt, valamint a Szerződő Feleket.

7. cikk

Az egyedi hitelszerződések feltételei

A Montenegrói Köztársaság Kormánya Montenegró jogrendjének megfelelően szuverén garanciát bocsát ki, vagy elfogad egy, a szuverén garanciával egyenértékű fi-

zetési kötelezettséget, mely biztosítja a jelen kötött segély-hitelkeret alapján nyújtott hitelek, hitelkamatok és egyéb járulékaik kifizetését minden egyes projekt esetében.

A Montenegrói Köztársaság fizetési kötelezettségének adott évben fennálló összegét állami költségvetésében elkülöníti.

Az Eximbank és a MEHIB a hatályos magyar jogszabályokban rögzített feltételek mellett hitelbiztosítási szerződést kötnek.

8. cikk

Adók, költségek

A Szerződő Felek a Megállapodás végrehajtása alapján felmerülő adó, illeték vagy egyéb közteherből adódó kötelezettségüket saját országukban kötelesek teljesíteni. Ezek a költségek az egyes segélyhitelekkel nem fizethetők ki, és nem különíthetők el.

Az egyedi hitelszerződések során felmerülő költségeket a hitelszerződések részes felei saját országukban fizetik meg, és ezen költségek nem terhelhetők az egyes segélyhitelekre.

A kölcsön törlesztésekor és a kamat fizetésekor a kifizetendő összegek nem csökkenthetők a Montenegrói Köztársaság részéről kiszabott adó vagy egyéb fizetési kötelezettség miatt felmerülő összeggel.

9. cikk

Jogviták

A Szerződő Felek a jelen Megállapodás kapcsán felmerülő vitákat közvetlen tárgyalások útján rendezik.

10. cikk

Az irányadó jog

Az egyedi hitelszerződésekre a Magyar Köztársaság joga az irányadó.

11. cikk

Záró rendelkezések

a) A jelen Megállapodás a hatálybalépéstől számított két évre szól.

b) Jelen Megállapodás rendelkezéseit hatályának lejártá után is alkalmazni kell azokra a befogadott projektekre, amelyek finanszírozása a jelen Megállapodás szerint megkötött egyedi hitelszerződések alapján valósul meg.

c) A Szerződő Felek diplomáciai úton, írásban tájékoztatják egymást arról, hogy eleget tettek a Megállapodás hatálybalépéséhez szükséges belső jogi előírásainak. Jelen Megállapodás az erről szóló későbbi jegyzék kézhezvételének napján lép hatályba.

d) A Megállapodást bármelyik Szerződő Fél indoklás nélkül, diplomáciai úton írásban felmondhatja. Ebben az esetben a Megállapodás a felmondásról szóló értesítésnek a másik Szerződő Fél által történt kézhezvételét követő 30. (harmincadik) napon hatályát veszti.

e) A Szerződő Felek a Megállapodást közös akarattal, egyetértésben, diplomáciai jegyzékváltás útján módosíthatják vagy kiegészíthetik. Ezek a módosítások és kiegészítések a c) pontban foglalt eljárás szerint lépnek hatályba.

Készült Budapesten, 2005. év november hónap 22. napján, angol nyelven, két eredeti példányban.

A Magyar Köztársaság	A Montenegrói Köztársaság
Kormánya nevében	Kormánya nevében

Melléklet

A Magyar Köztársaság Kormánya és a Montenegrói Köztársaság Kormánya közötti pénzügyi együttműködési keretprogram alapján megvalósításra javasolt projektek listája

1. Egészségügyi szakiskola, Podgorica
2. Óvoda, Podgorica
3. Oktatási Szolgáltatások Irodája, Szakképzési Központ és Vizsgaközpont, Podgorica
4. Általános iskola, Podgorica
5. Gimnázium II, Podgorica

4. §

(1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) E rendelet 2–3. §-a a Megállapodás 11. cikk c) pontjában meghatározott időpontban lép hatályba.

(3) A Megállapodás, illetve e rendelet 2–3. §-a hatálybalépésének naptári napját a külügyminiszter annak ismertetése után követően a Magyar Közlönyben haladéktalanul közzétett egyedi határozatával állapítja meg.

(4) E rendelet végrehajtásához szükséges intézkedésekről a gazdasági és közlekedési miniszter gondoskodik.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány
262/2005. (XII. 14.) Korm.
rendelete**

**a társadalombiztosítás ellátásaira
és a magánnyugdíjra jogosultakról,
valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló
1997. évi LXXX. törvény végrehajtásáról rendelkező
195/1997. (XI. 5.) Korm. rendelet módosításáról**

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény 58. §-ában, valamint a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 83. §-a (2) bekezdésének *n*) pontjában foglalt felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

1. §

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) végrehajtásáról rendelkező 195/1997. (XI. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 2. §-ának (2)–(3) és (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A Tbj. 4. §-a *n*) pontjának 2. alpontja alkalmazásánál a tagságra kötelezett pályakezdő írásban nyilatkozik foglalkoztatójának arról, hogy magyarországi biztosítási jogviszonya alapján pályakezdőnek minősül.

(3) A Tbj. 4. §-a *n*) pontjának 2. alpontja, valamint *o*) pontjának 2–4. alpontja alkalmazásánál a tagságra kötelezett pályakezdő, valamint a magánnyugdíjpénztárhoz önkéntes döntéssel csatlakozó a megállapodás kötésére irányuló szándéka bejelentését a magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról szóló 1997. évi LXXXII. törvény (a továbbiakban: Mpt.) szabályai szerint az illetékes nyugdíjbiztosítási igazgatási szervnél teszi meg, bejelentésében írásban nyilatkozik arról, hogy megállapodása alapján pályakezdőnek minősül.”

„(6) A Tbj. 16. §-a (1) bekezdésének *k*) pontja alkalmazásánál az eltartott közeli hozzátartozó, élettárs jövedelmeként a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvényben meghatározott, az összevont adóalapba tartozó és külön adózó jövedelmet, továbbá a külföldről származó jövedelmet kell figyelembe venni.”

2. §

(1) Az R. 4. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Ha a jövedelem juttatására a másik foglalkoztatónál fennálló biztosítási jogviszonyra tekintettel kerül sor, e jövedelemmel összefüggésben a biztosítási jogviszony időtartamaként a jövedelem kifizetésének (juttatásának, elszámolásának) napját kell figyelembe venni.”

(2) Az R. 4. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A Tbj. 14. §-a (2) bekezdésének *b*) pontjában említett pénzbeli ellátások, valamint a *cb*) pontban említett bal-eseti táppénz tekintetében – a biztosítottnak a legalább heti 36 órát elérő, legfeljebb 40 órás biztosítási jogviszonyát meghaladó foglalkoztatása esetén – biztosítási időnek azt az időtartamot kell figyelembe venni, amely alatt a biztosított a 4 százalékos egészségbiztosítási járulék fizetésére kötelezett volt.”

3. §

Az R. 5/A. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi (3) bekezdés számozása (4) bekezdésre változik:

„(3) A társadalombiztosítási kifizetőhellyel rendelkező foglalkoztató az általa kifizetett, más foglalkoztatónál fennálló jogviszony alapján folyósított táppénz összegéről, a folyósítás időpontjáról – az ellátásban részesülő személy személyi azonosítóinak, TAJ számának, valamint a foglalkoztató nevének, adószámának megjelölésével – az ellátás kifizetésével egyidejűleg tájékoztatja az illetékes MEP-et a táppénz-hozzájárulás fizetési kötelezettség megállapítása céljából.”

4. §

Az R. 5/D. §-ának (1) és (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A fegyveres erők, a rendvédelmi szervek, valamint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok a hivatásos és a szerződéses állományú tagjaik részére a társadalombiztosítási ellátás helyett kifizetett

a) pénzbeli ellátást ezen ellátás igénybevételére vonatkozó, az előző évi országos statisztikai átlag, valamint az alapjául szolgáló egyéni egészségbiztosítási járulék alapján képező jövedelemhez viszonyított átlagos mértéke alapján az Országos Egészségbiztosítási Pénztárral (a továbbiakban: OEP),

b) a nyugállományba helyezést követő két hónapra nyugdíj helyett kifizetett juttatás – ideértve a hivatásos állomány tagjának elhalálozása esetén a nyugellátásra jogosult hozzátartozónak nyugdíj, illetőleg árvaellátás helyett kifizetett juttatást is – esetében a jogosultat a külön törvény szerint megillető nyugellátásnak megfelelő összeget az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatósággal (a továbbiakban: ONYF)

a közöttük létrejött megállapodás alapján teljesítik. A fizetendő társadalombiztosítási járulék *a*) pontban meghatározott megállapodásban rögzített mértéke szerinti csökkentését a fegyveres erők, a rendvédelmi szervek, valamint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok az APEH által rendszerezített bevallásban számolják el.”

„(5) A vendéglátó üzlet felszolgálója a fogyasztótól közvetlenül kapott borra való után fizethető 15% nyugdíjbiztosítási járulékot az állami adóhatóság Nyugdíjbiztosítási Alapot megillető bevételek 10032000-06056236 számú számlájára fizeti meg.”

5. §

Az R. 6/B. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A Tbj. 30/A. §-ának (3) bekezdésében meghatározott 18 százalékos nyugdíjbiztosítási és a 8,5 százalékos – magán-nyugdíjpénztári tagság esetén a 0,5 százalékos – nyugdíjjárulékot az állami adóhatóság Nyugdíjbiztosítási Alapot megillető bevételek 10032000-06056236 számú számlájára, a 11 és 4 százalékos egészségbiztosítási járulékot az állami adóhatóság Egészségbiztosítási Alapot megillető bevételek 10032000-06056229 számú számlájára kell megfizetni.”

6. §

Az R. 7/A. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A Tbj. 31. §-ának alkalmazásában további jogviszonynak kell tekinteni azt a jogviszonyt, amely a jövedelem juttatója és a biztosított között a biztosítottnak egy másik foglalkoztatónál fennálló biztosítási jogviszonyára tekintettel juttatott jövedelem megszerzésével jött létre és keletkezett járulékfizetési kötelezettség.”

7. §

Az R. 7/C. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A magánnyugdíjpénztár-tag tagdíjfizetési kötelezettsége

a) a Tbj. 4. §-a *n*) pontjának 2. alpontja szerint tagságra kötelezett pályakezdő első biztosítási kötelezettséggel járó jogviszonyának kezdő napjával [Mpt. 22. §-a (1) bekezdésének *a*) pontja], illetőleg a Tbj. 34. §-a (1) bekezdése alapján kötött megállapodásban meghatározott időponttal,

b) a Tbj. 4. §-a *o*) pontjának 2–4. alpontja szerint a magánnyugdíjpénztárhoz önkéntes döntéssel csatlakozó személy esetében a tagsági jogviszonyának első napjával [Mpt. 22. § (1) bekezdés *b*) pontja] kezdődően áll fenn.”

8. §

Az R. 8. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az egészségügyi szolgáltatás biztosítására kötött megállapodás [Tbj. 34. §-ának (10) bekezdése] megkötésére a MEP jogosult.”

9. §

Az R. 13. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„13. § (1) A Tbj. 44. §-ának (3) bekezdésében előírt foglalkoztatói, valamint a 22–24. § szerinti bejelentési kötelezettséget az OEP által rendszeresített és a kötelezettek rendelkezésére bocsátott program felhasználásával elektronikus úton vagy gépi adathordozón kell teljesíteni. A mágneses lemezhez csatolni kell az adathordozó papíralapú, ki nyomtatott, cégszerű aláírással hitelesített példányát is, amelynek másodpéldányán a MEP a bejelentés átvételét igazolja.

(2) Ha a bejelentési kötelezettség ötnél kevesebb személyre vonatkozik, a bejelentés – az illetékes MEP igazgatójának, illetőleg az OEP főigazgatójának külön engedélye alapján – az erre rendszeresített nyomtatványon is teljesíthető. A bejelentés személyesen vagy postai úton teljesíthető. A bejelentés teljesítését bizonyítja a bejelentés átvételének MEP által, a bejelentés másodpéldányán történő igazolása, illetőleg a bejelentés másodpéldányához csatolt postai feladóvevény, amely bizonylatokat a bejelentés benyújtásától számított 5 évig kell megőrizni.

(3) Az egészségbiztosítási igazgatási szerv a telephellyel (fiókteleppel) rendelkező foglalkoztató számára, annak kérésére telephelyenként (fióktelepenként) nyilvántartási számot állapít meg, melyről 30 napon belül értesíti a foglalkoztatót.”

10. §

(1) Az R. 19. §-ának (1)–(3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A tagdíjbevallást a Tbj. 51. § (2) bekezdésében meghatározott adattartalommal az adott magánnyugdíjpénztárhoz tartozó összes, a tárgyhónapban (elszámolt hónapban) foglalkoztatott pénztártag vonatkozásában kell teljesíteni. Amennyiben a nyugdíjjárulék-alapot képező jövedelem kifizetésére a tárgyhónapban került sor és e kifizetéssel az elszámolást megelőző időszakra visszamenőleg jött létre a tagdíjfizetést megalapozó jogviszony, a tárgyhavi bevallásban a jogviszony keletkezésének időpontját kell feltüntetni. A Tbj. 24. §-ának (5) bekezdésében meghatározott esetben a bevallásra kötelezett a tagdíjat a tárgyhónapra vonatkozó bevallásában vallja be, melyben feltünteti a nyugdíjjárulék-túlfizetés időtartamát. A bevallásban külön kell feltüntetni az egyszerűsített közteherviselésről szóló törvényben meghatározott tagdíjat. A bevallást akkor is be kell nyújtani, ha a tagdíjfizetést megalapozó jogviszony ideje alatt a bevallási időszakban (el-

számolt hónapban) tagdíjfizetési kötelezettség nem keletkezett.

(2) A bevallás benyújtására – ha arra az előírt határidőben nem került sor – a bevallás benyújtására előírt időpontig hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni azzal, hogy a bevallásban az utólagos bevallás tényét jelezni kell.

(3) Az egyéni vállalkozó a bevallást pótló nyilatkozatában írásban jelenti be az érintett magánnyugdíjpénztárnak

a) a Tbj. 51. § (3) bekezdésben foglaltak alapján a bevallás évi egyszeri választását,

b) az Mpt. 26. § (5) bekezdése alapján vállalt tagdíjkiegészítés összegét,

c) a Tbj. 29. § (6) bekezdés hatálya alá tartozását,

d) az egyszerűsített vállalkozói adó (a továbbiakban: eva) szabályai szerint adózó egyéni vállalkozó eva-alanyiságának kezdetét és megszűnését,

e) eva-alanyiság esetén a minimálbérnél magasabb járulékalap utáni járulékfizetés vállalását.”

(2) Az R. 19. §-ának (5)–(6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Az alkalmi munkavállalói könyvvel (a továbbiakban: AM) foglalkoztatott személy tagdíjának előírása az ONYF adatszolgáltatása alapján történik. Az AM könyvvel foglalkoztatott pénztártag tagdíjának átutalásával egyidejűleg az ONYF közli az illetékes magánnyugdíjpénztárral az AM könyvvel foglalkoztatott személyek adatait (TAJ-szám, név, előző név, anyja neve, születési helye, születési dátuma, lakcíme), a munkavégzés időtartamát és az ellátási alap összegét. Ha a pénztártag tagsági jogviszonya időközben más pénztárba való átlépés miatt megszűnt, a pénztár a tagdíjat átutalja a pénztártag által választott magánnyugdíjpénztár részére, egyidejűleg továbbítja az ONYF-tól érkezett adatokat. Ha a pénztártag tagsági jogviszonya a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe történő visszalépés miatt szűnt meg, a pénztár a tagdíjat visszatutalja és egyidejűleg tájékoztatást ad a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe történő visszalépés időpontjáról.

(6) Ugyanarra a pénztártagra és bevallási időszakra vonatkozó tagdíjbevallás ismételt benyújtására csak helyesbítésként vagy önellenőrzésként kerülhet sor. Helyesbítésre akkor kerül sor, ha a bevallásra kötelezett utóbb észlelte, hogy a bevallás során bármely adat tekintetében tévedett vagy a korábban közölt adatok változtak. A helyesbítés akkor minősül önellenőrzésnek, ha a bevallásra kötelezett a tagdíj (tagdíjkiegészítés) összegét vagy a járulékalapot helyesbíti, és a helyesbítés során a tagdíj (tagdíjkiegészítés) vagy a járulékalap összege változik. A helyesbítés, önellenőrzés tényét a bevallásban (önellenőrzésben) jelezni kell.”

11. §

Az R. 20. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„20. § (1) A magánnyugdíjpénztár a Tbj. 51/B. § (1) bekezdésében foglaltak szerinti adóhatósági ellenőrzés érde-

kében a bevallásra kötelezett székhelye (telephelye, lakcíme) szerint illetékes állami adóhatóságot keresi meg.

(2) A bevallási kötelezettség elmulasztása, hibás vagy hiányos teljesítése adóhatósági ellenőrzésének lefolytatása iránti kérelemben fel kell tüntetni:

a) az illetékes állami adóhatóság megnevezését,

b) az eljárást megindító magánnyugdíjpénztár adatait (nevét, címét, az ügyintéző nevét, telefonszámát, a tagdíj, bírság és késedelmi pótlék befizetésére szolgáló számlaszámokat),

c) a bevallásra kötelezett nevét, címét, azonosító adatait (székhely, telephely, adószám),

d) a magánnyugdíjpénztár-tagok nevét, azonosító adatait (TAJ szám, anyja neve, születési idő), a tagsági jogviszony kezdő időpontját az adott pénztárnál,

e) a mulasztásnak, illetőleg a hibának, hiányosságnak a megjelölését, amire az ellenőrzés irányul,

f) annak az időszaknak a megjelölését, amelyre a bevallások benyújtását elmulasztották vagy azokat a tényeket, körülményeket, amelyekre a bevallás hibáját, hiányosságát megalapozzák,

g) azt a körülményt, ha a bevallásra kötelezettől tagdíjbefizetés érkezett, de a bevallás pótlólagos benyújtására az ellenőrzés kezdeményezéséig nem került sor, és emiatt a tagokra vonatkozó d) pont szerinti adatok közlésére, illetőleg a (3) bekezdés a) pontja szerinti dokumentumok megküldésére nincs lehetőség,

h) minden olyan tény, körülményt, amely hozzájárul az ellenőrzés eredményes lefolytatásához.

(3) Az ellenőrzés lefolytatása iránti kérelemhez csatolni kell:

a) az ellenőrizendő időszakra vonatkozó bevallás másolatát – elektronikus bevallás esetén a bevallásra kötelezett által elektronikusan aláírt és időbélyegzett teljes elektronikus dokumentumot –, ideértve a pótbevallást és az önellenőrzést is,

b) gépi adathordozón benyújtott bevallás esetén a pénztár a bevallás összesítő adatlapjának hiteles másolata mellett a gépi adathordozón (mágneses lemezen, CD-n) benyújtott tagi szintű bevallást vagy annak kivonatát a bevallásra kötelezett által benyújtott adatszerkezettel megegyezően gépi adathordozón küldi meg az illetékes adóhatóságnak, egyidejűleg a kérelemben nyilatkozik az adóhatóság részére gépi adathordozón megküldött tagi szintű bevallási adatok és a foglalkoztató által beküldött adatok egyezőségéről,

c) az ellenőrizendő bevallásra kötelezett, valamint a magánnyugdíjpénztár-tag egyeztetett (nem kifogásolt) folyószámlájának a vizsgálandó időszakra vonatkozó tételes kimutatását,

d) a bevallás(ok) egyeztetésével kapcsolatban keletkezett iratok másolatát, vagy

e) a Tbj. 51/B. § (1) bekezdése szerinti egyeztetésre történő felszólítást igazoló okiratot és elküldésének postai bizonylatát (tértivevényt),

f) minden olyan további okirat vagy iratanyag másolatát, amely hozzájárul az ellenőrzés lefolytatásához szükséges tényállás megállapításához.

(4) Az adóhatósági ellenőrzési eljárás lezárásáig ugyanabból a tényalapról származó ugyanazon jog iránt újabb adóhatósági ellenőrzés nem kezdeményezhető.

(5) Az ellenőrzési kérelem benyújtását követően bekövetkezett és az eljárást érintő változásról, másik pénztárba történő átlépésről vagy társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe történő visszalépésről az ellenőrzést kérelmező 3 munkanapon belül köteles értesíteni az adóhatóságot. Ez utóbbi két esetben az értesítésnek tartalmaznia kell a visszalépés, illetőleg az átlépés időpontját és a hatósági eljárásban a jogosult helyébe lépő adatait is.

(6) Amennyiben az előzőekben felsorolt adatok, dokumentumok, információk az ellenőrzés kezdeményezésekor nem kerültek átadásra, illetve hiányosak, azokat az elsőfokú adóhatóság hivatalból bekéri az ellenőrzés lefolytatását kezdeményező magánnyugdíjpénztártól. Ha a hiányzó adatok a megadott határidőn belül nem kerülnek pótlásra, az eljárást az adóhatóság megszüntetheti.”

12. §

(1) Az R. 21. §-ának (1) bekezdése a következő rendelkezéssel egészül ki:

„Ha az illetékes adóhatóság a tagsági jogviszony idejére az ellenőrzést követően tagdíjhiányt vagy tagdíjkülönbözetet állapít meg, határozatában az új jogosult javára rendelkezik a befizetésről.”

(2) Az R. 21. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ha a foglalkoztató, az egyéni vállalkozó az adóhatóság határozatával kirótt összeget nem vagy nem teljes összegben fizette be, a magánnyugdíjpénztár a tartozás behajtására, végrehajtására az illetékes állami adóhatóságot a kötelezett felszólításának mellőzésével keresi meg.”

13. §

Az R. a következő új 21/A. §-sal egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi 21/A. § számozása 21/C. §-ra változik:

„21/A. § (1) A magánnyugdíjpénztárt megillető követelés behajtására, végrehajtására irányuló adóhatósági eljárás megindítására vonatkozó kérelem a következő adatokat tartalmazza:

- a) az illetékes állami adóhatóság megnevezése,
- b) a végrehajtást kérő pénztár neve, címe, az ügy száma, ügyintézőjének neve, telefonszáma,
- c) a pénztári tagdíj-, pótlék-, mulasztási bírság-, tagdíjbírság-, önellenőrzési pótlék számlaszáma,
- d) a követelés jogalapja,
- e) az adós neve, címe, székhelye, telephelye, levelezési címe, adószáma, adóazonosító és bankszámlaszáma,

f) ha a behajtani kért összeg határozaton alapszik, a fizetési kötelezettséget elrendelő határozat száma, jogerőre emelkedésének időpontja, a teljesítés határideje,

g) a fennálló tartozás jogcíme és összege az alábbi részletezésben:

ga) a tagdíj összege, esedékességének időpontja, a bevallás, határozat (végzés) száma, a tagdíjhátralék,

gb) az önellenőrzési pótlék összege, esedékességének időpontja, a bevallás, a határozat (végzés) száma, az önellenőrzési pótlék összege,

gc) a mulasztási bírság összege, esedékességének időpontja, a bevallás, a határozat (végzés) száma, a mulasztási bírság összege,

gd) a tagdíjbírság összege, esedékességének időpontja, a bevallás, a határozat (végzés) száma, a tagdíjbírság összege,

ge) a késedelmi pótlék összege, alapja, esedékességének időpontja, a késedelmi pótlék összege.

(2) A behajtási, végrehajtási kérelemhez csatolni kell a Tbj. 51/B. § (1) bekezdése szerinti egyeztetésre történő felszólítást igazoló okiratot és elküldésének postai bizonylatát (tértivevényt). A behajtási eljárást az adóhatóság csak pontos – szükség esetén kiegészített – adatok alapján indítja meg.

(3) A végrehajtási eljárás lezárásáig ugyanabból a tényalapról származó ugyanazon jog iránt újabb végrehajtási eljárás nem kezdeményezhető.

(4) A végrehajtási kérelem benyújtását követően bekövetkezett és az eljárást érintő változásról, másik pénztárba történő átlépésről vagy társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe történő visszalépésről a végrehajtást kérő 3 munkanapon belül köteles értesíteni az adóhatóságot. Ez utóbbi két esetben az értesítésnek tartalmaznia kell a visszalépés, illetőleg az átlépés időpontját és a hatósági eljárásban a jogosult helyébe lépő adatait is.

(5) Az adóhatóság a követelés (tartozás) megtérült összegét a megtérüléstől számított 5 munkanapon belül átutalja a behajtást kérő által – a behajtásra irányuló megkeresésben – közölt bankszámlaszámra.

(6) Az adóhatóság a határozat jogerőre emelkedését követő 15 napon belül a határozat megküldésével értesíti a behajtást kérelmező pénztárt a tartozás behajthatatlanságának tényéről és a behajthatatlan tartozás összegéről. Felszámolási eljárás esetén a behajthatatlanság tényét a bíróság felszámolási eljárást befejező jogerős végzése, illetőleg a felszámoló által adott fedezethiányra vonatkozó írásbeli igazolás (nyilatkozat) alapján a pénztár állapítja meg.

(7) A végrehajtási megkeresésekkel kapcsolatos nyomtatványmintát a PSZÁF az APEH-al történt egyeztetést követően bocsátja a pénztárak rendelkezésére.”

14. §

Az R. 22. §-ának (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Az OEP a pályakezdő első magyarországi biztosítási jogviszonyának kezdő időpontjára és a foglalkoztatójára vonatkozó adatokat, valamint a TAJ-számát a Tbj. 44. § (3) bekezdése szerinti bejelentés alapján megküldi a PSZÁF-nak

a) a tárgyév január 1.–június 30. között beérkezett bejelentések alapján augusztus 31-ig,

b) a tárgyév december 31-ig beérkezett bejelentés alapján a tárgyévet követő év február 15-ig.”

15. §

(1) E rendelet 2006. január 1. napján lép hatályba, egyidejűleg

a) az R. 14. §-ának szövegében a Tbj. 43. § (1) bekezdésének „b)” pontjára való hivatkozás „c)” pontra változik, 17/A. § (2) bekezdésének „A rendszeresített nyomtatvánnyal” szövegrésze helyébe a „A Tbj. 51/A. § (7) bekezdésének alkalmazása során a PSZÁF által rendszeresített nyomtatvánnyal” szövegrész, 18. §-a (1) bekezdésének b) pontjában „az egyéni ügyvéd” szövegrész helyébe „az ügyvéd” szövegrész lép, 19. §-ának (4) bekezdésében a Tbj. 4. §-a n) pontjának „3.” alpontjára történő hivatkozás „2.” alpontra változik, 21. §-a (1) bekezdésének negyedik mondatában a „kimutatást” szövegrész helyébe a „kimutatást havi bontásban” szövegrész, 21/C. §-a (3) bekezdésének „TÁH-ok” szövegrésze helyébe a „Magyar Államkincstár területi igazgatóságainak” szövegrész lép, 22. §-ának (5) bekezdésében a Tbj. 44. §-ának „(5)” bekezdésére való utalás „(3)” bekezdésre változik, (9) bekezdésében az „adatok átadásáról” szövegrész helyébe az „adatok átadásának módjáról” szövegrész, 24. §-ának (2) bekezdése kiegészül „az OEP részére” szövegrésszel,

b) hatályát veszti: az R. 2. §-ának (5) bekezdése, 6/C. §-a, 8/A. §-a felvezető szövegének „jogosult kérelmére a” szövegrész, 12. §-ának (2) bekezdése, 17/A. §-ának (1) és (3) bekezdése, (6) bekezdésének első és második mondata, 21. §-ának (6) bekezdése, 27. §-a.

(2) 2007. január 1-jével hatályát veszti az R. 5/D. §-ának (4) bekezdése.

(3) Az adókról, járulékokról és egyéb költségvetési befizetésekről szóló törvények módosításáról rendelkező 2005. évi CXIX. törvény 202. §-ának (5) bekezdése alkalmazásában a 2005. december 31-éig hatályos rendelkezéseket a 2006. január 12-éig kifizetett (elszámolt) járulék-alapot képező jövedelmek vonatkozásában alkalmazni kell.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 263/2005. (XII. 14.) Korm. rendelete

az önkéntes kölcsönös egészség- és önszegélyező
pénztárak egyes gazdálkodási szabályairól szóló
268/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet módosításáról

Az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárakról szóló 1993. évi XCVI. törvény (a továbbiakban: Öpt.) 78. §-ának (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a Kormány az önkéntes kölcsönös egészség- és önszegélyező pénztárak egyes gazdálkodási szabályairól a következőket rendeli el:

1. §

(1) Az önkéntes kölcsönös egészség- és önszegélyező pénztárak egyes gazdálkodási szabályairól szóló 268/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ebr.) 2. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A pénztár működtetésére és szolgáltatásainak teljesítésére használt tárgyi eszközök, illetve az ilyen tárgyi eszközök megteremtését szolgáló beruházások kivételével a pénztár eszközeit (a továbbiakban: befektetett pénztári eszközök) kizárólag az 1. számú mellékletben meghatározott befektetési formákba (a továbbiakban: befektetési formák) fektethetik be, illetve eszközeiket ilyen befektetési formákban tarthatják. Az önkéntes kölcsönös egészség-pénztárak egészségügyi intézményeinek működési és üzemeltetési szabályairól szóló 109/1997. (VI. 25.) Korm. rendelet 2. § a) pontjának első és második fordulatában meghatározott egészségügyi intézményekre, amennyiben az intézmény az Öpt. 51. § (1) bekezdésben meghatározott egészségpénztári szolgáltatást nyújt, az 1. számú mellékletben felsorolt pénztári befektetési formákra előírt korlátozásokat nem kell alkalmazni. Ugyanez érvényes a kihegyezett kiegészítő vállalkozás üzletrészsére, továbbá a pénztár vagyonának befektetését és kezelését végző vagy adminisztrációs és nyilvántartási, járadékszolgáltatási feladatait ellátó szervezetben lévő tulajdoni részesedésre.”

(2) Az Ebr. 2. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A (1) bekezdésben felsorolt tulajdonosi részesedések összessége nem lehet nagyobb, mint a pénztár éves beszámolója szerinti összes befektetett eszközei értékének 3%-a, és nem haladhatja meg az 500 millió forintot.”

2. §

Az Ebr. 4. §-a a következő (6)–(7) bekezdéssel egészül ki:
„(6) A befektetések vagyonarányos költségei között számolhatók el a pénztári eszközök befektetését – részben

vagy egészben – saját maga kezelő pénztárnál az e tevékenységet kizárólagosan végző, munkaviszony keretében foglalkoztatott személyek alkalmazásából fakadó személyi jellegű költségek és azok közterhei, a teljes pénztári vagy a saját kezelésű vagy a vagyona arányában. Erről a pénztárnak a hozamfelosztási szabályzatában kell rendelkeznie. Amennyiben a pénztár saját kezelésű vagyona része az 1 milliárd forintot meghaladja, akkor a fenti költségek teljes egészében elszámolhatóak a befektetések vagyona arányos költségei között.

(7) Nem minősül saját vagyongazdálkodási tevékenységnek, amennyiben a pénztár vagyongazdálkodásba ki nem helyezett befektetett eszközei kizárólag házipénztárban, pénzforgalmi számlán, befektetési számlán vannak elhelyezve.”

3. §

Az Ebr. 14. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„14. § (1) A pénztár az Öpt. 37. §-ának (4) bekezdése alapján az Öpt. 36. §-ának (6) bekezdésében, valamint 38. §-ában foglalt feltételek mellett befektetési üzletmenetet részlegesen vagy teljes egészében kihelyezheti.

(2) Amennyiben a pénztár tárgyévi nyitómérlegében a fedezeti és likviditási alap együttes állománya nem haladja meg a 100 millió forintot, úgy a pénztár a vagyongazdálkodást maga végezheti a (3) bekezdésben foglaltak figyelmen kívül hagyása mellett.

(3) Amennyiben a pénztár tárgyévi nyitómérlegében a fedezeti és likviditási alap együttes állománya meghaladja a 100 millió forintot, úgy a pénztár a vagyongazdálkodást abban az esetben végezheti vagyongazdálkodó megbízása nélkül önállóan, ha

a) ezt a pénztár alapszabálya tartalmazza,
b) vagyongazdálkodási és vagyoneértékelési szabályzattal rendelkezik,

c) a vagyongazdálkodási tevékenység irányítására olyan büntetlen előéletű, külön jogszabályban előírt értékpapír-forgalmazói vizsgával rendelkező – egymilliárd forintnál nagyobb saját kezelésű befektetett eszközök esetében, vele munkaviszonyban álló – személyt alkalmaz, aki szakirányú felsőfokú végzettséggel (egyetemen vagy főiskolán szerzett jogi, államigazgatási, közgazdasági vagy pénzügyi diploma, oklevél, illetőleg könyvvizsgálói végzettség) és legalább 2 év szakmai gyakorlattal rendelkezik.”

4. §

Az Ebr. 21/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„21/A. § (1) A pénztár az alapszabályában meghatározott tagdíjfelosztási aránytól kizárólag a belépéstől számított első két hónapban térhet el. Az eltérés eredményeképpen az első két hónapban a működési és a likviditási tartar-

lékra jutó rész legfeljebb összesen 4000 forinttal haladhatja meg azt az összeget, ami az egyébként meghatározott arányok alkalmazásából adódna.

(2) A tagsági jogviszony megszűnése esetén a tag követeléséből az indokolt költség, de legfeljebb 4000 forint vonható le.

(3) A pénztár az (1)–(2) bekezdésében foglaltakon kívül a tagsági jogviszony létesítéséhez és megszűnéséhez kapcsolódóan egyéb díjat, költséget, levonást semmilyen jogcímen nem érvényesíthet.”

5. §

Az Ebr. 21/B. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„21/B. § (1) A pénztár a tagsági jogviszony megszűnésekor

a) az átlépésre, kilépésre vonatkozó bejelentést,
b) a kizárásról való döntést,
c) a pénztártag halála miatt szükségessé váló egyösszegű kifizetés vagy átutalás esetén a jogosultság igazolását követő 15 napon belül végzi el a kifizetést, átutalást.

(2) A tagsági jogviszony megszüntetésére irányuló bejelentést követően újabb szolgáltatást igénybe venni nem lehet.

(3) Egészségpénztárból más egészségpénztárba történő átlépés az Öpt. 51. §-a (5) bekezdése alapján lekötött összeg lekötését nem érinti, az átvevő pénztár figyelembe veszi az átadó pénztárban történt lekötéseket. A pénztár az átlépés lebonyolítása során az átvevő pénztár részére az egészségszámlán lekötött összegről, a lekötés időpontjáról és tartamáról az átadó pénztár részére adatot szolgáltat.”

6. §

Az Ebr. 21/D. §-a a következő mondattal egészül ki:

„A számlaértékesítőnek tartalmaznia kell a Felügyelet internetes honlapjának címét azzal a megjegyzéssel, hogy azon a pénztárak működését, működésének eredményeit bemutató, összehasonlítható adatok is találhatóak.”

7. §

Az Ebr. 26. §-a a következő új (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) E rendelet alkalmazásában az „elismert értékpapírpia-
c” kifejezésen szabályozott piacot kell érteni.”

8. §

Az Ebr. 1. számú mellékletének helyébe e rendelet *melléklete* lép.

9. §

Az Ebr. 2. számú mellékletének 5. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„5. Magyarországon bejegyzett származtatott ügyletekbe befektető alap befektetési jegyének, illetve a külföldön bejegyzett és a kibocsátás országában származtatott ügyletekbe befektető alapnak minősülő befektetési alap jegyének együttes aránya nem haladhatja meg a befektetett pénztári eszközök 5%-át. Magyarországon bejegyzett kockázati tőkealap jegyének, illetve külföldön bejegyzett és a kibocsátás országában kockázati tőkealapnak minősülő alap jegyének együttes aránya nem haladhatja meg a befektetett pénztári eszközök 5%-át. Egy kockázati tőkealap által kibocsátott jegyek aránya nem haladhatja meg a befektetett pénztári eszközök 2%-át.”

10. §

(1) E rendelet 2006. január 1-jén lép hatályba, egyidejűleg hatályát veszti az önkéntes kölcsönös egészség- és önszegélyező pénztárak egyes gazdálkodási szabályairól szóló 268/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet módosításáról szóló 260/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet 7. §-ának (1) bekezdése.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg az Ebr. 25. §-a a „az 1. számú melléklet” szövegrészt követően kiegészül az „1. a),” szövegrésszel.

(3) Az Ebr. 14. § (3) bekezdésének e rendelet 3. §-a szerinti módosításában foglalt feltételeknek azon egészség- és önszegélyező pénztárak, melyek a hatálybalépés napján a vagyonkezelést a vagyonkezelő megbízása nélkül önállóan végzik, legkésőbb 2006. június 30-ig kötelesek megfelelni és ezt a Felügyelet részére igazolni.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

Melléklet

a 263/2005. (XII. 14.) Korm. rendelethez

[1. számú melléklet

a 268/1997. (XII. 22.) Korm. rendelethez]

1. A 2. § (1) bekezdése szerinti csoportokba a következők tartoznak:

- a) házipénztár: forint- és valutapénztár;
- b) pénzforgalmi számla;
- c) lekötött betét (betétszerződés): hitelintézeti betét-számlán lekötött pénzösszeg;

d) hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok (kötvények):

- d1) magyar állampapír,
- d2) értékpapír, amelyben foglalt kötelezettség teljesítéséért a magyar állam készfizető kezességet vállal (ideértve a jegybank által kibocsátott értékpapírt),
- d3) külföldi állampapír,
- d4) értékpapír, amelyben foglalt kötelezettség teljesítéséért külföldi állam készfizető kezességet vállal (ideértve a jegybank által kibocsátott értékpapírt),
- d5) Magyarországon bejegyzett gazdálkodó szervezet – a hitelintézet kivételével – által nyilvánosan forgalomba hozott kötvény,
- d6) külföldön bejegyzett gazdálkodó szervezet – a hitelintézet kivételével – által nyilvánosan forgalomba hozott kötvény,

d7) Magyarországon bejegyzett hitelintézet által nyilvánosan forgalomba hozott kötvény és egyéb értékpapír,

d8) külföldön bejegyzett hitelintézet által nyilvánosan forgalomba hozott kötvény és egyéb értékpapír,

d9) magyarországi helyi önkormányzat által nyilvánosan forgalomba hozott kötvény,

d10) külföldi önkormányzat által nyilvánosan forgalomba hozott kötvény;

e) részvények:

e1) a Budapesti Értéktőzsdére vagy más elismert értékpapírpiacra bevezetett, Magyarországon nyilvánosan forgalomba hozott részvény,

e2) tőzsdére vagy más elismert értékpapírpiacra bevezetett, külföldön kibocsátott, nyilvánosan forgalomba hozott részvény;

f) befektetési jegyek, illetve egyéb kollektív befektetési értékpapír:

f1) Magyarországon bejegyzett befektetési alap befektetési jegye, ideértve az ingatlanbefektetési alapot is,

f2) külföldön bejegyzett befektetési alap befektetési jegye, ideértve az ingatlanbefektetési alapot is,

f3) egyéb kollektív befektetési értékpapír;

g) jelzáloglevél:

g1) Magyarországon bejegyzett jelzálog-hitelintézet által kibocsátott jelzáloglevél,

g2) külföldön bejegyzett jelzálog-hitelintézet által kibocsátott jelzáloglevél;

h) ingatlan;

i) határidős ügyletek;

j) opciós ügyletek;

k) kockázati tőkealap-jegy.

2. Az (1) bekezdésben leírtaktól eltérően a pénztár nem szabványosított határidős és opciós ügyletet csak deviza-árfolyam-kockázat fedezeti céllal köthet.

3. A pénztár nem köteles eladni a tulajdonában lévő, tőzsdéről kivezetésre kerülő részvényt az e rendelet befektetési kategóriáinak történő megfelelés céljából. Az ilyen értékpapírok aránya azonban nem haladhatja meg a befektetett pénztári eszközök 5%-át.

4. A pénztár csak állampapír alapú repót (fordított repót) köthet.

5. Az egyéb kollektív befektetési értékpapírokra az e rendeletben a befektetési jegyekre meghatározott befektetési előírások az irányadók.

A Kormány 264/2005. (XII. 14.) Korm. rendelete

az önkéntes kölcsönös egészség- és önszegélyező pénztárak által finanszírozható szolgáltatásokról szóló 263/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárakról szóló 1993. évi XCVI. törvény 78. §-ának (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

1. §

Az önkéntes kölcsönös egészség- és önszegélyező pénztárak által finanszírozható szolgáltatásokról szóló 263/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Eör.) 4. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a jelenlegi (1)–(2) bekezdés számozása (2)–(3) bekezdésre módosul:

„(1) Az önszegélyező pénztár szolgáltatásai – szolgáltatásonként egységesen – vagy meghatározott összegűek, vagy jövedelemarányosak lehetnek.”

2. §

(1) Az Eör. 5. §-a (1) bekezdésének *i*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az egészségpénztárak a pénztártagok, illetve rendelkezésük alapján a közeli hozzátartozóik részére az alábbiakban felsorolt, az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (a továbbiakban: OEP) által nem, vagy csak részben finanszírozott szolgáltatásokat nyújthatják:]

„*i*) aktív testmozgást segítő sporteszköz (ideértve a sporttevékenység során a testi épséget közvetlenül védő kiegészítő eszközöket is, mint kar-, könyök-, térd- és fejvédő) vásárlásának, illetve bérletének támogatása naptári évenként legfeljebb 75 ezer forint összegben; több szolgáltatásra jogosult személy által történő együttes igény-

bevétel esetén naptári évenként együttesen legfeljebb 113 ezer forint összegben;”

(2) Az Eör. 5. §-a a következő új (2) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi (2) bekezdés számozása (3) bekezdésre módosul:

„(2) Az (1) bekezdés *f*) és *i*) pontjában meghatározott szolgáltatásokat a pénztártag abban az esetben veheti igénybe, ha a tárgyévben igénybe vett ilyen szolgáltatás ellenértékének megfelelő összeg a tárgyévet megelőző év utolsó napján egyéni egészség számláján rendelkezésre áll. Ha a pénztártag a tárgyévet megelőző év utolsó napján nem volt egészségpénztári tag, az (1) bekezdés *f*) és *i*) pontjában meghatározott szolgáltatások igénybevételére a tárgyévben nem jogosult.”

3. §

(1) Az Eör. 9. §-ának (1)–(2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az egészségpénztár és az egészségpénztári szolgáltató közötti szerződés – kivéve az 5. § (1) bekezdés *h*) pontjában meghatározott szolgáltatást nyújtó egészségpénztári szolgáltatót, valamint az OEP-pel szerződésben álló szolgáltatókat az e szerződés tárgyát képező szolgáltatások tekintetében – csak írásban érvényes.

(2) Az egészségpénztár csak az egészségpénztári szolgáltató által a pénztár nevére kiállított, a számviteli törvény előírásainak megfelelő általános alaki kellékekkel ellátott számla, egyszerűsített számla, vagy legalább a (3) bekezdésben meghatározott tartalommal rendelkező bizonylat, ellenében teljesíthet kifizetést. Ettől eltérően kifizetés teljesíthető a (4) bekezdésben meghatározott, a pénztár nevére kiállított elektronikus dokumentum alapján is. Az egészségpénztári szolgáltató a számlán, egyszerűsített számlán, a bizonylaton, vagy elektronikus dokumentumon az igénybe vevő pénztártag (közeli hozzátartozó) nevét vagy azonosítóját feltünteti.”

(2) Az Eör. 9. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A pénztár részére megküldött elektronikus dokumentum több pénztártaggal kapcsolatos gazdasági eseményt, gazdasági műveletet is tartalmazhat. Ebben az esetben a gazdasági műveletet (eseményt) tagonkénti bontásban kell feltüntetni. A pénztár által teljesített kifizetés alapjául szolgáló elektronikus dokumentumnak legalább a (3) bekezdésben meghatározott tartalommal kell rendelkeznie. Az elektronikus dokumentumot az elektronikus aláírásról szóló törvény szerinti legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással és időbélyegzővel kell ellátni.”

4. §

(1) Ez a rendelet 2006. január 1-jén lép hatályba, egyidejűleg hatályát veszti az önkéntes kölcsönös egészség-

és önszegélyező pénztárak által finanszírozható szolgáltatásokról szóló 263/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet módosításáról szóló 329/2004. (XII. 11.) Korm. rendelet 3. §-ának (1) bekezdése.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg az Eör. 2. §-ának *n*) pontjában az „igénybe vett üdülés, melynek során a szálloda, illetve az üdülőláz” szövegrész helyébe a „ , valamint a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 1. számú mellékletének 8.33. pontjában meghatározott üdülőben igénybe vett üdülés, melynek során a szálloda, az üdülőláz, illetve az üdülő” szövegrésszel, 5. §-a (1) bekezdésének *j*) pontja az „árának támogatása” szövegrészt követően kiegészül a „ , valamint vak pénztártag, vagy pénztártag vak közeli hozzátartozója részére hangoskönyv és elektronikus könyv vásárlásának támogatása” szövegrésszel, az 5. §-a (1) bekezdésének *k*) pontja a „mozgáskorlátozott,” szövegrészt követően kiegészül a „vagy” szövegrésszel, a 10. §-a a „meghatározott tartalommal rendelkező bizonylat,” szövegrészt követően kiegészül a „vagy a 9. § (4) bekezdésében meghatározott feltételeknek megfelelő elektronikus dokumentum” szövegrésszel.

(3) Az egészség- és önszegélyező pénztáraknak 2006. május 31-ig kell alapszabályukat és szolgáltatásaikat e rendelet előírásainak – ideértve az Eör. e rendelettel megállapított 5. § (2) bekezdésében foglaltakat – megfelelően módosítani.

(4) Az egészségpénztári szolgáltatási szerződéseket 2006. május 31-ig kell e rendelet előírásainak megfelelően módosítani.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 265/2005. (XII. 14.) Korm. rendelete

**a pénztárak központi nyilvántartásával összefüggő
egyes feladatokról, a pénztáraknak,
valamint a foglalkoztatóknak a pénztártagokra
vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettségéről szóló
172/1997. (X. 6.) Korm. rendelet módosításáról**

A magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról szóló 1997. évi LXXXII. törvény (a továbbiakban: Mpt.) 134. §-ának *c*) és *e*) pontjában foglalt felhatalmazás alap-

ján, figyelemmel a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 58. §-ában foglaltakra, a Kormány a következőket rendeli el:

1. §

A pénztárak központi nyilvántartásával összefüggő egyes feladatokról, a pénztáraknak, valamint a foglalkoztatóknak a pénztártagokra vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettségéről szóló 172/1997. (X. 6.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Pknr.) 4. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„4. § (1) Ha a pályakezdő a pénztárválasztásra vonatkozó bejelentési kötelezettségének az első biztosítási jogviszonyának kezdetét követő 15. napig nem tett eleget, vagy a pénztár a jelentkezését elutasította, a foglalkoztató a pénztártag e rendelet 2. számú mellékletében meghatározott adatairól a pénztárválasztás bejelentésére nyitva álló határidőt követő 15 napon belül értesíti a pályakezdő lakóhelye (magyarországi lakóhely vagy tartózkodási hely hiányában a foglalkoztató Magyarországon bejegyzett székhelye, telephelye, képviselte, fióktelepe) szerinti területi pénztárat.

(2) Az (1) bekezdés szerinti adatszolgáltatásokat a foglalkoztatók vagy papír alapú adathordozón vagy elektronikus adathordozón és kinyomtatott formában küldik meg a területi pénztárnak.

(3) A foglalkoztató, az általa alkalmazott pénztártagokra vonatkozóan első ízben 1998. január 1-jétől, majd azt követően rendszeresen, a Tbj. 51. § (1) bekezdésében foglaltak szerint vallja be és fizeti meg a tagdíjat a pénztáraknak. Az (1) bekezdésben meghatározott irányított pályakezdők esetében a tagdíjat a pályakezdő lakóhelye szerinti területi pénztárhoz kell bevallani és megfizetni.”

2. §

A Pknr. 1. számú mellékletének 1. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. A belépési nyilatkozat minimális adattartalma:

- Pénztártag családi és utóneve
- Pénztártag TAJ száma, külföldi állampolgár pénztártag útlevélszáma, tartózkodási engedély száma
- Pénztártag anyja neve
- Pénztártag neve
- Pénztártag állampolgársága (magyar, külföldi, hontalan)
- Pénztártag születési helye

- Pénztártag születési időpontja (év, hónap, nap)
- Pénztár megnevezése
- Pénztár azonosítója
- Pénztártag lakóhelye (irányítószám, település, közterület neve, jellege, házszám)
- Pénztárba jelentkezés jogcíme
 - = 01: pályakezdő 1998. június 30. és 2001. december 31. között,
 - = 02: önként választó 1997. szeptember 1. és 1999. augusztus 31. között,
 - = 03: más pénztárból átlépő,
 - = X1: irányított 1998. június 30. és 2001. december 31. között,
 - = 04: 2002. január 1. és 2002. december 31. között magán-nyugdíjpénztári tagsági jogviszonyt létesítő pályakezdő,
 - = 05: 2002. január 1. és 2002. december 31. között a Tb-rendszerből átlépő,
 - = 06: Tb-ből állapotjavulás miatt pénztárat választó,
 - = 07: a 30. életévét 2003. január 1-jén még be nem töltött önkéntes belépő (2003. január 1. és 2003. december 31. közötti belépések esetén),
 - = 08: a Tb-rendszerből átlépő olyan személy, aki 1998. június 30. és 2003. január 1. között vált első alkalommal biztosítottá, és 2002. december 31-én nem volt pénztártag,
 - = 09:
 - = 10: 2003. január 1-jétől, továbbá az EU-csatlakozást követően tagságra kötelezett olyan pályakezdő, aki választott pénztárat,
 - = 11: 2003. január 1-jétől, továbbá az EU-csatlakozást követően olyan pályakezdő személy, akinek tagságra kötelezése irányítás útján történik,
 - = 12: Magyarország EU-csatlakozását követően, a Tbj. 4. § o) pontjának 3. alpontja szerinti önkéntes döntéssel pénztártagsági jogviszonyt létesítő személy, 2005. december 31-ig használható,
 - = 13: 2005. július 1-jét követően az Mpt. 3. § (2) bekezdésének c) pontja szerint önkéntes döntéssel pénztártagsági jogviszonyt létesítő – a Tbj. 4. § z) pontjának hatálya alá tartozó – harmadik állam polgára,

- = 14: 2005. július 1-jét követően az Mpt. 3. § (2) bekezdésének c) pontja szerint önkéntes döntéssel pénztártagsági jogviszonyt létesítő hontalan személy,
- = 15: a 30. életévét még be nem töltött önkéntes belépő (2006. január 1-jét követően használható),
- = 16: első ízben Magyarországon létesített nyugdíjbiztosítási jogviszony alapján történő önkéntes belépés (2006. január 1-jét követően használható).
- Pénztártag aláírása
- Foglalkoztató/egyéni vállalkozó megnevezése
- Foglalkoztató/egyéni vállalkozó címe (irányítószám, település, közterület neve, jellege, házszám)
- Foglalkoztató/egyéni vállalkozó adószáma/TAJ száma
- Foglalkoztató/egyéni vállalkozó cégszerű aláírása
- Magánnyugdíjpénztár neve
- Magánnyugdíjpénztár azonosítója
- Magánnyugdíjpénztár pénzforgalmi jelzőszáma
- Magánnyugdíjpénztár számlavezető bankjának megnevezése
- Magán-nyugdíjpénztári tagság kezdete (év, hónap, nap)
- Magánnyugdíjpénztár záradékolása, aláírása”

3. §

A Pknr. 2. számú mellékletének helyébe e rendelet *melléklete* lép.

4. §

Ez a rendelet 2006. január 1-jén lép hatályba.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete

Kiadva: 2006. január

A foglalkoztatók adatszolgáltatása a pénztártagok pénztárválasztásáról

A bizonylatot nyomtatott nagybetűkkel kérjük kitölteni!
Kitöltési útmutató a túldoldalon!

Az adatszolgáltatás a 172/1997. (X. 6.) Korm. rendelet
alapján kötelező!

Foglalkoztató		1. Megnevezése:		5. Az adatszolgáltató neve:	
		2. Adóazonosítója:		6. Telefonszáma:	
		3. KSH száma:		7. Az adatszolgáltatás típusa: ☐	
		4. Címe: (település) (közterület jellege) hsz.			
P É N Z T Á R T A G	1	8. Neve:		12. Születési ideje:	
		9. Anyja neve:		13. Születési helye:	
		10. TAJ száma:		14. Neme: ☐	
		11. Útleveleszáma:		15. Állampolgársága: ☐	
		16. Lakcíme: (település) közterület jellege hsz.			
		17. Pénztártagság kezdete:		18. Jogcímkód*:	
	2	19. Pénztár neve:		20. Pénztár azonosítója:	
		8. Neve:		12. Születési ideje:	
		9. Anyja neve:		13. Születési helye:	
		10. TAJ száma:		14. Neme: ☐	
		11. Útleveleszáma:		15. Állampolgársága: ☐	
		16. Lakcíme: (település) közterület jellege hsz.			
3	17. Pénztártagság kezdete:		18. Jogcímkód*:		
	19. Pénztár neve:		20. Pénztár azonosítója:		
	8. Neve:		12. Születési ideje:		
	9. Anyja neve:		13. Születési helye:		
	10. TAJ száma:		14. Neme: ☐		
	11. Útleveleszáma:		15. Állampolgársága: ☐		
16. Lakcíme: (település) közterület jellege hsz.					
17. Pénztártagság kezdete:		18. Jogcímkód*:			
19. Pénztár neve:		20. Pénztár azonosítója:			

Kelt:

P. H

Cégszerű aláírás:

.....

A jelentőlapot a pénztárválasztást elmulasztott pályakezdő lakóhelye (magyarországi lakóhely vagy tartózkodási hely hiányában a foglalkoztató Magyarországon bejegyzett székhelye, telephelye, képvisellete, fióktelepe) szerint illetékes területi pénztárhoz kell eljuttatni!

KITÖLTÉSI ÚTMUTATÓ

A „foglalkoztatók adatszolgáltatása a pénztártagok pénztárválasztásáról” nyomtatványhoz

1. A foglalkoztató megnevezése.
2. Az állami adóhatóság által kiadott 11 jegyű adóazonosítót kell beírni. Amennyiben kevesebb mint 11 számjegyű, az azonosítót jobbra igazítva kell feltüntetni.
3. A foglalkoztató 17 számjegyű statisztikai számjele.
4. A foglalkoztató postai irányítószáma, székhely település neve, közterület jellege, házszám.
5. Az adatszolgáltatást teljesítő, kapcsolattartó személy neve.
6. Az adatszolgáltatást teljesítő, kapcsolattartó személy telefonszáma.
7. A rovatba „X” jelet írni, ha a feltüntetett pénztártag(ok)ra vonatkozóan már történt adatszolgáltatás, de az abban közölt adatokat javítani, módosítani kell.
8. Családi és utónév. Nyomtatott nagybetűkkel kell kitölteni, jól láthatóan elkülönítve.
9. Pénztártag anyjának leánykori neve. Nyomtatott nagybetűkkel kell kitölteni, jól láthatóan elkülönítve a családi és utónevet.
10. A pénztártag társadalombiztosítási azonosító jele (TAJ szám).
11. Külföldi állampolgár pénztártag esetén, TAJ szám hiányában az útlevélszáma vagy – EGT állampolgár esetén – a tartózkodási engedély száma.
12. Év, hónap, nap.
13. Pénztártag születési helye. Nyomtatott nagybetűkkel kell kitölteni.
14. A rovat kitöltésénél: férfi: (1), nő: (2).
15. A rovat kitöltésénél: magyar: M, külföldi: K, hontalan: H
16. A pénztártag lakóhelyének postai irányítószáma, település neve, közterület jellege, házszám.
17. Kötelező pénztárság esetén az első, illetőleg azon biztosítási jogviszony keletkezésének napja, amely alapján a pénztárság kötelezően létrejött.
18. A használható jogcímkódok:
 - X1 kódot kell a mezőbe írni, ha a pályakezdő pénztárságra kötelezése – a magánnyugdíjról és a magánnyugdíj-pénztárakról szóló 1997. évi LXXXII. törvény (a továbbiakban: Mpt.) 2002. január 1-jét megelőzően hatályos 22. § (8) bekezdés a) pontja alapján – irányítás útján történik. (2001. december 31-ig létrejött tagsági jogviszony esetén használható!)
 - 11 Olyan pályakezdő személy, akinek a pénztárságra kötelezése irányítás útján történik. Csak 2003. január 1-jén vagy azt követően létrejött biztosítási jogviszony esetén használható!
19. Ha a pályakezdő – 2002. január 1-jét megelőző, továbbá 2002. december 31-ét követően – biztosítottá válásától számított 15 napon belül nem választ pénztárat, vagy választását nem jelenti be, a pályakezdő lakóhelye szerinti területi pénztár nevét kell feltüntetni.
20. A 19. pontban meghatározott területi pénztárnak a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által kiadott négy számjegyű azonosítója (pénztárkód).

Területileg illetékes nyugdíjpénztárak

Megye	Pénztár neve	Pénztárkód
Baranya megye és Jász-Nagykun-Szolnok megye	Allianz Hungária Biztosító Rt. Önkéntes és Magánnyugdíjpénztár	0016
Csongrád megye	ÁB-Aegon Önkéntes és Magánnyugdíjpénztár	0008
Az összes többi megyében, valamint Budapest	OTP Magánnyugdíjpénztár	0002

Területi pénztár: a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által kijelölt azon magánnyugdíjpénztár, amelynek a pénztárválasztást elmulasztó 2002. január 1-jét megelőzően vagy 2002. december 31-ét követően pályakezdő – lakóhelye szerint – a tagjává válik.

A jelentőlapot a pénztárválasztást elmulasztott pályakezdő lakóhelye (külföldi állampolgár magyarországi lakóhelyének vagy tartózkodási helyének hiányában a foglalkoztató Magyarországon bejegyzett székhelye, telephelye, képviselőte, fióktelepe) szerint illetékes területi pénztárhoz kell eljuttatni!

**A Kormány
266/2005. (XII. 14.) Korm.
rendelete**

**az Egészségügyi Engedélyezési és Közigazgatási
Hivatalról szóló 295/2004. (X. 28.) Korm. rendelet,
a kábítószerrel és pszichotróp anyagokkal
végezhető tevékenységekről szóló
142/2004. (IV. 29.) Korm. rendelet, valamint
a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló
1997. évi LXXXIII. törvény végrehajtásáról szóló
217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet módosításáról**

1. §

Az Egészségügyi Engedélyezési és Közigazgatási Hivatalról szóló 295/2004. (X. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.) 2. §-a a következő *e)* ponttal egészül ki:

[Külön jogszabályban foglaltak szerint a Hivatal feladat körébe tartozik különösen]

„*e)* a külföldön szerzett egészségügyi oklevelek és bizonyítványok elismerése, valamint a hazai bizonyítványról, oklevélről, illetve hazai szakmai gyakorlatról szóló bizonyítvány kiállítása.”

2. §

A Kr. a következő új 3. §-sal egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi 3. § számozása 4. §-ra változik:

„3. § (1) A kérelmező a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvényben (a továbbiakban: Ket.) meghatározott eljárási cselekményeket – a 2. § *a)* és *d)* pontjaiban foglalt eljárások kivételével – elektronikus úton is gyakorolhatja.

(2) A Hivatal a Ket.-ben meghatározott eljárási cselekményeket – a határozat és végzés közlésének kivételével – elektronikus úton is gyakorolhatja.”

3. §

A kábítószerrel és pszichotróp anyagokkal végezhető tevékenységekről szóló 142/2004. (IV. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 3. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Máknövény, illetve kannabisznövény exportját, illetve importját végző, továbbá mákszalma-maradványokkal szennyezett mákmagot felvásárló, illetve annak tisztítását végző gazdálkodó szervezet a tevékenység megkezdése esetén köteles a tevékenységet – annak megkezdése előtt harminc nappal – a tevékenység helyének pontos megjelölésével és a felelős személy megnevezésével az

EKH-nak bejelenteni. A bejelentéshez csatolni kell az eredeti cégkivonatot vagy a hitelesített Nyilvános Cégadatok Kivonatát, cégbíróági bejegyzés vagy vállalkozói igazolvány hitelesített másolatát. Az EKH a bejelentett tevékenységről nyilvántartásba vételi igazolást ad ki, amelyről az ORFK KKR-t tájékoztatja. A kiadott nyilvántartásba vételi igazolást háromévente kell megújítani. A nyilvántartásba vételi igazolás birtokosa az általa végzett tevékenység mennyiségi adatairól évente – összesített formában – tájékoztatja az EKH-t. A tisztítás utáni mákszalma-maradványok kizárólag opiátok kinyerésére tevékenységi engedéllyel rendelkező engedélyesnek adhatók át Megrendelőlap kíséretében, vagy kérelmezni kell az EKH-tól az ORFK vagy az ORFK által erre kijelölt megyei (budapesti) rendőr-főkapitányság felügyelete melletti megsemmisítést.”

4. §

Az R. 4. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„4. § (1) A kábítószerrel és pszichotróp anyagok, továbbá mákszalma és kannabisz növény exportja, importja, transzfere esetén – a tevékenységi engedélyen túl – eseti exportengedélyt, illetve eseti importengedélyt is be kell szerezni. A máknövény és kannabisz növény eseti exportengedélye, illetve eseti importengedélye a 3. § (4) bekezdése szerinti nyilvántartásba vételi igazolás birtokában kérelmezhető az EKH-tól.”

5. §

Az R. 1. számú melléklete B) Pszichotróp anyagok 1. jegyzéke (P1) az alábbi szövegrésszel egészül ki:

„mCPP (meta-klorofenilpiperazin)	meta-chlorophenylpiperazine vagy [1-(3-chlorophenyl)piperazine]”
-------------------------------------	--

6. §

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény végrehajtásáról rendelkező 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet a következő 10/E. §-sal egészül ki:

„10/E. § A Magyar Állam és a gyógyszergyártók, forgalmazók között létrejött szerződésben meghatározott gyártói befizetési kötelezettség Egészségbiztosítási Alap javára történő teljesítése, a tényadatokon alapuló végleges elszámolás szerinti rendezés a szerződésben megállapított

szabályoknak megfelelően számított összegben, az ott részletezett ütemezésben és feltételek szerint történik.”

7. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, egyidejűleg az R. 27. §-ának (1) bekezdése a hatályát veszti.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 267/2005. (XII. 14.) Korm. rendelete

**a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény
végrehajtásáról szóló
203/1998. (XII. 19.) Korm. rendelet módosításáról**

A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Bt.) 50/A. §-a (1) bekezdésének *d)* pontjában kapott felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

1. §

A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény végrehajtásáról szóló 203/1998. (XII. 19.) Korm. rendelet 4. § (13) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(13) A (12) bekezdés szerint fizetendő bányajáradékot pénzben kell megállapítani és a Bt. 3. § (1) bekezdése szerint – a kitermelt szénhidrogén után fizetendő bányajáradéktól elkülönítetten – kell megfizetni. A szénhidrogén tulajdonjoga a Bt. 3. § (1) bekezdése *a)* pont rendelkezései alapján fizetendő járadék megfizetésével egyidejűleg száll át a bányavállalkozóra.”

2. §

E rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 268/2005. (XII. 14.) Korm. rendelete

**a termőföld állam által életjáradék fizetése ellenében
történő megszerzéséről szóló
210/2004. (VII. 9.) Korm. rendelet módosításáról**

A Nemzeti Földalapról szóló 2001. évi CXVI. törvény (a továbbiakban: Tv.) módosításáról szóló 2002. évi XXIV. törvény 15. §-ának (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

1. §

(1) A termőföld állam által életjáradék fizetése ellenében történő megszerzéséről szóló 210/2004. (VII. 9.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A Nemzeti Földalapkezelő Szervezet (a továbbiakban: NFA) a (3) bekezdésben meghatározott tulajdosonoktól (a továbbiakban: jogosult) pályázat alapján úgy vásárolhat az állam javára legalább 1 hektár, illetve legfeljebb 20 hektár területű külterületi termőföldet, összesen nem több mint 3 millió forint értékben, hogy annak ellenértékeként életjáradékot fizet az e rendeletben foglaltak szerint.”

(2) Az R. 1. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) E rendelet alkalmazása szempontjából jogosult, az a 60. életévét betöltött személy, aki a pályázat során felajánlott termőföldnek a pályázat meghirdetésekor legalább három éve az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett tulajdonosa. A jogosultságnak nem feltétele a legalább három éve bejegyzett tulajdonjog, ha a tulajdonszerzés öröklés, részarány kiadás, hatósági intézkedés vagy bírói ítélet alapján történt. Ha a pályázó a termőföld tulajdonjogát egyeneságbeli rokonától vagy házastársától szerezte meg, akkor a bejegyzett tulajdonra előírt három évbe beszámítható az az időtartam, amely alatt a földrészlet az egyeneságbeli rokon vagy a házastárs tulajdonában volt.”

2. §

Az R. 8. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az életjáradék fizetése alapjául szolgáló összeget a jogosulttól az állam tulajdonába kerülő termőföld ellenértéke – beleértve a jogosultra engedményezett összeget is – másfélszeresének megfelelő összeg alapján kell megállapítani.”

pítani, feltéve, hogy a jogosult a szerződés megkötésekor a 60. életévét már betöltötte.”

3. §

Az R. melléklete helyébe e rendelet *melléklete* lép.

4. §

(1) E rendelet a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépését követően először a „Földért életjáradékot” IV. program pályázatai alapján létrejövő életjáradéki szerződések esetében kell alkalmazni.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a Nemzeti Földalap vagyon-nyilvántartásának, vagyonkezelésének és hasznosításának részletes szabályairól szóló 254/2002. (XII. 13.) Korm. rendelet 12. § (2) és (3) bekezdése hatályát veszti.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

Melléklet

a 268/2005. (XII. 14.) Korm. rendelethez

Az életjáradék havi összege 100 000 Ft életjáradék alapjául szolgáló összeg esetén

A 100 000 Ft-tól eltérő életjáradék alapjául szolgáló összeg esetén a járadék összege arányosan változik.

Életkor (év)	Férfi	Nő
60	1 430	1 139
61	1 497	1 194
62	1 566	1 255
63	1 643	1 322
64	1 727	1 393
65	1 820	1 471
66	1 921	1 556
67	2 027	1 648

Életkor (év)	Férfi	Nő
68	2 144	1 749
69	2 269	1 859
70 év és felette	2 454	1 979

A Kormány tagjainak rendeletei

A belügyminiszter 59/2005. (XII. 14.) BM rendelete

**a belügyminiszter hatáskörébe tartozó
sportszakmai szakképesítések szakmai vizsgáinak
szervezésére feljogosított intézményekről**

A szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény 5. §-a (1) bekezdésének *b)* pontjában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

(1) A belügyminiszter (a továbbiakban: miniszter) hatáskörébe tartozó sportszakmai szakképesítések vizsgáinak szervezésére az e rendelet *mellékletében* felsorolt intézmények jogosultak.

(2) A szakmai vizsgák szervezésére szóló jogosultság 2007. december 31-ig érvényes.

(3) A vizsgaszervezési jogosultságot a miniszter – a Nemzeti Sporthivatal elnökének javaslatára – külön jogszabályban meghatározott esetekben megvonhatja.

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 5. napon lép hatályba, ezzel egyidejűleg a gyermek-, ifjúsági és sportminiszter hatáskörébe tartozó sportszakmai képesítések szakmai vizsgáinak szervezésére feljogosított intézményekről szóló 6/2003. (VIII. 27.) GYISM rendelet hatályát veszti.

Dr. Lamperth Mónika s. k.,
belügyminiszter

Melléklet az 59/2005. (XII. 14.) BM rendelethez

	Az intézmény megnevezése	Székhelyének címe	A régió megnevezése (amelyre a vizsgaszervezési jogosultság érvényes)	Sportoktató 33 8962 01	Sportedző 52 8962 01	Sport-szervező-menedzser 52 8962 02
1.	Baranya Megyei Önkormányzat. Hivatala	7621 Pécs Széchenyi tér 9.	Dél-Dunántúl	X		
2.	Békés Megyei Sportszövetségek Érdekszövetségi Egyesülete	5600 Békéscsaba Peter Jilemniczky út 3.	Dél-Alföld	X		
3.	Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Testnevelési és Sportintézet	3527 Miskolc Selyemrét út 1.	Észak-Magyarország	X		
4.	Csongrád Megyei Önkormányzat Sport-hivatala	6720 Szeged Victor Hugo u. 1.	Dél-Alföld	X		
5.	Győr-Moson-Sopron Megyei Sportigazgatóság	9022 Győr Batthyány tér 2.	Nyugat-Dunántúl	X		
6.	Fitness Akadémia Szakközépiskola	1139 Budapest Hajdú u. 18–24.	Közép-Magyarország	X	X	X
7.	Főpolgármesteri Hivatal Sport Ügyosztály	1053 Budapest Cúria u. 3.	Közép-Magyarország	X		
8.	Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Művelődési, Továbbképzési és Sport Intézet	5001 Szolnok Szabadság tér 7.	Észak-Alföld	X		
9.	Magyar Ipsarszövetség Oktatási Központ	1139 Budapest Hajdú u. 18–24.	Közép-Magyarország Észak-Magyarország Észak-Alföld Dél-Alföld Dél-Dunántúl Nyugat-Dunántúl	X	X	X
10.	OK-TAT–60. Kft.	3000 Hatvan Tanács út 9.	Észak-Magyarország	X	X	X
11.	Pest Megyei Sportigazgatóság	1148 Budapest Fogarasi u. 22.	Közép-Magyarország	X		
12.	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Testnevelési és Sportintézet	4400 Nyíregyháza Mártírok tere 9., VIII. em.	Észak-Alföld	X		
13.	Vas Megyei Sportigazgatóság	9701 Szombathely Markusovszky út 6.	Nyugat-Dunántúl	X	X	
14.	Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar	1123 Budapest Alkotás út 44.	Közép-Magyarország	X	X	X

**A földművelésügyi és vidékfejlesztési
miniszter, valamint a pénzügyminiszter
114/2005. (XII. 14.) FVM–PM
együttes rendelete**

**a mezei őrszolgálat megalakításához,
fenntartásához nyújtandó 2005. évi állami
hozzájárulás igénybevételének rendjéről
és feltételeiről**

A fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény 30. §-ának (7) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján – az Európai Unió közös forrásaiból származó agrártámogatások, az azokhoz kapcsolódó, nemzeti költségvetésből nyújtott kiegészítő támogatások, valamint a nemzeti hatáskörben nyújtott agrártámogatások igénybevételének általános feltételeiről szóló 6/2004. (I. 22.) Korm. rendelet 1. §-ának (2) bekezdésében és 1. számú mellékletének 7. j) pontjában foglaltakra figyelemmel – a következőket rendeljük el:

1. §

(1) A települési önkormányzat által létesített mezei őrszolgálat, valamint a hegyközség által létrehozott hegyőrség (a továbbiakban együtt: őrszolgálat) megalakulási, fenntartási és működési költségeinek megtérítésére a rendelet 2. § (1) bekezdésében meghatározott mértékig állami hozzájárulás (a továbbiakban: hozzájárulás) igényelhető.

(2) A hozzájárulást az a települési önkormányzat vagy hegyközség (a továbbiakban együtt: önkormányzat) igényelheti, amelynek az őrszolgálatát a megyei földművelésügyi hivatal (a továbbiakban: hivatal) nyilvántartásba vette. A nyilvántartásba vételhez az önkormányzatnak csatolnia kell az őrzött terület nagyságát, a földrésztetek helyrajzi számát és az őrszolgálat létszámát igazoló iratokat, valamint a mezőőrök és hegyőrök szolgálati viszonyáról szóló 29/1998. (IV. 30.) FM rendelet 1–6. számú mellékleteiben foglalt okiratokat.

2. §

(1) Az önkormányzat a 2005. évben újonnan létrehozott őrszolgálat megalakítási költségeinek 50%-át, de – mezőőrönként és hegyőrönként – legfeljebb 300 000 Ft-nak a megtérítését 2005. december 31-ig igényelheti. Az önkormányzat az őrszolgálat fenntartásával és működésével kapcsolatban felmerülő költségek (személyi és dologi kiadások) 50%-ának, de legfeljebb 50 000 Ft/hó/fő megtérítését – az újonnan megalakított őrszolgálat esetében is – 2005. december 31-ig kérelmezheti. A költségként kimu-

tatott és pénzügyileg rendezett kiadások lehetnek csak a kérelmezés alapbizonylatai.

(2) Az őrszolgálat megalakulása, fenntartása és működése során felmerült költségeket igazoló számlákat az önkormányzatnak öt évig meg kell őriznie, és azokról kimutatást kell készítenie.

3. §

(1) Az önkormányzat a hozzájárulást a hivatalnál e rendelet 1. és 2. számú melléklete szerinti tartalommal kérelmezheti. A hivatal megvizsgálja az igényjogosultságot, és ennek alapján az e rendelet 3. számú melléklete szerinti igazolást állít ki az önkormányzat részére.

(2) A hivatal intézkedése ellen az önkormányzat a hivatalnál tizenöt napon belül kifogást emelhet, amely a beérkezett kifogást nyolc napon belül továbbítja a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (a továbbiakban: minisztérium) részére.

(3) A minisztérium a kifogást harminc napon belül elbírálja, és az igényjogosultság megléte esetén intézkedik a hozzájárulás kifizetéséről az illetékes adóhatóság felé, illetve az igényjogosultság hiánya esetén elutasítja a kifogást. A minisztérium az intézkedésekről egyidejűleg értesíti a hivatalt.

(4) A hivatal a hozzájárulásokról nyilvántartást vezet. A hozzájárulás igénybevételére, elszámolására, visszafizetésére egyebekben az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény szabályait kell alkalmazni.

4. §

(1) A hozzájárulás összegének rendeltetési céltól eltérő felhasználása – a hozzájárulás teljes vagy annak teljesítményarányos része vonatkozásában – jogosulatlanul igénybe vett hozzájárulásnak minősül, s azt a kérelem benyújtásakor érvényes jegybanki alapkamat kétszeres mértékének megfelelő kamattal növelve kell visszafizetni.

(2) A hozzájárulás felhasználását a hivatal ellenőrzi, és a visszafizetési kötelezettséget megállapító jogerős határozat egy példányának megküldésével kezdeményezi az illetékes adóhatóságnál a jogosulatlanul igénybe vett hozzájárulás visszafizetését.

5. §

A mezőőri és hegyőri tanfolyam és vizsga szervezésével, az őrszolgálat nyilvántartásával, támogatási igények igazolásával és ellenőrzésével kapcsolatban felmerülő, a hivatal által igazolt dologi és személyi költségek alapján a minisztérium a Földművelésügyi Költségvetési Iroda ré-

szére kiállítja az e rendelet 3. számú melléklete szerinti igazolást.

6. §

(1) A hozzájárulás az e rendelet 3. számú melléklete szerinti igazolás alapján, legfeljebb a 2. § (1) bekezdésében feltüntetett összegig igényelhető az illetékes adóhatóságtól a 10032000-01905609 számú APEH Agrártermelés költségeit csökkentő támogatás lebonyolítási folyósítási számláról.

(2) A jogosulatlanul igénybe vett támogatást az (1) bekezdés szerinti számlára kell visszafizetni.

7. §

(1) E rendelet a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a mezei őr-szolgalat megalakításához, fenntartásához nyújtandó 2004. évi állami hozzájárulás igénybevételének rendjéről és feltételeiről szóló 26/2004. (III. 3.) FVM-PM együttes rendelet hatályát veszti.

Gráf József s. k.,
földművelésügyi és vidékfejlesztési
miniszter

Dr. Veres János s. k.,
pénzügyminiszter

1. számú melléklet a 114/2005. (XII. 14.) FVM-PM együttes rendelethez

Kérelem a mezei őr-szolgalat és hegyőrség megalakulásához nyújtott támogatás igényléséhez

FÖLDMŰVELÉSÜGYI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI MINISZTERIUM MEGYEI FÖLDMŰVELÉSÜGYI HIVATALA

Az állami hozzájárulási igényünk igazolására a mezei őr-szolgalat megalakításához, fenntartásához nyújtandó 2005. évi állami hozzájárulás igénybevételének rendjéről és feltételeiről szóló 114/2005. (XII. 14.) FVM-PM együttes rendelet alapján megküldöm a nyilvántartásba vett működési területű mezei őr-szolgalat megalakításának költségeiről készült ki-mutatást.

A költségek részletezése:

Bizonylat száma:

Összeg (Ft):

.....
.....
.....

Összesen:

.....

Kijelentem, hogy a mezei őr-szolgalat a fegyveres biztonsági őr-ségről, a természetvédelmi és a mezei őr-szolgalatról szóló 1997. évi CLIX. törvényben és a mezőőrök és hegyőrök szolgálati viszonyáról szóló 29/1998. (IV. 30.) FM rendeletben előírt valamennyi eszközzel rendelkezik.

Ezek alapján kérem, hogy az önkormányzat részére a hatályos jogszabályok szerint Ft összegű támogatás igénybevételéhez szükséges igazolást állítsa ki.

....., 200... hó nap

.....
önkormányzat jegyzője/hegybíró

2. számú melléklet a 114/2005. (XII. 14.) FVM–PM együttes rendelethez

Kérelem a mezei őrszolgálat és a hegyőrség működéséhez nyújtott támogatás igényléséhez

**FÖLDMŰVELÉSÜGYI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI MINISZTERIUM
MEGYEI FÖLDMŰVELÉSÜGYI HIVATALA**

Igazolom, hogy 200... hó naptól 200... hó napig
az önkormányzat területén a mezei őrszolgálat fővel működött.

A működési költségek az alábbiak voltak:

– dologi kiadások

Számlaszám:

Összeg (Ft):

.....
.....
.....
Összesen:

– személyi kiadások

munkabér:

járulék:

Összesen:

Mindösszesen:

Ezek alapján kérem, hogy az önkormányzat részére a hatályos jogszabályok szerint Ft összegű támogatás igénybevételéhez szükséges igazolást állítsa ki.

....., 200... hó nap

.....
önkormányzat jegyzője/hegybíró

3. számú melléklet a 114/2005. (XII. 14.) FVM–PM együttes rendelethez

Kiállító:

Szerződésszám:

Engedélyszám:

IGAZOLÁS**költségvetési támogatás állami adóhatóságtól történő igénybeviteléhez**

Név:

Cím:

Adószám:

Adóazonosító jel:

Bankszámlaszám:

Gazdálkodási forma:

Igazolom, hogy a mezei őrszolgálat megalakításához, fenntartásához nyújtandó 2005. évi állami hozzájárulás igénybevitelének rendjéről és feltételeiről szóló 114/2005. (XII. 14.) FVM–PM együttes rendelet §-a alapján jogcímre kötött/200... számú szerződés/engedély szerint Ft támogatási összegről szóló, vállalt kötelezettségeinek eleget/részben eleget tett, és ez alapján fent nevezett részére előleg/részelszámolás/végelszámolás címén Ft, azaz forint átutalása teljesíthető.

....., 200... hó nap

P. H.

.....
kiállító szerv vezetője

Ellenjegyezte:

.....
gazdasági vezető

III. rész HATÁROZATOK

Az Alkotmánybíróság határozatai

Az Alkotmánybíróság 45/2005. (XII. 14.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Alkotmány egyes rendelkezéseinek értelmezésére, jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára, valamint mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló indítvány tárgyában – *dr. Bragyova András* és *dr. Kovács Péter* alkotmánybírák párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

határozatot:

I.

Az Alkotmánybíróság alkotmányértelmezési hatáskörben eljárva megállapítja:

1. Az Alkotmány 68. § (2) bekezdése védelemben részesíti a nemzeti és etnikai kisebbségeket. Az egyes személyeknek valamelyik nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozásáról szóló döntése és ennek nyilvánosságra hozatala az Alkotmány 54. §-ának (1) bekezdése alapján védelmet élvező – az emberi méltóságból levezetett – önazonosságához, önrendelkezéshez való jog körébe tartozik.

2. Az egyénnek a valamelyik nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozására vonatkozó személyes adatok kezelése, az adatok nyilvánosságra hozatala – az Alkotmány 59. §-ának (1) bekezdésén alapuló információs önrendelkezési jog alapján – az érintett személy hozzájárulásától függ; ez a jog az Alkotmány 8. §-a (2) bekezdése által megszabott keretek között korlátozható.

3. A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó személyek közéletben való kollektív részvételének a jogát az Alkotmány 68. §-ának (2) bekezdése biztosítja.

4. A nemzeti és etnikai kisebbségek közéletben való kollektív részvételének egyik formája az Alkotmány 68. §-a (4) bekezdésében meghatározott nemzeti és etnikai kisebbségi önkormányzat.

5. A nemzeti és etnikai kisebbségi önkormányzatok létrehozásáról, hatásköréről szóló rendelkezéseket az Alkotmány nem határozza meg, ezeket a szabályokat az Országgyűlés az Alkotmány 68. §-ának (5) bekezdésében foglaltak szerint a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának támogató szavazatával alkotja meg.

6. A nemzeti és etnikai kisebbségi önkormányzatokra vonatkozó szabályok megalkotásánál a törvényhozó széles döntési jogosultsággal rendelkezik; ennek a döntési szabadságnak a korlátait az Alkotmány rendelkezései, így különösen az alapjogokra vonatkozó szabályok határozzák meg.

II.

1. Az Alkotmánybíróság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény 115/E. §-a és 115/F. §-a alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló indítványt elutasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

1. A nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. törvény (a továbbiakban: Obtv.) 22. §-ának *a)*, *d)* és *e)* pontjaiban biztosított jogkörében eljárva indítványozta, hogy az Alkotmánybíróság

– állapítsa meg a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 1990. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Övj.) 50/B. §-a (2) bekezdésének és 50/C. §-a (1) bekezdésének alkotmányellenességét és semmisítse meg ezeket a rendelkezéseket,

– állapítson meg az Övj. 50/A. §-ának (2) bekezdésével kapcsolatban mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet,

– a fentiekkel összefüggésben értelmezze együttesen az Alkotmány 68. §-ának (4) bekezdését és 59. §-ának (1) bekezdését.

Az indítványozó álláspontját az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdésére és 68. §-ára alapította.

2. Az indítványozó alkotmányellenesnek tartotta, hogy az Övj. 50/B. §-ának (2) bekezdése és 50/C. §-ának (1) bekezdése alapján a kisebbségi önkormányzati választáso-

kon minden választópolgár választhat és megválasztható, nem csak azok, akik a kisebbségi közösségnek ténylegesen tagjai. Hivatkozott arra, hogy a 2002–2003. évi választások után nagyon sok panasz érkezett be, és megállapítható, hogy valamennyi kisebbség körében előfordultak visszaélések. Álláspontja szerint a jogi szabályozás hiányosságai a kisebbségi önkormányzati rendszer létét veszélyeztetik. Kifejtette, hogy a kisebbségi önkormányzati választások szabályozása csak abban az esetben felelne meg a demokratikus legitimáció követelményének, ha olyan rendelkezések születnének, amelyek szerint a kisebbségi önkormányzati képviselőket az adott kisebbség közössége választaná meg saját tagjai közül. Tévesnek tartotta azt a felfogást, amely az Alkotmány 70. §-ának (1) bekezdésére alapítja azt a rendelkezést, amely szerint minden választópolgárt megillet a kisebbségi önkormányzati választásokon való választás és választhatóság joga. Az indítványozó véleménye szerint az Alkotmány 68. §-ának (1)–(4) bekezdésében meghatározott alapjogok érvényesülését sértik a támadott szabályok.

A visszaélések megakadályozása érdekében az indítványozó kérte az alkotmányértő szabályok megsemmisítését és az Alkotmány 68. §-a (4) bekezdésének az 59. § (1) bekezdésével együttes értelmezését.

Az indítványozó a jogalkotó mulasztásának megállapítását is kérte, mert a jogszabályok nem írják elő a kisebbségi választójogi névjegyzék bevezetését, valamint a választópolgárok nyilatkozattételi köteleességét a kisebbségi közösséghez tartozásukról, és e nyilatkozat helytállóságának ellenőrzéséről. Ezért kérte „a jogállamiság elvéből következő jogbiztonság sérelmének a megállapítását és az Országgyűlés felhívását a kisebbségek önkormányzáshoz való jogának érvényesítését biztosító törvényi rendelkezések megalkotására”.

3. Az indítvány benyújtását követően az Országgyűlés 2005. június 13-i ülésnapján elfogadta a kisebbségi önkormányzati képviselők választásáról, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségekre vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló törvényt (a továbbiakban: Tv.). A köztársasági elnök azonban a Tv.-t nem írta alá, hanem alkotmányossági aggályainak közlésével az Alkotmánybíróságnak küldte meg véleményezésre.

A köztársasági elnök indítványa alapján az Alkotmánybíróság 34/2005. (IX. 29.) AB határozatában (ABK 2005. szeptember) megállapította, hogy a Tv.-nek a köztársasági elnök által aggályosnak tartott rendelkezései alkotmányellenesek. Ezt követően az Országgyűlés megalkotta a kisebbségi önkormányzati képviselők választásáról, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségekre vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló 2005. évi CXIV. törvényt (a továbbiakban: Módtv.). A Módtv. 72. §-a (5) bekezdésének j) pontja hatályon kívül helyezi az Övj.-nek – többek között – az indítványozó által támadott szabályait.

4. Az indítványozó a köztársasági elnök indítványához kapcsolódó beadványában kifejtette, hogy a Tv. sem garantálja a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozásra vo-

natkozó nyilatkozat valódiságát, a nyilatkozat valótlanága esetére nem határoz meg szankciót. Így az alkotmányértést továbbra is fennállónak ítélte, és mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítását kérte.

5. A 34/2005. (IX. 29.) AB határozat közzététele után az indítványozó újabb beadványt nyújtott be, és ebben kiegészítette eredeti kérését. Álláspontja szerint a Módtv. nem orvosolta a korábbi beadványokban kifejtett alkotmányossági aggályokat.

Az indítványozó továbbra is kérte az Alkotmány 59. §-a (1) bekezdésének és 68. §-a (4) bekezdésének együttes értelmezését. Az alkotmányértelmezéssel azt akarja tisztázni, hogy „a kisebbségek önkormányzáshoz fűződő jogának érvényesülése érdekében tekinthető-e a személyes adatok védelméhez fűződő jog alkotmányos – elkerülhetetlen, szükséges mértékű és arányos – korlátozásának a választópolgárok nyilatkoztatása a választási eljárás során a kisebbségi közösséghez tartozásukról, valamint, hogy ezen nyilatkozat valóságtartalmát az állam (választási bizottság, bíróság) törvényben meghatározott keretek között ellenőrizheti-e”.

Az indítványozó véleménye szerint a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 115/E. §-ának és 115/F. §-ának a Módtv. 65. §-a által megállapított szövege lehetővé teszi, hogy a kisebbségi választói névjegyzékbe bármely magyar állampolgár felvételre kerüljön, ha – egyéb feltételek teljesítése mellett – a nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozását állítja. Az új szabályok sem teszik lehetővé annak ellenőrzését, hogy ténylegesen fennáll-e a kisebbséghez tartozás, és nem határoznak meg szankciókat a valósággal ellentétes nyilatkozat megtétele esetére. Így visszaélésre van lehetőség. Ezért az indítványozó álláspontja szerint a támadott szabály a korábbi beadványokban leírtak szerint „az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében megfogalmazott jogállamiság elvébe ütköztethető, valamint sérti az Alkotmány 68. § (1)–(4) bekezdésében megfogalmazott alapjogainak érvényesülését.” Ezért az indítványozó kérte a Módtv. 65. §-ának, illetve a Ve. 115/E. §-ának és 115/F. §-ának hatálybalépése után ezeknek a szabályoknak a megsemmisítését.

Az indítványozó – korábbi beadványának a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására vonatkozó kérelmét megismételve – kérte, hogy az Alkotmánybíróság „hívja fel az Országgyűlést a kisebbségek önkormányzáshoz való jogának érvényesülését biztosító törvényi szabályozás megalkotására”.

II.

Az indítványozó a következő jogszabályokra hivatkozott:

Az Alkotmány rendelkezései:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

„54. § (1) A Magyar Köztársaságban minden embernek veleszületett joga van az élethez és az emberi méltósághoz, amelyektől senkit nem lehet önkényesen megfosztani.”

„59. § (1) A Magyar Köztársaságban mindenkit megillet a jóhírnévhez, a magánlakás sérthetetlenségéhez, valamint a magántitok és a személyes adatok védelméhez való jog.”

„68. § (1) A Magyar Köztársaságban élő nemzeti és etnikai kisebbségek részesei a nép hatalmának: államalkotó tényezők.

(2) A Magyar Köztársaság védelemben részesíti a nemzeti és etnikai kisebbségeket. Biztosítja kollektív részvételüket a közéletben, saját kultúrájuk ápolását, anyanyelvük használatát, az anyanyelvű oktatást, a saját nyelven való névhasználat jogát.

(3) A Magyar Köztársaság törvényei az ország területén élő nemzeti és etnikai kisebbségek képviselését biztosítják.

(4) A nemzeti és etnikai kisebbségek helyi és országos önkormányzatokat hozhatnak létre.

(5) A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvény elfogadásához a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.”

A Módtv. rendelkezései:

„65. § A Ve. a következő XII/A. és XII/B. fejezettel (115/B. §–115/U. §) egészül ki:

[...]

115/E. § (1) A helyi választási iroda a választás évében május 31-ig levél útján tájékoztatja a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választójoggal rendelkező, október 1. napjáig nagykorúvá váló magyar állampolgárokat a kisebbségi választói jegyzékbe való felvétellel kapcsolatos tudnivalókról, és megküldi részükre a 11. melléklet szerinti nyomtatványt. A tájékoztató szövegét a nemzeti és etnikai kisebbségek ügyében illetékes kormányzati szerv az országos kisebbségi önkormányzatokkal egyeztetni.

(2) A kisebbségi választói jegyzékbe való felvételt a választás évének július 15. napjáig lehet kérni a lakcím szerint illetékes helyi választási iroda vezetőjétől a kérelemnek az önkormányzat épületében elhelyezett gyűjtőládába helyezésével. A kisebbségi választói jegyzékbe való felvétellel levélben is kérhető úgy, hogy az legkésőbb a választás évének július 15. napjáig megérkezzen a helyi választási irodába.

(3) A kisebbségi választói jegyzékbe való felvétel iránti kérelmet a 11. melléklet szerinti nyomtatványon lehet benyújtani.

(4) A kisebbségi választói jegyzékbe való felvétel iránti kérelem tartalmazza a polgár

- a) családi és utónevét,
- b) születési családi és utónevét,
- c) lakóhelyét,
- d) személyi azonosítóját,

e) nyilatkozatát arról, hogy az adott nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozik, továbbá

f) aláírását.

(5) Ha a polgár több kisebbség választói jegyzékébe is kéri felvételét, valamennyi kérelme érvénytelen.

115/F. § (1) A helyi választási iroda vezetője legkésőbb július 15-én határozattal dönt a kérelmező kisebbségi választói jegyzékbe vételéről.

(2) A helyi választási iroda vezetője a kérelmező állampolgárságát és választójogát a személyiadat- és lakcímnyilvántartás, valamint a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása alapján ellenőrzi. A választójog ellenőrzése céljából a személyiadat- és lakcímnyilvántartás és a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása összekapcsolható.

(3) Fel kell venni a kérelmezőt a kisebbségi választói jegyzékbe, ha a kérelem tartalmazza a 115/E. § (4) bekezdésében foglalt adatokat, a kérelmező magyar állampolgár és a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választójoggal rendelkezik; ellenkező esetben a kisebbségi választói jegyzékbe való felvételt meg kell tagadni.

(4) A helyi választási iroda vezetője haladéktalanul értesíti a kérelmezőt a kisebbségi választói jegyzékbe való felvételt megtagadó határozatáról. A kisebbségi választói jegyzékbe való felvételt megtagadó határozatnak tartalmaznia kell a kisebbségi választói jegyzékbe vétel megtagadásának indokát és annak bizonyítékait, valamint a határozattal szembeni jogorvoslati lehetőségről szóló tájékoztatást is.

(5) A kisebbségi választói jegyzékbe való felvételt megtagadó határozattal szemben az erről szóló értesítés kézhezvételét követő három napon belül nyújtható be kifogás a helyi választási iroda vezetőjéhez.”

„72. § (1) E törvény a kihirdetését követő 30. napon lép hatályba.”

A Módtv. szövegét a Magyar Közlöny 2005. október 26-i, 141. száma tette közzé.

III.

1. Az indítványozó az Alkotmány 68. §-a (4) bekezdésének és 59. §-a (1) bekezdésének együttes értelmezését kérte. Az Obtv. 22. §-ának e) pontja, továbbá a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény (a továbbiakban: Nektv.) 20. §-ának (2) bekezdése alapján a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa jogosult az Alkotmány értelmezésének indítványozására.

2. Az indítványozó szerint az Alkotmány 68. §-a (4) bekezdésének és 59. §-a (1) bekezdésének együttes értelmezése annak megállapítását szolgálja, hogy „a kisebbségek önkormányzathoz való jogának érvényesülése érdekében tekinthető-e a személyes adatok védelméhez fűződő jog

elkerülhetetlen, szükséges mértékű és arányos korlátozásának a választópolgárok nyilatkoztatása a választási eljárás során a kisebbségi közösséghez tartozásukról, valamint ezen nyilatkozat valóságtartalmát az állam (választási bizottság, bíróság) törvényben meghatározott keretek között ellenőrizheti-e.”

Az indítványból megállapítható, hogy bár az indítványozó kifejezetten csak a 68. § (4) bekezdését említette, valójában az egész 68. § tekintetében kérte annak tisztázását, milyen jogok illetik meg a kisebbségeket az Alkotmány 70. §-a (1) bekezdésének 2002-ben módosított szövegével összefüggésben. Az indítványozó értelmezése szerint ugyanis az Alkotmány 68. §-a és 70. §-ának (1) bekezdése között 2002-ig ellentét állt fenn, az ellentét az Alkotmány 2002. évi módosításával – 2004. május 1-jei hatállyal – megszűnt, és ennek alapján kell a kisebbségi önkormányzatok választását szabályozni. Az így felfogott alkotmányosság azt követeli meg, hogy a kisebbségi önkormányzat tagjait a kisebbség közössége válassza, a választásra jogosultakat kisebbségi választói névjegyzékbe vegyék fel, a kisebbségi választópolgároknak a kisebbséghez való tartozását ellenőrizték.

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány tartalmilag megfelel az Alkotmány értelmezésével kapcsolatban a korábbi határozatokban megfogalmazott követelményeknek [összefoglalóan: 62/2003. (XII. 15.) AB határozat, ABH 2003, 637, 643.; 42/2000. (XI. 8.) AB határozat, ABH 2000, 329, 331–332.]. Ezért az Alkotmánybíróság az Alkotmány értelmezését elvégezte.

3. Az Alkotmánybíróság az alkotmányértelmezés során – a kialakult gyakorlatnak megfelelően – a jelen esetben is

- a hatalommegosztás elve alapján jár el, nem veszi át a jogalkotó feladatát, hanem a konkrét alkotmányjogi problémának az Alkotmányból levezethető megoldását keresi [31/1990. (XII. 18.) AB határozat, ABH 1990, 136, 137–138.; 25/1995. (V. 10.) AB végzés, ABH 1995, 427, 428.],

- a megszorítóan felfogott alkotmányértelmezési hatáskör gyakorlásához nem tekinti elégséges alapnak azt, hogy az Alkotmányra épülő további szabályozás elveinek meghatározására van szükség (996/G/1990. AB határozat, ABH 1993, 533, 534–535.),

- a jogok alkotmányos, összefüggő rendszerének és a rendszer működőképességének szem előtt tartásával, valamint – szükség szerint – a nemzetközi tényanyag, a nemzetközi kötelezettségek figyelembevételével fejt ki az alapjogok tartalmát [21/1996. (V. 17.) AB határozat, ABH 1996, 74, 83.].

4. Az Alkotmánybíróság az értelmezési kérelem alapján először az Alkotmány 68. §-ának tartalmát vizsgálta.

Az Alkotmány 68. §-ának (1) bekezdése kifejezi, hogy milyen nagy szerepe van a kisebbségeknek: a kisebbségek államalkotó tényezők. Erre a fontos szerepre tekintettel a

68. § (2) bekezdése – egyebek között – kimondja, hogy a Magyar Köztársaság biztosítja a nemzeti és etnikai kisebbségek kollektív részvételét a közéletben. A 68. § (3) bekezdése szerint az ország területén élő nemzeti és etnikai kisebbségek képviselőit törvények biztosítják. A 68. § (4) bekezdése alapján a nemzeti és etnikai kisebbségek helyi és országos önkormányzatokat hozhatnak létre.

5. Az indítványozó kérelmének megfelelően az Alkotmánybíróság vizsgálta a nemzeti és etnikai kisebbségek képviselőivel kapcsolatban az Alkotmány 59. §-ának (1) bekezdését is. Az indítványozó azonban a kisebbséghez tartozás vállalásának és ellenőrzésének kérdését is felvetette, és ezért az Alkotmány 54. §-ának (1) bekezdését is figyelembe kell venni.

A nemzeti és etnikai kisebbségek számára az Alkotmány 68. §-ában meghatározott jogok azokat a személyeket illetik meg, akik valamelyik nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartoznak. A nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozás vállalása és annak nyilvánosságra hozatala az egyén önrendelkezési jogon alapuló döntése. Ahhoz hasonlóan, ahogy a névhez való jog az önazonossághoz való jog egyik megnyilvánulása és az Alkotmány 54. §-ának (1) bekezdése alapján élvez védelmet [58/2001. (XII. 7.) AB határozat, ABH 2001, 527, 542.], a valamilyen nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozás vállalása is az önazonosság, az önrendelkezés fontos eleme.

Az önrendelkezési jog az Alkotmány 54. §-ának (1) bekezdésében kimondott emberi méltósághoz való jogon, mint általános személyiségi jogon alapul [8/1990. (IV. 23.) AB határozat, ABH 1990, 42, 44–45.]. Az emberi méltósághoz való jog szubszidiárius alapjoga az egyéni autonómia védelmének [56/1994. (XI. 10.) AB határozat, ABH 1994, 312, 313.]. Az önrendelkezési jog körébe tartozik azonban az is, hogy valaki a valamilyen kisebbséghez tartozását nem akarja nyilvánosságra hozni. Itt kapcsolódik az önrendelkezéshez a magántitok, a személyes adatok védelme.

Az Alkotmány 59. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy mindenkit megillet – egyebek mellett – a magántitok és a személyes adatok védelme. Az Alkotmánybíróság 1990-től követett gyakorlata szerint ez a jog kivételesen, törvény által korlátozható, de a korlátozásnak meg kell felelnie az Alkotmányban meghatározott követelményeknek [20/1990. (X. 4.) AB határozat, ABH 1990, 69, 70.]. A 15/1991. (IV. 13.) AB határozatban kifejtett és azóta is követett elv szerint a személyes adatok védelméhez való jog információs önrendelkezési jogot jelent. Ennek tartalmához tartozik, hogy mindenki maga rendelkezik személyes adatainak feltárásáról és felhasználásáról. Személyes adatot felvenni és felhasználni általában csak az érintett személy beleegyezésével szabad [ABH 1991, 40, 42.; újabban, a gyakorlatot áttekinti: 22/2004. (VI. 19.) AB határozat, ABH 2004, 367, 370–371.].

A fenti alapelvet tartalmazó alkotmánybíróági határozatnak megfelelően került meghatározásra a személyes

adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény 1. §-ának (1) bekezdése. E törvény 2. §-ának 2. a) pontja szerint különleges adatnak minősül a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozásra vonatkozó adat. A 3. § (2) bekezdése szerint különleges adat akkor kezelhető, ha az érintett személy ehhez hozzájárult, vagy – egyebek mellett – Alkotmányban biztosított alapjog érvényesítése érdekében törvény ezt elrendeli.

Az információs önrendelkezési jog korlátozására is irányadó az az Alkotmányból levezetett követelmény, hogy a korlátozás akkor fogadható el alkotmányosnak, ha kényszerítő okból és a legkisebb korlátozással, a legalkalmasabb eszköz használatával történik [a korábbi gyakorlatot összefoglalja a 35/2002. (VII. 19.) AB határozat, ABH 2002, 199, 206.]. Ennek megfelelően az alapjog korlátozásának megengedhetősége mindig a konkrét szabályozástól függően állapítható meg [27/2002. (VI. 28.) AB határozat, ABH 2002, 143, 147.].

A nemzeti és etnikai kisebbségi önkormányzatok létrehozásának joga alapja lehet a kisebbséghez tartozás kinyilvánításával kapcsolatos önrendelkezési jog valamilyen korlátozásának. A kisebbséghez tartozásról szóló valótlán nyilatkozat tömegmérétekben történő megtétele zavarhatja a kisebbségi önkormányzatok létrehozását. Az ilyen gyakorlat kialakulásával szemben szükség lehet megfelelő jogszabályok kidolgozására. Az Alkotmányból nem következik azonban egyetlen meghatározott megoldás. Alkotmányértelmezéssel nem határozható meg, hogy az információs önrendelkezési jog milyen korlátozása fogadható el alkotmányosnak a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozásról szóló nyilatkozat valódiságának (milyen alapon, kik által, milyen eljárásban történő) ellenőrzése érdekében. Az Alkotmánybíróság az Alkotmány értelmezésével nem veszi át a jogalkotó feladatát. A jogalkotó által elfogadott konkrét szabály vizsgálata alapján lehet csak megállapítani, hogy az adott korlátozás alkotmányos-e.

6. Az Alkotmány a nemzeti és etnikai kisebbségek jogait az alapjogok között szabályozza. A közéletben való részvétel joga az alapjogok között szerepel, de az Alkotmány szerint kollektív részvételtől van szó. A kisebbségek képviselőitől vonatkozó jogról szóló szabályt követően mondja ki az Alkotmány a kisebbségeknek az önkormányzat létesítésére vonatkozó jogát. Az Alkotmány szabálya ezekben az esetekben az elvi tétel kimondására korlátozódik, az összes többi rendelkezés meghatározása – a 68. § (5) bekezdése alapján – a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott törvényben történik. Az Alkotmány tehát nem határozza meg, hogyan jönnek létre a kisebbségek önkormányzatai, milyen helyet foglalnak el ezek az önkormányzatok az államszervezetben, és hogyan kapcsolódnak az állami szervekhez (435/B/1997. AB határozat, ABH 1998, 711, 714.).

A kisebbségek képviselőinek, valamint a kisebbségi helyi és országos önkormányzatok szabályozására vonatkozóan a törvényalkotónak adott felhatalmazásra is érte-

lemszerűen irányadó az a megállapítás, amelyet az Alkotmánybíróság a helyi önkormányzatról általában tett: a törvényhozó a szabályozásnál széles döntési jogosultsággal rendelkezik, ennek a döntési szabadságnak az alapjogok szabnak korlátot [56/1996. (XII. 12.) AB határozat, ABH 1996, 204, 206.].

7. Az Alkotmány szabályainak értelmezésénél az Alkotmánybíróság azt is figyelembe vette, hogy milyen módon alakultak ki a kisebbségi önkormányzatokra vonatkozó rendelkezések.

Az Alkotmánynak a kisebbségek jogaira vonatkozó szabályait a rendszerváltozás után ismételt alkotmánymódosítások formálták.

a) Az Alkotmány a rendszerváltozás előtt a nemzetiségek egyenjogúságát, az anyanyelv használatának, az anyanyelven való oktatásnak, a saját kultúra megőrzésének és ápolásának biztosítását deklarálta, de további rendelkezést nem tartalmazott.

Az Alkotmánynak az alapvető jogokról és kötelezettségekről szóló fejezetét az Alkotmány módosításáról szóló 1989. évi XXXI. törvény az emberi jogokra vonatkozó nemzetközi egyezmények alapján lényegesen átalakította. A magyar történelmi sajátosságokra tekintettel – a deklaráció megtartása mellett, a 68. §-ba új (1) bekezdést beiktatva – kimondta, hogy a nemzeti és nyelvi kisebbségek részesei a nép hatalmának, államalkotó tényezők. Az Alkotmány újabb módosításáról szóló 1990. évi XVI. törvény a 68. §-t (3) bekezdéssel egészítette ki. Az új szabály szerint a kisebbségek képviselőit biztosítani kell az Országgyűlésben és a tanácsokban. Ez a rendelkezés írta elő, hogy külön törvényt kell alkotni a kisebbségeknek az Országgyűlésben megvalósuló képviselőtől és a kisebbségek képviselőinek választása független az Alkotmány 71. §-a (1) bekezdésében meghatározott általános, egyenlő választójog alapján történő választásoktól.

Az Alkotmány módosításáról szóló 1990. évi XL. törvény megváltoztatta a 68. § (3) bekezdését. Az új (3) bekezdés csak azt állapította meg, hogy a Magyar Köztársaság törvényei a kisebbségek képviselőit biztosítják. Az új (4) bekezdés pedig előírta, hogy a kisebbségek jogairól szóló törvény elfogadásához a jelenlévő képviselők kétharmadának szavazata szükséges. Ennél az alkotmánymódosításnál eltűnt tehát az a szabály, amely a kisebbségek országgyűlési képviselőinek megválasztásánál lehetővé tette az általános és egyenlő választójogról szóló alkotmányos szabálytól való eltérést. Ilyen tartalmú rendelkezés később sem került be újra az Alkotmány szövegébe.

Az önkormányzatokról szóló szabályokat az Alkotmánynak az 1990. évi LXIII. törvénnyel történt módosítása iktatta be az Alkotmányba. Ez az alkotmánymódosítás az Alkotmánynak a tanácsokról szóló rendelkezéseit hatályon kívül helyezte, és kimondta az önkormányzashoz való jogot. Az Alkotmány 44. §-ának új (1) bekezdése alapján a választópolgárok a helyi önkormányzást az általuk választott képviselőtestület útján, illetőleg a helyi nép-

szavazással gyakorolják. Az új 44/A. § meghatározta az önkormányzás alapjogának tartalmát is. Az Alkotmányt módosító törvény javaslatának indokolása azt is egyértelművé tette, hogy a helyi önkormányzáshoz való jog a község, a város, a főváros és kerületei, valamint a megye választópolgárainak közösségét illeti meg a népfelség elve alapján; a választópolgárok az önkormányzás folyamatos gyakorlására képviselőtestületet választanak.

Ugyancsak az 1990. évi LXIII. törvény iktatta be az Alkotmányba a nemzeti és etnikai kisebbségek helyi és országos önkormányzatairól szóló 68. § (4) bekezdését. Ez a kisebbségi önkormányzatokra vonatkozó új szabály azonban csak annyit mondott ki, hogy a kisebbségek önkormányzatokat hozhatnak létre. Ezzel a kisebbségek képviselőjének egyik módját megállapította, de sem az önkormányzás tartalmát, sem az önkormányzat létrehozatalának módját, a választások szabályait nem határozta meg.

Az Alkotmánynak a kisebbségek jogairól szóló, ilyen módon, lépésenként kialakított 68. §-a van jelenleg is hatályban.

b) Az Alkotmánybíróság a 35/1992. (VI. 10.) AB határozatban már vizsgálta, milyen lépéseket tett a jogalkotó az Alkotmány 68. §-ában meghatározott jogok érvényesítésének biztosítása érdekében, és mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet állapított meg (ABH 1992, 204, 205.). Ezt követően alkotta meg az Országgyűlés 1993-ban a Nektv.-t. A Nektv. szabályozásának az az elv volt az alapja, hogy a nemzeti, etnikai csoporthoz, kisebbséghez való tartozás vállalása és kinyilvánítása az egyén kizárólagos joga, ebben a tekintetben senki sem kötelezhető nyilatkozattételre (7. §).

A Nektv. a helyi kisebbségi önkormányzatok szervezését összefüggésbe hozta a települési önkormányzati képviselők választási rendszerével. Ennek megfelelően módosult a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 1990. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Övjt.).

A Nektv. 64. §-a módosította az Övjt.-t. Az Övjt. módosított 52. §-ának (3) bekezdése szerint bármely választópolgár jelölhető a helyi kisebbségi önkormányzati testületbe, ha a kisebbség képviselőjét vállalja. Az Övjt. új szövegezésű 53. §-ának (1) bekezdése kimondta, hogy a települési önkormányzati képviselő-választásra jogosultak a helyi kisebbségi önkormányzat választásában is részt vehetnek.

c) A Nektv. megalkotása után az Alkotmány módosításáról szóló 1994. évi LXI. törvény 2. §-a az Alkotmány 70. §-ának (1) bekezdését olyan szöveggel állapította meg, amely szerint minden magyar állampolgárnak joga van többek között arra, hogy a kisebbségi önkormányzati választásokon választható és választó legyen. Az Alkotmány módosításáról szóló törvény javaslatának miniszteri indokolása rámutatott arra, hogy ennek a változtatásnak a célja az alapvető jogok körébe tartozó választójognak a kisebbségi önkormányzati választásokra történő kibővítése, a Nektv.-vel való összhang megteremtése.

Az alkotmánymódosítással lényegében egyidejűleg az 1994. évi LXII. törvény a választási rendszer változtatása keretében az Övjt.-t és a Nektv.-t is módosította. Ekkor jelentek meg, ill. szerkesztési módosítással maradtak meg az Övjt.-nek az indítványozó által támadott rendelkezései. Ezek az 1994-ben végrehajtott módosítások azonban a kisebbségi önkormányzatok tekintetében elvi változtatást nem hoztak, csak összehangolták az Alkotmányban, a Nektv.-ben és az Övjt.-ben megtalálható szabályokat.

Az Alkotmánybíróság a 435/B/1997. AB határozatban megállapította, hogy az új szabályozás eredményeként a helyi kisebbségi önkormányzatok – a települési önkormányzatok rendszerébe beépítve – biztosítják a kisebbségi jogok gyakorlását. A Nektv. a helyi kisebbségi önkormányzatokra vonatkozó szabályokat az Alkotmány rendelkezéseivel összhangban határozta meg (ABH 1998, 711, 714–715.).

d) Az Alkotmány 2002. évi LXI. törvénnyel történt módosítása megváltoztatta a választójogról szóló szabályt. Az Alkotmány 70. §-a (2) bekezdésének új szövege – a korábbi megfogalmazástól eltérően – nem említi a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásával együtt a nemzetiségi és kisebbségi önkormányzati képviselők választását, illetve e képviselői tisztségre való választhatóság jogát. Ezt a jogot az Alkotmány módosított szövege másutt sem szabályozza.

e) A kisebbségi önkormányzati képviselők választásának új rendszerét vezette be 2005-ben a Módtv. Az új szabályozás szerint a települési kisebbségi választásokon az a személy választó és választható, aki eleget tesz annak a 2. § (1) bekezdésében – egyebek mellett – meghatározott feltételnek, hogy kisebbséghez tartozását vállalja és kinyilvánítja. A Módtv. megalkotásával kapcsolatban alkotmánymódosításra nem került sor.

A fentiek alapján az állapítható meg, hogy az Alkotmány az alapvető jogok között mondja ki a nemzeti és etnikai kisebbségek védelmét. Ennek a védelemnek része a közéletben való kollektív részvételnek, a kisebbségek képviselőjének a biztosítása. A közéletben való részvételnek, a képviselőnek a módja tekintetében azonban 1990. óta egyértelmű alkotmányos elv nem alakult ki. A törvényhozó különböző megoldásokkal kísérletezett és ezt az útkeresést az Alkotmány szövege lehetővé tette.

8. Az Alkotmánynak a kisebbségi önkormányzatokra vonatkozó szabálya értelmezéséhez szükséges az Alkotmány más szabályainak a figyelembevétele is.

Az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdése kimondja a demokratikus jogállam elvét. A 2. § (2) bekezdése a népszuverenitást deklarálja és megállapítja, hogy a nép a hatalmat képviselői útján vagy közvetlenül gyakorolja.

Az Alkotmánybíróság a 30/1998. (VI. 25.) AB határozatban kifejtette, hogy a demokratikus jogállam elve a népszuverenitás elvével együtt alapozza meg a demokratikus legitimitáció követelményét. Ez a határozat a jogi normákkal kapcsolatban állapította meg azt a követelményt,

hogy a normáknak a népszuverenítésre visszavezethető, demokratikus legitimáción kell alapulniuk (ABH 1998, 220, 233.). Az Alkotmánybíróság más határozatai is megállapítják, hogy a közhatalom legitimációja alapulhat közvetlen vagy közvetett választáson. A közvetett legitimáció akkor állapítható meg, ha a kinevezések, választások láncolata elvezet a választópolgárokig [38/1993. (VI. 11.) AB határozat, ABH 1993, 256, 262–263.; 16/1998. (V. 8.) AB határozat, ABH 1998, 140, 146.; 50/1998. (XI. 27.) AB határozat, ABH 1998, 387, 399.; 7/2004. (III. 24.) AB határozat, ABH 2004, 98, 108–109.].

9. A fentiek alapján az állapítható meg, hogy az Alkotmány alapjoként szabályozza a nemzeti és etnikai kisebbségek közéletben való részvételének és képviselésének a jogát. A közéletben való részvételnek és a képviselésnek egyik formája a helyi és országos önkormányzatok létrehozásának a joga. Az Alkotmány nem határozza meg azonban ezeknek a jogoknak a konkrét tartalmát, a joggyakorlás szabályait. A közéletben való részvételnek, a képviselésnek és így az önkormányzatok létrehozásának a szabályozása több alapvető alkotmányjogi rendelkezéssel függ össze. Ezek között különösen fontos szerepe van a választási rendszernek, de nagy a jelentősége az önkormányzatok felépítésének, hatáskörének, más állami szervekkel való kapcsolatának. A törvényhozónak az Alkotmány 68. §-a (5) bekezdése alapján történő törvényalkotásnál széles döntési joga van. Ennek a döntési szabadságnak a korlátját jelentik az Alkotmány rendelkezései.

10. Az Alkotmánybíróság azt is megvizsgálta, hogy a Magyar Köztársaságot milyen nemzetközi kötelezettségek terhelik, illetőleg a nemzetközi gyakorlatban milyen elvek érvényesülnek.

Magyarországon az 1976. évi 8. törvényerejű rendelettel kihirdetett a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának 27. cikke kimondta, a nemzeti, vallási vagy nyelvi kisebbségekhez tartozó személyektől nem lehet megtagadni azt a jogot, hogy csoportjuk más tagjaival együttesen saját kultúrájuk legyen, hogy saját vallásukat vallják és gyakorolják, vagy hogy saját nyelvüket használják.

Az ENSZ Közgyűlése 1992-ben a 47/135. sz. határozattal elfogadta a nemzeti vagy etnikai, vallási és nyelvi kisebbségekhez tartozó személyek jogairól szóló nyilatkozatot. A nyilatkozat 2. cikkének 2. bekezdése szerint a kisebbséghez tartozó személyeknek joguk van hatékonyan részt venni a kulturális, vallási, társadalmi, gazdasági életben és a közéletben. A 3. bekezdés a közéletben való részvétel jogát azzal konkretizálja, hogy kimondja, a kisebbséghez tartozó személyeknek joguk van a kisebbségre vonatkozó nemzeti, – megfelelő esetben – regionális szintű döntések meghozatalában való részvételre. A 3. bekezdéshez fűzött magyarázat szerint a döntéshozatalban való részvétel legmegfelelőbb módjának kiválasztása több té-

nyező figyelembevétel alapján történhet. Így szerepe lehet annak, hogy a kisebbség az adott ország területén egy tömbben helyezkedik-e el vagy szétszórtnan, nagy vagy kis létszámmal. A döntést befolyásolhatja az adott országban alkalmazott választási rendszer is.

Az ENSZ-nek a faji megkülönböztetés kiküszöbölése kérdéseivel foglalkozó bizottsága 1990. augusztus 22-i, VIII. számú általános ajánlásában azt vizsgálta, hogyan lehet meghatározni az egyes faji vagy etnikai csoportokhoz tartozó személyeket. A bizottság álláspontja szerint általános elvként az egyes személyek által történő önmeghatározás szolgál – ezzel ellentétes bizonyíték hiányában – a csoporthoz tartozás megállapítására (The Committee on the Elimination of Racial Discrimination, Thirty-Eighth session, 1990, Document A/45/18).

A Magyar Köztársaság az 1999. évi XXXIV. törvénnyel kihirdette az Európa Tanácsnak a Nemzeti Kisebbségek Védelméről szóló, Strasbourgban, 1995. február 1-jén kelt Keretegyezményét. A Keretegyezmény 15. cikke szerint az államok vállalják – egyebek mellett – azt, hogy megteremtik a feltételeket a nemzeti kisebbségek számára a (különösen az őket érintő) közügyekben való részvételhez.

A kisebbségek közéletben való részvételére is vonatkozott a Velence Bizottság 2002. októberében elfogadott irányelve (Opinion no. 190/2002), amelyet az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének felkérésére dolgozott ki a választások szabályairól, és amelyet a Parlamenti Közgyűlés 2003. január 30-án elfogadott határozatában az államoknak alkalmazásra javasolt [resolution 1320 (2003)]. Az irányelv 2. d) pontja a következőket javasolja a kisebbségek képviselésének biztosítása érdekében:

- engedélyezni kell a kisebbségeket képviselő pártok választásokon való részvételét,
- a szavazatok egyenlő értékűségének követelményével összeegyeztethető a kisebbségek számára meghatározott számú hely fenntartása vagy a képviselői helyek elosztásánál a kisebbségek javára az általános szabálytól való eltérés,
- sem a jelölteket, sem a szavazókat nem szabad kötelezni arra, hogy kisebbséghez tartozásukat nyilvánossá tegyék.

A fentieket is figyelembe véve fejtette ki álláspontját az Alkotmánybíróság az Alkotmány értelmezéséről a határozat rendelkező részében.

IV.

1. Az indítványozó álláspontja szerint a Ve. 115/E. §-a és 115/F. §-a sérti az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdését és 68. §-ának (1)–(4) bekezdését.

Az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdése kimondja a jogállamiság elvét. A jogállamiság tartalmi kérdéseinek vizsgálatánál azonban a nevesített alkotmányos elveket és jogokat kell vizsgálni [32/1991. (VI. 6.) AB határozat, ABH

1991, 146, 158.]. Az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdése nem tartalmaz önálló mércét (799/E/1998. AB határozat, ABH 2001, 1011, 1016.). A Ve. támadott rendelkezései nem állnak ellentétben az Alkotmány 68. §-ának (1)–(4) bekezdésében meghatározott szabályokkal. Ezért az Alkotmánybíróság az indítványozónak a Ve. 115/E. §-a és 115/F. §-a megsemmisítésére irányuló indítványát elutasította.

2. Az indítványozó valójában nem a Ve. 115/E. §-ában és 115/F. §-ában megfogalmazott szabályok tartalmát kifogásolta, hanem azt, ami azokból – szerinte – hiányzik. Azon az alapon állította az alkotmányellenesség fennállását, hogy ezek a szabályok nem teszik lehetővé annak ellenőrzését, megfelel-e a valóságnak a kisebbséghez tartozásról tett nyilatkozat, és nem tartalmaz szankciót, a valótlan nyilatkozatot tevő személlyel szemben. Ezért kérte már a Módtv. megalkotása előtt benyújtott beadványában is a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítását és a jogalkotónak a hiányzó jogszabály megalkotására való kötelezését.

Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 49. §-ának (1) bekezdése szerint mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség akkor áll fenn, ha a jogalkotó szerv jogszabályi felhatalmazásból származó jogalkotási feladatát elmulasztotta és ezzel alkotmányellenességet idézett elő.

Az etnikai és nemzeti kisebbség önkormányzat – létesítési jogának érvényesülése érdekében az Alkotmánybíróság a 35/1992. (VI. 10.) AB határozatban mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet állapított meg, mert az Országgyűlés nem alkotta meg a kisebbségek jogairól szóló törvényt (ABH 1992, 204.). Az Országgyűlés ezt követően a törvényt megalkotta és a Módtv. újrászabályozta a kisebbségi önkormányzat tagjainak megválasztását.

Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint akkor is megállapítható a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség, ha a jogi szabályozás szükségessége azért keletkezett, mert az állam bizonyos életviszonyokba beavatkozott, és ezáltal megfosztotta az állampolgárok egy csoportját alkotmányos joguk érvényesítésétől [22/1990. (X. 16.) AB határozat, ABH 1990, 83, 86.]. A jelen esetben a választási szabályok nem fosztják meg a kisebbséghez tartozó személyeket a joggyakorlástól. Ezen az alapon nem állapítható meg a mulasztás.

Az Alkotmánybíróság mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet állapít meg akkor is, ha alapjog érvényesüléséhez szükséges jogszabályi garanciák hiányoznak [a korábbi gyakorlatot is összefoglalja a 15/1998. (V. 8.) AB határozat, ABH 1998, 132, 138.]. Mulasztás megállapítására kerülhet sor, továbbá akkor is, ha súlyos szabályozási hiányosságok állapíthatók meg, és ennek kö-

vetkeztében alkotmányellenes helyzet keletkezik [12/2004. (IV. 7.) AB határozat, ABH 2004, 217, 226.].

Az indítványozó szerint az alapjog érvényesülését biztosító szabályok hiánya azért áll fenn, mert nincs olyan rendelkezés, amely alapján sor kerülne a nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozásról tett nyilatkozat valóságának ellenőrzésére, és a valótlan nyilatkozatot tevő féllel szemben szankció alkalmazására. Az indítvány alapján az Alkotmánybíróságnak meghatározott tartalmú ellenőrzési és szankcionálási szabály megalkotására kellene köteleznie az Országgyűlést.

Az Alkotmánybíróság az 1621/E/1992. AB határozatban kimondta, hogy a jogalkotásra tartozik annak eldöntése, szabályoz-e valamilyen élethelyzetet, és ha igen, akkor milyen részletességgel (ABH 1993, 765, 766.). A jelen esetben az indítványozó olyan szabályokat hiányol, amelyek megakadályozhatnák a visszaéléseket. Az indítványozó által körvonalmazott szabályok hiánya miatt a jogalkalmazásban valóban lehetnek problémák. A szabályozási hiány megszüntetése azonban maga után vonná a nyilatkozattevő személyek önrendelkezési és magántitok védelméhez való jogának korlátozását. A mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítása és a jogalkotásra kötelezés nem járhat azzal, hogy az Alkotmánybíróság alapjogok korlátozásával járó meghatározott jogszabályok megalkotására kötelezze a jogalkotót.

Az Alkotmánybíróság az elmondottak alapján a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló indítványt elutasította.

Az Alkotmánybíróság a határozatnak a Magyar Közlönyben történő közzétételét a választópolgárok széles körét érintő volta miatt rendelte el.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmath Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszkyne
dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 733/G/2003.

Dr. Bragyova András alkotmánybíró párhuzamos indokolása

A többségi határozat rendelkező részével egyetértek. A többségi határozat indokolását azonban három kérdésben szükségesnek tartom kiegészíteni. Ezek: a kisebbségi jogok jellege és alanyai, az önrendelkezési jog és a kisebbséghez tartozás kapcsolata és végül, a törvényhozó kötelezettsége a kisebbségi választások szabályozásában.

1. A nemzeti és etnikai kisebbségi jogok jellege és alanyai

Az etnikai és nemzeti kisebbségek a magyar politikai közösségen belüli kulturális és politikai közösségek; ezt fejezi ki az Alkotmány 68. § (1) bekezdése, amikor „államalkotó tényezőknek” nevezi a nemzeti és etnikai kisebbségeket. A kisebbségek különleges társadalmi csoportot alkotnak, amelyet nemzetiségi-etnikai és ezen alapuló kulturális identitása különböztet meg a többségtől. Az „államalkotó tényezőként” való elismerés egyben annak az elismerése is, hogy a kisebbségek többséggel egyenlően kezelendők: az államalkotó tényező nem bírhat kevesebb joggal, mint a többségi nemzethez tartozó egyének.

Az Alkotmány 68. §-a többször is a „nemzeti és etnikai kisebbségekről” és ezek jogairól beszél. Az Alkotmányból értelmezés nélkül nem világos, hogy a nemzeti és etnikai kisebbségek jogainak ki (vagy mi) az alanya. A nemzeti és etnikai kisebbségek alkotmányos jogai értelmezésének alapvető problémája, hogy – eltérően más alkotmányos jogoktól – ezek a jogok csakis az állampolgárok egy (ex definitione kisebb) részének alkotmányos jogai. A megoldás abban keresendő, hogy a nemzeti és etnikai kisebbségek jogai voltaképpen a „többségi” jogokkal azonos alkotmányos jogok; különlegességük csak abból ered, hogy egyes alkotmányos jogok gyakorlásában a nemzeti és etnikai kisebbségek eltérő helyzetéből adódó hátrányok – de mindenképpen különbségek – kiegyenlítésére szolgálnak. A kisebbségi jogok alkotmányos szerepe a nemzeti és etnikai kisebbségek egyenlőségének biztosítása az alapjogok gyakorlásában.

A nemzeti (és etnikai) kisebbségekhez tartozók alapjogait az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdése biztosítja, amely szerint „az emberi, illetve az állampolgári jogok” minden személynek biztosítandók, egyebek között „nyelv [...] nemzeti [...] származás szerinti különbségtétel nélkül”. Ez az alkotmányos norma önmagában azonban csak az alkotmányos jogok –, illetve az 54. § közvetítésével minden jog [lásd: a 9/1990. (IV. 25.) AB határozat, ABH 1990, 46, 48.; 21/1990. (X. 4.) AB határozat, ABH 1990, 73, 77–78.; 35/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 197, 203., amelyek alapjául szolgáltak az Alkotmánybíróság mai gyakorlatának] – tekintetében tiltja a hátrányos megkülönböztetést, de nem biztosít a nemzeti és etnikai kisebbségeknek különleges, csak őket megillető jogokat. A nemzeti és etnikai kisebbségekhez tartozók alkotmányos jogai eszerint kettős alapon állnak: az egyik alap a 70/A. § (1) bekezdése, amely megkülönböztetés nélkül biztosítja

az alapjogokat a nemzeti és etnikai kisebbségek tagjainak. A másik alapjuk a 68. §-ban biztosított különleges, a nemzeti és etnikai kisebbségek sajátosságai miatt a hátrányos megkülönböztetés pusztá hiányával létre nem hozható alapjog-gyakorlási feltételek, kivált a kisebbség tagjai által csak közösen (együttesen) gyakorolható jogok biztosítása.

A nemzeti és etnikai kisebbségek jogai elsősorban meghatározott közös – nemzeti és etnikai – tulajdonságokkal bíró egyének alkotmányos jogai, másrészt az egyéni jogok együttes és közös gyakorlására – önkormányzására, azaz öngazgatására – létrejött intézményekben való részvételi jogosultságok (elsősorban a választójog és a választhatóság), illetve a jog a nemzeti és etnikai önkormányzatok szolgáltatásainak igénybevételére. Ezek a jogok a nemzeti és etnikai kisebbségek különleges [speciális] alkotmányos jogai, amelyeket e kisebbségek – éppen a többségtől eltérő, elsősorban kulturális sajátosságai miatt – a többség számára létrehozott intézményekben, egyáltalán a többségi társadalom intézményeiben, nem képesek gyakorolni. (Így például a nemzeti kisebbséghez tartozó nyilván nem kaphat anyanyelvi oktatást a többségnek anyanyelvi oktatást biztosító iskolákban, egyáltalán nem lehet képes a kisebbségi nyelvet használni a nyelvet nem ismerők között.) A nemzeti és etnikai kisebbségek alkotmányos jogai ezért különleges alkotmányos jogok, amelyek a kisebbségekhez tartozóknak is lehetővé teszik a többségiek számára „természetesen” gyakorolható jogok tényleges gyakorlását. Ezek a speciális alkotmányos jogok csakis a kisebbséghez tartozókat illethetik meg, mert a nemzeti többséghez tartozók ezeket a jogokat a többségi társadalom különböző intézményeiben „természetesen” gyakorolhatják. A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó egyének alkotmányos jogai a többségtől eltérő kulturális, társadalmi helyzetükön alapulnak, és ennek mértékében illetik meg őket. A nemzeti és etnikai kisebbségi jogok tehát csak azokkal a jogokkal kapcsolatban lehetségesek, amelyek gyakorlásában a nemzeti és etnikai kisebbségek eltérő helyzetben vannak, mint a többségi nemzethez tartozók.

A nemzeti és etnikai kisebbségek jogainak alanyai ezért csakis azok lehetnek, akik a többségtől nemzeti és etnikai tekintetben különböznek; speciális jogaikat egyedül ez a tény igazolja. Ebből következik az az alkotmányos követelmény, hogy a kisebbségi jogokat csak a kisebbséghez tartozók – és nem helyettük mások – gyakorolják. A nemzeti és etnikai kisebbségek önkormányzáshoz való alkotmányos joga [Alkotmány 68. § (4) bekezdés] csak akkor érvényesül, ha ténylegesen ahhoz a nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozó egyének alakítják az önkormányzatot, amelynek képviselőit és ügyeinek igazgatására az önkormányzat létrejött. Ugyanis csak a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok alanyainak van alkotmányos joguk a nemzeti és etnikai kisebbségi önkormányzatok létrehozására. A nemzeti és etnikai kisebbséghez nem tartozóknak – kivált a nemzeti többséghez tartozóknak – ilyen alkotmányos joguk értelemszerűen nem lehet, lévén a nemzeti és

etnikai kisebbségek jogai a többségtől való eltérő helyzetrel igazolható speciális jogok. Más kérdés, hogy az egyesülési jog [Alkotmány 63. § (1) bekezdés] egy nem létező – vagy a törvény szerint el nem ismert – nemzeti vagy etnikai kisebbség képviselésére létrehozott egyesületet is véd, anélkül, hogy egy ilyen egyesület a nemzeti és etnikai kisebbségi önkormányzatok közjogi hatásköreit gyakorolhatná.

2. A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozás és az önrendelkezési jog

A kisebbségi alapjog közösségi mivolta az egyén kisebbséghez tartozásának – nemzeti vagy etnikai identitásának, azonosulásának – a meghatározására és ennek alapján a gyakorlására való jogán alapszik. Ezért alapvető a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozás és az önrendelkezés közötti kapcsolat tisztázása. A határozat szerint a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozás meghatározása az egyén önrendelkezési jogán alapul, annak egyik alapvető része. Ez a megállapítás helyes, de kiegészítésre szorul.

Az egyén önrendelkezési joga – az Alkotmány 54. § (1) bekezdéséből, az emberi méltósághoz való jogból levezetve – az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint [lásd: először a 8/1990. (IV. 23.) AB határozat, ABH 1990, 42., 44–45., majd az 1/1994. (I. 7.) AB határozat, ABH 1994, 29, 35–36.] az egyénnek az állam beavatkozásától mentesen gyakorolható – ugyanakkor feltétlenül elismerendő, így felül nem vizsgálható – jogát jelenti arra, hogy önmagával (testével, életével) saját elhatározása alapján rendelkezze, életének alapvető döntéseit maga hozhassa meg, így személyiségét és életét maga alakíthassa. E jog kiterjed arra is, hogy az egyén saját életének tényeit miként értelmezi, és önazonosságát miként határozza meg, és ezt cselekvésében kifejezésre juttassa. Innen adódik, hogy az emberi méltósághoz való jog egyik tartalma az egyén általános szabadságjoga [pl. a 27/1990. (XI. 22.) AB határozat, ABH 1990, 187, 189, sportolók átigazolása; valamint a 24/1996. (VI. 25.) AB határozat, ABH 1996, 107, 111–112., a képzőművészeti lektorátus ügye]. Az egyén e jogát számos alkotmányos jog védi külön is, melyek mind egyben az önrendelkezési jog nevesített esetei.

Az önrendelkezési (rendelkezési) jogra alapította az Alkotmánybíróság a házasságkötés szabadságának jogát [22/1992. (IV. 10.) AB határozat, ABH 1992, 122.], a félperbeli részvételével kapcsolatos rendelkezési jogot [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59.; 1/1994. (I. 7.) AB határozat, ABH 1994, 29.] a pernyertességből folyó rendelkezési jogot [4/1998. (III. 1.) AB határozat, ABH 1998, 71.]. Az önazonossághoz való jogról külön szól az 57/1991. (XI. 8.) AB határozat (ABH 1991, 272.), amely a vérségi származás – az önazonosság egyik eleme – kiderítéséhez való jogot alapítja az önrendelkezési jogra. Ugyancsak az önazonosságot érinti a névjog, amely „legalább két személyiségi joghoz kapcsolódik szervesen: az önazonossághoz és a magánszférához való joghoz” [58/2001. (XII. 7.) AB határozat, ABH 2001, 527, 545.,

névjog-ügy]. Az önrendelkezési joggal foglalkozó idézett határozatok mind olyan kérdést érintenek, amelyben az egyén egzisztenciális adottságaival – származásával vagy családjának nevével – szembesül. Ilyenkor „önrendelkezésről” aligha beszélhetünk, inkább tények megismeréséről van szó; az egyén önrendelkezése az ezekhez fűződő viszonyának meghatározásában érvényesül.

Az önrendelkezési jog a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozás kérdésében azt jelenti, hogy az egyén maga határozza meg azonosulását valamely nemzeti vagy etnikai közösséggel. A közösséggel azonosuló egyén saját döntésével e közösség tagjaként, odatartozásával határozza meg önmagát. Ez azt jelenti, hogy az egyén egy nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozását az egyén saját személyisége részének tekinti. Az önrendelkezési jog ebben az összefüggésben az egyén jogát jelenti arra, hogy önmaga határozza meg saját személyiségét, benne nemzeti vagy etnikai identitását. Ez az önmeghatározás azonban nem lehet önkényes, mert az egyén önrendelkezési joga csak olyan dolgokra terjedhet ki, amelyek az egyén változtathat, azaz amely az egyén döntésével, elhatározásával, és ezen alapuló cselekvésével befolyásolhatók vagy megváltoztathatók, vagyis amiről az egyén egyáltalán dönthet. Az egyén önazonossága jelentős részben életének tényein alapszik, melyek megváltoztatása nem lehetséges. Ennek alapján a nemzeti és etnikai identitás az egyén olyan tulajdonsága, amely csak részben múlik az egyén elhatározásán, saját döntésén. Részben az egyén létezésének (egzisztenciális) adottsága, amely az egyént, mint egyént egyáltalán meghatározza. Ezek az adottságokon az egyén nem változtathat, de meghatározhatja viszonyát ezekhez az adottságokhoz, saját elgondolása szerint értelmezheti azt. Az alkotmányos jogok természetesen védik az egyén ilyen döntéseit az állami beavatkozástól.

Az ember alapvető (az előbb egzisztenciálisnak nevezett) adottságai – mint születési ideje, születési helye, neme, kora, anyanyelve, családja és sok minden más – az egyén akaratától függetlenül határozza meg identitását. Az alkotmányos jogok pedig együttesen és külön-külön védik az egyén szabadságát arra, hogy adottságai alapján maga határozza meg saját énképét és azonosságtudatát (identitását). Azt is védik az alkotmányos jogok – így az 54. § (1) bekezdése –, hogy az egyén maga döntse el, mit tart fontosnak saját élettényeiből, mivel kíván azonosulni, vagy éppen mit kíván megtagadni belőle. Mindez nem változtat azon, hogy a nemzeti és etnikai csoporthoz tartozás nem egyszerűen az egyén döntésétől függ. Az egyén információs önrendelkezési jogánál fogva (59. §) dönthet arról, hogy életének milyen tényeit és miképpen kívánja másokkal közölni, emberi méltósághoz való joga pedig biztosítja, hogy személyiségének összetevőit, élete „jelentését”, vagy értelmét saját maga és a kívül világ számára miként határozza (vagy konstruálja) meg.

Az önrendelkezési jogok esetében az Alkotmánybíróság legtöbbet az ember életével való önrendelkezéssel foglalkozott [lásd: 48/1998. (XI. 23.) AB határozat, ABH

1998, 333, 362., az ún. abortusz-határozat; 22/2003. (IV. 28.) AB határozat, ABH 2003, 235, 287., az ún. eutanázia-határozat; 43/2005. (XI. 14.) AB határozat, Magyar Közlöny 2005. 149. szám 8581., a művi meddővé tételről szóló határozat]. Ezekben az Alkotmánybíróság gyakorlata különbséget tesz az önrendelkezés gyakorlásának tartalma és az önrendelkezési jog gyakorlásának módja között. Az állam az egyén önrendelkező döntését nem vizsgálhatja felül, és nem változtathatja meg, de meggyőződhet arról, hogy az önrendelkezés tartalmát a külvilággal közlő megnyilatkozás valóban az egyén saját és komoly döntése-e. „A törvényhozó csak annyiban engedhet teret a gyógyíthatatlan beteg önrendelkezési joga érvényesülésének, amennyiben képes biztosítani, hogy a döntés a beteg saját, valódi, befolyásolástól mentesen kialakított akaratát testesítse meg.” (22/2003. (IV. 28.) AB határozat, ABH 2003, 235, 265., eutanázia-határozat)

Az állam beavatkozásának tilalma az önrendelkezés körében nem zárja ki, hogy a jog ne tartalmazhasson szabályokat arról, miként gyakorolja valaki az önrendelkezés jogát, és annak ellenőrzését sem zárja ki, valóban komoly-e, megfontolt-e az önrendelkezési akarat, és azt esetleg meghatározott formákhoz kösse. Alkotmányos követelmény, hogy a törvényhozó az egyén döntésének tartalmát ne változtassa meg, és főként, ne helyettesítse azt saját szervei vagy általa kijelölt személyek döntésével. A kisebbséghez tartozás mint önrendelkezés fő tartalma, hogy senkire nem lehet kívülről ráerőltetni (netán kötelezővé tenni) semmilyen identitást. Az állam és a jogszabályok alkotmányosan nem határozhatják meg senki nemzeti-etnikai azonosságát (hovatartozását). Azonban ebből nem következik, hogy a nemzeti-etnikai identitás – hovatartozás – megválasztása csakis az egyén önrendelkezése (döntése), amelyet senki nem vonhat kétségbe. A nemzeti-etnikai hovatartozás kérdésében az egyén csak negatív szabad, amennyiben nem köteles azonosulni olyan nemzeti (vagy etnikai) csoporttal, amellyel nem akar, bármennyi oka lenne is erre mások szerint.

A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozás, amely az ezeket a kisebbségeket (és csak őket) megillető alkotmányos jogok gyakorlásának előfeltétele, tehát nem egyszerűen az egyén önrendelkezésének kérdése. A nemzeti és etnikai kisebbségek létezése társadalmi tény, amelyhez az Alkotmány és ennek nyomán a jogrendszer különféle jogkövetkezményeket – elsősorban a kisebbségi jogokat, és a nemzeti származás szerinti megkülönböztetés tilalmát [Alkotmány 70/A. § (1) bekezdés] – kapcsol. A nemzeti és etnikai kisebbségek létezése egyének egy csoportjának együttes létezése, melyet az ő közös azonosságtudatuk tart fenn. Létezésük ezért soha nem egyszerűen az egyes egyének elhatározásától és tudatától függ, hanem attól, vannak-e akik közös identitást vallanak. A nemzeti és etnikai kisebbségek létezése abban áll, hogy bizonyos emberek kölcsönösen elfogadják egymást egy nemzeti-etnikai csoport tagjának. Az egyénnek kétségtelenül alkotmányos joga van arra, hogy ezt az – ebben az esetben csak lehetsé-

ges – hovatartozást ne vállalja, vagy erről másokkal semmilyen adatot ne közöljön. Nincs azonban alkotmányos joga arra, hogy önmagát egyoldalúan (önkéntesen) egy nemzeti vagy kisebbségi csoport tagjának nyilvánítsa, pusztán „önrendelkezése” alapján. A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozás esetében az egyén önrendelkezési joga csak negatív áll fenn, pozitív értelemben nem.

A nemzeti és etnikai hovatartozást illető önrendelkezési jog viszonylagos korlátozottságából nem következik, hogy az egyén nemzeti (etnikai) hovatartozásának [identitásának] meghatározása mások jogi hatással bíró elismerésétől tehető függővé. Éppen ellenkezőleg, ebből az is következik, hogy mindenkinek joga van arra, hogy nemzeti vagy etnikai identitását elismerjék, egyben tiltja, hogy ennek kinyilvánítását az állam közvetlenül vagy közvetve (azzal, hogy másoknak lehetővé teszi a kinyilvánított identitás „helyességének” ellenőrzését) korlátozza. Mindössze annyit kíván meg, hogy a nemzeti (etnikai) identitás kinyilvánítása *bona fide* [jóhiszeműen] történjék; a külső állami-jogi ellenőrzés tehát csak a nyilatkozat – a külvilág számára is ellenőrizhető – „komolyságát” vizsgálhatja [lásd előbb: eutanázia-határozat.] Ha a nyilatkozat komolysága nem kétséges, mindenkinek joga van nemzeti (vagy etnikai) identitásának állami és jogi elismerésére. Ez a jog az egyén önmagához való viszonyának meghatározásáról szól, és mint ilyen nem alapozhat meg jogi igényt a többi – magát a választott identitás-csoporthoz tartozónak valló, vagy oda nem tartozó, akár többségi – egyénnel szemben.

A nemzeti és etnikai kisebbségek önkormányzatai a kisebbségek alkotmányos jogainak gyakorlására az alkotmány alapján törvényben létrehozott köztestületek. A nemzeti és etnikai kisebbségek önkormányzatai megteremtik és fenntartják a kisebbségek tagjai által csak együttesen gyakorolható alkotmányos jogaik gyakorlásához szükséges személyi, anyagi és szellemi előfeltételeket. A nemzeti és etnikai kisebbségek önkormányzatai öngazgató szervek, amelyekben az igazgatási feladatokat az igazgatottak – a nemzeti és etnikai kisebbségekhez tartozók – maguk végzik. Az öngazgatás az igazgatás olyan módja, amely az igazgatottak számára az őket érintő igazgatásban széles körű önrendelkezést biztosít. Ezért külön alkotmányos szabály nélkül is alkotmányosan kötelező lehet az öngazgatás („önkormányzat” vagy „autonómia”) biztosítása ott, ahol valamely alkotmányos jog gyakorlására az alapjog alanyai csak többen együtt lehetnek képesek [lásd: 41/2005. (X. 27.) AB határozat, ABK 2005. október, 613, 620–621., felsőoktatási törvény.]. Az önrendelkezési jog és az önkormányzás (öngazgatás) közötti szoros összefüggés miatt is alapvető, hogy a kisebbségi önkormányzatok választói és tisztségviselői valóban a nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozók közül kerüljenek ki.

Ennek következtében alkotmányos követelmény, hogy a törvényhozó teremtsen meg a törvényi előfeltételeit annak, hogy a speciális alkotmányos jogot csak annak alanyai gyakorolják. Ha a nemzeti és etnikai kisebbségek jo-

gait a kisebbséghez nem a kisebbséghez tartozók gyakorolják, akkor ez a ténylegesen a kisebbséghez tartozók alkotmányos joga lényeges tartalmának korlátozása, és ekként a törvény által sem korlátozható [Alkotmány 8. § (2) bekezdés]. Mivel a kisebbségek fogalmilag kevesebben vannak, mint a többség, a törvényhozónak különös gonddal kell ügyelnie arra, hogy a többséghez tartozók közrehatásától megvédje a kisebbségeket jogaik gyakorlásában.

3. A törvényhozó önhelyesbítési kötelezettsége

Egyetértek a rendelkező rész II. 1. és 2. pontjával abban, hogy a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény nemzeti és etnikai kisebbségi választásokat szabályozó, különösen a névjegyzék összeállítását szabályozó 115/E. §-a és 115/F. §-a nem alkotmányellenes. Az Alkotmánybíróságnak ebben az esetben azt is ki kellett volna mondania, hogy jöllehet a törvényhozó által választott szabályozás nem alkotmányellenes, a törvényhozó alkotmányos kötelezettsége a fennálló szabályozás alkalmazását és érvényesülését különös gonddal figyelni, és az előforduló visszaéléseket kellő fellépéssel – elsősorban a törvény szükséges megváltoztatásával – megakadályozni.

Az alkotmányos jogokkal való visszaélés vagy kijátszás lehetőségét természetesen a törvényhozó soha nem tudja teljesen kizárni. A visszaélések megelőzése a törvényhozó által megoldandó gyakorlati feladatok közé tartozik, és mint ilyen a tapasztalat alapján lehetséges csak a helyes szabályozás megtalálása. Alapjogok esetében elvárható, hogy a törvényhozó a fontosabb – kivált a korábban előfordult, vagy könnyen elgondolható – visszaélési lehetőségek ellen fellépjen és azok kizárására törekedjen. Ilyenre számos példa idézhető a magyar törvényhozásból. A határozattal szorosan összefüggő tárgykörökben ilyen a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. (adatvédelmi) törvény és a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény is, amely rendkívül részletes szabályokkal akadályozza a választási visszaéléseket. Az alapjogok védelme – kivált a kollektív, együttesen gyakorolható jogként (is) felfogott alapjogoké, mint a nemzeti és etnikai kisebbségek jogai – alapvető feltétel, hogy a kisebbségi – nemcsak önkormányzati – jogokat valóban kisebbséghez tartozó egyének gyakorolják.

Az Alkotmánybíróság hatáskörébe nem tartoznak az egyes alapjogokkal kapcsolatos visszaélések megelőzésének gyakorlati kérdései; az adott esetben azonban szükséges lett volna megállapítani, hogy a törvényhozó köteles ellenőrizni az általa alkotmányosan választott szabályozási megoldás hatékonyságát az alapjogok biztosításában. A törvényhozó önellenőrzési kötelezettsége az alkotmányos jogok védelmének általános kötelezettségén [Alkotmány 8. § (2) bekezdés] alapul. Ha a gyakorlatban kiderül, hogy a törvényben foglalt szabályozás – a törvényhozó várakozásával ellentétben – nem biztosítja egyes alapvető jogok megfelelő védelmét, akkor a törvényhozó alkotmányos

kötelezettsége a hibásnak bizonyult törvényi szabályozás kijavítása. Hasonlóan fogalmazott az Alkotmánybíróság a 22/2005. (VI. 17.) AB határozatában a választókerületek kiigazításával összefüggésben, amikor megállapította: „Az egyes választókerületekben nyilvántartásba vett választópolgárok számának folyamatos változása, s különösen a belső migráció azt indokolja, hogy a jogalkotó időről időre vizsgálja felül az egyéni választókerületek határait, valamint az egyes területi listákról megszerezhető mandátumok arányait.” (ABK 2005. június 363, 366.) A törvényhozó általában nem köteles változtatni valamely jogi szabályozáson, ha nem érte el kitűzött célját; az alapjogok védelmét vagy gyakorlásának biztosítását szolgáló jogi szabályozásnál azonban a jogalkotás célját az Alkotmány határozza meg, bár az eszközök megválasztásában nem köti meg a törvényhozót.

A gyakorlati nehézségek természetéhez tartozik, hogy azok egy részét sem a törvényhozó, sem az Alkotmánybíróság nem láthatja előre. Ezért az Alkotmánybíróságnak meg kellett volna állapítania, hogy ilyen esetekben a törvényhozó köteles különös figyelemmel kísérni a szabályozás megvalósulását, és ha a szabályozás alkotmányellenes hatásairól megbizonyosodik, a lehetséges leggyorsabb önkorrekcióna, az észlelt hiányosságok kijavítására köteles.

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter alkotmánybíró párhuzamos indokolása

I. Az Alkotmánybíróság eddigi joggyakorlatában bár többször foglalkozott a nemzeti és etnikai kisebbségek önkormányzatainak kérdésével, azonban tartózkodott attól, hogy az azok alapjául szolgáló választási szabályokat érdemben vizsgálja.

I/1. „Az Alkotmány 68. §-a biztosítja a kisebbségi önkormányzatok létesítésének alapjogát is. Az Alkotmány azonban nem rendelkezik arról, hogy ezek az önkormányzatok milyen módon jönnek létre, hogyan alakuljanak meg és az államszervezetben elfoglalt helyüket, az állami szervekhez fűződő kapcsolatrendszerüket sem határozza meg. Ezekről a kérdésekről az Alkotmány felhatalmazása alapján külön törvény rendelkezik.” (435/B/1997. AB határozat, ABH 1998, 711, 714.) Ez azonban nem jelenti azt, hogy az Alkotmánybíróság számára indifferens lenne a megoldás mikéntje, hiszen – mint arra maga is rámutatott – ezt a kérdést „az Alkotmány rendelkezéseinek megfelelő mértékben és módon” kell rendezni, s utalt arra is, hogy az Országgyűlés feladata, hogy a kisebbségek helyi és országos önkormányzatai létrehozásának feltételei és körülményei rendezettek legyenek. [35/1992. (VI. 10.) AB határozat, ABH 1992, 204, 205.] Így tehát a kisebbségi önkormányzatok létrehozásának biztosítása nem eszköz-, hanem eredménykötelezettség: következésképpen az Alkot-

mánybíróságnak – nézetem szerint – joga van megvizsgálni, hogy a törvényhozó által választott megoldás alkalmas-e arra, hogy az alkotmányos rendelkezés megvalósuljon.

I/2. A vizsgálat során azonban – nézetem szerint – figyelembe veendő az a koordináták is, amelyeket általában véve az önkormányzatiság alapelveit illetően vont meg az Alkotmánybíróság. A felsőoktatási autonómia ügyében hozott egyik határozatában [41/2005. (X. 27.) AB határozat, ABK 2005. október, 613.] az Alkotmánybíróság ugyanis olyan tételeket is megfogalmazott, amelyek az autonómiát, mint olyat is érintik, ennek megfelelően *mutatis mutandis* iránymutatásul szolgálnak:

„A felsőoktatási intézmény, mint minden autonómiával, vagyis önkormányzatisággal rendelkező intézmény, választott képviseleti szervvel, önkormányzattal kell hogy rendelkezzen. Az érintettek joga az autonóm képviseleti szervek megalakítása, s ezek a szervek gyakorolhatják a felsőoktatási intézményt megillető önkormányzati jogköröket. A felsőoktatási autonómia hordozója, alanya a felsőoktatási intézmény, vagyis az oktatók, tudományos kutatók és a hallgatók közössége. Ezért az oktatók, tudományos kutatók, hallgatók részvételét biztosítani kell az autonóm képviseleti szervezetben és az autonómiából eredő önkormányzati jogosultságok gyakorlásában. Ebben a tevékenységbe az oktatókon, tudományos kutatókon és hallgatókon kívül külső szakembereket, az alapító, a fenntartó szervezet képviselőjét is be lehet vonni, de csak a felsőoktatási intézmény autonómiájának biztosítása mellett. (...) Az Alkotmánybíróságnak az autonómia, az autonómiával rendelkező szervek védelmében Alkotmányból származó feladata van. (...) Az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy az autonómia „elsősorban a Kormánnyal és az államigazgatás szerveivel szemben nyújt alkotmányos garanciát az önkormányzatok számára”. Az Alkotmánybíróság szerint az önkormányzat „a törvényhozóval szemben is alkotmányos védelemben részesíti az önkormányzatoknak azt a jogát, hogy autonóm módon, önálló felelősséggel alakítsák szervezetüket és működésük rendjét”. (...) Nem tekinthető alkotmányosnak az a törvényi szabályozás, amely az önkormányzatok szervezetét olyan módon szabályozza, hogy az a szervezetalkításhoz való jog lényeges tartalmát korlátozza, az önkormányzati jog tartalmának kiüresedéséhez, annak tényleges elvonásához vezet, kizárja azt, hogy az önkormányzat önálló felelősséggel döntsön a saját szervezetének kérdéseiben.” [1/1993. (I. 13.) AB határozat, ABH 1993, 27, 28–29.]” (ABK 2005. október, 613, 620–621.).

I/3. Nézetem szerint a 41/2005. (X. 27.) AB határozat elméleti vonalvezetése, azaz, hogy az *extraneus*oknak, azaz az autonómia hordozóin kívülieknek nem lehet meghatározó befolyásuk az autonómia intézményére, a jelen ügyben is alkalmazható. Ha az Alkotmány 68. § (4) bekezdése szerint a nemzeti és etnikai kisebbségeknek van joguk önkormányzatuk létrehozására, akkor „az autonómia, az autonómiával rendelkező szervek védelmében Alkot-

mányból származó feladata” (ABK 2005. október, 613, 621.) az, hogy meghatározzuk azt a határvonalat, amelyet átlépve a jelenlegi rendszerben benne rejlő potenciális diszfunkciók tényleges realizálódása esetén a helyi vagy országos kisebbségi önkormányzat alkotmányos hivatását már nem tudja betölteni, azaz amikor alkotmányossági kérdéssé válik az önkormányzat létrejöttének választási módja. A törvényhozó szerepét át nem véve is világossá tehetők azok a határok, amelyek között a 68. § szabályai érvényesülnek.

I/4. Mivel tehát az önkormányzatiság és a választási mód között fennállhat olyan összefüggés, amelyik bizonyos esetekben az önkormányzatiság lényegét érinti, az indítványban érintett rendelkezések megítélése kapcsán ennek a vizsgálatát fontosnak tartom. Mivel maga az indítványozó is – egymáshoz kapcsolódó indítványaiban – a választási rendszer bizonyos elemeinek az Alkotmánnyal való kompatibilitását kérdőjelezi meg, ezért az erre adott válasznak az idevágó választási szabályok elemzésével is össze kell kapcsolódnia, s nem korlátozódhat csak az ún. egyéni önrendelkezési jognak a problematikájára.

II. A kisebbségi önkormányzatok létrehozásának módjáról a rendszerváltozáskor hosszú viták folytak, s a választott megoldás a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségeket reprezentáló szervezetekkel egyeztetve jött létre. Azóta ez az érzékelt diszfunkciók nyomán bizonyos elemeit illetően változott, ahogyan a jelen határozat fogalmaz, a törvényhozó többféle megoldással kísérletezett. Ezek meghatározása során a törvényhozó épített azokra a megközelítésekre, amelyeket a Kormány és nemzeti és etnikai kisebbségeket reprezentáló szervezetek helyébe lépő, a törvény alapján létrehozott kisebbségi önkormányzatokkal egyeztetett.

III. Az indítványozó által felvetett kérdések olyan természetűek, amelyekről megállapítható, hogy nemzetközi jogi relevanciájuk van. Igaz ugyan, hogy az indítványozó maga – az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 21. § (3) bekezdésében számára nem biztosított *locus standi* híján – nem hivatkozik a nemzetközi jog és a belső jog összhangjának kérdésére. Szemmel látható és Alkotmánybíróság által is elismert összefüggés áll fenn azonban az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében rögzített jogállamiság és a *pacta sunt servanda* elv között: „A jogállamiság alkotmányos elve jelenti egyrészt a jogalanyok belső jognak (az Alkotmánynak és az alkotmányos jogszabályoknak) való alávetettségét, másrészt a magyar állam által vállalt nemzetközi jogi kötelezettségeknek való megfelelést. (...) A nemzetközi kötelezettségvállalás végrehajtása, (adott esetben a szükséges jogalkotási feladat teljesítése) a jogállamiságot, ezen belül a nemzetközi jogi kötelezettségek jóhiszemű teljesítését magába foglaló Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből, valamint a nemzetközi jog és belső jog összhangját megkövetelő 7. § (1) bekezdésből fakadó kötelezettség.” [7/2005. (III. 31.)

AB határozat, ABK 2005. március, 112, 114.] A *pacta sunt servanda* elvet az Alkotmánybíróság [40/2004. (X. 27.) AB határozat, ABH 2004, 512, 514.] a 7. § (1) bekezdése szerinti nemzetközi jogi és belső jogi szabályok közötti összhang alkotóelemének minősítette, s nézetem szerint erre a kérdésre ki kell térni, a szoros összefüggés miatt és az Abtv. 21. § (7) bekezdésében rögzített *ex officio* hatáskör alapján. Az Alkotmánybíróság maga is hangsúlyozta, hogy az állam „sem a kihirdetéssel összefüggő jogalkotás során, sem azt követően (...) sem tehet olyan intézkedéseket, amelyek a nemzetközi szerződésekben foglalt elvek és követelmények hatályosulását lerontják, vagy azok normatív szabályok által körülhatárolt tartalmának érvényre jutásában torzulásokat okoznak.” [54/2004. (XII. 13.) AB határozat, ABH 2004, 690, 755–756.] A Magyarországot terhelő nemzetközi jogi kötelezettségek nem idegen jogot, hanem az ország saját jogát jelentik, amelyek szabályai valójában csak eredetükben különböznek a belső jogiaktól. A nemzetközi jog és a belső jog országonként szimbiózisban van, szinte együtt lélegzik. Igaz ugyan, hogy – amint a jelen határozat is felidézi a legfontosabb dokumentumokat – az egyetemes és az európai nemzetközi jogi koordinátarendszer önmagában és látszatra kevés konkrétumot tartalmaz e tárgyban. A nemzetközi jogi kötelezettségek hálózata azonban ennél szélesebb, s valójában nemzetközi jog a lépéskényszert is alátámasztja és a megoldás útjának megtalálását is segíti.

III/1. A lépéskényszert illetően mindenekelőtt azt kell hangsúlyozni, hogy Magyarország kétoldalú kisebbségvédelmi egyezményeiben (így a Ljubljánban, 1992. november 6-án kötött magyar–szlovén kisebbségvédelmi megállapodás 8. cikkében, az Eszéken, 1995. április 5-én kötött magyar–horvát kisebbségvédelmi megállapodás 9. cikkében, a 2003. október 21-én, Budapesten kötött magyar–szerb kisebbségvédelmi megállapodás 9. cikkében), illetve az 1991. május 31-i magyar–ukrán kisebbségvédelmi nyilatkozat 6. cikkében a saját önkormányzatok létrehozásának biztosítására vállalt kötelezettséget. Emellett rá kell mutatni arra, hogy az Európa Tanács égisze alatt megkötött, a Nemzeti Kisebbségek Védelmének Európai Keretegyezménye magyarországi végrehajtásáról készített jelentésében a magyar kormány is utalt a közismert problémára, s ezt a végrehajtást ellenőrző testület nyugtázta is: „a Tanácsadó Bizottság osztja azt az országjelentésben is bemutatott, illetve más források által is megerősített aggodalmat, amely a kakukktojás-jelenségre hívja fel a figyelmet, nevezetesen arra a helyzetre, amikor a választási rendszer nyitottságából adódóan az adott kisebbséghez nem tartozó személyeknek sikerül az adott kisebbség képviselőiként megválasztatni magukat. A Tanácsadó Bizottság tud arról, hogy a megoldásra több kreatív javaslat is született, amelyek – noha nem jutnak el az etnikai nyilvántartás bevezetésének gondolatáig – mégis lehetővé tennék a kockázat csökkentését. A Tanácsadó Bizottság úgy látja, hogy a magyar hatóságoknak továbbra is aktívan kell keresniük a

helyzet orvoslásának módját abból a célból, hogy az egész rendszer hitele ne szenvedjen csorbát.” [ACFC/INF/OPI(2001)4 jelzetű dokumentum, 52. §]. Ennek alapján az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága a Keretegyezmény magyarországi végrehajtásáról elfogadott jelentésében nyugtázza, hogy „folyamatban vannak a jogi lépések a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvény módosításának elfogadásával kapcsolatban annak megakadályozása céljából, hogy valamely kisebbséghez tartozó személyek egy másik kisebbség nevében önkormányzatokat alakíthassanak.” [ResCMN(2001)4 sz. határozat].

Igaz ugyan, az utóbbi dokumentumok önmagukban nem kötelezik Magyarországot, de nyilvánvaló, hogy nemcsak Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek a belső joggal való összhangját érintik, hanem utalnak arra is, hogy a magyar Kormány ígéretet vállalt a kirívó diszfunkciók megszüntetésére. Az ígéret világosan benne volt a fenti dokumentumok alapjául szolgáló, 1999. május 21-i magyar kormányjelentésben: „A választásra vonatkozó szabályokat felül kell vizsgálni, hogy ily módon megteremtődjön annak szükséges háttere, hogy csak a kisebbségi közösségek által ismert és elismert személyek legyenek a kisebbségi önkormányzatok tagjaivá választhatók.”

III/2. A jelenlegi helyzet mögöttes – de a visszaélésekre lehetőséget nyújtó – alapproblémája az ún. „szabad identitásválasztás” kapcsán Magyarországon vallott felfogás, valamint az ún. kisebbségi regisztráció bármilyen formájával szembeni elutasítás, ami ebben a merev formában egészen az indítványban is érintett, a kisebbségi önkormányzati képviselők választásáról, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségekre vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló 2005. évi CXIV. törvényig tartott. Mindkettőt illetően megállapítható, hogy a fogalmak magyarországi használata nem konform a nemzetközi jogban bevett szóhasználattal.

III/2/1. Önmagában természetesen nem az a probléma, ha emberi jogi vonatkozású kérdésekben a hazai jog nagyvonalúbb, illetve bővebb garanciákat tartalmaz, mint a Magyarország által elfogadott nemzetközi egyezmények. Ez részben a dolgok természetéből is fakad, s rendszerint maguk az egyezmények is utalnak arra, hogy egyetlen rendelkezésük sem értelmezhető úgy, hogy az lerontaná a kedvezőbb nemzeti szabályokat. A nemzeti jogszabály viszont értelemszerűen minimum eléri a vállalt nemzetközi jogi szabály által előírt jogvédelmet. Alkotmányos szempontból – és figyelemmel az Alkotmány 7. § (1) bekezdése szerinti összhang követelményre – elméletileg semmiképpen sem helyeselhető, a gyakorlatban pedig komoly problémákat teremt a nemzetközi szerződésekben foglalt kifejezések avant-garde értelmezése, megalapozatlan „továbbfejlesztése”. Mivel a jogalkotó és a jogalkalmazó nem adhat egy nemzetközi szerződésnek a nemzetközi joggal nem konform értelmezést, ezért különös figyelmet kell fordítani azokra a nemzetközi dokumentumokra, ame-

lyekben a szerződő felek által arra feljogosított testületek értelmezést végeznek. Ez a figyelembevételi kötelezettség független attól, hogy az azt megjelenítő nemzetközi jogi dokumentum jogi természetét illetően önmagában Magyarországra nézve közvetlenül ró-e vagy sem kötelezettséget. Ezek szem előtt tartásával – nézetem szerint – nem csak a nemzetközi jogot sértő, de a nyilvánvalóan abszurd eredményre vezető értelmezés sem tekinthető olyan-nak, mint ami összeegyeztethető lenne az Alkotmány 7. § (1) bekezdése követelményével.

III/2/2. A Nemzeti Kisebbségek Védelmének Európai Keretegyezményének 3. cikke 1. § szerint „Minden, valamely nemzeti kisebbséghez tartozó személynek joga van szabadon megválasztani, hogy kisebbségként kezeljék-e vagy sem és ebből a választásából vagy e választásával összefüggő jogainak gyakorlásából semmiféle hátránya ne származzék.” A Keretegyezmény hivatalos – vele egyidőben, s az azt kidolgozó szakbizottság által elkészített – kommentárjának 35. pontja a 3. cikk 1. §-ról világosan kimondja: „E pont nem foglalja magában az egyén tetszés szerinti választási jogát valamelyik nemzeti kisebbséghez tartozás tekintetében. Az egyén szubjektív választása elválaszthatatlanul kötődik a személy identitását meghatározó lényeges objektív kritériumokhoz.” Nyilvánvaló tehát, hogy identitásvállalásról, a saját, öröklött identitás felvállalásáról vagy annak elutasításáról van szó, azaz, hogy kívülről ne lehessen az illetőt akarata ellenére egy bizonyos csoporthoz sorolni.

III/2/3. Mint a Keretegyezmény fent említett Tanácsadó Bizottságának hivatkozott jelentése is megállapítja „a Tanácsadó Bizottság látja, hogy Magyarországon széles körű egységes álláspont alakult ki a nemzeti és etnikai hovatartozással kapcsolatos személyes adatok regisztrációjával szemben. Ugyanakkor úgy látja, hogy a Kormánynak vizsgálnia kellene, milyen módon szerezhetők be megbízható statisztikai adatok. A magyar hatóságoknak nagyon nehéz eredményesen működniük anélkül, hogy ilyen adatok állnának rendelkezésükre és a nemzetközi ellenőrző testületeknek is nehéz meggyőződniük arról, hogy Magyarország valóban teljesíti-e a Keretegyezményből fakadó kötelezettségeit.” [ACFC/INF/OPI(2001)4 jelzetű dokumentum, 17. §].

Az Európa Tanács egy másik bizottsága, a rasszizmus és intolerancia elleni bizottság (European Commission against Racism and Intolerance – ECRI), maga is utalt arra, hogy az adatvédelemmel és a magánszféra tiszteletben tartásával összhangban álló adatbázis, illetve lakossági statisztika megalkotása célszerű azért, mivel anélkül az országok nehezen tudnak együttműködni a rasszizmus elleni közös küzdelemben. [General policy recommendation n°1 CRI (96) 43 rev. jelzetű dokumentum és General policy recommendation n°4 CRI (98) 30. jelzetű dokumentum.]

Az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának a statisztikai célú adatok gyűjtéséről szóló ajánlása [Recommendation

n° R(97) 18 concerning the protection of personal data collected and processed for statistical purposes] az ún. érzékeny adatok tekintetében (amelyek közé sorolja az etnikai hátteret is) azt hangsúlyozza, hogy az ilyen típusú adatok csak személyre be nem azonosítható formában gyűjthetők, kivéve, ha annak legitim statisztikai céljai vannak – feltéve, hogy megvannak a megfelelő jogi garanciák –, illetve ha nyilvánvalóan ésszerűtlen vagy megvalósíthatatlan lenne másként. Az Európa Tanácsnak az egyének védelméről a személyes adatok gépi feldolgozása során, Strasbourgban, 1981. január 28. napján kelt Egyezménye (kihirdetve az 1998. évi VI. törvénnyel) a 6. cikkében azt mondja, hogy az etnikai hátteret (és a többi érzékeny adatot) feltáró személyi adatok automatikus feldolgozása nem engedhető meg, hacsak a hazai jog nem biztosít megfelelő garanciákat.

Látható tehát, hogy nem minden, etnikai típusú regiszter, illetve statisztika tilos *ab ovo*, hanem a személyre azonosíthatóság és a biztonsági garanciák hiánya az, amit az Európa Tanács elutasít.

III/3. Valójában a fenti szabályok – a második világháború utáni korszak tapasztalatai fényében is – csak megerősítették azt, amit az Állandó Nemzetközi Bíróság 1928-ban, az ún. felső-sziléziai kisebbségi iskolák ügyében hozott ítéletében elvi érveléssel kimondott. Ebben az ügyben az 1922-ben, Genfben, Felső-Sziléziáról kötött német–lengyel szerződés értelmezését az Állandó Nemzetközi Bíróság a következőképpen végezte el:

E szerződés „74. cikke a következőképpen szól: »Azt a kérdést, hogy valaki faji, nyelvi vagy vallási kisebbséghez tartozik-e, a hatóságok nem ellenőrizhetik, és nem vitathatják.« Ez a rendelkezés elegendő alapot szolgáltat-e ahhoz a levezetéshez (...) hogy végsősoron egyedül a szándék kérdéséről van szó (a »szubjektív elv«)? A Bíróság nem így gondolja. (...) »Az ellenőrzésnek vagy a vitának a cikkbe foglalt tilalmát egészen könnyen meg lehet érteni. (...) Ha a hatóságok ellenőrizni vagy vitatni akarnák a személy akaratnyilatkozatának lényegét, igen kevésbé valószínű, hogy ezekben az esetekben [ti. az ún. kettős identitásnak, illetve a nyelvismeret bizonytalanságának kérdését érintette a megelőző bekezdésben az Állandó Nemzetközi Bíróság – KP] a jelenlegi tényhelyzetet jobban megközelítő eredményre juthatnának. Ráadásul azonban egy ilyen eljárás a hatóságok részéről a közvéleményben a zaklatás benyomását keltené, ami a politikai indulatokat gyújtana fel, és így ellene hatna azoknak a megbékéltető céloknak, amelyekre a kisebbségvédelmi rendelkezések épülnek. A Bíróság álláspontja szerint az ellenőrzés és a vitatás tilalmának a célja nem egy új elv bevezetése azért, hogy az felváltson egy olyat, ami a dolgok természetéből következik és a kisebbségvédelmi szerződés rendelkezései szerint meghatározza a faji, nyelvi, vallási kisebbség tagságát, hanem csak azokat a hátrányokat kívánja elkerülni (...), amelyek annak kapcsán merülnének fel, ha a hatóságok ellenőriznék vagy vitatnák az ilyen adatartozást. (...) Tudomásul kell venni, hogy az ellenőrzés vagy a vitatás ti-

lalma arra ösztönözhet bizonyos személyeket, akik valójában nem is tartoznak egy kisebbséghez, hogy úgy kezeljék őket, mintha a kisebbséghez tartoznának. Ez, a Bíróság álláspontja szerint, a következménye annak, amit a szerződő felek azért fogadtak el, hogy elkerüljék azokat a még nagyobb nehézségeket, amelyek a hatóságok általi ellenőrzésből vagy vitatásból erednének. Ha tehát – a fentiek értelmében – egy nyilatkozat nyilvánvalóan nem konform a genfi egyezményrel, ebből nem következik, (...) hogy az ellenőrzés és a vitatás tilalmát ne kellene vonatkoztatni erre az esetre. Az egyértelmű szavakkal megfogalmazott tilalom nem korlátozható. De mindebből nem következik az, hogy a fent hivatkozott levezetés, nevezetesen hogy a nyilatkozatnak elvben a tényekkel összhangban kell állnia, semmiféle értékkel nem bírna. Valójában van jelentősége annyiban, hogy megállapítható legyen, mi a jogi helyzet.” [PCIJ: Rights of Minorities in Upper Silesia (Minority schools), n°12 April 26, 1928, Collection of Judgments, Series A n°15, 33–35. oldalak].

III/4. Az Emberi Jogok Európai Bírósága több alkalommal is tárgyalt olyan ügyeket, amelyek az önkormányzati nyilvántartás megítélése szempontjából relevánsak (Gillow c. Egyesült Királyság, 1986. november 24.), az adott esetben a nyelvi kisebbséggel egybeeső, vallási kisebbségi önkormányzati választásokat (Serif c. Görögország ügy, 1999. december 14.; Hasan és Chaush c. Bulgária ügy, 2000. október 26.) a vallási identitás (Bessarabiai metropolita egyház c. Moldova ügy, 2001. december 13.), illetve az ún. etnikai identitás megítélését (Sidiropoulos c. Görögország ügy, 1998. július 10; Gorzelik c. Lengyelország ügy, 2001. december 20.) illetően relevánsak. Ezekből a törvényhozónak le kell tudni vonnia a megfelelő következtetéseket, különös figyelemmel, de természetesen *mutatis mutandis* arra is, hogy „a vallási közösségek autonóm léte elengedhetetlen eleme egy demokratikus társadalom pluralizmusának (...) közvetlenül érinti nemcsak a közösség szervezetét, de összes aktív tagjának vallási életét is. Ha a közösségnek a szervezeti életét nem védené (...), úgy az egyén vallási szabadságának összes egyéb aspektusa igen sérülékennyé válna.” (Hasan és Chaush ügyben hozott ítélet, 62. §).

IV. Hogyan illeszkedik ebbe a koordináta-rendszerbe a hatályos, az indítványban is érintett szabályozás?

IV/1. A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvényben (a továbbiakban: Nektv.) az identitás kérdését a 7. és 8. §-ok érintik. Ezek hatályos szövege a következő:

„7. § (1) Valamely kisebbséghez való tartozás vállalása és kinyilvánítása az egyén kizárólagos és elidegeníthetetlen joga. A kisebbséghez való tartozás kérdésében – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – nyilatkozatra senki sem kötelezhető.

(2) Törvény vagy a végrehajtására kiadott jogszabály valamely kisebbségi jog gyakorlását az egyén nyilatkozatához kötheti.

(3) A nemzeti és az etnikai önazonossághoz való jog és az ilyen kisebbséghez való tartozás vállalása és kinyilvánítása nem zárja ki a kettős vagy a többes kötődés elismerését.”

„8. § A kisebbséghez tartozó joga, hogy a kisebbséghez tartozását az országos népszámlálás alkalmával anonim módon (névtelenül) megvallhassa.”

A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvény címéből, az idézett 7. és 8. §-okat tartalmazó fejezet címéből („Egyéni kisebbségi jogok”) világosan kitűnik, hogy a jogalkotó szándéka egybeesik a hivatkozott nemzetközi dokumentumok, s különösen a Nemzeti Kisebbségek Védelmének Európai Keretegyezménye fent idézett 3. cikk 1. §-ának megközelítésével. Azaz csak a kisebbséghez tartozó egyént illeti meg ez a sajátos *facultas alternativa*.

IV/2. 1998-ban az adatvédelmi és a kisebbségi ombudsman közös állásfoglalást (317/K/1998) adtak ki arról, hogy származás tényéről nem, hanem csak az etnikai hovatartozás kinyilvánításának megtörténtéről adható ki igazolás: „Bármiféle »Származásigazolás« kiadása álláspontunk szerint ellentétes az Avtv. [a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény] és a Nektv. rendelkezéseivel. Hatósági igazolás nemzetiségi és etnikai származásról nem szólhat, ugyanis ilyen tényről semmiféle állami szervnek nem lehet hivatalos tudomása, nyilvántartása. Az ilyen tartalmú igazolás azt a látszatot kelti, hogy a kibocsátója rendelkezik az igazolásban foglalt tényállítás alapjául szolgáló dokumentációval, nyilvántartással. A Nektv. és az Ae. [az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény] rendelkezései szerint a kisebbségi önkormányzat nem hatóság, ezért nem jogosult kiadni valamely tény vagy állapot igazolásáról hatósági bizonyítványt. Az etnikai hovatartozás kinyilvánítása, az erről szóló dokumentum kiállítása a következő esetekben lehet jogszerű: *i.* a kisebbségi önkormányzat, vagy bármely kisebbségi társadalmi szervezet igazolást ad ki arról, hogy az illető tagja, tisztségviselője, esetleg választásokon jelöltje volt, *ii.* az előbbi szervezetek előtt megjelenik (esetleg néhány társával) az igazolást kérő és kéri írásba foglalni azt az állítást, hogy ő az adott kisebbséghez tartozónak tartja magát, amelyet a jelenlévők megerősítenek, *iii.* a helyi önkormányzat is kiadhat jogszerűen igazolást arról, hogy az adott személy a kisebbségi önkormányzati választásokon jelölt volt, illetve a kisebbségi önkormányzat tagja. Nincs akadálya annak, hogy – noha ennek semmilyen közjogi jellege nem lehet – kisebbségi párt, kulturális egyesület, társadalmi szervezet tagja kérésére etnikai adatot tartalmazó igazolást kiadjon.” 2002-ben az adatvédelmi és a kisebbségi ombudsman egy újabb közös állásfoglalásban (58/K/2002) megerősítette a fentieket.

IV/3. Nézetem szerint figyelemre méltó tapasztalatokat szolgáltatnak – a vallási hovatartozás szintén érzékeny adatnak minősülése miatt is – azok a megoldások, amelyek

révén a magyarországi egyházak – ott, ahol ez az egyház struktúrájából következik – saját belső választásukat megszervezik, választási listákat összeállítják, azokat illetően a megfelelő formában híveiknek betekintési és felszólamlási lehetőséget biztosítanak, jogorvoslatokat kezelnek.

V. A fentiek alapján azonban az is látható, hogy annak biztosítása, hogy csak, illetve meghatározó jelleggel a kisebbséghez tartozók vegyenek részt a választásokon, nemcsak az egyéni nyilatkozatok egyenkénti – a nemzetközi jog által egyébként is aggályosnak tartott – s a jelen határozat által is elutasított ellenőrzése révén lenne megvalósítható. Nézetem szerint a kisebbségi önkormányzatok létrehozására is vonatkozó, a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény 3. § *d)* pontját a jóhiszemű és rendeltetészerű joggyakorlásról, mint érvényre juttatandó alapelvről, a 115/I. § (5) bekezdés *d)* pontját a választási eljárást érdemben befolyásoló törvénysértés észlelése esetén teendő lépésekről kell csak megfelelően értelmeznie a választási bizottságnak, különös tekintettel arra, ahogyan az Alkotmány 70. §-ának 2004-ben hatályba lépett módosítása a kérdést világosan eldöntötte. A törvényhozó szabadságába tartozik annak eldöntése, hogy a választási eljárásról szóló törvény 115/I. § (6) bekezdés *a)* pontja jelenlegi formájában s a jelzett alkotmányos értelmezéssel elégséges biztosítékot jelent-e: e kérdésben a kisebbségi választások lebonyolításának gyakorlatát és tapasztalatait figyelembe kell vennie.

VI. A fentiekből következően nézetem szerint meg lehet határozni azokat a koordinátákat, amelyek között a törvényhozó mozgásszabadsággal rendelkezik:

- biztosítania kell azt, hogy a nemzeti és etnikai kisebbségek önkormányzatai valóban az érintettek által gyakorolt aktív és passzív választójogra épüljenek;
- alkotmányossági és nemzetközi jogi problémát jelentene az egyénekre lebontott, állami hatóságok által végzett ellenőrzés, azonban nem ütközik az adatvédelmi vonatkozású hazai és nemzetközi szabályokba a hiteles népszámszatisztikák felhasználása;
- a választójogi eljárási szabályok figyelembevételével kell megteremteni a lehetőséget, hogy a nyilvánvalóan abszurd, a valóságnak meg nem felelő kezdeményezések, a kisebbségi választás realitását torzító anomáliák meggátolhatók, illetve kiszűrhetők legyenek, adott esetben az érvénytelenítés szankciójának alkalmazásával;
- az anomáliák mértékének megítélése során különös figyelmet kell fordítani az adott kisebbség országos önkormányzatának a tárgyban tett hivatalos állásfoglalására.

VII. Minderre tekintettel azonban egyetértek a határozat rendelkezéseivel, és osztom azt az álláspontot, hogy a jelenlegi módosítással együtt a kisebbségi önkormányzati választási eljárás nem összeegyeztethetetlen az Alkotmánnyal.

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Az Alkotmánybíróság 46/2005. (XII. 14.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendeleti szabályozás törvényellenességének és alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Gyermely Község Önkormányzat Képviselő-testületének a helyi iparüzési adóról szóló 6/2003. (III. 31.) Gyerm. önkormányzati rendelet módosításáról szóló 18/2004. (XII. 15.) Gyerm. önkormányzati rendelete 2. §-a törvényellenes és alkotmányellenes, ezért e rendelkezést 2005. december 31. napjával megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A Komárom-Esztergom Megyei Közigazgatási Hivatal vezetője a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 99. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján indítvánnyal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben kérte Gyermely Község Önkormányzat Képviselő-testületének a helyi iparüzési adóról szóló 6/2003. (III. 31.) Gyerm. önkormányzati rendelet módosításáról szóló 18/2004. (XII. 15.) Gyerm. Önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Ör.) 2. §-a törvényellenességének és alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó ezt megelőzően törvényességi ellenőrzési jogkörében eljárva megállapította, hogy az Ör. hivatkozott rendelkezése törvénysértő, és az Ötv. 99. § (1) bekezdésében biztosított jogkörében – határidő tűzésével – felhívta a Gyermely Község Önkormányzata Képviselő-testületét (a továbbiakban: Képviselő-testület) a jogszabálysértő állapot megszüntetésére. A Képviselő-testület a közigazgatási hivatal vezetőjének törvényességi észrevételét a 17/2005. (IV. 21.) Gyerm. Önkormányzati határozatával nem fogadta el és az Ör.-t nem módosította.

Az indítványozó álláspontja szerint az Ör. 2. §-a törvénysértő és alkotmányellenes. Véleménye szerint, amikor a Képviselő-testület azt az adóalanyt, amelynek Gyermely Község Önkormányzata illetékességi területére eső éves nettó árbevétele a 15 MFt-ot nem haladja meg, mentesíti az adóelőleg megfizetési kötelezettsége alól, akkor a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban:

Htv.) 6. § *d*) pontjával és a 41. § (1) bekezdésével ellentétes módon járt el, és ez sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdését és a 44/A. § (2) bekezdését. Ezért az indítványozó kérte, hogy az Alkotmánybíróság az Ör. 2. §-át – mint alkotmányellenes előírást – semmisítse meg.

II.

Az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglalt döntését a következő jogszabályi rendelkezésekre alapozta.

1. Az Alkotmány indítvánnyal érintett rendelkezései a következők:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

„44/A. § (2) A helyi képviselőtestület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.”

2. A Htv. indítvánnyal érintett rendelkezései:

„6. § Az önkormányzat adómegállapítási joga arra terjed ki, hogy:

a) az 5. §-ban meghatározott adókat vagy ezek valamelyikét bevezesse, a már bevezetett adót hatályon kívül helyezze, illetőleg módosítsa, azonban az évközi módosítás naptári éven belül nem súlyosbíthatja az adóalanyok adóterheit,

b) az adó bevezetésének időpontját és időtartamát (határozott vagy határozatlan időre) meghatározza,

c) az adó mértékét a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan – e törvényben meghatározott felső (adómaximum) határookra figyelemmel – megállapítsa,

d) az e törvény második részében meghatározott mentességeket további mentességekkel, illetőleg kedvezményeket további kedvezményekkel kibővítsé,

e) e törvény és az adózás rendjéről szóló törvény keretei között a helyi adózás részletes szabályait meghatározza.”

„41. § (1) A vállalkozó – a (4) bekezdésben foglaltak kivételével – a vállalkozók kommunális adójára és a helyi iparüzési adóra adóelőleget köteles fizetni.

(2) Az adóelőleg összege

a) ha az adóévet megelőző adóév időtartama 12 hónapnál nem rövidebb, az adóévet megelőző adóév adójának megfelelő összeg;

b) ha az adóévet megelőző adóév 12 hónapnál rövidebb, akkor a megelőző adóév adójának az adóévet megelőző adóév naptári napjai alapján adóévre számított összege;

c) az adóköteles tevékenységét az önkormányzat illetékességi területén az adóév közben kezdő vállalkozónál, vagy ha az önkormányzat az adót első alkalommal vagy év közben vezeti be, az adóévre bejelentett várható adó összege.

(3) Ha jogszabályi változás miatt az adó alapja vagy mértéke az adóévre módosul, továbbá ha a vállalkozó az adóévet megelőző évben az önkormányzat rendelete alapján adómentességet vagy adókedvezményt vett igénybe, de az adóévben az adómentesség vagy az adókedvezmény nem vagy nem teljes mértékben illeti meg, akkor az előleg összegét az adóalap, az adómérték, illetőleg a mentesség, kedvezmény megszűnése, a kedvezmény mértékének változása figyelembevételével kell megállapítani.

(4) Nem köteles adóelőleget fizetni az előtársaság, továbbá az adóköteles tevékenységet jogelőd nélkül kezdő vállalkozó, az adókötelezettség keletkezésének adóévében. Nem alkalmazható ez a rendelkezés a már működő, de az önkormányzat illetékességi területén első ízben adóköteles tevékenységet kezdő vállalkozó esetében.

(5) Az adóhatóság a fizetendő adóelőleg mértékét az éves adóbevallás, illetve a várható adó bejelentése alapján fizetési meghagyásban közli.

(6) Ha a vállalkozó kommunális adókötelezettsége nem áll fenn az egész évben, az adó (adóelőleg) megállapításához az egy főre meghatározott évi adómérték egy hónapra eső hányadát szorozni kell a korrigált átlagos statisztikai állományi létszámmal és az adókötelezettség hónapjainak számával. Ennek során minden megkezdett hónap egész hónapnak számít.

(7) Az adóévben az adóévre vonatkozó fizetési meghagyás jogerőre emelkedéséig a (2) bekezdés *a*)–*b*) pontjában említett vállalkozó az adóelőlegét az előző fizetési meghagyás alapján fizeti.”

„43. § (1) A helyi adóval és az önkormányzat költségvetése javára más jogszabályban megállapított minden adóval kapcsolatos eljárásban az e törvényben és az adózás rendjéről szóló törvényben foglaltakat – a (2)–(4) bekezdésben meghatározott eltérésekkel – kell alkalmazni.

(2) Az önkormányzat az adóelőleg- és az adófizetés esedékességére vonatkozóan – ideértve a 42. § (3) bekezdésében meghatározott esetet is – az adózás rendjéről szóló törvényben foglaltaktól, továbbá a 41. §-ában szabályozottaktól eltérően rendelkezhet, ha ezzel az adóalany számára válik kedvezőbbé kötelezettségének teljesítése.

(3) Az önkormányzat a helyi adóval kapcsolatban rendeletet alkothat az adózás rendjéről szóló törvényben nem szabályozott eljárási kérdésben.

(4)”

3. Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) indítvánnyal érintett rendelkezései:

„14. § (1) Az adózó az adó és a költségvetési támogatás megállapítása, megfizetése (kiutalása) érdekében köteles törvényben vagy e törvényben előírt:

a) bejelentésre, nyilatkozattételre,

b) adómegállapításra (önadózás, a munkáltató, a kifizető adómegállapítása),

c) bevallásra,

d) adófizetésre és adóelőleg fizetésére,

e) bizonylat kiállítására és megőrzésére,

f) nyilvántartás vezetésére (könyvvezetésre),

g) adatszolgáltatásra,

h) adólevonásra, adóbeszedésre

[az a)–h) pontban foglaltak együtt: adókötelezettség].

(2) Az (1) bekezdés g) és h) pontjában megjelölt kötelezettség nem terjed ki a magánszemély adózóra akkor, ha nem vállalkozó, munkáltató, kifizető vagy adóbeszedésre kötelezett. A törvény az adózót más kötelezettség alól is mentesítheti.”

„2. számú melléklet II. Az önkormányzati adóhatósághoz teljesítendő befizetések

A) Helyi adók

2. Kommunális adó, iparüzési adó

a) A magánszemélynek fél évenként, két egyenlő részben kell az adót

az adóév március 15-éig, illetve
szeptember 15-éig

megfizetnie.

b) A vállalkozó adóelőleget fél évi részletekben

az adóév március 15-éig, illetve
szeptember 15-éig

fizet.

c) A társasági adóelőlegnek az adóévi várható fizetendő adó összegére történő kiegészítésére kötelezett vállalkozónak a helyi kommunális és iparüzési adóelőleget a várható éves fizetendő adó összegére

az adóév december 20. napjáig

kell kiegészítenie.

d) Az ideiglenes (alkalmi) jelleggel végzett tevékenység utáni iparüzési adót legkésőbb a tevékenység befejezése napján kell megfizetni.

e) A vállalkozó a megfizetett adóelőleg és az adóévre megállapított tényleges adó különbözetét

az adóévet követő év május 31-éig

fizeti meg, illetőleg ettől az időponttól igényelheti vissza.

f) Az adózó az adóelőleget és az éves tényleges kötelezettség különbözetét 100 forintba kerekítve fizeti meg, illetve igényelheti.”

4. Az Ör. indítvánnyal támadott rendelkezése:

„2. § Az az adóalany, amelynek Gyermely község Önkormányzata illetékességi területére eső éves nettó árbevétele a 15 M Ft-ot nem haladja meg adóelőleget nem fizet.”

III.

Az indítvány megalapozott.

1. Az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdés d) pontja alapján a helyi képviselő-testület törvény keretei között megállapítja a helyi adók fajtáit és mértékét. Az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésében meghatározott alkotmányos korlát szerint az önkormányzati rendelet nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal. Az önkormányzat adó-

megállapítási jogát a Htv. 6. §-a tartalmazza. A törvényalkotó a Htv. IV. fejezetében szabályozza a helyi iparüzési adóra vonatkozó előírásokat.

A Htv. 41. § (1) bekezdése alapján a vállalkozó – a (4) bekezdésben foglalt kivételével – a vállalkozók kommunális adójára és a helyi iparüzési adóra adóelőleget köteles fizetni. A 41. § (4) bekezdése nem ad felhatalmazást az önkormányzat számára, hogy az adózót mentesítse az adóelőleg-fizetési kötelezettség alól. Az adóelőleg-fizetési kötelezettség az adózónak az Art. 14. § (1) bekezdés d) pontjában foglalt kötelezettsége. Az Art. 14. § (2) bekezdése alapján törvény az adózót mentesítheti egyes kötelezettségek, így az adóelőleg-fizetési kötelezettség alól is. Sem az Art., sem a Htv. nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely mentesítené az adózót a helyi iparüzési adó vonatkozásában az adóelőleg megfizetésének kötelezettsége alól. A Htv. 43. § (2) bekezdése alapján az önkormányzat rendeletalkotási joga arra terjed ki a jelen ügyben vizsgált esetben, hogy a Képviselő-testület az adóelőleg-fizetési kötelezettség határidejét az Art. 2. számú melléklet II/A. 2. b) pontjában meghatározott határidőtől eltérően állapítsa meg.

Az Alkotmánybíróság korábbi határozatában megállapította: „Törvényi felhatalmazás alapján alkotott önkormányzati rendelet nem lépheti túl a törvényi felhatalmazás kereteit. A Htv. 43. § (1) bekezdése rendelkezik arról, hogy a helyi adóval kapcsolatos eljárásban a Htv.-ben és az adózás rendjéről szóló törvényben foglaltakat kell alkalmazni. A Htv. 43. § (2) bekezdése kizárólag az adóelőleg- és az adófizetés esedékességét illetően teszi lehetővé az önkormányzat számára, hogy az adózás rendjéről szóló törvényben foglaltaktól eltérő esedékességet írjon elő rendeletében, feltéve, hogy az az adózó számára kedvezőbb fizetési kötelezettséget eredményez. A Htv. 43. § (3) bekezdése azt teszi lehetővé, hogy az önkormányzat az adózás rendjéről szóló törvényben nem szabályozott kérdésben szabályozhat. (...)”

Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint törvény felhatalmazása alapján kizárólag a felhatalmazás keretei között szabályozhat a képviselő-testület, a felhatalmazás kereteit túllépő, azt meghaladó önkormányzati szabályozás ellentétes a törvénnyel, sérti az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésében foglaltakat. [3/1999. (III. 24.) AB határozat, ABH 1999, 375, 377–378.; 39/2001. (X. 19.) AB határozat, ABH 2001, 691–697.; 18/2002. (IV. 25.) AB határozat, ABH 2002, 496, 499.; 23/2002. (VI. 21.) AB határozat, ABH 2002, 515, 517.; 28/2002. (VI. 28.) AB határozat, ABH 2002, 540, 541.; 56/2003. AB határozat, ABH 2003, 867, 870.]” [23/2004. (VI. 29.) AB határozat, ABH 2004, 864, 870.]

Az Ör. indítvánnyal támadott 2. §-a az adóelőleg-fizetési kötelezettség alóli mentesítéssel túllépte a törvényi felhatalmazás kereteit, emiatt törvénysértő, és ez sérti az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését. A Htv. 6. § a) pontja alap-

ján a már bevezetett helyi adó évközi módosítása naptári éven belül nem súlyosbíthatja az adóalanyok terheit. Tekintettel arra, hogy az Ör. indítvánnyal támadott rendelkezésének az Alkotmánybíróság határozatának kihirdetése napjával történő megsemmisítése az adóalany adóterheinek súlyosbítását jelentené, ezért az Alkotmánybíróság az Ör. 2. §-át pro futuro, 2005. december 31. napjával semmisítette meg.

2. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint, ha az indítvánnyal támadott jogszabályt vagy annak részét az Alkotmány valamely rendelkezésébe ütközőnek minősíti, és ezért azt megsemmisíti, akkor a további alkotmányi rendelkezés esetleges sérelmét – a már megsemmisített jogszabályi rendelkezéssel összefüggésben – érdemben nem vizsgálja. [44/1995. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1995, 203, 205.; 4/1996. (II. 23.) AB határozat, ABH 1996, 37, 44.; 61/1997. (XI. 19.) AB határozat, ABH 1997, 361, 364.; 15/2000. (V. 24.) AB határozat, ABH 2000, 420, 423.; 16/2000. (V. 24.) AB határozat, ABH 2000, 425, 429.; 29/2000. (X. 11.) AB határozat, ABH 2000, 193, 200.; 32/2005. (IX. 15.) AB határozat, ABK 2005. szeptember, 507, 513.]

Mivel az Alkotmánybíróság az Ör. 2. §-át az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezésbe ütközőnek minősítette, ezért az Ör. 2. §-ának és az Alkotmány 2. § (1) bekezdésével való ellentétét már nem vizsgálta.

A határozat Magyar Közlönyben történő közzététele az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-án alapszik.

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 520/H/2005/2.

Az Alkotmánybíróság 47/2005. (XII. 14.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendeleti szabályozás törvény- és alkotmányellenességének utólagos

vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Acsád Település Képviselőtestületének a Belterületbe vonás Vegyes – Településközpont Vegyes terület kialakításáról a 08. hrsz-ú úttól északra lévő terület hasznosításával szóló 1/2003. (I. 28.) Számú Önkormányzati Rendelete törvény- és alkotmányellenes, ezért 2006. június 30. napjával megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A Vas Megyei Közigazgatási Hivatal vezetője indítvánnyal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben kérte Acsád Település Képviselőtestületének a Belterületbe vonás Vegyes – Településközpont Vegyes terület kialakításáról a 08. hrsz-ú úttól északra lévő terület hasznosításával szóló 1/2003. (I. 28.) Számú Önkormányzati Rendelete (a továbbiakban: Ör.) rendeletalkotási eljárása törvényellenességének megállapítását és az Ör. megsemmisítését.

Az Ör. Acsád község 08. hrsz-ú összekötő úttól északra lévő területek hasznosítására vonatkozó (010/7. hrsz-ú, 010/8. hrsz-ú, 010/9. hrsz-ú, 010/10. hrsz-ú, 010/25. hrsz-ú és 010/26. hrsz-ú területek) helyi építési szabályzatot és szabályozási tervet tartalmazza. Az indítványozó törvényességi ellenőrzési jogkörében megállapította, hogy az Ör. nem felel meg az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 11. §-ában foglalt követelményeknek, így az Étv. 7. § (3) bekezdés c) pontjára tekintettel az az alapján készült helyi építési szabályzat és szabályozási terv is jogszabálysértő.

Acsád Község Önkormányzata Képviselő-testülete (a továbbiakban: Képviselő-testület) a törvényességi észrevételt megtárgyalta és nem fogadta el. Ezért az indítványozó a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 99. § (2) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezte az Ör. törvényellenességének megállapítását és megsemmisítését.

II.

Az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglalt döntését a következő jogszabályi rendelkezésekre alapozta.

1. Az Alkotmány indítvánnyal érintett rendelkezései a következők:

„44/A. § (2) A helyi képviselőtestület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.”

2. Az Ötv. indítvánnyal érintett rendelkezései:

„8. § (1) A települési önkormányzat feladata a helyi közszolgáltatások körében különösen: a településfejlesztés, a településrendezés, az épített és természeti környezet védelme, a lakásgazdálkodás, a vízrendezés és a csapadékvíz elvezetés, a csatornázás, a köztemető fenntartása, a helyi közutak és közterületek fenntartása, helyi tömegközlekedés, a köztisztaság és településtisztaság biztosítása; gondoskodás a helyi tűzvédelemről, közbiztonság helyi feladatairól; közreműködés a helyi energiaszolgáltatásban, a foglalkoztatás megoldásában; az óvodáról, az alapfokú nevelésről, oktatásról, az egészségügyi, a szociális ellátásról, valamint a gyermek és ifjúsági feladatokról való gondoskodás; a közösségi tér biztosítása; közművelődési, tudományos, művészeti tevékenység, sport támogatása; a nemzeti és etnikai kisebbségek jogai érvényesítésének a biztosítása; az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése.”

„16. § (1) A képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot.”

„98. § (3) A közigazgatási hivatal vezetője törvényességi ellenőrzési jogkörében vizsgálja, hogy a helyi önkormányzat, a helyi kisebbségi, valamint kisebbségi települési önkormányzat

a) szervezete, működése, döntéshozatali eljárása,

b) döntései (rendelete, határozata),

c) bizottsága, részönkormányzata, polgármestere, főpolgármestere, megyei közgyűlés elnöke, társulása által hozott önkormányzati határozat megfelel-e a jogszabályoknak.”

„99. § (1) A közigazgatási hivatal vezetője a törvényességi ellenőrzés körében – határidő tűzésével – felhívja az érintettet a törvénysértés megszüntetésére. Az érintett a felhívásban foglaltakat köteles megvizsgálni és a megadott határidőn belül az annak alapján tett intézkedésről vagy egyet nem értéséről a közigazgatási hivatal vezetőjét tájékoztatni.

(2) Ha a megadott határidőn belül intézkedés nem történt, a közigazgatási hivatal vezetője kezdeményezheti:

a) az Alkotmánybíróságnál a törvénysértő önkormányzati rendelet felülvizsgálatát és megsemmisítését;”

3. Az Ét. indítvánnyal érintett rendelkezései:

„6. § (1) A települési (fővárosban a kerületi) önkormányzat, valamint szerveik építészeti feladata különösen:

a) a jogszabályok keretein belül – a fővárosban a fővárosi keretszabályt és szabályozási kerettervet figyelembe véve – a településrendezési feladatkör ellátása,

b) az épített környezet emberhez méltó és esztétikus kialakítása, valamint a helyi építészeti örökség védelme,

c) az építészeti helyi feladatainak ellátásához szükséges anyagi és személyi feltételek biztosítása.”

„7. § (3) A településrendezés eszközei:

a) a településfejlesztési koncepció, amelyet a települési önkormányzat képviselő-testülete határozattal állapít meg (2. § 26. pont);

b) a településszerkezeti terv, amelyet az önkormányzati településfejlesztési döntés figyelembevételével a települési önkormányzat képviselő-testülete dolgoztat ki, és határozattal állapít meg (2. § 28. pont);

c) a helyi építési szabályzat és a szabályozási terv, amelyet a településszerkezeti terv alapján a települési önkormányzat képviselő-testülete dolgoztat ki, és rendelettel állapít meg (2. § 10. és 19. pont).”

„10. § (1) A településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és a térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szintentartása mellett.

(2)

(3) A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy új terv elkészítéséről kell gondoskodnia.

(4) A településszerkezeti tervet a 9. § előírásain túlmenően a szomszédos települési, a főváros esetében a fővárosi kerületi önkormányzatokkal, továbbá a megyei önkormányzattal is egyeztetni kell.

11. § (1) A településszerkezeti terv a település közigazgatási területére készül és rajzi, valamint szöveges munkarészből áll.

(2) A településszerkezeti tervet a település nagyságának megfelelő méretarányú térképen kell ábrázolni.

(3) A településszerkezeti tervben meg kell határozni a bel- és külterületeket, a beépítésre szánt, illetőleg a beépítésre nem szánt területeket, a település szerkezetét meghatározó közterületeket (főútvonalak, nagyobb kiterjedésű közparkok stb.), azok tagozódását, a védett, a védelemre tervezett és a védő területeket, továbbá a funkciójában megváltoztatásra tervezett területrészeket, a meglévő és a tervezett infrastruktúra-hálózatokat.

(4) A (3) bekezdésben említett egyes területeken belül fel kell tüntetni a terület felhasználását veszélyeztető, illetőleg arra kiható tényezőket, különösen az alábányászottságot, a szennyezettséget, az árvíz-, erózió- és csúszásveszélyt, a természetes és mesterséges üregeket, a közműves szennyvízelvezetéssel ellátatlan területet, továbbá a külön jogszabályok alapján előírt minden olyan egyéb tényezőt,

amely a terület felhasználását vagy beépítését befolyásolja.

12. § (1) A szabályozási terv a település közigazgatási területére vagy külön-külön annak egyes – legalább telektömb nagyságú – területrészeire készülhet.

(2) Szabályozási tervet kell készíteni minden esetben:

a) az újonnan beépítésre vagy jelentős átépítésre kerülő (pl. rehabilitációs) területekre, illetőleg

b) a természeti adottság, a településszerkezet, az építés, az építészeti örökség vagy a rendeltetés szempontjából különös figyelmet igénylő védett területek (pl. kiemelt üdülőterület, gyógyhely, műemléki jelentőségű terület) egészére, valamint

c) minden más olyan esetben, amikor azt az építés helyi rendjének biztosítása egyébként szükségessé teszi.

(3) A szabályozási tervnek a jóváhagyott településszerkezeti tervvel összhangban kell lennie, eltérés szükségessége esetén a településszerkezeti tervet előzetesen módosítani kell.

(4) A szabályozási tervet a szükséges vízszintes, magassági és egyéb adatokat tartalmazó olyan méretarányú térképen kell ábrázolni, hogy annak megállapításai az egyes telkekre, építési területekre és közterületekre egyértelműen értelmezhetőek legyenek.

(5) A szabályozási tervnek tartalmaznia kell:

a) a bel- és külterületek lehatárolását (belterületi határvonal),

b) a beépítésre szánt és a beépítésre nem szánt területek, illetőleg az azokon belüli egyes területrészek (építési övezetek, övezetek) lehatárolását,

c) az egyes területrészekben belül a közterületek és az egyéb területek elkülönítését,

d) a közterületeken belül a különböző célokat szolgáló területeket (közút, köztér, közpark stb.),

e) a közterületnek nem minősülő területeken belül a telkek, építési telkek, területek kialakítására és beépítésére vonatkozó megállapításokat,

f) az egyes területrészekben belül a védett és a védelemre tervezett, valamint a védő területeket, továbbá építményeket,

g) az infrastruktúra-hálózatok és építmények szabályozást igénylő elemeit,

h) a 17. § szerinti sajátos jogintézmények alkalmazásával érintett területrészek lehatárolását.

(6) A helyi építési szabályzatot és a hozzá tartozó szabályozási tervet együtt kell alkalmazni.

13. § (1) Az építés helyi rendjének biztosítása érdekében a települési önkormányzatnak az országos szabályoknak megfelelően, illetve az azokban megengedett eltérésekkel a település közigazgatási területének felhasználásával és beépítésével, továbbá a környezet természeti, táji és épített értékeinek védelmével kapcsolatos, a telkekhez fűződő sajátos helyi követelményeket, jogokat és kötelezettségeket helyi építési szabályzatban kell megállapítania.

(2) A helyi építési szabályzatnak tartalmaznia kell legalább:

a) a bel- és külterület(ek) lehatárolását (belterületi határvonal),

b) a beépítésre szánt területek, illetőleg az azokon belüli egyes területrészek (építési övezetek) lehatárolását, azok felhasználásának, beépítésének feltételeit és szabályait,

c) a beépítésre nem szánt területek tagozódását, az egyes övezetek lehatárolását, felhasználásuk és az azokon történő építés feltételeit, szabályait,

d) a különböző célú közterületek felhasználása és az azokon történő építés feltételeit és szabályait, továbbá

e) a helyi építészeti értékvédelemmel,

f) a védett és a védő területekkel, valamint

g) a 17. § szerinti sajátos jogintézmények alkalmazásával

érintett területek lehatárolását, valamint az azokkal kapcsolatos előírásokat.

(3) A helyi építési szabályzat készülhet a település közigazgatási területére egyszerre vagy részterületenként fokozatosan a (4) bekezdés előírásainak figyelembevételével.

(4) Helyi építési szabályzatot kell készíteni – legalább telektömbre kiterjedően –

a) az újonnan beépítésre vagy jelentős átépítésre kerülő (pl. rehabilitációs) területekre,

b) a természeti adottság, a településszerkezet, az építés, az építészeti örökség vagy a rendeltetés szempontjából különös figyelmet igénylő védett területek (pl. kiemelt üdülőterület, gyógyhely, műemléki jelentőségű terület) egészére, valamint

c) minden más olyan esetben, amikor azt az építés helyi rendjének biztosítása egyébként szükségessé teszi.”

„60. § (3) A törvény hatálybalépésekor a korábbi jogszabályok rendelkezései szerinti tartalmi követelményeknek megfelelően készített érvényes településrendezési terveket a módosításukig változatlanul alkalmazni kell a megyei jogú városok, a városok, a főváros, valamint a fővárosi kerületek esetében legfeljebb 2003. december 31-ig, egyebekben 2007. december 31-éig.”

III.

1. Az Alkotmánybíróság eljárása a jelen ügyben az elvi jelentőségű 30/1999. (X. 13.) AB határozat megállapításán alapul, miszerint „az önkormányzati rendeletalkotás eljárási szabályainak megsértéséből adódó törvényellenesség vizsgálatát csak a közigazgatási hivatal vezetője kezdeményezheti”. E tekintetben az alkotmánybírósági eljárás megindítására való jogosultság kizárólag az Ötv. 99. § (2) bekezdés a) pontjából fakad. (ABH 1999. 411.)

2. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítvány a következők miatt megalapozott.

Az Alkotmánybíróság a 7/2003. (III. 13.) AB határozatában rámutatott: „Az önkormányzat rendeletalkotási eljárását keretjellelül törvények szabályozzák. Az Ötv. és az

Ét. bemutatott előírásaiból azonban kitűnik, hogy az önkormányzatok városrendezésre és építésügyre vonatkozó szabályozási autonómiája kizárólag a rendeletalkotás tartalmát és az alkalmazott eljárás lefolytatását meghatározó törvényi keretek között érvényesülhet.” (ABH 2003. 753., 756.)

Az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésében meghatározott alkotmányos korlát szerint a helyi önkormányzat feladatkörében rendeletet alkothat, amely azonban nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal. Az Ötv. 16. § (1) bekezdése pedig előírja, hogy a képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá a törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot.

Az Ötv. 8. § (1) bekezdése a helyi közszolgáltatások körében a települési önkormányzat feladataként említi a településrendezést. Az Ét. 7. § (1) bekezdésének megfelelően „a településrendezés célja a települések területfelhasználásának és infrastruktúra-hálózatának kialakítása, az építés helyi rendjének szabályozása, a környezet természeti, táji és épített értékeinek fejlesztése és védelme, továbbá az országos, a térségi, a települési és a jogos magánérdekek összhangjának megteremtése, az érdekütközések feloldásának biztosítása, valamint az erőforrások kíméletes hasznosításának elősegítése”.

Az Ét. 13. § (1) bekezdése a helyi építési szabályzatra vonatkozó alapvető jelentőségű előírást tartalmaz: „Az építés helyi rendjének biztosítása érdekében a települési önkormányzatnak az országos szabályoknak megfelelően, illetve az azokban megengedett eltérésekkel a település közigazgatási területének felhasználásával és beépítésével, továbbá a környezet természeti, táji és épített értékeinek védelmével kapcsolatos, a telkekhez fűződő sajátos helyi követelményeket, jogokat és kötelezettségeket helyi építési szabályzatban kell megállapítani.” A 13. § (2) bekezdés b) pontjának megfelelően a helyi építési szabályzatnak rendelkeznie kell a beépítésre szánt területek, illetőleg az azokon belüli egyes területrészek (építési övezetek) lehatárolásáról, azok felhasználásának, beépítésének feltételeiről és szabályairól.

A településrendezési eszközöket az Ét. 7. § (3) bekezdése határozza meg a következőként: a településfejlesztési koncepció, a településszerkezeti terv, a helyi építési szabályzat és a szabályozási terv.

A településszerkezeti tervet az Ét. 11. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a település közigazgatási területének egészére kell elkészíteni. A településszerkezeti tervben meg kell határozni a bel- és külterületeket, a beépítésre szánt, illetőleg a beépítésre nem szánt területeket, a település szerkezetét meghatározó közterületeket (főútvonalak, nagyobb kiterjedésű közparkok stb.), azok tagozódását, a védett, a védelemre tervezett és a védő területeket, továbbá a funkciójában megváltoztatásra tervezett területrészeket, a meglévő és a tervezett infrastruktúra-hálózatokat. Továbbá az egyes területeken belül fel kell tüntetni a terület felhasználását veszélyeztető, illetőleg arra kiható tényezőket, különösen az alábányászottságot, a szennyezettséget,

az árvíz-, erózió- és csúszásveszélyt, a természetes és mesterséges üregeket, a közműves szennyvízelvezetéssel ellátatlan területet, továbbá a külön jogszabályok alapján előírt minden olyan egyéb tényezőt, amely a terület felhasználását vagy beépítését befolyásolja.

A településszerkezeti tervvel ellentétben az Ét. 12. § (1) bekezdése értelmében a szabályozási terv nem csak a település egész közigazgatási területére, hanem külön-külön annak egyes – legalább tömbnagyságú – területrészeire is készülhet. Az Ét. 13. §-ában szabályozott helyi építési szabályzat a település közigazgatási területére egy-szerre, vagy részterületenként – legalább telektömbre kiterjedően – készülhet.

A szabályozási terv és a helyi építési szabályzat megalkotásának előfeltétele azonban, hogy a település rendelkezzen a teljes közigazgatási területére kiterjedő, az Ét. előírásainak megfelelő településszerkezeti tervvel, mert az Ét. 7. § (3) bekezdés c) pontja alapján a szabályozási tervet és a helyi építési szabályzatot a településszerkezeti terv alapján kell elkészíteni. Az Ét. 10. § (1) bekezdése alapján településszerkezeti terv határozza meg ugyanis a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és a térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint – a településrendezési eszközök egymáshoz való viszonyát meghatározó Ét. szerinti szabályozásra tekintettel – csak a teljes közigazgatási területre jóváhagyott településszerkezeti tervvel összhangban jogosult a Képviselő-testület a település valamely kijelölt terület részére szabályozási tervet és helyi építési szabályzatot alkotni.

Az Ét. 60. § (3) bekezdése értelmében a törvény hatálybalépésekor a korábbi jogszabályok rendelkezései szerinti tartalmi követelményeknek megfelelően készített érvényes településrendezési terveket a módosításukig változatlanul alkalmazni kell a megyei jogú városok, a városok, a főváros, valamint a fővárosi kerületek esetében legfeljebb 2003. december 31-ig, egyebekben 2007. december 31-éig. Az Ét. hatálybalépését megelőzően elfogadott rendezési terv csak abban az esetben alkalmazható az Ét. 60. § (3) bekezdésében meghatározott időpontig, ha az abban foglalt szabályozás nem kerül módosításra. Amennyiben a Képviselő-testület a korábbi rendezési tervben foglaltakon változtatni kíván, akkor nem tekinthet el az Ét., valamint az Országos Településrendezési és Építési Követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: OTÉK) településrendezéssel kapcsolatos előírásaitól. Ebből következően a Képviselő-testület a korábbi rendezési tervet nem módosíthatja, ha a település területének vagy annak egy részének felhasználására, beépí-

tésére vonatkozó helyi szabályokon változtatni kíván, hanem csak az Ét. és az OTÉK rendelkezéseinek megfelelő új településszerkezeti tervet fogadhat el határozattal, valamint az erre épülő új szabályozási tervet és helyi építési szabályzatot alkothat önkormányzati rendelettel.

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy Acsád község elfogadott településszerkezeti terve – ellentétben az Ét. 11. § (1) bekezdésében foglaltakkal – csak a 08. hrsz-ú összekötő úttól északra lévő területek hasznosítására vonatkozó (010/7. hrsz-ú, 010/8. hrsz-ú, 010/9. hrsz-ú, 010/10. hrsz-ú, 010/25. hrsz-ú és 010/26. hrsz-ú) külterületi földrészletre készült, továbbá nem rendelkezik az Ét. 11. § (3) bekezdésében előírt valamennyi tartalmi elemről. Mivel Acsád község a település teljes közigazgatási területére készített, az Ét. és az OTÉK szabályozásának megfelelő településszerkezeti tervvel még nem rendelkezik, így a meghatározott külterületi területekre vonatkozóan készített helyi építési szabályzatot és szabályozási tervet elfogadó Ör. formai szempontból sérti az Ét. településrendezési eszközök rendszerét meghatározó törvényi szabályokat, azok következetes egymásra épülését.

A fentiekben kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Ör. sérti az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését.

3. Az Alkotmánybíróság a fentiekben az Ör. alkotmányellenességét állapította meg. Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 42. § (1) bekezdése alapján, ha az Alkotmánybíróság a jogszabály alkotmányellenességét állapítja meg, a jogszabályt teljesen vagy részben megsemmisíti, akkor a határozata közzétételének napján veszti hatályát a jogszabály. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 43. § (4) bekezdése alapján a 42. § (1) bekezdésében meghatározott időponttól eltérően is meghatározhatja az alkotmányellenes jogszabály hatályon kívül helyezését. Az Ör.-nek az Alkotmánybíróság határozata közzétételének napjával történő megsemmisítése a helyi építésügyi szabályozás hiányát eredményezné, azért az Alkotmánybíróság az Abtv. 43. § (4) bekezdésében foglaltak alapján az Ör.-t pro futuro, 2006. június 30. napjával semmisítette meg. A pro futuro megsemmisítéssel egyben a Képviselő-testületnek is lehetősége nyílik arra, hogy még a 2006. évben oly módon fogadja el, illetve alkossa meg a község településrendezési eszközeit, hogy azok szabályozása megfeleljen az Ét. szabályainak.

A határozat Magyar Közlönyben történő közzététele az Abtv. 41. §-án alapul.

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 488/H/2003/2.

A Köztársasági Elnök határozatai

A Köztársaság Elnökének 178/2005. (XII. 14.) KE határozata egyetemi tanári kinevezésről

Az oktatási miniszter előterjesztésére, az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés *i*) pontjában megállapított jogkörömben, tekintettel a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 17. § (6)–(7) bekezdéseire, a Szolnoki Főiskolán *dr. Ranschburg Jenő* főiskolai tanárt 2005. december 1. napjával kinevezem egyetemi tanárrá.

Budapest, 2005. december 2.

Sólyom László s. k.,
a Köztársaság elnöke

Ellenjegyzem:

Dr. Magyar Bálint s. k.,
oktatási miniszter

KEH ügyszám: V-2/5718/2005.

A Köztársaság Elnökének 179/2005. (XII. 14.) KE határozata bíró felmentéséről

Az Alkotmány 48. § (2) bekezdése, valamint a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény 4. § (1) bekezdése alapján, az Országos Igazságszolgáltatási Tanács előterjesztésére bírói tisztségének ellátására tartósan – egészségügyi okból – alkalmatlanná válása miatt

dr. Szabados Katalint

2005. december 13-i hatállyal bírói tisztségéből felmentem.

Budapest, 2005. december 12.

Sólyom László s. k.,
a Köztársaság elnöke

KEH ügyszám: IV-1/5923-0/2005.

A Kormány határozatai

A Kormány 1117/2005. (XII. 14.) Korm. határozata

a Velencei-tó–Vértes Kiemelt Üdülőkörzet Területfejlesztési Programjáról

A Kormány a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 7. §-ának g) pontja alapján a *melléklet* szerint elfogadja a Velencei-tó–Vértes Kiemelt Üdülőkörzet Területfejlesztési Programját (a továbbiakban: Program), és felkéri az érintett minisztereket, valamint a Közép-Dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács elnökét, hogy a II. Nemzeti Fejlesztési Terv és a Közép-Dunántúli Régió operatív programjának tervezése, illetőleg végrehajtása során – lehetőség szerint – vegyék figyelembe a Programban szereplő fejlesztési prioritásokat és feladatokat.

Felelős: regionális fejlesztésért és felzárkóztatásért
felelős tárca nélküli miniszter
érintett miniszterek

Határidő: folyamatos

A miniszterelnök helyett:

Kiss Péter s. k.,
a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter

Melléklet
az 1117/2005. (XII. 14.) Korm. határozathoz

A VELENCEI-TÓ–VÉRTES KIEMELT ÜDÜLŐKÖRZET TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA (2007–2013)

A Területfejlesztési Program az 1117/2003. (XI. 28.) Korm. határozattal elfogadott Velencei-tó–Vértes Kiemelt Üdülőkörzet Területfejlesztési Konceptiójában meghatározott településekre, illetőleg területekre terjed ki.

I.

Prioritások

A Velencei-tó–Vértes Kiemelt Üdülőkörzet Területfejlesztési Programjában:

1. A Velencei-tó–Vértes térség ökológiai, természeti-táji, kulturális örökségéből adódó turisztikai vonzerejének megőrzése, környezet- és természetvédelmi érdekekkel való összehangolt fejlesztése, valamint a nemzetközi egyezményekben vállalt természetvédelmi kötelezettsége

megtartásának célja mellett középtávú prioritásként kell kezelni:

- A Velencei-tó vízminőségének védelmét, vízháztartásának szabályozását;
- A térség szellemi és kulturális örökségének megőrzését és bemutathatóvá tételét;
- A természeti és táji értékek megőrzését.

2. „A turisztikai kapacitás minőségi fejlesztése, az üdülőkörzet turisztikai versenypozíciójának megőrzése, a hazai és a nemzetközi turizmus igényes fogadási feltételeinek fejlesztése, az európai normák szerinti kiegészítése” című alapvető célon belül középtávú prioritásként kell kezelni:

- Budapest és Székesfehérvár közelségéből adódó rekreációs, wellness, valamint konferencia turizmus fogadási feltételeinek javítását;
- A turisztikai vonzerőként figyelembe vehető természeti és kulturális értékek turisztikai terméké fejlesztését;
- A települési és gazdálkodási hagyományok átöröklését, a természetkímélő mező- és erdőgazdálkodási rendszerek, fenntartható turizmus működését elősegítő natúr-park intézmények létrehozását;
- A hétvégi kirándulóforgalom fogadási feltételeinek minőségi javítását;
- Az üdülőkörzet arányos, területileg kiegyensúlyozott fejlesztése érdekében – az üdülőkörzeten belül – a hiányzó közlekedési hálózati elemek megépítését, a közlekedési feltételek korszerűsítését, továbbá az IC hálózati elemek megépítését;
- A műszaki infrastruktúrák fejlesztésénél a környezet kímélő megújuló energiaforrások alkalmazását;
- A települési környezet általános javítását, a turizmus szempontjából fontos üdülő- és gyógyhelyi arculat kialakítását;
- A természetkímélő erdőgazdálkodási módszerek alkalmazásának elterjesztése, a parkerdei fejlesztések, közjóléti erdőgazdálkodás és az élőhelyfejlesztést szolgáló erdőtelepítések támogatása.

II.

A Program intézkedési csoportjai

A. A Velencei-tó vízminőségének megőrzése, javítása, a vízkészlet-gazdálkodás javítása című stratégiai program keretében

A.1. A Velencei-tó és tározók üzemeltetésének, fenntartásának és felújítási programjának vízminőség-védelmi célú összehangolása:

Feladatok: a hosszú távú vízpótlási lehetőségek vizsgálata, a pátkai és zámolyi tározók felújítási tervének az öko-

lógiai igények alapján történő felülvizsgálata, a tározókban az ökológiai viszonyok feltárása és a tározók körüli gyepesítés megvalósítása, a vízgyűjtő-vízgazdálkodási terv elkészítése.

A.2. A partfal rekonstrukció programjának korszerűsítése, végrehajtása, a vízhasználatokat érintő mederszabályozási és zagyelhelyezési munkák összehangolása:

Feladatok: a korábbi műszaki állapotot vizsgáló és felújításokat rögzítő terv felülvizsgálata; a Velencei-tó partfalainak egységesen a +170 cm-es maximális vízszinthez való igazítása; a turisztikai és természetvédelmi szempontok szerinti iszapkotrási és zagyelhelyezési integrált program készítése, mederfenntartási feladatok elvégzése. A nádasok szakszerű kezelése és rendszeres aratása.

A.3. A települések vízrendezési és vízkár-mentesítési terveinek elkészítése, kivitelezése:

Feladatok: a Velencei-tó parti településeire a már elkészült tanulmánytervek felülvizsgálata, a felszíni vízrendezés tervezése és kivitelezése; a vízgyűjtőn található további települések közül Csákvár, Lovasberény, Pátka, Pázmánd, Zámoly, Vereb, Zichyújfalu települések vízrendezési kiviteli terveinek elkészítése és a vízrendezés megvalósítása. Csákerényben a korábban elkészült vízrendezés felülvizsgálata.

A.4.1. A Velencei-tó vízparti településein a szennyvízelvezető rendszerek fejlesztésének koordinálása, szakmai felügyelete, a rákötések ösztönző rendszerének kidolgozása:

Feladatok: az agárdi szennyvíztisztító kapacitásának bővítése és ezáltal Sukoró, Vereb, Pázmánd, Nadap, Dinnyés, Zichyújfalu szennyvízeinek fogadása és tisztítása, valamint a felsorolt településeken hálózati bővítések, illetve kiépítések megvalósítása; Pákoz, Pátka szennyvízhálózatának kiépítése és a székesfehérvári rendszerre kötése.

A.4.2. A Velencei-tó vízgyűjtő területére eső, nem vízparti települések szennyvízelvezető rendszere fejlesztésének szakmai felügyelete, koordinálása:

Feladatok: Csákvár szennyvízhálózatának, a tisztítókapacitásának bővítése. Lovasberény csatornahálózatának és biológiai szennyvíztisztító telepének megépítése.

A.4.3. Szennyvíztisztító telepeken keletkező szennyvíziszap hasznosításának szakmai felügyelete, koordinálása:

Feladatok: a vízgyűjtő teljes területén működő szennyvíztisztító telepekről a víztelenített szennyvíziszapok összegyűjtése és elszállítása; komposzttelepeken történő és mezőgazdasági hasznosítása.

A.5. A Velencei-tó vízgyűjtőjén a hulladékgazdálkodással összefüggően a felhagyott hulladéklerakó helyek rekultiválásának elvégzése:

Feladatok: a felhagyott és jelenleg üzemelő települési hulladéklerakók környezetvédelmi felülvizsgálatának elvégzése; az illetékes hatóság döntése alapján rekultivációs terv készítése; a rekultiváció kivitelezése.

A.6. A Középtávú Komplex Kutatási Program alapján a tudományos kutatás folytatása:

Feladatok: vízminőségi alap-állapotfelmérés kiterjesztése a vízgyűjtő egész területére, legalább 2 naptári éven keresztül. Algológiai kutatások; növényvilág (nádasok, úszólápok) biológiai vizsgálata; integrált vízminőségi akcióterv kidolgozása; komplex monitoring rendszer kiépítése a VKI előírásai alapján, a meglévő megfigyelési rendszerek hasznosításával és összehangolásával.

B. Az Észak-Vértesi térség turisztikai fejlesztéséhez szükséges környezeti állapot javítása című stratégiai program keretében

B.1. A szennyezések mérséklésére intézkedések kidolgozása, végrehajtása:

Feladatok: a mezőgazdasági majorok, illetve volt majorok rendszeres ellenőrzése. Az ellenőrzésnek az állattartó telepek esetén a telepen képződő trágya kezelésére és megfelelő tárolására kell kiterjednie, ipari üzem esetén a levegő-, a zaj- és talajszennyezés felmérésére, illetve a keletkező hulladékok kezelésére és ártalmatlanítására; komplex hulladékgazdálkodási rendszer fejlesztése; a lezárt hulladéklerakók rekultivációjának megkezdése; az engedély nélküli szilárd és folyékony hulladéklerakás felszámolása. Az állati hulladéktemetők felülvizsgálatának elvégzése és rekultivációjának befejezése; erdősítés.

B.2. A felhagyott bányatelepek, bányák tájrendezése:

Feladatok: a roncsolt területek részletes felmérése; a felhagyott bányák felszámolása, fásítása, eredeti vagy ahhoz hasonló táj visszaállítása; környezetminőséget ellenőrző monitoring működtetése; idegenforgalmi célú hasznosítások végrehajtása.

C. Az üdülőkörzet természeti, környezeti, táji és kulturális értékeinek megőrzése és fejlesztése című stratégiai program keretében

C.1. A tájvédelmi körzetek, természetvédelmi területek bővítése:

Feladatok: Zámolyi-medence Tájvédelmi Körzet létrehozása a Zámolyi-medencében elhelyezkedő víztározók és környékének természeti értékeinek oltalmára. A medence a Vértesi Tájvédelmi Körzethez tartozó csíkvarsai réttel együtt az európai madárélőhelyek listáján szerepel; Velencei-tavi Madárrezervátum TT bővítése; Dinnyési Fertő TT

bővítése; a Vértes Tájvédelmi Körzet bővítésének előkészítése, tudományos megalapozása (a helyi védelem alatt lévő területek átminősítése), a Velencei Tájvédelmi Körzet létrehozása a madár-élőhelyek, vizes élőhelyek, földtani értékek, tájképi és kultúrtörténeti értékek megőrzése és ismeretterjesztése érdekében.

C.2. Az ökológiai folyosók vizes élőhelyeinek megőrzése, fejlesztése:

Feladatok: a szükséges területek biztosítása; rekonstrukciós tervek készítése, a Császár-patak menti vizes élőhelyek rekonstrukciója és helyenként ezzel összefüggésben a természetes patakmedrek rehabilitációja; vízgazdálkodási viszonyok megteremtése, patakrendezés, vízellátás megoldása, a zámolyi víztározó vízgazdálkodási és természetvédelmi funkciójának egyeztetése; a vizes területek mellett bokorfűzesek és ligetes fásítások kialakítása; növény- és állatvédelmi programok kidolgozása.

C.3. A kulturális örökség szellemi és tárgyi értékeinek felkutatása, nyilvántartásba vétele és beépítése a turisztikai programokba, termékfejlesztésbe:

Feladatok: néprajzi, kézműves hagyományok védelme érdekében a térség néprajzi kulturális hagyományainak felkutatása, megörökítése és átmentése a következő nemzedékek számára; a térség néprajzi, kulturális hagyományait, népszokásait bemutató táj- és helytörténeti múzeumok építése; a kézműipar fejlesztése érdekében kézműves hagyomány (fazekasság, fafaragás, börművesség, szövés, kosárfonás, himzés, kovácsolás stb.) művelésének, bemutatásának támogatása; egyedi tájértékek felmérése.

C.4. Kulturális értékeket hordozó ingatlanokra, kastélyparkokra, arborétumokra védelmi és fejlesztési programok készítése:

Feladatok: a történelmi emlékhelyek, régészeti lelőhelyek védelmének biztosítása, a már meglévő emlékhelyek fenntartása; a települések építészeti örökségének védelme; a térség településein fellelhető értékek nyilvántartásba vétele, a jelenlegi állapot regisztrálása, az értékek turisztikai jelentőségének meghatározása, felújítást segítő támogatási rendszer kidolgozása, épületek átépítésénél, új épületek építésénél a hagyományos, tájra, településre jellemző formanyelv és anyag használatának szabályozással történő ösztönzése.

D. A minőségi követelményeknek megfelelő műszaki és turisztikai alap infrastruktúra fejlesztése című stratégiai program keretében

D.1.1. Az üdülőkörzeten belüli hiányzó közúti kapcsolatok kiépítése:

Feladatok: Pákozd–Pátka–Zámoly közötti közúti kapcsolat és Vereb–Vál–Gyúró közötti közúti kapcsolat meg-

teremtése a zsáktelepüléseket megszüntető program keretében, 8116. sz. út Sukoró vízparti területei közötti közúti kapcsolat megépítése, borutak kialakítása az önkormányzati utak fejlesztése keretében, a Velencei-tó körüli kerékpárút hiányzó szakaszainak és Várgesztes–Vérteskozma közötti kerékpárút megépítése kerékpárút építési pályázati rendszer keretében.

D.1.2. A 7. sz. főút martonvásári elkerülő szakaszának megépítése:

Feladatok: a 7. sz. főút elkerülő szakaszának megvalósítása, belső gyűjtőúthálózat fejlesztése, a központi csomópont átépítése; elkerülő út kiépítése a 7. sz. főút és az autópálya csomópont között.

D.2.1. A Velencei-tó vízgyűjtő területén kívül eső települések közműfejlesztéseinek szakmai felügyelete:

Feladatok: Szent László völgy településein a még hiányzó, de elkezdett 30 km hosszú szennyvízcsatorna megépítése, az Által-ér vízgyűjtőjén fekvő települések még hiányzó közműveinek megépítése (Szárliget csatornahálózat, Tatabánya–Körtvélyes Csákányospusztai közművei).

D.2.2. Ellátatlan vagy időszakosan ivóvíz hiányos települések ivóvízellátásának megoldása:

Feladatok: Rákhegy-kincsesbányai távvezeték vízellátási főműveinek kiépítése (az elosztóhálózatok bővítése). Ezen belül, átemelő-kapacitás kiépítése, tárolókapacitás kiépítése; elosztóhálózat kiépítése (társulati); távvezeték meghosszabbítása.

D.2.3. Megújuló energiaforrások felkutatása, hasznosítása:

Feladatok: termálvíz készletek energia hasznosítása, biomasszából nyert energia hasznosításának vizsgálata, biomassza-feldolgozás.

D.3. Ösztönözni szükséges az üdülőkörzet kistérségi központjaiban, valamint a turisztikai célterületeken az ellátó és szolgáltató létesítmények hálózatának fejlesztését:

Feladatok: vendéglátás; szolgáltató, kereskedelmi központok, egységek; banki szolgáltatások javítása; rekreációs szolgáltatások; egészségügyi ellátás; hálózatának bővítése, színvonalának emelése, a település és a táj arculatához illeszkedő épület megformálással.

D.4. A strandok színvonalának, kapacitásának fejlesztésére vonatkozó szakmai felügyelet:

Feladatok: a higiénés hiányok megszüntetése a korábban elvégzett felmérésre támaszkodva; a hatékony hulladékgyűjtés megoldása; az északi parton további strandok létesítése; lúdós partszakaszok kialakítása; a Vértes településeiben helyi strandok létesítése.

D.5.1. A meglévő szálláskínálat korszerűsítése, minőségi hiányosságainak felszámolása:

Feladatok: a Velencei-tó látogatói célcsoportjainak (családok, konferencialátogató, ökoturista, kempingező stb.) megfelelő szálláskorszerűsítés ösztönzése, kiemelve a kemping funkció megtartását, azok korszerűsítése.

D.5.2. A falusi és ökoturizmushoz kapcsolódó szállásférőhelyek fejlesztése:

Feladatok: a falusi turizmus elősegítésére a meglévő lakások komfortfokozatának javítása, új lakások építésénél a turizmus igényeinek figyelembevétele; az ökoturizmust szolgáló szállásférőhelyek létesítése természeti környezetben és településképhez illő építészeti megformálással.

E. A minőségi követelményeknek megfelelő speciális turisztikai infrastruktúra fejlesztése című stratégiai program keretében

E.1. A termálfejlesztési lehetőségek összehangolása, az egészségturisztikai létesítmények hálózatának fejlesztése:

Feladatok: Gárdonyi termálfürdő II. ütemének befejezése, gyógycentrum kialakítása; wellness központ építése; Sukoró aquapark kialakítása; egyéb gyógyászati központok létrehozása.

E.2. Az ifjúsági üdülési lehetőségek bővítése, a rekreációs sportok feltételeinek javítása:

Feladatok: vízi sportolás infrastruktúráinak fejlesztése (evezés, vitorlázás, szörfözés, úszás); természetjárás, lovas turizmus feltételeinek javítása (gyalogos, lovas természetjárás, tájfutás); kerékpáros turizmus feltételeinek javítása; téli sportok feltételeinek javítása, sporthorgászat infrastruktúrájának fejlesztése, vadgazdálkodáshoz, vadászathoz kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése.

E.3. Az ökoturizmus feltételeinek javítása, természetvédelmi kutatóbázisok, létesítmények megvalósítása, felújítása:

Feladatok: látogatóközpontok, ökoturisztikai szolgáltatások megteremtése; Sukoró–Pákozd arborétum bővítése, fejlesztése.

E.4. Az üzleti és incentiv turizmus feltételeinek javítása:

Feladatok: rekreációs központok hálózatának fejlesztése; konferenciaközpontok hálózatának fejlesztése, szakmai turizmus elősegítése; gasztronómiai turizmus feltételeinek javítása; borászati és mezőgazdasági szakmai turizmus feltételeinek kialakítása.

F. A természetkímélő mező- és erdőgazdálkodás és az idegenforgalom kölcsönhatásának fejlesztése című stratégiai program keretében

F.1. Az ökológiai célú agrár-környezetgazdálkodási rendszerek elterjesztése:

Feladatok: ökológiai célú szántóföldi, gyeperdő- és ültetvénygazdálkodás; extenzív és őshonos állattartás; a természetvédelmi feladatok végrehajtását is segítő természetgazdálkodási rendszerek elterjesztése.

F.2. A szőlőművelés és ahhoz kapcsolódó rendezvények támogatása:

Feladatok: a szőlőkultúrák védelme érdekében a borvidékek szőlőművelésre alkalmas I. és II. szőlőkataszter szerinti területeinek felmérése; új szőlőültetvények, tájjellegű fajták ajánlásával ültetvényrekonstrukciók elősegítése; a hagyományos borászat létesítményeinek felújítása (pincék, prэшázak); a szőlőműveléshez kapcsolódó rendezvények (szüreti mulatságok, bornapok, borversenyek stb.) támogatása.

F.3. A tájjellegű mező- és erdőgazdasági termékek előállításának támogatása:

Feladatok: tájjellegű termékek előállítása; termékfeldolgozás, illetve az élelmiszeripari tevékenység a falusi turizmussal, vendéglátással összekapcsolva, különösen egyedi, tájra jellemző termékek előállításával.

F.4. Vértesszőlőpark megvalósításának támogatása:

Feladatok: a Natúrpark jogi kereteinek megteremtése; a Natúrpark kialakításának és folyamatos fejlesztésének támogatása; a látogatók széles körű tájékoztatása, szakképzett vezetők, ökotúra kísérők alkalmazása, oktatás, túrautak, információs pontok, esőbeállók, pihenők, vadetető stb. létesítése; geológiai és botanikai tanösvények kialakítása.

F.5. Erdőrezervátum kutatások beindítása:

Feladatok: az erdődinamikai folyamatok vizsgálatának beindítása és bemutatása az erdőrezervátumokban.

F.6. Természetközeli erdőgazdálkodási módszerek, erdőtelepítés támogatása:

Feladatok: a természetközeli, folyamatos erdőborítást biztosító erdőgazdálkodási módszerek (PRO SILVA), erdőszerkezet-átalakítások támogatása; az erdőben lévő természeti értékek feltárása, bemutatása, erdészeti közjóléti fejlesztések szorgalmazása; az élőhelyfejlesztés szempontjából indokolt erdőtelepítések, fásítások tervezése és megvalósítása.

G. A települési környezet és a humán infrastruktúra minőségi turizmust segítő fejlesztése című stratégiai program keretében

G.1. A települési környezetet javító programok készítése és az egységes tájékoztató jelrendszer kialakítása:

Feladatok: környezetjavító programok készítése; az aprótelkes üdülőterületeken rehabilitációs tervek készítése; telekösszevonások ösztönzése.

G.2. A közbiztonság javítása:

Feladatok: a turizmus fogadási feltételeinek javítása érdekében a jelenleg érvényes közbiztonsági koncepcióhoz illeszkedően ki kell dolgozni a térség közbiztonsági stratégiáját és létre kell hozni a terület sajátos feladatainak elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi intézményrendszert (vízi rendészet, rendészeti szervezetek hálózata, megfelelő kommunikáció működtetése).

G.3. Marketing koncepció, ismeretterjesztő kiadványok készítése, marketing tanácsadási hálózat szervezése:

Feladatok: marketing stratégia elkészítése; tanácsadói hálózat megszervezése; információs és marketing centrum létrehozása; ismeretterjesztő kiadványok készítése.

G.4. Az idegenforgalmi célpontok környéke és a belterületi határok menti területek hulladékmentesítésének ellenőrzése:

Feladatok: részletes feltáró vizsgálatok készítése a beavatkozást igénylő területek megjelölésével; hulladékgazdálkodási koncepció készítése; a hulladékgyűjtési eszközök korszerűsítése; a kiskertekben keletkező hulladékok elszállításának megoldása; felvilágosító munka végzése.

A Kormány**1118/2005. (XII. 14.) Korm.
határozata**

**a Fogyatékosok Esélye Közalapítvány,
a Hajléktalanokért Közalapítvány, a Nemzetközi
Pikler Emmi Közalapítvány, valamint az Összefogás
a Budapesti Lakástalanokért és Hajléktalan
Emberekért Közalapítvány Alapító Okiratainak
módosításáról**

A Kormány

a) alapítói illetőleg társalapítói jogkörében módosítja a Fogyatékosok Esélye Közalapítvány, a Hajléktalanokért Közalapítvány, a Nemzetközi Pikler Emmi Közalapítvány, valamint az Összefogás a Budapesti Lakástalanokért és Hajléktalan Emberekért Közalapítvány Alapító Okiratait;

b) felhatalmazza az ifjúsági, családügyi, szociális és esélyegyenlőségi minisztert, hogy az Alapító Okirat módosításának bírósági nyilvántartásba vétele során az Alapító képviselőjében eljárjon;

Határidő: azonnal

c) elrendeli a módosítással egységes szerkezetbe foglalt Alapító Okiratok közzétételét a Magyar Közlönyben, a bírósági nyilvántartásba vételről szóló határozatok jogerőre emelkedését követően.

Felelős: ifjúsági, családügyi, szociális
és esélyegyenlőségi miniszter
Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter
Határidő: a bírósági nyilvántartásba vételt követően
azonnal

*Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök*

A Kormány**1119/2005. (XII. 14.) Korm.
határozata**

**a Sportfólió Sportlétesítményeket Kezelő,
Hasznosító és Fejlesztésszervező Közhasznú
Társaság megszüntetéséről
és állami feladatainak ellátására központi
költségvetési szerv létrehozásáról szóló
1100/2004. (X. 12.) Korm. határozat
módosításáról**

A Kormány a Sportfólió Sportlétesítményeket Kezelő, Hasznosító és Fejlesztésszervező Közhasznú Társaság megszüntetéséről és állami feladatainak ellátására központi költségvetési szerv létrehozásáról szóló 1100/2004. (X. 12.) Korm. határozatot (a továbbiakban: Korm. határozat) a következők szerint módosítja:

1. A Korm. határozat 1. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 95. §-ának (4) bekezdése alapján jóváhagyja a Sportfólió Kht. végelszámolással történő megszüntetését;

Felelős: Nemzeti Sporthivatal elnöke
Határidő: a végelszámolás megkezdésére:
2006. december 31.”

2. Ez a határozat a közzététele napján lép hatályba.

*Gyurcsány Ferenc s. k.
miniszterelnök*

VI. rész KÖZLEMÉNYEK, HIRDETMÉNYEK

Az oktatási miniszter közleménye a Felsőoktatási és Tudományos Tanács tagjainak névsoráról

A felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 77. §-ának (1)–(3) bekezdéseiben foglaltak szerint megalkult Felsőoktatási és Tudományos Tanács tagjainak 2005. június 23-ától hatályos névsora:

Név	Delegáló szervezet
Dr. Acsády György	Magyar Rektori Konferencia
Dr. Bazsa György (elnök)	Magyar Tudományos Akadémia
Dr. Botz Lajos	kamarák
Dr. Dinya László	Főiskolai Főigazgatói Konferencia
Dr. Ficzer Lajos	kamarák
Dr. Frenyó V. László	Fővárosi Önkormányzat
Dr. Gáspár Mihály	Főiskolai Főigazgatói Konferencia
Dr. Geréby György	az oktatási miniszter küldötte
Dr. Havas Jenő	munkaadók
Kopek Gábor DLA	Művészeti Egyetemek Rektori Széke
Dr. Kunszt Márta	vidéki önkormányzatok
Dr. Manherz Károly	Magyar Rektori Konferencia
Dr. Meskó Attila	Magyar Tudományos Akadémia
Dr. Mészáros Rezső	Magyar Rektori Konferencia
Dr. Reuss András	Magyar Rektori Konferencia
Dr. Szabó Gábor	kutatóintézetek
Dr. Szeri István	kamarák
Dr. Sztanó Imre	Főiskolai Főigazgatói Konferencia
Dr. Visy Zsolt	Magyar Rektori Konferencia
Vörös Ferenc DLA	kamarák
Dr. Zárda Sarolta	Főiskolai Főigazgatói Konferencia

Budapest, 2005. december 6.

Dr. Magyar Bálint s. k.,
oktatási miniszter

Az Országos Köszolgálati Érdekegyeztető Tanács megállapodása az illetményrendszerek 2006. évi változtatásairól

Az Országos Köszolgálati Érdekegyeztető Tanács (OKÉT) – figyelembe véve az Országos Érdekegyeztető Tanácsnak (OÉT) a minimálbér emelésére, a képzettségtől függő garantált bérminimumok bevezetésére vonatkozó megállapodását, valamint a versenyszféra számára 2006-ra elfogadott 4–5%-os bruttó keresetnövelési ajánlását – megállapodott arról, hogy a költségvetési intézményi szférában működtetett illetményrendszerek 2006. évi változtatására (a szükséges törvénymódosításokra) az átlagosan 4,8%-os éves bruttó keresetnövekedés megvalósítása érdekében az alábbi javaslatokat teszi:

1. A közalkalmazottak illetményrendszere

1.1. A közalkalmazottak 10 fizetési osztályból és 14 fizetési fokozatból álló illetménytáblázatában a garantált illetményminimumok 2006. április 1-jétől átlagosan 3,0%-kal emelkedjenek.

Az OÉT megállapodásban szereplő minimálbér és garantált bérminimumok az alábbiak szerint épüljenek be az illetménytáblába 2006. április 1-jétől:

a) Az illetménytábla A1 fizetési fokozatának az illetménytételle legyen azonos a 62 500 forintos minimálbérrel.

b) A B1 fokozat illetménytételle haladjon meg a középfokú szakképzettséget igénylő munkakört ellátó, legfeljebb 2 éves gyakorlati idővel rendelkezők számára 2006-ra megállapított 65 700 forintos garantált bérminimumot.

c) A B2 fokozat illetménytételle érje el a középfokú szakképzettséget igénylő munkakört ellátó, legalább 2 éves gyakorlati idővel rendelkezők számára 2006-ra megállapított 68 800 forintos garantált bérminimumot.

A 62 500 forintos minimálbért 2006. március 31-ig, valamint a B1 fizetési fokozatba sorolt közalkalmazottnak a jogviszonyban töltött harmadik évben a 68 800 forintos garantált bérminimumát az OÉT megállapodás alapján kiadásra kerülő jogszabály írja elő.

1.2. A felsőoktatási intézményekben oktatók és a tudományos kutatók illetménytáblázatának az illetményalapját – az egyetemi tanári munkakör 1. fizetési fokozatának garantált illetménytételét – 2006. április 1-jétől 3,0%-kal, havi 416 500 forintra indokolt emelni.

1.3. A közalkalmazotti pótlékalap 2006. április 1-jével 3,7%-kal, 19 600 forintra emelkedjen.

1.4. A teljesítményösztönzésre szolgáló 2%-os keretösszeg az OKÉT 2005. évre vonatkozó megállapodásában szereplő hatályossági körben 2006-ban változatlan mértékkel maradjon fenn.

2. A köztisztviselők, a hivatásos szolgálati jogviszonyban állók illetményrendszerei

2.1. A köztisztviselői törvény hatálya alá tartozókra vonatkozóan a köztisztviselői illetményalap 2006. április 1-jétől 5,1%-kal, 36 800 forintra növekedjen.

2.2. A hivatásos szolgálati és a honvédségi illetményrendszer hatálya alá tartozók esetében a köztisztviselői illetményalap 5,1%-os emelésének időpontja 2006. január 1-je legyen.

2.3. Az OKÉT felhívja a közigazgatási szervek fenntartóit és munkáltatóit arra, hogy a Munka Törvénykönyve hatálya alá tartozó munkavállalók keresetét a 2005-re előirányzott átlagosan 4,8%-os keresetnövekedés, valamint a minimálbér emelésére és a képzettségtől függő garantált bérminimumok bevezetésére vonatkozó OÉT megállapodás figyelembevételével emeljék.

Záradék

(1) Az OKÉT felkéri a Rendvédelmi Szervek Tárcaközi Érdekegyeztető Fórumát, hogy a hivatásos szolgálati jogviszonyban állókra vonatkozó további bérpolitikai intézkedésekről egyeztessenek és állapodjanak meg.

(2) A minimálbér emeléséről és a képzettségtől függő garantált bérminimumokról kötött OÉT megállapodásnak a köztisztviselői illetményrendszerbe való beépítéséről a Köztisztviselői Érdekegyeztető Tanácsban és az Országos Önkormányzati Köztisztviselői Érdekegyeztető Tanácsban egyeztessenek a felek.

(3) Az OKÉT jelen megállapodása szolgáljon alapul az oktatási, egészségügyi, szociális, kulturális és más közszolgáltató tevékenységet végző, nem költségvetési szerv-

ként működő szervezetek számára a 2006. évi keresetnövelések tekintetében.

(4) Az önkormányzati oldal kezdeményezésére – az OKÉT egyetértésével – a Kormány vállalja, hogy a 2006. évi illetményemelések feltételeinek javítása érdekében a Magyar Köztársaság 2006. évi központi költségvetési törvényjavaslatában szereplő államháztartási tartalék önkormányzatokra vonatkozó összege legalább 50%-ának feloldására irányuló módosító indítványokat támogatja, és javasolja a Parlamentnek azok elfogadását.

(5) Az aláíró felek egyetértenek abban, hogy

a) 2007-től a közalkalmazotti illetménytábla bértételeinek a növelésére – figyelemmel az önkormányzati és az intézményi költségvetések elfogadásának időpontjára is – évenként március 1-jével kerüljön sor;

b) a közalkalmazotti és a köztisztviselői illetményrendszerben az egyes fizetési (besorolási) osztályoknál 2007-től kezdődően kerüljön fokozatosan bevezetésre két további fizetési fokozat.

Budapest, 2005. december 7.

Kordás László s. k.,
kormányzati oldal

Dr. Magyar Levente s. k.,
önkormányzati oldal

Varga László s. k.,
szakszervezeti oldal

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Földművelésügyi Hivatalának

(3525 Miskolc, Dóczy József út 6.)

h i r d e t m é n y e

Az FVM Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Földművelésügyi Hivatala – a földrendező és a földkiadó bizottságokról szóló 1993. évi II. törvény 9/B., 4/B. §-ának (5) bekezdése alapján –

ny i l v á n o s s o r s o l á s t

tart a „Bódvavölgye” Mgtsz, Bódvaszilas (jogutód, illetve a felszámoló) használatában levő, részarány-földtulajdonnak megfelelő földek kiadása céljából.

A gazdaság neve: „Bódvavölgye” Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Bódvaszilas

A sorsolás helye: Bódvaszilas, Művelődési Ház Nagyterme

A sorsolás ideje: 2006. január 18., 10 óra.

A sorsolásra kerülő földrészletek adatai: 49 db

Település: Becskeháza

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
017	szántó	0,0500	0,35	
022	szántó	0,0754	0,90	
Összesen:			1,25	

Település: Bódvalenke

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
025	gyep, szőlő	0,6079	1,76	
031/1	szántó	0,0453	0,47	
041/1	erdő	0,0839	0,26	
0107/4	erdő, gyep	0,4292	1,30	
Összesen:			3,79	

Település: Bódvarákó

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
02	gyep, szőlő	3,0445	13,85	Aggteleki Nemzeti Park föld- használati jog
03/11	erdő	11,3815	43,25	Aggteleki Nemzeti Park föld- használati jog
07/5	szántó	0,5957	4,17	Aggteleki Nemzeti Park föld- használati jog
033	legelő, erdő, szőlő	10,1829	36,69	Fokozottan védett, Aggteleki Nemzeti Park földhasználati jog
Összesen:			97,96	

Település: Bódvaszilás

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
05/6	szőlő	0,0455	0,63	
05/7	szőlő	0,0734	1,02	
026/25	szántó	0,0295	0,57	Árterület
042	gyep, szántó	0,0387	0,77	Term.véd. ter., láp
057/10	szántó	0,0474	0,66	Árterület
065/6	gyüm. és út	0,0842	0,70	
065/7	gyüm., gyep	0,0818	0,51	
079/2	szántó	0,1827	1,90	
079/3	szántó	0,1316	1,37	
079/10	szántó	0,1597	1,66	
Összesen:			9,79	

Település: Komjáti

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
037/17	gyep	0,0228	0,26	
040/4	gyep	0,6991	7,76	
041/13	szőlő	0,2519	3,50	
082	szántó, gyep	28,0305	658,90	
Összesen:			670,42	

Település: Rakacaszend

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
0123/2	gyep	14,7095	44,13	Term.véd. ter., láp
Összesen:			44,13	

Település: Tornabarakony

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
026	erdő	0,0311	0,05	
Összesen:			0,05	

Település: Tornanádaska

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
03	szántó	0,2115	5,14	
08/2	gyep	0,0667	0,55	
08/3	gyep	0,0457	0,38	
08/4	erdő	0,1174	0,04	
08/5	gyep	0,1146	0,95	
08/6	erdő	0,0828	0,02	
08/7	szántó	0,0520	0,36	
08/8	szántó	0,0873	0,61	
08/9	szántó	0,0480	0,50	
08/10	szántó	0,0953	0,99	
08/11	szőlő	0,0824	1,15	
08/12	szőlő	0,0592	0,82	
08/13	szántó	5,7824	48,67	Bányatelek
019/3	gyep	0,2881	4,26	Árterület
031/2	szántó	0,0952	0,99	
031/12	erdő	0,3537	0,11	Term.véd. ter., láp
036/3	gyep	6,8347	166,62	Term.véd. ter., láp
Összesen:			232,16	

Település: Tornaszentandrás

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
012/5	szőlő	0,1127	0,63	
014/14	szőlő, gyep	0,1261	0,99	
016	szántó, gyep	0,2133	0,75	
Összesen:			2,37	

Település: Tornaszentjakab

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
010/1	erdő	6,8121	10,90	
045/5	szántó, erdő	0,2028	1,97	
047/1	erdő	0,2147	0,34	
Összesen:			13,21	
Mindösszesen:			1075,13	

A sorsolás nyilvános, azon bárki jelen lehet.

A sorsoláson a szervezetben még ki nem adott részarány-földtulajdonnal rendelkező személyek vehetnek részt.

A sorsoláson bármely okból meg nem jelenő jogosult később a mulasztásra hivatkozva semmiféle jogot nem érvényesíthet, ebből az okból a sorsolás eredménye nem változtatható meg.

Orosz István s. k.,
hivatalvezető

Helyesbítés: A Magyar Közlöny 2005. évi 147. számában kihirdetett, a villamos energiáról szóló 2001. évi CX. törvény végrehajtásáról szóló 180/2002. (VIII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) módosításáról szóló 246/2005. (XI. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) helyesen a következő:

1. A Vhr. 33/A. §-ának az R. 29. §-ával megállapított szövege helyesen:
„33/A. § A Hivatal az engedélyben a jogszabályokban foglalt rendelkezések alapján a működésre vonatkozó **kötelezettségeket** állapíthat meg, melyek nem teljesítése esetén a VET 10/A. §-ában foglalt jogkövetkezményeket alkalmazza.”

(Nyomdahiba)

2. A Vhr. 35. §-a (2) bekezdésének az R. 30. §-ával megállapított szövege helyesen:
„(2) Az engedély iránti kérelem mellékleteit e rendelet 2/a., 3/a–3/b. és 5–14. **számú melléklete, valamint 15/b. számú mellékletének II. és III. pontja**, az engedély tartalmi elemeit e rendelet 17–28. számú, az erőmű létesítéséhez, bővítéséhez és teljesítményének növeléséhez szükséges megvalósíthatósági tanulmány tartalmi elemeit e rendelet 30. számú melléklete tartalmazza.”

(Nyomdahiba)

3. A Vhr. 41/C. § (4) bekezdése utolsó mondatának az R. 35. §-ával megállapított szövege helyesen:
„A Hivatal a határidő elmulasztása esetén az engedélyt **visszavonhatja**.”

(Nyomdahiba)

4. A Vhr. 44. §-a (6) bekezdésének az R. 37. § (2) bekezdésével megállapított szövege helyesen:
„(6) A bővítési engedély iránti kérelemnek meg kell felelnie a VET 5. §-ának a) pontja 4. alpontjában foglaltak alapján az 50 MW és az annál nagyobb teljesítményű erőművek energiahordozó-készletének legkisebb mértékéről és a készletezés rendjéről szóló miniszteri rendeletben, **vagy a VET 51/A. §-ában foglalt rendelkezéseknek**.”

(Nyomdahiba)

5. Az R. 60. §-a (4) bekezdésének szövege helyesen:
„(4) A **2005. évi LXXIX. törvény** 61. §-ának (2) és (3) bekezdésében meghatározott rendelkezések szerinti fennmaradási engedélyezési eljárás során nem kell lefolytatni a Vhr. 83. § (1) bekezdése szerinti helyszíni szemlét.”

(Nyomdahiba)

6. A Vhr. 1/a. számú melléklete 18. § (3) bekezdésének az R. 58. §-ával, illetőleg 1/a. számú mellékletével megállapított szövegében az alpontok jelölése helyesen a következő:

- a) A fogyasztó panaszával...
- b) A közüzemi szolgáltató köteles...
- c) A fogyasztói panasz benyújtásának lehetőségéről...
- d) Felhatalmazás esetén...

(Kézirathiba)

7. Az R. 58. §-ával, illetőleg 15/b. számú mellékletével megállapított Vhr. 15/b. számú melléklet III. pontja alatti 2. számú táblázat 4. SZÉLGENERÁTOR(OK) pontja Toronymagasság és Rotor átmérő sorához tartozó mértékegység helyesen: „m”

(Nyomdahiba)

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a Szerkesztőbizottság közreműködésével.

A Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Pulay Gyula. A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1–3. Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Kodala László elnök-vezérigazgató. Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: tel.: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönyboltjában vagy a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275), illetve megrendelhető a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

2005. évi éves előfizetési díj: 89 148 Ft. Egy példány ára: 184 Ft 16 oldal terjedelemtől, utána +8 oldalanként +161 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközlényben emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

05.3442 – Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert vezérigazgató-helyettes.

